Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2081
Ա-79

Ա Ւ Ե Տ Ա Ր Ա Ն

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՏԵԱՌՆ ՄԱԿԱՐԱՅ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌ ԵՒ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ.

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԷՋՄԻԱԾՆԻ
1890—ՌՅԼԹ

11409
4-ԱՀ
ՀՍՍՌ-Арм.ССР
ИМ. А. МЯСНИКЯНА
1194-52

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մատթէոսի գրեալ է, զի ինքն Մատթէոս աշակերտ Տեառն գրեաց զաւետարանս զայս։ Եւ պատմէ մեզ ի սկզբանն զըստ մարմնոյ ծնունդ Փրկչին ի զաւակէ Դաւթի. վասն որոյ և զազգահամարն ժողովէ մինչև ի Քրիստոս՝ ազգս քառասուն և երկու։ Բերէ ըստ կարգի և զմկրտութիւն Յովհաննու, և ի լերինն ի դիւաց զփորձութիւնն, և նշանս և արուեստս մեծամեծս ի փրկչէն եղեալ, և զընտրութիւն աշակերտացն, և վասն խորհրդոյ մատնութեանն. և զկատարածն, զի մատնեցաւ Պիղատոսի, և խաչեցաւ մարմնով, և մարմինն եդաւ ի գերեզմանի, և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա։ Նոյն և զերրորդ աւուր յարութիւնն. և զպատուէր աշակերտացն՝ աշակերտել զամենայն հեթանոսս և մկրտել զնոսա. պատուիրեաց լինիլ ընդ նոսա զամենայն աւուրս մինչև ի կատարած աշխարհի։ Մատթէոս գրեաց զաւետարանս իւր յԵրուսաղէմ քաղաքի ի լեզու եբրայեցի, զկնի ութ ամի համբառնալոյ Փրկչին, ի խնդրոյ եկեղեցւոյն Երուսաղէմի։

Մատթէոս թարգմանի՝ Երգ կենաց։

Ցանկ գլխոց Սրբոյ Աւետարանին Մատթէոսի:

	Գլխակարգութիւն	Երեսահամար
Վասն մոգուցն	ե	10
Վասն կոտորածի մանկանցն.	զ	11
Վասն յառաջընթաց քարոզութեանն Յովհաննու Մկրտչին.	է	12
Վասն վարդապետութեան Փրկչին.	իգ	15
Վասն ինն երանութեանց	—	15
Վասն բորոտին	—	22
Վասն մանկանն հարիւրապետի	կգ	22
Վասն զոքանչին Պետրոսի	—	23
Վասն բժշկութեան ամենայն ցաւոց.	—	23
Վասն որ ոչ ետ հրաման դպրին երթալ զկնի	—	23
Վասն սաստելոյն ի վերայ ջուրցն	—	24
Վասն երկուց դիւահարացն	կթ	24
Վասն անդամալուծին	—	24
Վասն Մատթէի մաքսաւորի.	հա	25
Վասն դստեր ժողովրդապետին	հգ	26
Վասն տեռատես կնոջն	—	26
Վասն երկուց կուրացն	հե	26
Վասն խուլ և համր դիւահարին	—	26
Վասն տալոյ առաքելոցն իշխանութիւն	—	27
Վասն առաքելոյն Յովհաննու զաշա	ճբ	30
Վասն որոյ ձեռն գօսացեալ էր	—	32
Վասն կոյր և համր դիւահարին,	ճժթ	33
Վասն որ խնդրէին նշանս.	ճիէ	34
Վասն առակացն սերմանեաց	—	35
Վասն Յովհաննու և Հերովդի	ճխգ. ճխզ	39
Վասն հինգ հացիցն և երկուց ձկանց.	—	40
Վասն երթալոյն ի վերայ ծովուն.	ճխը	40
Վասն անցելոցն զպատուիրանաւն Աստուծոյ.	—	41
Վասն կնոջն քանանացւոյ.	—	42
Վասն բժշկելոյ զժողովուրդն.	—	43
Վասն եօթն հացիցն.	—	43
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն.	—	44
Վասն որ ի Կեսարիա հարցմանն.	ճկզ	44

Վասն այլակերպութեան Տեառն․	—	45
Վասն լուսնահարին․	ճհգ	46
Վասն խնդրելոյ զերկդրամեանն․	—	47
Վասն հարցանելոյ թէ ո է ի մէնջ մեծ․	—	47
Վասն առակի հարիւր ոչխարին․	—	48
Վասն թողլոյ զբիւր քանքարն․	—	49
Վասն հարցանելոյն թէ արժան է արձակել առն զկին․	ճձթ	50
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս	ճղգ	50
Վասն վարձկանութեան մշակացն	—	51
Վասն որդւոցն Զեբեդեայ․	—	52
Վասն երկուց կուրացն․	—	53
Վասն իշոյն և յաւանակին․	մզ	53
Վասն կուրացն, կաղացն․	—	54
Վասն չորանալոյ թզենւոյն․	մժգ	55
Վասն հարցանելոյ զՏէր քահանայապետիցն․	—	55
Վասն երկուց որդւոցն առակաց․	—	55
Վասն այգւոյն առակին․	մժթ	56
Վասն կոչեցելոց ի հարսանիսն․	—	57
Վասն դահեկանին, որով փորձեցին զՏէրն․	—	58
Վասն սադուկեցւոցն․	միգ	58
Վասն օրինականացն․	—	58
Վասն Տեառն հարցանելոյն զփարիսեցիսն․	միե	59
Վասն վայ տալոյ դպրացն և փարիսեցւոց․	—	60
Վասն կատարածի․	—	62
Վասն աւուրն և ժամուն․	—	63
Վասն տասն կուսանացն․	—	64
Վասն զտաղանդն տալոյ․	—	65
Վասն գալստեանն Տեառն	—	66
Վասն օծանելոյ զՏէրն իւղով․	—	67
Վասն պատրաստելոյ զպասեքն․	մհը	68
Վասն հաղորդութեան խորհրդոյն․	—	68
Վասն մատնութեան Տեառն․	—	70
Վասն ուրացութեանն Պետրոսի․	—	71
Վասն Յուդայի զղջմանն․	—	72
Վասն խնդրելոյ զտէրունական մարմինն․	յլը	75
Վասն իւղաբեր կանանցն	յծե	75

ԳԼՈՒԽ Ա.

ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ,

ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ.

Ա. Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի որդւոյ Դաւթի որդւոյ Աբրահամու. Աբրահամ ծնաւ զԻսահակ. Իսահակ ծնաւ զՅակոբ. Յակոբ ծնաւ զՅուդա, և զեղբարս նորա: Յուդա ծնաւ զՓարէս և զԶարա ի Թամարայ. Փարէս ծնաւ զԵզրովմ. Եզրովմ ծնաւ զԱրամ:

Արամ ծնաւ զԱմինադաբ. Ամինադաբ ծնաւ զՆաասովն. Նաասովն ծնաւ զՍաղմովն: Սաղմովն ծնաւ զԲոոս ի Հռաքեբայ. Բոոս ծնաւ զՈվբէդ ի Հռութայ. Ովբէդ ծնաւ զՅեսսէ. Յեսսէ ծնաւ զԴաւիթ արքայ:

Դաւիթ ծնաւ զՍողոմոն ի կնոջէն Ուրիայ: Սողոմոն ծնաւ զՌոբովամ. Ռոբովամ ծնաւ զԱբիա. Աբիա ծնաւ զԱսափ: Ասափ ծնաւ զՅովսափատ. Յովսափատ ծնաւ զՅովրամ. Յովրամ ծնաւ զՈզիա:

Ոզիա ծնաւ զՅովաթամ. Յովաթամ ծնաւ զԱքազ. Աքազ ծնաւ զԵզեկիա. Եզեկիա ծնաւ զՄանասէ. Մանասէ ծնաւ զԱմովս. Ամովս ծնաւ զՅովսիա. Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա և զեղբարս նորա առ գերութեամբն Բաբելացւոց:

Յետ գերութեանն Բաբելացւոց ծնաւ Յեքոնիա զՍաղաթիէլ. Սաղաթիէլ ծնաւ զԶօրաբաբէլ. Զօրաբաբէլ ծնաւ զԱբիուդ. Աբիուդ ծնաւ զԵղիակիմ. Եղիակիմ ծնաւ զԱզովր: Ազովր ծնաւ զՍադովկ. Սադովկ ծնաւ զԱքին. Աքին ծնաւ զԵղիուդ: Եղիուդ ծնաւ զԵղիազար. Եղիազար

ծնաւ զՄատթան. Մատթան ծնաւ զՅակովբ։

Յակովբ ծնաւ զՅովսէփ՝ զայրն Մարեմայ, որում խօսեցեալ զՄարիամ կոյս, յորմէ ծնաւ Յիսուս, որ անուանեցաւ Քրիստոս։

Բ Արդ՝ ամենայն ազգքն յԱբրահամէ մինչև ի Դաւիթ՝ ազգք չորեքտասանք. և ի Դաւթէ մինչև ի գերութիւնն Բաբելացւոց՝ ազգք չորեքտասանք. և ի գերութենէն Բաբելացւոց մինչև ի Քրիստոս՝ ազգք չորեքտասանք։

Գ
Գ Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս. խօսեցեալ զմայր նորա Մարիամ Յովսէփու, մինչչև եկեալ առ միմեանս՝ գտաւ յղացեալ ի Հոգւոյն սրբոյ։

Եւ Յովսէփ այր նորա, քանզի արդար էր՝ և ոչ կամէր առակել զնա՝ խորհեցաւ լռելեայն արձակել զնա։

Եւ մինչդեռ նա զայս ածէր զմտաւ, ահա հրեշտակ տեառն ի տեսլեան երևեցաւ նմա և ասէ. Յովսէփ որդի Դաւթի՝ մի երկնչիր առնուլ առ քեզ զՄարիամ կին քո, քանզի որ ի նմայն ծնեալ է, ի Հոգւոյն սրբոյ է։

Ծնցի որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս, զի նա փրկեսցէ զժողովուրդ իւր ի մեղաց իւրեանց։

Այլ այս ամենայն եղև, զի լցցի որ ասացաւն ի Տեառնէ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի.

Ահա կոյս յղասցի և ծնցի որդի, և կոչեսցեն զանուն նորա Էմմանուէլ, որ թարգմանի՝ ընդ մեզ Աստուած։

Եւ զարթուցեալ Յովսէփ ի քնոյ անտի, արար որպէս հրամայեաց նմա հրեշտակն Տեառն, և առ յինքն զկին իւր։

Եւ ոչ գիտէր զնա, մինչև ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ. և կոչեաց զանուն նորա Յիսուս։

ԳԼ. Բ.

Ի ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ։

Եւ ի ծնանելն Յիսուսի ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի յաւուրս Հերովդի արքայի, ահա մոգք յարևելից եկին յԵրուսաղէմ։ Ա

Եւ ասեն. ո՞ւր է որ ծնաւ արքայն Հրէից. զի տեսաք զաստղն նորա յարևելս, և եկաք երկիրպագանել նմա։

Եւ իբրև լուաւ արքայ Հերովդէս՝ խռովեցաւ, և ամենայն Երուսաղէմ ընդ նմա:

Եւ ժողովեալ զամենայն զքահանայապետս և զդպիրս ժողովրդեանն, հարցանէր ի նոցանէ, թէ ուր ծնանիցի Քրիստոսն:

Եւ նոքա ասեն ցնա, ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի. զի այսպէս գրեալ է ի ձեռն մարգարէին.

Եւ դու Բեթղեհէմ երկիր Յուդայ. ոչինչ կրտսեր ես յիշխանս Յուդայ. ի քէն ելցէ ինձ իշխան, որ հովուեսցէ զժողովուրդ իմ զԻսրայէլ:

Յայնժամ Հերովդէս գաղտ կոչեաց զմոգսն, և ստուգեաց ի նոցանէ զժամանակ աստեղն երևելոյ:

Եւ արձակեալ զնոսա ի Բեթղեհէմ, ասէ. գնացէք ստուգեցէք վասն մանկանն, և յորժամ գտանիցէք՝ ազդ արասջիք ինձ, զի և ես եկեալ երկրպագից նմա:

Եւ նոքա իբրև լուան ի թագաւորէն՝ գնացին. և ահա աստղն՝ զոր տեսին յարևելս, առաջնորդեաց նոցա, մինչև եկեալ եկաց ի վերայ՝ ուր էր մանուկն:

Իբրև տեսին զաստղն, խնդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ:

Եւ իբրև մտին ի տունն, տեսին զմանուկն հանդերձ Մարեմաւ մարբն իւրով, և անկեալ երկիրպագանէին նմա. և բացեալ զգանձս իւրեանց՝ մատուցին նմա պատարագս՝ ոսկի, կնդրուկ և զմուռս:

Եւ հրաման առեալ ի տեսլեան, չդառնալ անդրէն առ Հերովդէս՝ ընդ այլ ճանապարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց:

Ի ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Եւ իբրև գնացին նոքա անտի, ահա հրեշտակ Տեառն երևէր ի տեսլեան Յովսեփու, և ասէր. արի առ զմանուկդ և զմայր իւր՝ և փախիր յԵգիպտոս, և անդ լինիջիր՝ ցորժամ ասացից քեզ, քանզի ի խնդիր է Հերովդէս կորուսանել զմանուկդ: 2

Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և զմայր իւր ի գիշերի և գնաց յԵգիպտոս, և անդ էր մինչև ցվախճանն Հերովդի:

Զի լցցի ասացեալն ի Տեառնէ ի ձեռն մարգարէին, որ ասէ. յԵգիպտոսէ կոչեցից զորդի իմ:

Յայնժամ իբրև ետես Հերովդէս թէ խաբեցաւ ի մոգուց անտի՝ բարկացաւ յոյժ. և առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունս, որ էին ի Բեթղե- 2

հէմ և յամենայն սահմանս նորա՝ յերկեմենից և ի խոնարհ, ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց ի մոգուցն։

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի՝ որ ասէ.

Ձայն գուժեաց ի Հռամայ, ողբումն և լալումն և աշխարհումն յոյժ. Հռաքէլ լայր զորդիս իւր, և ոչ կամէր մխիթարիլ՝ զի ոչ էին։

Եւ ի վախճանիլն Հերովդի, ահա հրեշտակ Տեառն ի տեսլեան երևէր Յովսեփայ յԵգիպտոս։

Եւ ասէր. արի առ զմանուկդ և զմայր իւր, և գնա յերկիրն Իսրայէլի. զի մեռան որ խնդրէին զանձն մանկանդ։

Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և զմայր նորա, և եկն յերկիրն Իսրայէլի։

Եւ իբրև լուաւ եթէ Արքեղայոս թագաւորեաց Հրէաստանի փոխանակ Հերովդի հօրն իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր. և հրաման առեալ ի տեսլեան, գնաց ի կողմանս Գալիլեացւոց։

Եւ եկեալ բնակեցաւ ի քաղաքին, որ կոչէր Նազարէթ. զի լցցի բան մարգարէիցն, թէ Նազովրեցի կոչեսցի։

ԳԼ. Գ.

Վասն Մկրտութեան Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Յաւուրսն յայնոսիկ գայ է
Յովհաննէս Մկրտիչ քարոզել յանապատին Հրէաստանի.

Եւ ասել. ապաշխարեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւնն երկնից։

Զի սա է, վասն որոյ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի, որ ասէ. ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն. և ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա։

Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր հանդերձ ի ստեւոյ ուղտու, և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր. և կերակուր նորա էր մարախ և մեղր վայրենի։

Յայնժամ ելանէին առ նա ամենայն Երուսաղէմացիք, և ամենայն Հրէաստան, և ամենայն կողմն Յորդանանու։

Եւ մկրտէին ի նմանէ ի Յորդանան գետ, և խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց։

Եւ տեսեալ զբազումս ի Սադուկեցւոցն և ի Փարիսեցւոց եկեալս ի մկրտութիւն նորա, ասէ ցնոսա. ծնունդք իժից, ո

եցոյց ձեզ փախչել ի բարկութենէն որ գալոցն է:

Արարէք այսուհետև պտուղ արժանի ապաշխարութեան:

Եւ մի համարիցիք ասել յանձինս՝ թէ ունիմք մեք հայր զԱբրահամ. ասեմ ձեզ, զի կարող է Աստուած ի քարանցս յայսցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու:

Զի ահաւասիկ տապար առ արմին ծառոց դնի. ամենայն ծառ, որ ոչ առնէ պտուղ բարի՝ հատանի և ի հուր արկանի:

Ես մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշխարութիւն. բայց որ զկնի իմ գայ՝ հզօրագոյն է քան զիս, և ես չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս նորա. նա մկրտեսցէ զձեզ ի Հոգին սուրբ և ի հուր:

Որոյ հեծանոցն ի ձեռին իւրում, և սրբեսցէ զկալ իւր. և ժողովեսցէ զցորեանն ի շտեմարանս իւր, և զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով:

Յայնժամ գայ Յիսուս ի Գալիլեէ ի Յորդանան առ Յովհաննէս, մկրտիլ ի նմանէ:

Եւ Յովհաննէս արգելու զնա և ասէ. ինձ պիտոյ է ի քէն մկրտիլ, և դու առ իս գաս:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայել է մեզ լնուլ զամենայն արդարութիւն. և ապա թոյլ ետ նմա:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս ԺԳ
ել վաղվաղակի ի ջրոյ անտի, և ահա բացան նմա երկինք, և ետես զՀոգին Աստուծոյ զի իջանէր իբրև աղաւնի և գայր ի վերայ նորա:

Եւ ահա՛, ձայն յերկնից՝ որ ասէր, դա է որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ:

Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ ի Հոգւոյն՝ փորձիլ ի սատանայէ:

Եւ պահեալ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր՝ ապա քաղցեաւ:

Եւ մատուցեալ փորձիչն՝ ասէ ցնա. եթէ որդի ես Աստուծոյ՝ ասա՛ զի քարինքս այսոքիկ հաց լինիցին:

Նա պատասխանի ետ և ասէ. գրեալ է, թէ՝ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ, որ ելանէ ի բերանոյ Աստուծոյ:

Յայնժամ առեալ ածէ զնա

սատանայ ի քաղաքն սուրբ, և կացուցանէ զնա ի վերայ աշտարակի տաճարին։

Եւ ասէ ցնա. եթէ Որդի ես Աստուծոյ՝ արկ զքեզ աստի ի վայր. զի գրեալ է՝ թէ, հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, և ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ, զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո։

Ասէ ցնա դարձեալ Յիսուս. գրեալ է՝ թէ ոչ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո։

Դարձեալ առնու ածէ զնա սատանայ ի լեառն մի բարձր յոյժ, և ցուցանէ նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի և զփառս նոցա։

Եւ ասէ ցնա. զայս ամենայն քեզ տաց՝ եթէ անկեալ երկիրպագանիցես ինձ։

Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս. երթ յետս իմ սատանայ, զի գրեալ է, Տեառն Աստուծոյ քում երկիրպագցես, և զնա միայն պաշտեսցես։

Ապա եթող զնա սատանայ. և ահա հրեշտակք մատեան և պաշտէին զնա։

(Երկրորդ Կիւրակէի Բշ. աւուրն)։

Գլ. Դ. Համ. 12։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ իբրև լուաւ Յիսուս՝ եթէ Յովհաննէս մատնեցաւ՝ մեկնեցաւ, գնաց ի Գալիլեա։ ժԸ

Եւ թողեալ զՆազարէթ, եկն բնակեցաւ ի Կափառնայում ի ծովեզերին, ի սահմանս Զաբուղոնի և Նեփթաղիմայ։

Զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէին.

Երկիր Զաբուղոնի և երկիր Նեփթաղիմայ՝ ճանապարհ ծովու՝ յայնկոյս Յորդանանու, Գալիլեա հեթանոսաց։

Ժողովուրդ որ նստէր ի խաւարի՝ ետես զլոյս մեծ. և որոց նստէին յաշխարհին և ի ստուերս մահու՝ լոյս ծագեաց նոցա։

Յայնմհետէ սկսաւ քարոզել Յիսուս և ասել. ապաշխարեցէք՝ զի մերձեալ է արքայութիւնն երկնից։

Մինչդեռ զգնայր Յիսուս ընդ եզր ծովուն Գալիլեացւոց, ետես երկուս եղբարս. զՍիմոն զկոչեցեալն Պետրոս, և զԱնդրէաս եղբայր նորա՝ արկեալ ուռկան ի ծով, քանզի ձկնորսք էին։

Եւ ասէ ցնոսա. եկա՛յք զկնի

իմ և արարից զձեզ որսորդս
մարդկան:
Եւ նոցա թողեալ վաղվաղակի
զգործիսն՝ գնացին զհետ նորա:
Եւ մատուցեալ անտի յա-
ռաջ եւես այլ երկուս եղբարս,
զՅակովբոս Զեբեդեայ, և ըզ-
Յովհաննէս զեղբայր նորա ի
նաւի՝ Զեբեդեաւ հանդերձ
հարբն իւրեանց, մինչ կազ-
մէին զուռկանս իւրեանց, և
կոչեաց զնոսա:
Նոցա թողեալ վաղվաղակի
զնաւն և զհայրն իւրեանց, գը-
նացին զհետ նորա:
ԻԳ Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամե-
նայն կողմն Գալիլեացւոց, ու-
սուցանէր ի ժողովուրդս նոցա,
և քարոզէր զաւետարանն ար-
քայութեան. և բժշկէր զամե-
նայն հիւանդութիւնս և զամե-
նայն ախտս ի ժողովրդեանն:
Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն
երկիրն Ասորւոց. և մատուցին
առ նա զամենայն հիւանդս,
որք նեղեալ էին ի պէսպէս ցաւս
և ի տանջանս՝ և զդիւահարս
և զլուսնոտս և զանդամալոյծս,
և բժշկեաց զնոսա:
Եւ երթային զհետ նորա ժո-
ղովուրդք բազումք ի Գալիլեէ
և ի Դեկապոլեայ, և յԵրու-
սաղեմէ և ի Հրէաստանէ, և
յայնկոյս Յորդանանու, և բը-
ժըշկեաց զնոսա:

(Երկրորդ Կիւրակէի Գշ. աւուրն),

ԳԼ. Ե.

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ԻԴ
ել ի լեառն. և իբրև նստաւ
անդ՝ մատեան առ նա աշա-
կերտքն նորա:
Եւ բացեալ զբերան իւր ու-
սուցանէր զնոսա և ասէր.
Երանի աղքատաց հոգւով, զի
նոցա է արքայութիւն երկնից:
Երանի սգաւորաց, զի նոքա
մխիթարեսցին:
Երանի հեզոց, զի նոքա ժա-
ռանգեսցեն զերկիր:
Երանի որ քաղցեալ և ծա-
րաւի իցեն արդարութեան, զի
նոքա յագեսցին:
Երանի ողորմածաց, զի նոքա
ողորմութիւն գտցեն:
Երանի այնոցիկ՛ որ սուրբ
են սրտիւք, զի նոքա զԱս-
տուած տեսցեն:
Երանի խաղաղարարաց, զի
նոքա որդիք Աստուծոյ կոչես-
ցին:
Երանի որ հալածեալ իցեն
վասն արդարութեան, զի նոցա
է արքայութիւնն երկնից:

Երանի է ձեզ, յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեսցեն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ վասն իմ:

Ցնծացէք և ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն, որք յառաջ քան զձեզ էին:

Դուք էք աղ երկրի. ապա թէ աղն անհամի՝ իւ յաղիցի. ոչ իմիք ազդիցէ այնուհետև, բայց եթէ ընկենուլ արտաքս՝ և կոխան լինել ի մարդկանէ:

Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ քաղաք թաքչել որ ի վերայ լերին կայցէ:

Եւ ոչ լուցանեն ճրագ և դնեն ընդ գրուանաւ, այլ ի վերայ աշտանակի, և լոյս տայ ամենեցուն, որք ի տանն իցեն:

Այնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան, որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս, և փառաւորեսցեն զհայր ձեր որ յերկինս է:

(Յերկրորդ Կիւրակէի Դչ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Լ.Գ Մի համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս կամ զմարգարէս. ոչ եկի լուծանել՝ այլ լնուլ:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, մինչև անցցեն երկինք և երկիր՝ յովտ մի, որ նշանախեց մի է, ոչ անցցէ յօրինացն և ի մարգարէից՝ մինչև ամենայն եղիցի:

Որ ոք լուծցէ մի ինչ ի պատուիրանացս յայսցանէ ի փոքունց, և ուսուսցէ այնպէս զմարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեան երկնից. իսկ որ արասցէ և ուսուսցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից:

Բայց ասեմ ձեզ. զի եթէ ոչ առաւելուցու արդարութիւն ձեր աւելի քան զդպրացն և զփարիսեցւոց, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից:

Լուարուք, զի ասացաւ առաջնոցն, թէ՝ մի՛ սպանաներ, զի որ սպանանիցէ՝ պարտական լիցի դատաստանի:

Այլ ես ասեմ ձեզ. եթէ ամենայն որ բարկանայ եղբօր իւրում տարապարտուց, պարտաւոր լիցի դատաստանի. և որ ասիցէ ցեղբայր իւր յիմար, պարտաւոր լիցի ատենի. և որ ասիցէ ցեղբայր իւր մորոս, պարտաւոր լիցի գեհենին հրոյն:

Եթէ մատուցանիցես զպատարագ քո ի վերայ սեղանոյ, և անդ յիշեսցես, եթէ եղբայր քո ունի ինչ խէթ զքէն:

Թող զպատարագն քո առաջի

սեղանոյն, երթ, նախ հաշտեաց ընդ եղբօր քում, և ապա եկեալ մատուսջիր զպատարագն քո։

Լեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում վաղվաղակի, մինչդեռ իցես ընդ նմա ի ճանապարհի. գուցէ մատնիցէ զքեզ ոսոխն դատաւորի, և դատաւորն դահճի, և արկանիցիս ի բանտ։

Ամէն ասեմ քեզ. ոչ ելանիցես անտի, մինչև հատուցանիցես զյետին նաքարակիտն։

Լուարուք զի ասացաւ՝ մի՛ շնար։

Բայց ես ասեմ ձեզ. թէ ամենայն որ հայի ի կին մարդ առ ի ցանկանալոյ նմա՝ անդէն շնացաւ ընդ նմա ի սրտի իւրում։

Եթէ ակն քո աջ գայթակղեցուցանէ զքեզ, խլեա զնա և ընկեա ի քէն. զի լաւ է քեզ, եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ քո անկանիցի ի գեհեն։

Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթակղեցուցանէ զքեզ. հատ զնա և ընկեա ի քէն. զի լաւ է քեզ, եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ քո անկանիցի ի գեհեն։

Ասացեալ է, եթէ որ արձակիցէ զկին իւր, տացէ նմա զարձակման։

Բայց ես ասեմ ձեզ. եթէ ամենայն որ արձակէ զկին իւր առանց բանի պոռնկութեան՝ նա տայ նմա շնալ. և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ։

Դարձեալ լուարուք, զի ասացաւ առաջնոցն՝ մի երդնուցուս սուտ. բայց հատուցես Տեառն զերդմունս քո։

Այլ ես ասեմ ձեզ՝ ամենևին մի՛ երդնուլ. մի՛ յերկինս՝ զի աթոռ է Աստուծոյ։

Եւ մի՛ յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից նորա. և մի՛ յԵրուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի արքայի։

Եւ մի՛ ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ կարես մազ մի սպիտակ առնել կամ թուխ։

Այլ եղիցի ձեր բան, այո՛ այո, և ոչն՝ ո՛չ. զի աւելին քան զայն ի չարէն է։

Լուարո՛ւք զի ասացաւ՝ ակն ընդ ական, և ատամն ընդ ատաման։

Այլ ես ասեմ ձեզ, մի՛ կալ հակառակ չարին. այլ եթէ ոք ածիցէ ապտակ յաջ ծնօտ քո, դարձո՛ նմա և զմիւսն։

Եւ որ կամիցի ոք դատել և առնուլ զշապիկս քո, թո՛ղ ի նա և զբաճկոն քո։

Եւ որ տարապարհակ վարիցէ զքեզ մղոն մի, երթ ընդ նմա և երկուս։

Որում խնդրէ ի քէն՝ տուր. և որ կամի փոխ առնուլ ի քէն՝ մի՛ դարձուցաներ զերեսս:

Լուարուք զպատուէրն՝ զի ասացաւ. սիրեսցես զընկեր քո, և ատեսցես զթշնամին քո:

Այլ ես ասեմ ձեզ. սիրեցէք զթշնամիս ձեր. օրհնեցէք զանիծիչս ձեր. բարի արարէք ատելեաց ձերոց. և աղօթս ի վերայ այնոցիկ՝ որ լլկենն զձեզ և հալածեն:

Զի եղիջիք որդիք Հօր ձերոյ՝ որ յերկինս է. զի զարեգակն իւր ծագէ ի վերայ չարաց և բարեաց. և ածէ անձրև ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց:

Զի եթէ սիրիցէք զայնոսիկ, որ սիրենն զձեզ՝ զի՞նչ վարձք իցեն. ո՞չ ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն գործեն:

Եւ եթէ տայցէք միայն ողջոյն բարեկամաց ձերոց՝ զի՛նչ աւելի առնէք. ո՞չ ապաքէն մաքսաւորք և մեղաւորք զնոյն գործեն:

Արդ՝ եղերուք դուք կատարեալք, որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Ոչ. աւուրն):

Գլ. Զ.

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զգոյշ լերուք ողորմութեան ձերում՝ մի՛ առնել առաջի մարդկան, որպէս թէ ի ցոյց ինչ նոցա. գուցէ և վարձս ո՛չ ընդունիցիք ի Հօրէն ձերմէ, որ յերկինս է: ԽԲ

Այլ յորժամ առնիցես ողորմութիւն, մի՛ հարկաներ փող առաջի քո, որպէս կեղծաւորքն առնեն ի ժողովուրդս և ի հրապարակս, որպէս զի փառաւորեսցին ի մարդկանէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա:

Այլ դու յորժամ ողորմութիւն առնիցես, մի՛ գիտասցէ ձախ քո՝ զինչ գործէ աջ քո:

Որպէս զի եղիցի ողորմութիւնն քո ի ծածուկ. և Հայրն քո, որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտնապէս:

Եւ յորժամ յաղօթս կայցես, մի՛ լինիցիս որպէս կեղծաւորքն. զի սիրեն ի ժողովուրդս և յանկիւնս հրապարակաց կալ յաղօթս, որպէս զի երևեսցին

մարդկան. ամէն ասեմ ձեզ, այն իսկ են վարձք նոցա:

Այլ դու յորժամ կայցես յաղօթս, մո՛ւտ ի սենեակ քո, և փակեա՛ զդուրս քո, և կա՛ց յաղօթս առ Հայր քո ի ծածուկ. և Հայրն քո, որ տեսանէ ի ծածուկ, հատուսցէ քեզ յայտնապէս:

Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս, մի՛ շատախօսք լինիք իբրև զհեթանոսս, զի համարին եթէ ի բազում խօսից իւրեանց լսելի լինիցին:

Արդ՝ մի նմանիցէք նոցա. զի գիտէ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ, մինչչև ձեր խնդրեալ ինչ ի նմանէ:

Եւ արդ՝ այսպէս կացէք դուք յաղօթս. Հայր մեր, որ յերկինս ես. սուրբ եղիցի անուն քո:

Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս և յերկրի:

Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր:

Եւ թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց:

Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէն. զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս, ամէն:

Զի եթէ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա՝ թողցէ և ձեզ Հայրն ձեր երկնաւոր զյանցանս ձեր:

Ապա թէ ո՛չ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, և ո՛չ Հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր:

Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի՛ լինիք իբրև զկեղծաւորսն տրտմեալք. որ ապականեն զերեսս իւրեանց, որպէս զի երևեսցին մարդկան թէ պահիցեն. ամէ՛ն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա:

Այլ դու յորժամ պահիցես, օ՛ծ զգլուխ քո, և լուա՛ զերեսս քո:

Զի մի՛ երևեսցիս մարդկան իբրև զպահող. այլ Հօրն քում ի ծածուկ. և Հայրն քո, որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտնապէս:

Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի, ուր ցեց և ուտիճ ապականեն, և ուր գողք ական հատանեն և գողանան:

Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս, ուր ո՛չ ցեց և ոչ ուտիճ ապականեն, և ո՛չ գողք ական հատանեն և գողանան:

Զի ուր գանձք ձեր են, անդ և սիրտք ձեր եղիցին:

(Երկրորդում Կիւրակէի Ուրբաթ աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ․

ԽԷ Ճրագ մարմնոյ ակն է․ եթէ ակն քո առատ է, ամենայն մարմինդ լուսաւոր եղիցի։
Ապա թէ ակն քո չար է, ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի․ իսկ արդ՝ եթէ լոյսդ որ ի քեզ է՝ խաւար է, խաւարն որչափ ևս։

Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել․ կամ զմին ատիցէ՝ և զմիւսն սիրիցէ, կամ զմին մեծարիցէ՝ և զմիւսն արհամարհիցէ․ ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնայի։
Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ․ մի հոգայք վասն ոգւոց ձերոց՝ զի՛նչ ուտիցէք, կամ զի՛նչ ըմպիցէք․ և մի վասն մարմնոց ձերոց՝ թէ զի՛նչ ագանիցիք․ ո՛չ ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերակուր՝ և մարմին՝ քան զհանդերձ։

Հայեցարո՛ւք ի թռչունս երկնից, զի ո՛չ վարեն և ո՛չ հնձեն և ո՛չ ժողովեն ի շտեմարանս․ և հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա․ ո՞չ ապաքէն դուք առաւել էք քան զնոսա։
Իսկ արդ՝ ո՞ ի ձէնջ առ հոգալ իւրում յաւելուլ կարիցէ ի հասակ իւր կանգուն մի։
Եւ վասն հանդերձի զի՞ հոգայք․ հայեցարո՛ւք ի շուշանն վայրենի՝ որպէս աճէ․ ո՛չ ջանայ, և ո՛չ նիւթէ։
Ասեմ ձեզ, զի և ո՛չ Սողոմոն յամենայն ի փառսն իւրում զգեցաւ իբրև զմի ի նոցանէ։

Իսկ եթէ զխոտն ի վայրի, որ այսօր է և վաղին ի հնոց արկանի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ․ ո՞րչափ ևս առաւել զձեզ, թերահաւատք։
Մի՛ այսուհետև հոգայցէք և ասիցէք, զի՛նչ կերիցուք, կամ զի՛նչ արբցուք, կամ զի՛նչ զգեցցուք։
Զի զայդ ամենայն հեթանոսք խնդրեն․ քանզի գիտէ հայրն ձեր երկնաւոր, թէ պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն։

Խնդրեցէ՛ք նախ զարքայութիւնն Աստուծոյ և զարդարութիւն նորա, և այդ ամենայն յաւելցի ձեզ։
Մի՛ այսուհետև հոգայցէք վասն վաղուի, զի վաղին վասն իւր հոգասցի․ շատ է աւուրն չար իւր։

(Յերկրորդում Կիւրակէի Շաբաթ աւուրն)

ԳԼՈՒԽ Է.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ծ Մի՛ դատիք, զի մի՛ դատիջիք:
Զի որով դատաստանաւ դատիք՝ դատելոց էք. և որով չափով չափէք՝ չափեսցի ձեզ:
Զի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո, և ի քում ական զգերանդ ո՛չ տեսանես:

Կամ զիա՞րդ ասես ցեղբայր քո, Թող հանից զշիւղդ յականէ քումմէ. ևահաւադիկ ի քում ականդ գերան կայ:
Կեղծաւոր, հա՛ն նախ զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեսցես հանել զշիւղն յականէ եղբօր քո:

ԾԱ Մի՛ տայք զսրբութիւն՝ շանց. և մի՛ արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզաց, զի մի՛ առ ոտն կոխիցեն զնոսա, և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ:
Խնդրեցէ՛ք՝ և տացի ձեզ, հայցեցէք՝ և գտջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ:
Զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա:

Ո՞ իցէ ի ձէնջ մարդ՝ ցոր խնդրիցէ որդի իւր հաց, միթէ քա՞ր տայցէ նմա:
Եւ կամ խնդրիցէ ձուկն, միթէ օ՞ձ տայցէ նմա:
Արդ՝ եթէ դուք՝ որ չարք էք, գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, ո՞րչափ ևս առաւել հայրն ձեր, որ յերկինս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ, որ խնդրեն զնա:

Զամենայն զոր միանգամ կամիջի՛ք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ, այնպէս և դուք արարէ՛ք նոցա. զի այս իսկ են օրէնքն և մարգարէք:
Մտէ՛ք ընդ նեղ դուռն. քանզի՝ ընդարձակ է դուռն՝ և համարձակ ճանապարհն՝ որ տանի ի կորուստ. և բազումք են որ մտանեն ընդ նա:
Քանզի՛ անձուկ է դուռն՝ և նեղ ճանապարհն՛ որ տանի ի կեանս. և սակաւք են, որ գտանեն զնա:

Զգո՛յշ լերուք ի սուտ մարգարէից, որ գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց. և ի ներքոյ են գայլք յափշտակողք. ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա:
Միթէ քաղիցե՞ն ի փշոց խաղող, կամ ի տատասկէ թուզ:

Այնպէս, ամենայն ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՝ պտուղ չար առնէ:
Ո՛չ կարէ ծառ բարի՝ պտուղ

չար առնել, և ոչ ծառ չար՝ պտուղ բարի առնել:

Ամենայն ծառ՝ որ ոչ առնէ զպտուղ բարի, հատանի և ի հուր արկանի:

Ապա ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա:

Ո՛չ ամենայն որ ասէ ցիս՝ Տէր Տէր, մտցէ յարքայութիւն երկնից. այլ որ առնէ զկամս Հօր իմոյ, որ յերկինսն է:

Բազումք ասիցեն ցիս յաւուրն յայնմիկ. Տէր Տէր, ո՞չ յանուն քո մարգարէացաք, և յանուն քո դևս հանաք, և յանուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք:

Եւ յայնժամ ասացից ցնոսա, եթէ ոչ երբէք գիտէի զձեզ. ի բա՛ց կացէք յինէն ամենեքեան, ո՛յք գործէիք զանօրէնութիւն:

Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և առնէ զսոսա, նմանեսցի առն իմաստնոյ՝ որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ վիմի:

Իջին անձրևք և խաղացին գետք, շնչեցին հողմք, և բաղխեցին զտունն, և ոչ կործանեցաւ. քանզի, ի վերայ վիմի հաստատեալ էր:

Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և ոչ առնէ զսոսա, նմանեսցի առն յիմարի, որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ աւազոյ:

Իջին անձրևք, յարեան գետք, շնչեցին հողմք՝ հարին զտունն, և անկաւ. և էր կործանումն նորա մեծ յոյժ:

Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, զարմանային ժողովուրդքն ընդ վարդապետութիւն նորա: կը:

Զի իբրև իշխանութեամբ ուսուցանէր, և ոչ որպէս դպիրքն նոցա:

Այլ իբրև էջ ի լեռնէ անտի, գնացին զկնի նորա ժողովուրդք բազումք:

Եւ ահա՛ մատուցեալ բորոտ մի, երկիրպագանէր նմա և ասէր. Տէր, եթէ կամիս՝ կարող ես զիս սրբել:

Ձգեաց զձեռն իւր և հասոյց ի նա Յիսուս, և ասէ. կամիմ՝ սրբեա՛ց. և վաղվաղակի սրբեցաւ ի նմանէ բորոտութիւնն:

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. զգո՛յշ լեր, մի՛ ումեք ասիցես. այլ երթ ցոյց զանձն քո քահանային, և մատո՛ զպատարագն, զոր հրամայեաց Մովսէս ի վկայութիւն նոցա:

Եւ մտեալ ի Կափառնաում, մատեաւ առ նա հարիւրապետ մի, աղաչէր զնա և ասէր: կդ.

Տէր՝ մանուկ իմ անկեալ կայ ի տան անդամալոյծ՝ չարաչար տանջեալ:

Ասէ ցնա Յիսուս. ես եկից և բժշկեցից զնա:

Պատասխանի ետ հարիւրապետն և ասէ. Տէր՝ չեմ բաւական, եթէ՝ ընդ յարկաւ իմով մտցես. այլ ասա բանիւ, և բժշկեսցի մանուկն իմ:

Զի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ, ունիմ ընդ ինև զինուորս, ասեմ սմա երթ՝ և երթայ, և այլում թէ եկ՝ և գայ, և ծառայի իմում թէ արա զայս՝ և առնէ:

Իբրև լուաւ Յիսուս՝ զարմացաւ, և ասէ ցայնոսիկ որ զհետն երթային. ամէն ասեմ ձեզ, և ոչ յԻսրայէլի այսպիսի հաւատս գտի երբէք:

Բայց ասեմ ձեզ, զի բազումք յարևելից և յարևմտից եկեսցեն և բազմեսցին ընդ Աբրահամու և ընդ Իսահակայ և ընդ Յակոբու յարքայութեան երկնից:

Եւ որդիքն արքայութեան ելցեն ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց:

Եւ ասէ Յիսուս ցհարիւրապետն. երթ, և որպէս հաւատացերդ՝ եղիցի քեզ. և ողջացաւ մանուկն նորա յաւուր յայնմիկ:

Եւ եկեալ Յիսուս ի տուն Պետրոսի, ետես, զի զոքանչ նորա անկեալ դնէր տապացեալ:

Կալաւ զձեռանէ նորա՝ և եթող զնա ջերմն. յոտն եկաց և պաշտէր զնա:

Իբրև եղև երեկոյ՝ մատուցին առ նա դիւահարս բազումս, և եհան զայսսն բանիւ, և զամենայն հիւանդսն բժշկեաց:

Զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. նա զհիւանդութիւնս մեր վերացոյց, և զցաւս մեր եբարձ:

(Երրորդում Կիւրակէի աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ Ը. Համ. 18:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Տեսեալ Յիսուսի ժողովուրդս բազումս զիւրև, հրամայեաց երթալ յայնկոյս: ԿԷ

Եւ մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա. վարդապետ, եկից և ես զհետ քո, յոր վայր և երթիցես:

Ասէ ցնա Յիսուս. աղուեսուց որջք գոն, և թռչնոց երկնից բոյնք. այլ որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ՝ ուր դիցէ զգլուխ իւր:

Եւ մի ոմն յաշակերտաց նորա ասէ ցնա. Տէր, տուր ինձ հրաման, զի երթայց, նախ՝ թաղեցից զհայրն իմ

Ասէ ցնա Յիսուս. եկ զկնի իմ, եւ թո՛յլ տուր մեռելոցն թաղել զմեռեալս իւրեանց:

Եւ իբրեւ եմուտ ի նաւն, գնացին զկնի նորա աշակերտքն նորա:

Եւ ահա՛, շարժումն մեծ եղեւ ի ծովուն, մինչ նաւին ծածկիլ յալեաց անտի. եւ ինքն ննջէր:

Եւ մատուցեալ աշակերտքն յարուցին զնա եւ ասեն. Տէր, փրկեա՛ զմեզ, զի կորնչիմք:

Եւ ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր վատասիրտք էք, սակաւահաւատք. յայնժամ յարուցեալ սաստեաց հողմոցն եւ ծովուն եւ եղեւ խաղաղութիւն մեծ:

Եւ մարդիկն զարմացան եւ ասէին. ո՞րպիսի ոք իցէ սա, զի եւ հողմք եւ ծով հնազանդին սմա:

կը. Եւ իբրեւ անց յայնկոյս յերկիրն Գերգեսացւոց, պատահեցին նմա դիւահարք երկու, ելեալք ի գերեզմանացն չարաչարք յոյժ. որպէս զի չէր հնար անցանել ումեք ընդ այն ճանապարհ:

Եւ ահա՛, աղաղակեցին եւ ասեն. զի՞ կայ մեր եւ քո, Յիսուս որդի Աստուծոյ. եկիր տարաժամ տանջել զմեզ:

Եւ էր հեռագոյն ի նոցանէ երամակ մի խոզից արօտական:

Եւ դեւքն աղաչէին զնա եւ ասէին. եթէ հանես զմեզ աստի, հրամա՛ն տուր մեզ երթալ յերամակ խոզիցն:

Եւ ասէ ցնոսա, երթա՛յք. եւ նոքա ելեալ գնացին յերամակն խոզից. եւ դիմեաց ամենայն երամակն ի դարէ անտի ի ծով, եւ մեռան ի ջուրսն:

Եւ խոզարածքն փախեան, եւ երթեալ ի քաղաքն պատմեցին զամենայն, եւ զիրս դիւահարացն:

Եւ ահա, ամենայն քաղաքն ել ընդ առաջ Յիսուսի. իբրեւ տեսին զնա, աղաչեցին զի գնասցէ ի սահմանաց նոցա:

կթ Եւ մտեալ ի նաւ անց յայնկոյս, եւ եկն ի քաղաք իւր:

Եւ ահա մատուցին առ նա անդամալոյծ մի, որ դնէր ի մահիճս. եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյծն. թողեալ լիցին քեզ մեղք քո:

Եւ ահա ոմանք ի դպրացն ասեն ընդ միտս. հայհոյէ դա:

Եւ ծանուցեալ Յիսուսի զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր խորհիք դուք չարիս ի սիրտս ձեր:

Զի՞նչ դիւրին է. ասել՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, թէ ասել՝ արի՛ եւ շրջեաց:

Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեղս. յայն-

ժամ ասէ ցանդամալոյծն. ա-
րի՛ առ զմահիճս քո, և երթ ի
տուն քո:
Եւ յարուցեալ գնաց ի տուն
իւր:
Իբրև տեսին ժողովուրդքն,
զարմացան. և փառաւոր առ-
նէին զԱստուած զտուիչն այն-
պիսի իշխանութեան՝ մարդկան:

(Երրորդ Կիւրակէի Բշ. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ Թ. համ. 9:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

ԶՈ. Եւ անցեալ ընդ այն Յիսու-
սի, ետես այր մի՝ զի նստէր ի
մաքսաւորութեան, Մատթէոս
անուն. և ասէ ցնա, եկ զկնի
իմ. և յարուցեալ գնաց զկնի
նորա:
Եւ եղև իբրև բազմեալ էր նա
ի տանն, և աշա մաքսաւորք և
մեղաւորք եկեալ և բազմեալ
էին ընդ Յիսուսի և ընդ աշա-
կերտս նորա:
Իբրև տեսին փարիսեցիքն,
ասեն ցաշակերտսն նորա. ըն-
դէ՞ր, ընդ մաքսաւորս և ընդ մե-
ղաւորս ուտէ վարդապետն ձեր:

Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ՝ ասէ
ցնոսա. ոչ է պիտոյ բժիշկ կա-
րողաց՝ այլ հիւանդաց:
Երթայք ուսարուք զինչ է,
զողորմութիւն կամիմ, և ոչ
զզոհ. զի ոչ եկի կոչել զարդա-
րս՝ այլ զմեղաւորս:
Յայնժամ մատեան առ նա
աշակերտքն Յովհաննու և ա-
սեն. ընդէ՞ր մեք և փարիսեցիքն
պահեմք յաճախ, և քո աշա-
կերտքդ ոչ պահեն:
Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. միթէ
մարթ ի՞նչ իցէ մանկանց ա-
ռագաստի սուգ առնուլ՝ մինչ
փեսայն ընդ նոսա իցէ. այլ ե-
կեսցեն աւուրք, յորժամ բարձ-
ցի ի նոցանէ փեսայն, և ապա
պահեսցեն:
Ոչ ոք արկանէ կապերտ ան-
թափ ի վերայ հնացեալ ձոր-
ձոյ. զի առնու ելանէ զլրու-
թիւն նորա ի հանդերձէն. և
ևս չար պատառումն լինի:
Եւ ոչ արկանեն գինի նոր ի
տիկս հինս. ապա թէ ոչ տիկ-
քն պատառին, և գինին հե-
ղու, և տիկքն կորնչին. այլ
արկանեն գինի նոր ի տիկս
նորս, և երկոքին պահին:

(Երրորդ Կիւրակէի Դշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

ՀԴ. Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա, ահա իշխան մի մատուցեալ երկիրպագանէր նմա և ասէր. դուստր իմ արդ ևս վախճանեցաւ. այլ եկեալ դիցես զձեռն քո ի վերայ նորա, և կեցցէ:

Յարեաւ Յիսուս և գնաց զկնի նորա աշակերտօքն հանդերձ:

Եւ ահա կին մի տեռատես երկոտասանամեայ, մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ի զրօշակս հանդերձի նորա:

Քանզի ասէր ի միտ իւրում, թէ միայն մերձենամ ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ:

Իսկ Յիսուս իբրև դարձաւ և ետես զնա, ասէ. քաջալերեա՛ց դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ. և փրկեցաւ կինն ի ժամէն յայնմանէ:

Իբրև եկն Յիսուս ի տուն իշխանին, և ետես զփողարսն և ամբոխ յոյժ, ասէ ցնոսա ի բաց գնացէք:

Զի ոչ եթէ մեռեալ է աղջիկդ՝ այլ ննջէ:

Եւ ծաղր առնէին զնա. և իբրև ել ամբոխն ի բաց, եմուտ կալաւ զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղջիկն:

Եւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն:

(Երրորդ Կիւրակէի Դշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս, զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին և ասէին. ողորմեա՛ց մեզ, որդի Դաւթի: ՀԵ.

Եւ իբրև եկն ի տուն, մատեան առ նա կոյրքն. և ասէ ցնոսա Յիսուս. հաւատա՞յք եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ. ասեն ցնա, այո՛, Տէր:

Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա և ասէ. ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ:

Եւ բացան աչք նոցա. և սաստեաց նոցա Յիսուս և ասէ. զգոյշ կացէք՝ մի՛ ոք գիտասցէ:

Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն:

Եւ յելանելն նոցա արտաքս, ահա մատուցին առ նա այր մի համր դիւահար:

Եւ յելանել դիւին՝ խօսեցաւ

համբն. և զարմացան ժողովուրդքն և ասեն. թէ և ոչ երբէք երևեցաւ այսպիսի ինչ յԻսրայէլի։

Իսկ փարիսեցիքն ասէին, թէ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդևս։

(Երրորդ Կիւրակէի Խչ. աւուրն).

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս.

ՀԹ. Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն քաղաքս և ընդ գեօղս. ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա, և քարոզէր զաւետարանն արքայութեան. և բժշկէր զամենայն ախտս և զամենայն հիւանդութիւնս ի ժողովրդեանն։

Ձ: Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ գթացաւ ի նոսա, զի էին աշխատեալք և ցրուեալք իբրև ոչխարս՝ որոց ոչ իցէ հովիւ։

Յայնժամ ասէ ցաշակերտսն իւր. հունձք բազում են և մշակք սակաւք։

Արդ՝ աղաչեցէք զՏէր հնձոց՝ զի հանցէ մշակս ի հունձս իւր։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասանեսին աշակերտսն իւր, ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պղծոց հանել զնոսա, և բժշկել զամենայն ցաւս և զամենայն հիւանդութիւնս։

Եւ առաքելոցն երկոտասանից էին անուանք այսոքիկ. առաջին, Սիմովն, անուանեալն Պետրոս, և Անդրէաս եղբայր նորա։

Յակովբոս Զեբեդեայ, և Յովհաննէս եղբայր նորա. փիլիպպոս, և Բարդուղիմէոս. Թովմաս, և Մատթէոս մաքսաւոր. Յակովբոս Աղփեայ, և Ղեբէոս՝ որ անուանեցաւն Թադէոս։

Սիմովն Կանանացի, և Յուդա Իսկարիովտացի՝ որ և մատնեացն զնա։

Զնոսա երկոտասանեսին առաքեաց Յիսուս, պատուիրեաց նոցա և ասէ, ի ճանապարհ հեթանոսաց մի երթայցէք, և ի քաղաք Սամարացւոց մի մտանիցէք։

Այլ երթայք առաւել առ ոչխարսն կորուսեալս տանն Իսրայէլի։

Եւ իբրև երթայցէք՝ քարոզեցէք և ասացէք, թէ մերձեալ է արքայութիւն երկնից։

Զհիւանդս բժշկեցէք, զբորոտս սրբեցէք, զդևս հանէք. ձրի առիք՝ և ձրի տուք։

Միստանայք ոսկի, և մի արծաթ, և մի պղինձ ի գօտիս ձեր։

Մի պարկ ի ճանապարհ, և մի

երկուս հանդերձս, մի կօշիկս, մի ցուպ. զի արժանի է մշակն կերակրոյ իւրում:

Յոր քաղաք մտանիցէք կամ ի գեօղ, հարցանիցէք՝ թէ ո՞ է ի նմա արժանի. և անդ լինիջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի:

Եւ իբրև մտանիցէք ի տունն, ողջոյն տաջիք նմա և ասասջիք. ողջոյն տանս այսմիկ:

Եթէ իցէ տունն արժանի, եկեսցէ ողջոյնն ձեր ի վերայ նորա. ապա թէ ոչ իցէ արժանի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի:

Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ, և ոչ լուիցէ բանից ձերոց, իբրև ելանիցէք ի քաղաքէն յայնմանէ, թօթափեսջիք զփոշին յոտից ձերոց:

Ամէն ասեմ ձեզ, դիւրագոյն լիցի երկրին Սոդոմացւոց և Գոմորացւոց յաւուրն դատաստանի՝ քան քաղաքին այնմիկ:

(Յերրորդ Կիւրակէի Ուր. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ 22
իբրև զոչխարս ի մէջ գայլոց. եղերուք այսուհետև խորագէտք իբրև զօձս, և միամիտք իբրև զաղաւնիս:

Զգոյշ լինիջիք ի մարդկանէ. զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս, և ի ժողովուրդս իւրեանց տանջեսցեն զձեզ:

Եւ առաջի դատաւորաց և թագաւորաց տանիցեն զձեզ վասն իմ ի վկայութիւն նոցա և հեթանոսաց:

Այլ յորժամ մատնիցեն ըզձեզ, մի հոգայցէք թէ որպէս կամ զի՞նչ խօսիցիք. զի տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ զինչ խօսիցիք:

Զի ոչ եթէ դուք իցէք որ խօսիցիքն, այլ Հոգին հօր ձերոյ՝ որ խօսիցի ի ձեզ:

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յառնիցեն որդիք ի վերայ հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա:

Եւ եղիջիք ատեցեալք յամե-

նեցունց վասն անուան իմոյ. իսկ որ համբերեսցէ իսպառ, նա կեցցէ։

ՁԹ Եւ յորժամ հալածիցեն զձեզ ի քաղաքիս յայսմիկ, փախիջիք յայլ. և եթէ յայնմանէ հալածիցեն զձեզ, փախիջիք ի միւսն. ամէն ասեմ ձեզ, ոչ սպառեսջիք զքաղաքս Իսրայէլի՝ մինչև եկեսցէ Որդի մարդոյ։ Ոչ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետ իւր, և ոչ ծառայ քան զտէր իւր։

Շատ իցէ աշակերտին, եթէ եղիցի իբրև զվարդապետ իւր. և ծառային իբրև զտէր իւր. եթէ զտանուտէրն բէեղզեբուղ կոչեցին, որչափ ևս առաւել զընտանիս նորա։ Մի այսուհետև երկնչիցիք ի նոցանէ։

ՂԲ Զի ոչինչ է ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի։ Զոր ասեմ ձեզ ի խաւարի՝ ասացէք ի լոյս. և զոր լսէք յունկանէ՝ քարոզեցէք ի վերայ տանեաց։

Եւ մի երկնչիք յայնցանէ, որ սպանանեն զմարմին, և զոգի ոչ կարեն սպանանել. այլ երկերուք դուք առաւել յայնմանէ, որ կարող է զոգի և զմարմին կորուսանել ի գեհենի։ Ոչ ապաքէն երկու ճնճղուկք դահեկանի միոյ վաճառին, և մի ի նոցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց Հօր ձերոյ։ Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է։ Եւ արդ՝ մի երկնչիցիք, զի լաւ էք քան զբազում ճնճղուկս։ Ամենայն, որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, խոստովանեցայց և ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ, որ յերկինս է։ Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան, ուրացայց և ես զնա առաջի Հօր իմոյ, որ յերկինս է։

Մի համարիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր. ՂԵ
ոչ եկի արկանել խաղաղութիւն, այլ սուր։ Քանզի եկի քակել զայր ի Հօրէ իւրմէ, և զդուստր ի մօրէ իւրմէ, և զհարսն ի սկեսրէ իւրմէ։ Եւ թշնամիք առն՝ ընտանիք իւր։

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր ՂԶ
առաւել քան զիս, ոչ է ինձ արժանի. և որ սիրէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան զիս, չէ ինձ արժանի։ Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր և գայ զկնի իմ, չէ ինձ արժանի։ Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա, և որ կորոյս զանձն

իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա։

Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զԱռաքիչն իմ։

Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մարգարէի՝ զվարձս մարգարէի առցէ. և որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝ ըզվարձս արդարոյ առցէ։

Եւ որ արբուսցէ միում ի փոքրկանցս յայսցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ, ո՛չ կորուսցէ զվարձս իւր։

(Ցերրորդ Կիւրակէի Շբ. աւուր)․

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

ձԱ Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զպատուէր երկոտասանից աշակերտացն իւրոց, գնաց անտի քարոզել և ուսուցանել ի քաղաքս նոցա։

ձԲ Իսկ Յովհաննէս իբրև լուաւ ի բանտին զգործսն Քրիստոսի, առաքեաց ի ձեռն աշակերտացն իւրոց։

Եւ ասէ ցնա. դո՞ւ ես որ գալոցն ես, եթէ այլում ակնկալցուք։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. գնացէք պատմեցէք Յովհաննու՝ զոր լուայք և տեսիք։

Կոյրք տեսանեն, կաղք գնան, բորոտք սրբին, և խուլք լսեն, և մեռեալք յառնեն, և աղքատք աւետարանին։

Եւ երանեալ է՝ որ ոչ գայթակղեսցի յիս։

Եւ իբրև նոքա գնացին, սկսաւ Յիսուս ասել ցժողովուրդսն զՅովհաննէ. զի՞նչ ելէք տեսանել յանապատին. եղէ՞գն շարժուն ի հողմոյ։

Այլ զի՞նչ ելիք տեսանել. մա՞րդ ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ. ահաւանիկ որ զփափուկսն զգեցեալ են՝ ի տունս թագաւորաց են։

Այլ զի՞նչ ելիք տեսանել. մարգարէ՞. այո՛ ասեմ ձեզ, և առաւել ևս քան զմարգարէ։

Զի նա է վասն որոյ գրեալն է. ահա ես առաքեցից զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո։

Ամէն ասեմ ձեզ. չէ յարուցեալ ի ծնունդս կանանց մեծ քան զՅովհաննէս Մկրտիչ. բայց փոքրիկն յարքայութեան երկնից մեծ է քան զնա։

Բայց յաւուրցն Յովհաննու Մկրտչի մինչև ցայժմ՝ արքա-

յութիւնն երկնից բռնադատի, և բռունք յափշտակեն զնա։

Քանզի ամենայն օրէնք և մարգարէք մինչև ցՅովհաննէս մարգարէացան։

Եւ եթէ կամիք ընդունել, նա է Եղիա, որ գալոցն է։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Ո՞ւմ նմանեցուցից զազգս զայս. նման է մանկտւոյ՝ որ նստիցին ի հրապարակս, կարդայցեն զընկերս իւրեանց։

Եւ ասիցեն. փողս հարաք ձեզ՝ և ոչ կաքաւեցիք, ողբացաք ձեզ՝ և ոչ կոծեցարուք։

Եկն Յովհաննէս, ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր, և ասեն, դև գոյ ի նմա։

Եկն Որդի մարդոյ, ուտէ և ըմպէ, և ասեն, ահա այր կերող և արբեցող, բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց. և արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոց իւրոց։

Յայնժամ սկսաւ նախատել զքաղաքսն՝ յորս եղեն բազում զօրութիւնք նորա, և ոչ ապաշխարեցին։

Վա՜յ քեզ Քորազին, վա՜յ քեզ Բեթսայիդա. զի եթէ ի Տիւրոս և ի Սիդոնի եղեալ էին զօրութիւնքն որ ի ձեզ եղեն, վաղու ևս արդեօք՝ խորգով և մոխրով ապաշխարեալ էին։

Բայց ասեմ ձեզ, դիւրագոյն լիցի երկրին Տիւրոսի և Սիդոնի յաւուրն դատաստանի՝ քան ձեզ։

Եւ դու Կափառնայում, մի՛ մինչև յերկինս բարձրացիս, այլ մինչև ի դժոխս իջցես. զի եթէ ի Սոդոմ եղեալ էին զօրութիւնքն որ ի քեզ եղեն, ապաքէն կային ևս մինչև ցայսօր։

Բայց ասեմ ձեզ, եթէ երկրին Սոդոմացւոց դիւրագոյն լիցի յաւուրն դատաստանի՝ քան քեզ։

(Ի չորրորդում Կիւր. աւուր)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. գոհանամ զքէն Հայր, Տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ի գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց։ ձժ

Այո՛, Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո։

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ի Հօրէ իմմէ։

Եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի՝ եթէ ոչ Հայր, և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի և ում որդին կամիցի յայտնել։

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ. առէք զլուծ իմ ի ձեզ, և ուսարուք յինէն, զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց:
Զի լուծ իմ քաղցր է, և բեռն իմ փոքրոգի:

(Ի չորրորդ Կիւրակէի Բշ. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

ՃԺԳ Յայնժամ գնաց Յիսուս ընդ արտորայսն նոցա ի շաբաթու. և աշակերտքն նորա քաղցեան, և սկսան հասկ կորզել և ուտել:
Փարիսեցիքն իբրև տեսին՝ ասեն ցնա. ահաւանիկ աշակերտքն քո գործեն, զոր ոչ է արժան գործել ի շաբաթու:
Եւ նա ասէ ցնոսա. ո՞չ իցէ ընթերցեալ ձեր զոր արար Դաւիթ, յորժամ քաղցեաւն՝ և որ ընդ նմայն էին:
Զիա՞րդ եմուտ ի տունն Աստուծոյ՝ և եկեր զհաց զառաջաւորութեանն, զոր ո՛չ էր օրէն նմա ուտել, և ոչ որոց ընդ նմայն էին, բայց միայն քահանայից:

Կամ թէ չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր յօրէնս, զի ի շաբաթս քահանայքն ի տաճարին պղծեն զշաբաթն, և անմեղք են:
Բայց ասեմ ձեզ. զի մեծ քան զտաճարն է աստ:
Եւ եթէ գիտէիք զի՞նչ է զողորմութիւն կամիմ և ոչ զզոհ, ապա ո՛չ դատապարտէիք դուք զանպարտսն:
Զի տէր է շաբաթու Որդի մարդոյ:

Եւ գնացեալ անտի Յիսուս՝ եկն ի ժողովուրդն նոցա: ՃԺԴ
Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գօսացեալ էր. հարցին զնա և ասեն, եթէ պա՞րտ իցէ ի շաբաթու բժշկել, զի չարախօսեսցեն զնմանէ:
Եւ նա ասէ ցնոսա. ո՞վ իցէ ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ ոչխար մի, և անկանիցի այն ի խորխորատ ի շաբաթու, միթէ ո՞չ ունիցի և յարուցանիցէ զնա:
Իսկ արդ, ո՞րչափ ևս՝ առաւել է մարդ քան զոչխար. ապա ուրեմն պարտ է ի շաբաթու բարիս գործել:
Յայնժամ ասէ ցայրն. ձգեա՛ զձեռն քո, և նա ձգեաց՝ և եղև ողջ իբրև զմիւսն:
Իսկ փարիսեցիքն ելեալ արտաքս խորհուրդ արարին զնրմանէ՝ թէ որպէս կորուսցեն զնա:

Եւ Յիսուս իբրև գիտաց, մեկնեցաւ անտի։

ճժԸ Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զամենեսեան։

Եւ սաստեաց նոցա՝ զի մի յայտնեսցեն զնմանէ ումեք։

Զի լցցի որ ասացաւն ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի։

Ահա մանուկ իմ՝ զոր ընտրեցի, և սիրելի իմ՝ ընդ որ հաճեցաւ անձն իմ. եդից զոգի իմ ի վերայ նորա, և իրաւունս հեթանոսաց պատմեսցէ։

Ոչ հակառակեսցի՝ և ոչ աղաղակեսցէ, և ոչ ոք լուիցէ ի հրապարակս զբարբառ նորա։

Զեղէգն ջախջախեալ ոչ փշրեսցէ, և զպատրոյգն առկայծեալ ոչ շիջուսցէ. մինչև հանցէ ի յաղթութիւն զդատաստանն։

Եւ յանուն նորա հեթանոսք յուսասցին։

(Ի չորրորդ Կիւրակէի Գշ. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

ճժԹ Յայնժամ մատուցան առ նա դիւահար մի կոյր և համր, և բժշկեաց զնա. որպէս զի համրն և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ։

Զարմացան ամենայն ժողովուրդքն և ասէին. միթէ սա՞ իցէ Քրիստոսն որդի Դաւթի։

Բայց փարիսեցիքն իբրև լուան՝ ասեն. ոչ ինքն հանէ զդեւս՝ եթէ ոչ բեեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւաց։

Իբրև գիտաց Յիսուս զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա. ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի. և ամենայն քաղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ կացցէ։

Եւ եթէ սատանայ զսատանայ հանէ, յանձն իւր բաժանեցաւ. արդ՝ զիա՞րդ կացցէ թագաւորութիւն նորա։

Եւ եթէ ես բեեղզեբուղաւ հանեմ զդեւս, որդիքն ձեր իւ՞ հանիցեն. վասն այնորիկ նոքա եղիցին ձեր դատաւորք։

Ապա եթէ հոգւով Աստուծոյ հանեմ ես զդեւս, ուրեմն հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ։

Կամ զիա՞րդ կարէ ոք մտանել ի տուն հզօրի՝ և զգործիսն նորա յափշտակել. եթէ ոչ նախ կապիցէ զհզօրն, և ապա զտունն նորա յափշտակիցէ։

Որ ոչ ընդ իս է՝ հակառակ իմ է. և որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ։

Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. ամենայն մեղք և հայհոյու-

թիւնք թողցին մարդկան, բայց զհոգւոյն հայհոյութիւն մի՛ թողցի:

Եւ որ ոք ասիցէ բան զորդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմա. բայց որ զհոգւոյն սրբոյ ասիցէ՝ մի՛ թողցի նմա, մի՛ յայսմ աշխարհի և մի՛ ի հանդերձելումն:

Կամ արարէք զծառն բարի և զպտուղ նորա բարի. կամ արարէք զծառն չար՝ և զպտուղ նորա չար. քանզի ի պտղոյ անտի ծառն ճանաչի:

Ծնունդք իժից, զիա՞րդ կարիցէք բարիս խօսել՝ որ չարքդ էք. քանզի ի յաւելուածոյ սրտի խօսի բերան:

Մարդ բարի՝ ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ հանէ զբարիս. և մարդ չար՝ ի չար գանձուց սրտի իւրոյ հանէ զչարիս:

Բայց ասեմ ձեզ. թէ ընդ ամենայն դատարկ բանի զոր խօսիցին մարդիկ՝ տացեն համար յաւուրն դատաստանի:

Զի ի բանից քոց արդարասցիս, և ի բանից քոց պարտաւորեսցիս:

(Ի չորրորդ Կիւրակէի Դշ. աւուրն).

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ձԻԷ Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա ոմանք ի դպրացն և ի փարիսեցւոց և ասեն. վարդապետ, կամիմք նշան ինչ տեսանել ի քէն:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. ազգ չար և շնացող նշան խնդրէ. և նշան մի՛ տացի նմա, բայց նշանն Յովնանու մարգարէի:

Զի որպէս էր Յովնան ի փոր կիտին զերիս տիւս և զերիս գիշերս, նոյնպէս եղիցի և որդի մարդոյ ի սիրտ երկրի զերիս տիւս և զերիս գիշերս:

Արք նինուէացիք յարիցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատապարտեսցեն զսա, զի զղջացան ի քարոզութեանն Յովնանու. և արդ՝ աւասիկ մեծ քան զՅովնան՝ է աստ:

Դշխոյն հարաւոյ յարիցէ ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատապարտեսցէ զսա. զի եկն ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի. և ահա մեծ քան զՍողոմոն՝ է աստ:

Եւ յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ ի մարդոյ՝ շրջի ընդ անջրդին տեղիս, խնդրէ հանգիստ՝ և ոչ գտանէ:

Յայնժամ ասէ. դարձայց ի տուն իմ ուստի ելի. և եկեալ գտանէ զնա պարապորդ, մաքրեալ և յարդարեալ:

Յայնժամ երթայ և առնու ընդ իւր եօթն այլ այսս չարա-գոյնս քան զինքն, և մտեալ բնակէ անդ․ և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զա-ռաջինն:

Այնպէս եղիցի և ազգիս այս-միկ չարի:

Մինչդեռ նա ընդ ժողո-վուրդսն խօսէր, ահա մայր նո-րա և եղբարք նորա կային ար-տաքոյ՝ և խնդրէին խօսել ընդ նմա:

Եւ ասէ ոմն ցնա, ահա մայր քո և եղբարք քո կան արտա-քոյ՝ և խնդրեն խօսել ընդ քեզ:

Նա պատասխանի ետ այն-միկ՝ որ ասացն ցնա և ասէ․ ո՞վ է իմ մայր, կամ ո՞վ են իմ եղբարք:

Եւ ձգեալ զձեռն իւր յաշա-կերտսն՝ ասէ․ ահա մայր իմ և եղբարք իմ:

Զի որ առնիցէ զկամս Հօր իմոյ որ յերկինսն է, նա է իմ եղբայր՝ և քոյր՝ և մայր:

(Ի չորրորդ Կիւրակէի Նշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԺԳ:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԾԼ.Ա. Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յի-սուս ի տանէն՝ նստաւ առ ծո-վեզերն:

Եւ ժողովեցան առ նա ժո-ղովուրդք բազումք, մինչև մտա-նել նմա ի նաւն՝ և նստել․ և ամենայն ժողովուրդն կայր առ ծովեզերբն:

Եւ խօսէր ընդ նոսա բա-զումս առակօք և ասէր:

Ահա՝ ել սերմանահան սեր-մանել․ և ի սերմանելն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ճանապար-հաւ․ և եկն թռչուն երկնից՝ և եկեր զնա:

Եւ այլն անկաւ յապառաժի, ուր ոչ գոյր հող բազում․ և վաղվաղակի բուսաւ՝ առ ի չգոյէ հիւթոյ երկրին:

Ի ծագել արեւուն տապացաւ, և զի ոչ գոյին արմատք՝ չո-րացաւ:

Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց, և ելին փուշքն և հեղձուցին զնա:

Եւ այլն անկաւ յերկիր բա-րի, և տայր պտուղ․ էր՝ որ հարիւրաւոր, և էր՝ որ վաթ-սնաւոր, և էր՝ որ երեսնաւոր:

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա․ ընդէ՞ր առակօք խօ-սիս ընդ նոսա:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա․ քանզի ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայու-թեան երկնից, և նոցա չէ տուեալ:

Զի որ գուցէ՝ տացի նմա և յաւելցի. և որ ոչն գուցէ՝ և զոր ունիցի բարձցի ի նմանէ:

Վասն այնորիկ առակօք խօսիմ ընդ նոսա. զի տեսանեն՝ և ոչ տեսանեն, և լսեն՝ և ոչ լսեն, և ոչ առնուն ի միտ:

Եւ կատարի առ նոսա մարգարէութիւնն Եսայեայ՝ որ ասէ, լսելով լուիջիք՝ և մի՛ իմասջիք. և տեսանելով տեսջիք՝ և մի՛ տեսջիք:

Զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ, և ականջօք իւրեանց ծանուանս լուան. և զաչս իւրեանց կափուցին, զի մի՛ երբէք տեսցեն աչօք, և ականջօք լուիցեն, և սրտիւք իմասցին, և դարձցին՝ և բժշկեցից զնոսա:

ՃԼ.Գ Բայց ձեր երանի է աչացդ՝ զի տեսանեն, և ականջաց ձերոց՝ զի լսեն:

Ամէն ասեմ ձեզ, զի բազում մարգարէք և արդարք ցանկացան տեսանել զոր տեսանէքդ՝ և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէքդ՝ և ոչ լուան:

Եւ արդ՝ լուարուք դուք զառակ սերմանացանին:

Յամենայնէ՝ որ լսէ զբանն արքայութեան՝ և ոչ առնու ի միտ, գայ չարն և յափշտակէ զսերմանեալն ի սիրտ նորա. այն է՝ որ առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ:

Եւ որ յապառաժին սերմանեցաւ, այն է՝ որ իբրև լսէ զբանն, և վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունի զնա:

Բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքեան, այլ առ ժամանակ մի է. ի լինել նեղութեան և հալածանաց վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթակղի:

Իսկ որ ի մէջ փշոցն սերմանեցաւ, այն է՝ որ իբրև լսէ զբանն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծութեան հեղձուցանեն զբանն, և լինի անպտուղ:

Իսկ որ յերկիրն բարի սերմանեցաւ, այն է՝ որ իբրև լսէ զբանն և ի միտ առնու, և տայ զպտուղ. է՝ որ հարիւր, և է՝ որ վաթսուն, և է՝ որ երեսուն:

(Ի չորրորդ Կիւրակէի Աւ- աւուրն):

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Այլ առակ արկ առ նոսա՝ և ասէ. նմանեցաւ արքայութիւնն երկնից առն՝ որ սերմանիցէ սերմն բարի յագարակի իւրում: ՃԼ.Զ

Եւ ի քուն լինել մարդկան՝ եկն թշնամի նորա և ցանեաց

ի վերայ որոմն ի մէջ ցորենոյն՝ և գնաց։
Եւ իբրև բուսաւ խոտն և արար պտուղ, ապա երևեցաւ և որոմն։

Մատուցեալ ծառայք տանուտեառն ասեն ցնա· տէր, ո՞չ սերմն բարի սերմանեցեր յագարակին քում, արդ՝ ուստի՞ ունիցի զորոմն։
Եւ նա ասէ ցնոսա· այր թշնամի արար զայն· ասեն ցնա ծառայքն· կամի՞ս զի երթիցուք քաղեսցուք զայն ի բաց։
Եւ նա ասէ ցնոսա· մի՛, գուցէ մինչ քաղիցէք զորոմն, և զցորեանն ընդ նմին ի բաց խլիցէք։

Թոյլ տուք երկոցունց աճել ի միասին մինչև ի հունձս, և ի ժամանակի հնձոց ասացից ցհնձօղսն· քաղեցէք նախ զորոմն, և կապեցէք զայդ խուրձս առ ի յայրել· և զցորեանն ժողովեցէք ի շտեմարանս իմ։

ՃԼԶ
ՃԼԷ
Այլ առակ արկ առ նոսա՝ և ասէ· նման է արքայութիւն երկնից հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ մարդոյ սերմանեաց յագարակի իւրում։
Որ փոքր է քան զամենայն սերմանիս· և յորժամ աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բանջարս· և լինի ծառ՝ մինչև գալ թռչնոց երկնից, և հանգչել յոստս նորա։
Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ· նման է արքայութիւն երկնից խմորոյ, զոր առեալ կնոջ թաքոյց ի գրիւս երիս ալեր՝ մինչև ամենայն խմորեցաւ։
Զայս ամենայն խօսեցաւ Յիսուս առակօք ընդ ժողովուրդսն· և առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա։
Զի լցցի ասացեալն ի մարգարէէն· բացից առակօք զբերան իմ, բղխեցից զծածկեալսն ի սկզբանէ աշխարհի։

(Ի չորրորդ Կիւրակէի Շր· աւուրն)։

Տէառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի·

Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողովուրդսն՝ եկն ի տուն· մատեան առ նա աշակերտքն և ասեն· մեկնեա մեզ զառակ որոմանցն ագարակի։ ՃԽ
Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա· որ սերմանէ սերմն բարի՝ է որդի մարդոյ։
Եւ ագարակն աշխարհս է· սերմն բարի նոքա են, որ որդիքն արքայութեան են· իսկ որոմն որդիք չարին են։

Սրբոյ Ս.-Լուսաւորչին Ցեառնոյ Բրխոտոյ

Աւ թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է. և հունձքն կատարած աշխարհիս է, և հրնձողքն հրեշտակք են:

Որպէս ժողովի որոմն և ի հուր այրի, այնպէս եղիցի ի կատարածի աշխարհիս:

Առաքեսցէ որդի մարդոյ ըզհրեշտակս իւր, և ժողովեսցեն յարքայութենէ նորա զամենայն գայթակղութիւնս՝ և զայնոսիկ որք գործեն զանօրէնութիւն:

Աւ արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյ. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց:

ձիւ Յայնժամ՝ արդարքն ծագեսցին իբրև զարեգակն յարքայութեան երկնից. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծածկելոյ յագարակի, զոր գտեալ մարդոյ թագոյց. և ի խնդութենէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի, և գնէ զագարակն զայն:

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից առն վաճառականի, որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս:

Աւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն ինչ զոր ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ:

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից ուռկանի արկելոյ ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովելոյ:

Զոր իբրև լցաւ, հանեալ ի ցամաք և նստեալ՝ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն ի բաց ընկեցին:

Այնպէս եղիցի ի կատարածի աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք և մեկնեսցեն զչարս ի միջոյ արդարոց:

Աւ արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. իմացարո՞ք զայս ամենայն. ասեն ցնա. այո, տէր:

Աւ նա ասէ ցնոսա. վասն այսորիկ ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից, նման է առն տանուտեառն՝ որ հանէ ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին:

(Ի հինգերորդ Կիւրակէի աւուրն)։

Տէրն Քր Ցեառնոյ Բրխոտոյ:

Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զառակս զայսոսիկ՝ փոխեցաւ անտի: ձ ա Ա.

Աւ եկեալ ի գաւառ իւր՝ ուսուցանէր զնոսա ի ժողովուրդեանն, մինչև զարմանալ նոցա և ասել. ուստի՞ իցէ սմա իմաստութիւն և զօրութիւն:

Ո՞չ սա է հիւսանն որդի. ո՞չ մայր սորա կոչի Մարիամ, և եղբարք սորա՝ Յակովբոս և Յովսէս և Սիմովն և Յուդաս:
Եւ քորք սորա ո՞չ ամենե֊քեան առ մեզ են. և արդ՝ ուս֊տի՞ է սմա այս ամենայն:
Եւ գայթակղէին ի նա. և Յիսուս ասէ ցնոսա, չէք մար֊գարէ անարգ՝ եթէ ոչ ի յիւ֊րում գաւառի՝ և ի յիւրում տան:
Եւ ոչ արար անդ զօրու֊թիւնս բազումս վասն անհա֊ւատութեան նոցա:

(Ի Հինգերորդ Կիրակէի Բշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԺԴ:

Վասն գլխատման Մկրտչին Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՃԽԴ Յայնմ ժամանակի լուաւ
ՃԽԴ Հերովդէս չորրորդապետ զլուր Յիսուսի:
Եւ ասէ ցծառայս իւր. նա է Յովհաննէս Մկրտիչ, նա յա֊րեաւ ի մեռելոց, և վասն այ֊նորիկ զօրութիւնք լինին նովաւ:
Քանզի Հերովդէս կալաւ ըզ֊Յովհաննէս, կապեաց զնա, և եդ ի բանտի՝ վասն Հերովդիայ կնոջ Փիլիպպոսի եղբօր նորա:
Զի ասէր ցնա Յովհաննէս. չէ արժան քեզ ունել զդա:
Եւ կամէր զնա սպանանել. բայց երկնչէր ի ժողովրդենէ անտի. քանզի իբրև զմարգա֊րէ ունէին զնա:
Եւ իբրև եղեն ծնունդք Հե֊րովդի, կաքաւեաց դուստրն Հե֊րովդիայ ի մէջ բազմականին. և հաճոյ թուեցաւ Հերովդի:
Ուստի և երդմամբ խոստա֊ցաւ տալ նմա զինչ և խնդ֊րեսցէ:
Եւ նա յառաջագոյն խրա֊տեալ ի մօրէ իւրմէ, տուր ինձ ասէ այսր՝ ի վերայ սկտեղ ըզ֊գլուխ Յովհաննու Մկրտչի:
Եւ տրտմեցաւ թագաւորն. բայց վասն երդմանցն և բար֊ձակցացն՝ հրամայեաց տալ նմա:
Եւ առաքեաց գլխատեաց զՅովհաննէս ի բանտի:
Եւ բերաւ գլուխն նորա սկտեղբ՝ և տուաւ աղջկանն, և տարաւ առ մայր իւր:
Եւ մատուցեալ աշակերտա֊քըն նորա՝ բարձին զմարմինն և թաղեցին, և եկեալ պատմեցին Յիսուսի:

(Ի Հինգերորդ Կիւրակէի Գշ. աւուրն)·

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

ՃԽԲ Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս, գնաց անտի նաւու յանապատ տեղի առանձինն· իբրեւ լուան ժողովուրդքն, գնացին զհետ նորա հետի ի քաղաքաց անտի:

Եւ իբրեւ ել՝ ետես ժողովուրդ բազում, գթացաւ ի նոսա, և բժշկեաց զհիւանդս նոցա:

Իբրեւ ընդ երեկս եղեւ, մատեան առ նա աշակերտքն և ասեն· տեղիս անապատ է, և օրս տարաժամեալ, արձակեա զժողովուրդդ՝ զի երթիցեն շուրջ ի շէնս, գնեսցեն իւրեանց կերակուրս:

Եւ ասէ Յիսուս· ոչինչ պիտոյ է դոցա երթալ· դուք տուք դոցա ուտել:

Եւ նոքա ասեն ցնա· ոչինչ ունիմք աստ, բայց հինգ նկանակ և երկուս ձկունս:

Եւ ասէ ցնոսա· բերէք այսր զայն:

Եւ հրամայեաց բազմեցուցանել զժողովուրդսն ի վերայ խոտոյ· և առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց, և եբեկ և ետ ցաշակերտսն՝ զնկանակսն, և աշակերտքն՝ ժողովրդոցն:

Կերան ամենեքեան և յագեցան, և բարձին զնշխարս կոտորոցն երկոտասան սակառի լի:

Եւ որք կերանն՝ էին արք իբրեւ հինգ հազար, թող զկանայս և զմանկտիս:

(Ի Հինգերորդ Կիւրակէի Դշ. աւուրն)·

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ստիպեաց վաղվաղակի ՃԽԸ
զաշակերտսն մտանել ի նաւ, և յառաջել յայնկոյս, մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ:

Եւ իբրեւ արձակեաց զժողովուրդսն ել ի լեառն առանձինն կալ յաղօթս· և իբրեւ ընդ երեկս եղեւ, անդ էր միայն:

Եւ նաւն մեկնեալ էր ի ցամաքէն բազում ասպարիսօք՝ ծփեալ յալեացն· քանզի ընդդէմ էր հողմն·

Եւ ի չորրորդում պահու գիշերոյն եկն առ նոսա Յիսուս գնալով ի վերայ ծովուն:

Իբրեւ տեսին զնա աշակերտքն, զի գնայր ի վերայ ծովուն՝ խռովեցան, և ասեն, թէ առ աչօք ինչ իցէ· և առ ահին՝ աղաղակեցին:

Եւ վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս և ասէ· քաջալե-

բեցարուք, ես եմ, մի՛ երկնչիք:

Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ. տէր, եթէ դու ես, հրամայեա՛ ինձ գալ առ քեզ ի վերայ ջրոցս:

Եւ նա ասէ. եկ. և իջեալ ի նաւէն Պետրոս՝ գնաց ի վերայ ջրոցն, և եկն առ Յիսուս:

Եւ տեսեալ զհողմն սաստիկ՝ երկեաւ. և իբրև սկսաւ ընկղմել՝ աղաղակեաց և ասէ. տէր, փրկեա՛ զիս:

Եւ վաղվաղակի Յիսուս ձգեաց զձեռն իւր՝ կալաւ զնա և ասէ. թերահաւատ, ընդէ՞ր երկմտեցեր:

Եւ իբրև ելին ի նաւն՝ հանդարտեաց հողմն:

Եւ որ ի նաւին էին՝ մատեան երկիրպագին նմա և ասեն. արդարև որդի Աստուծոյ ես դու:

Եւ անցեալ եկին ի ցամաք ի Գեննեսարէթ:

Եւ իբրև ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ, առաքեցին ընդ ամենայն գաւառն՝ և ածին առ նա զամենայն հիւանդս:

Եւ աղաչէին զնա, զի գոնէ՝ միայն ի քղանցս հանդերձի նորա մերձեսցին. և որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան:

(Ի հինգերորդ Կիւրակէի Եշ. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

Առ տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ մատեան առ Յիսուս՝ որ յԵրուսաղեմէ փարիսեցիքն և դպիրք՝ և ասեն: ծռդ

Ընդէ՞ր աշակերտքն քո անցանեն զաւանդութեամբ ծերոցն, զի ո՛չ լուանան զձեռս յորժամ հաց ուտեն:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. իսկ դուք ընդէ՞ր անցանէք զպատուիրանաւն Աստուծոյ՝ վասն ձերոյ աւանդութեանն:

Զի Աստուած ասաց. պատուեա՛ զհայր քո և զմայր:

Եւ որ բամբասէ զհայր կամ զմայր՝ մահու վախճանեսցի:

Եւ դուք ասէք. որ ասիցէ ցհայր իւր կամ ցմայր իւր, թէ պատարագ է՝ զոր յինէն օգտիցիս, և ոչ պատուիցէ զհայր իւր և զմայր իւր. և խոտէք զբանն Աստուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն:

Կեղծաւորք, բարւոք մարգարէացաւ ի վերայ ձեր Եսայի՝ և ասէ:

Ժողովուրդս այս շրթամբք պատուէ զիս, և սիրտք իւրեանց հեռացեալ մեկուսի է յինէն:

Զուր պաշտեն զիս. ուսուցանեն զվարդապետութիւնս՝ ըզմարդկան պատուիրեալս։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդն՝ ասէ ցնոսա. լուարուք, և ի միտ առէք։

Ո՛չ որ ինչ մտանէ ընդ բերան՝ պղծէ զմարդ. այլ որ ինչ ելանէ ի բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ։

Յայնժամ մատուցեալ աշակերտացն նորա՝ ասեն ցնա. գիտե՞ս՝ զի փարիսեցիքն իբրև լուան զբանն գայթակղեցին։

Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ. ամենայն տունկ՝ զոր ոչ տնկեաց հայր իմ երկնաւոր, խլեսցի։

Թոյլ տուք զնոսա. կոյրք են՝ կուրաց առաջնորդք. կոյր կուրի յորժամ առաջնորդէ՝ սխալէ, և երկոքին ի խորխորատ անկանին։

Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ. մեկնեա՛ մեզ զառակս զայս։

Ասէ Յիսուս. տակաւին և դուք անմիտք էք։

Եւ ոչ իմանայք, եթէ ամենայն որ մտանէ ի բերան, յորովայն երթայ և արտաքս ելանէ։

Իսկ որ ելանէ ի բերանոյ՝ ի սրտէ անտի գայ, և այն պղծէ զմարդ։

Զի ի սրտէ ելանեն խորհուրդք չարք, սպանութիւնք, շնութիւնք, պոռնկութիւնք, գողութիւնք, սուտ վկայութիւնք, հայհոյութիւնք։

Այս ամենայն է՝ որ պղծէ զմարդ, այլ անլուայ ձեռօք ուտել՝ ոչ պղծէ զմարդ։

(Ի Հինգերորդ Կիւրակէի Բար. աւուրն)։

Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց ի կողմանս Տիւրոսի և Սիդոնի։ ՃԾԷ

Եւ ահա՝ կին մի քանանացի ի սահմանաց անտի նոցա ելեալ, աղաղակէր և ասէր. ողորմեա՛ց ինձ տէր, որդի Դաւթի, դուստր իմ չարաչար այսահարի։

Եւ նա ո՛չ ետ նմա պատասխանի. և մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա և ասէին. արձակեա զնա, զի աղաղակէ զհետ մեր։

Նա պատասխանի ետ և ասէ. ո՛չ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ո՛չ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի։

Եւ նա մատուցեալ, երկիրպագանէր նմա և ասէր. տէր, օգնեա ինձ։

Պատասխանի ետ նմա և ա-

սէ. ո՛չ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց:

Եւ նա ասէ. այո՛ տէր, քանզի և շունք կերակրին ի փշրանաց անկելոց ի սեղանոյ տեառն իւրեանց:

Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. ո՛վ կին դու, մեծ են հաւատք քո. եղիցի քեզ, որպէս և կամիս. և բժշկեցաւ դուստր նորա ի նմին ժամու:

(Ի հինգերորդ Կիւրակէի Շբ. աւուրն).

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՃԿ Եւ գնացեալ անտի Յիսուսի, եկն ի ծովեզրն Գալիլեացւոց. և ելեալ ի լեառն նստէր անդ:

Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք, որ ունէին ընդ իւրեանս՝ կաղս, կոյրս, համերս, միակողմանիս, և այլս բազումս. և ընկեցին զնոսա առ ոտս նորա, և բժշկեաց զնոսա:

Մինչև զարմանալ ժողովրդոցն՝ որ տեսանէին, զի համերքն խօսէին, կաղք գնային, միակողմանիք բժշկէին, կոյրք տեսանէին, և փառաւոր առնէին զԱստուած Իսրայէլի:

Եւ կոչեցեալ առ ինքն Յիսուսի զաշակերտսն՝ ասէ. գթամ ի ժողովուրդդ, զի արդ՝ երեք աւուրք են՝ զի կան առ իս, և ո՛չ ունին զինչ ուտիցեն. և արձակել զդոսա նօթիս, ոչ կամիմ, գուցէ նքթիցեն զճանապարհայն:

Ասեն ցնա աշակերտքն. իսկ արդ՝ մեզ յանապատի աստ ուստի՞ իցէ այնչափ հաց՝ մինչ յագեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. քանի՞ նկանակ ունիք. և նոքա ասեն. եօթն, և սակաւ ձկունս:

Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ի վերայ գետնոյ:

Եւ առեալ զեօթն նկանակն և զձկունսն՝ գոհացաւ և եբեկ և ետ ցաշակերտսն. և նոքա ժողովրդեանն:

Կերան ամենեքին և յագեցան. և բարձին զնշխարս կոտորոցն՝ եօթն զամբիւղ լի:

Եւ որք կերանն՝ էին իբրև արք չորք հազարք, թող զկանայս և զմանկտի:

Իբրև արձակեաց զժողո- ՃԿԱ
վուրդսն՝ ել ի նաւ, և եկն ի սահմանս Մագդաղեայ:

Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն և սադուկեցիք փորձելով խնդրէին ի նմանէ՝ նշան յերկնից ցուցանել նոցա:

Նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա: Ազգ չար և շնացող՝ նշան խնդրէ, և նշան մի՛ տացի նմա, բայց նշանն Յովնանու մարգարէի:

Եւ եԹող զնոսա և գնաց: Գնացին և աշակերտքն յայնկոյս, և մոռացան առնուլ հաց: Ասէ ցնոսա Յիսուս. տեսէք և զգոյշ լերուք ի խմորոյ սադուկեցւոցն և փարիսեցւոց:

Նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին, Թէ հաց ոչ բարձաք:

Գիտաց Յիսուս և ասէ. զի՞ խորհիք ի միտս ձեր, Թերահաւատք՝ եԹէ հաց ոչ ունիք: Տակաւին չիմանայք՝ և ո՛չ յիշէք զհինգ նկանակն ի հինգ հազարսն, և քանի՛ սակառի բարձիք:

Եւ ո՛չ զեօԹն նկանակն ի չորս հազարսն, և քանի զամբիւղս բարձէք:

Որդ՝ զիա՞րդ ոչ իմանայք՝ եԹէ ոչ վասն հացի ասացի ձեզ. զգոյշ լինել ի խմորոյ սադուկեցւոցն և փարիսեցւոց:

Յայնժամ ի միտ առին, եԹէ ո՛չ ասաց զգուշանալ ի խմորոյ, այլ յաղանդոյ փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց:

(Ի վեցերորդ Կիւրակէի աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եկեալ Յիսուս ի կողմանս Փիլիպպեայ Կեսարեայն, հարցանէր ցաշակերտսն և ասէր. զո՞ ոք ասեն զինէն մարդիկն՝ Թէ իցէ որդի մարդոյ: ճկթ.

Եւ նոքա ասեն. ոմն՝ զՅովհաննէս Մկրտիչ, և այլք՝ զԵղիա, և կէսք՝ զԵրեմիա, կամ զմի ոք ի մարգարէիցն:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. իսկ դուք զո՞ ոք ասէք զինէն Թէ իցեմ: Պատասխանի ետ Սիմովն Պետրոս և ասէ ցնա. դու ես Քրիստոսն՝ որդի Աստուծոյ կենդանւոյ:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. երանի՛ քեզ Սիմովն որդի Յովնանու, զի մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ, այլ հայր իմ՝ որ յերկինս է:

Եւ ես քեզ ասեմ, զի դու ես վէմ, և ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ, և դրունք դժոխոց զնա մի՛ յաղԹահարեսցեն:

Եւ տաց քեզ փականս արքայուԹեան երկնից. և զոր միանգամ կապեսցես յերկրի, եղիցի կապեալ յերկինս. և զոր

արձակեսցես յերկրի, եղիցի արձակեալ յերկինս:

Յայնժամ սաստեաց աշակերտացն, զի մի՛ ումեք ասիցեն՝ թէ նա է Քրիստոսն:

Յայնմհետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել աշակերտացն, թէ պարտ է նմա երթալ յԵրուսաղէմ, և թէ բազում չարչարանս չարչարիլ և անարգիլ ի քահանայապետից և ի դպրաց և ի ծերոց ժողովրդեանն, և սպանանիլ, և յերիր աւուր յառնել:

Եւ առեալ զնա մեկուսի Պետրոսի, սկսաւ կագել ընդ նմա և ասել. քաւ լիցի քեզ տէր. մի՛ եղիցի քեզ այդ:

Եւ նա դարձեալ ի Պետրոս՝ ասէ. երթ յետս իմ սատանայ. գայթակղութիւն իմ ես. զի ոչ խորհիս դու զԱստուծոյսն, այլ զմարդկան:

ձկթ Յայնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտսն իւր. եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ՝ ուրասցի զանձն, և առցէ զխաչ իւր, և եկեսցէ զկնի իմ:

Զի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել, կորուսցէ զնա, և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ, գտցէ զնա:

Զինչ օգտիցի մարդ՝ եթէ զաշխարհ ամենայն շահեսցի, և զանձն իւր տուժեսցէ. կամ զի՞նչ տացէ մարդ փրկանս ընդ անձին իւրոյ:

Զի գալոց է որդի մարդոյ փառօք Հօր իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք իւրովք, և յայնժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր:

Ամէն ասեմ ձեզ, զի իցեն ոմանք ի սոցանէ, որք աստ կան, որք ո՛չ ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով:

Եւ յետ վեց աւուր առնու Յիսուս զՊետրոս և զՅակոբոս և զՅովհաննէս զեղբայր նորա, և հանէ զնոսա ի լեառն մի բարձր՝ առանձինն:

Եւ այլակերպեցաւ առաջի նոցա. և լուսաւորեցան երեսք նորա իբրև զարեգակն. և հանդերձք նորա եղեն սպիտակ.ք իբրև զլոյս:

Եւ ահա երևեցան նոցա Մովսէս և Եղիա՝ որ խօսէին ընդ նմա:

Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅիսուս. տէր, բարւոք է մեզ աստ լինել. եթէ կամիս՝ արասցուք երիս տաղաւարս՝ մի քեզ՝ և մի Մովսիսի՝ և մի Եղիայի:

Եւ մինչդեռ նա խօսէր. ահա ամպ լուսաւոր հովանի եղև ի վերայ նոցա. ձայն եղև յամպոյն՝ և ասէ. դա է որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ հաճեցայ զմա լուարուք:

Իբրև լուան աշակերտքն, ան-

կան ի վերայ երեսաց իւրեանց, և երկեան յոյժ:
Եւ մատուցեալ Յիսուս՝ բուռն եհար զնոցանէ և ասէ. յոտն կացէք և մի՛ երկնչիք:
Ամբարձին զաչս իւրեանց, և ո՛չ զոք տեսին՝ բայց միայն ըզՅիսուս:

Եւ մինչդեռ իջանէին ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց նոցա Յիսուս՝ և ասէ. մի՛ ումեք ասիցէք զտեսիլդ, մինչև որդի մարդոյ ի մեռելոց յարիցէ:
Հարցին զնա աշակերտքն և ասեն. զի՞արդ դպիրքն ասեն, եթէ Եղիայի նախ պարտ է գալ:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա, Եղիա գայ և հաստատեսցէ զամենայն:
Այլ ասեմ ձեզ՝ զի Եղիա եկեալ իսկ է. և ոչ ծանեան զնա, այլ արարին ընդ նա՝ զոր ինչ կամեցան. նոյնպէս և որդի մարդոյ չարչարելոց է ի նոցանէ:

Յայնժամ ի միտ առին աշակերտքն թէ վասն Յովհաննու Մկրտչի ասաց ցնոսա:

(Ի վեցերորդ Կիւրակէի Բչ. ուրբն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

ԾԷԳ. Եւ իբրև եկն ի ժողովուրդն, մատեաւ այր մի՛ ի ծունր իջանէր և ասէր. տէր ողորմեա՛ց որդւոյ իմում, զի լուսնոտի է և չարաչար հիւանդանայ. բազում անգամ անկանի ի հուր, և երբէք ի ջուր:
Եւ մատուցի զնա աշակերտացն քոց, և ո՛չ կարացին բժշկել:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև ցե՞րբ իցեմ ընդ ձեզ. մինչև ցե՞րբ անսայցեմ ձեզ. ա՛ծ զնա առ իս:
Եւ սաստեաց ի նա Յիսուս, և ել ի նմանէ դեւն, և բժշկեցաւ մանուկն ի ժամէն յայնմանէ:

Յայնժամ մատեան աշակերտքն առանձինն՝ և ասեն ցՅիսուս. մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա:
Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն թերահաւատութեան ձերոյ. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատն մանանխոյ, ասասջիք լերինս այսմիկ՝ փոխեա՛ց աստի անդր, և փոխեսցի. և ոչ ինչ անհնարին լինիցի ձեզ:

Բայց այս ազգ ոչ իւիք ելանէ, եթէ ոչ աղօթիւք և պահովք:

(Վեցերորդ Կիրակէի Գշ. աւուրն)։

Ընդ աւետարան Տերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՃՀԹ Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա ի գալիլեա, ասէ ցնոսա Յիսուս. մատնելոց է որդի մարդոյ ի ձեռս մարդկան:

Եւ սպանցեն զնա, և յերիր աւուր յարիցէ. և տրտմեցան յոյժ:

Իբրև եկին նոքա ի Կափառնաում, մատեան, որք զերկդրամեանն պահանջէին՝ առ Պետրոս, և ասեն. վարդապետն ձեր ո՞չ տայ զերկդրամեանն. և ասէ, այո:

Եւ իբրև եմուտ ի տուն՝ յառաջեաց քան զնա Յիսուս՝ և ասէ. զի՞արդ թուի քեզ Սիմովն. թագաւորք ազգաց յումմէ՞ առնուն զհարկս կամ զհասն, յորդւո՞ց իւրեանց՝ թէ յօտարաց:

Եւ իբրև ասաց թէ յօտարաց, ասէ ցնա Յիսուս, ապա ուրեմն ազատ են որդիքն:

Բայց զի մի՛ գայթագղեցուսցուք զնոսա, երթ ի ծով և ընկեա զկարթ, և զառաջին ձուկն՝ որ ելանիցէ, ա՛ռ՝ և բաց զբերան նորա, և գտանիցես սատեր. և զայն առեալ տացես նոցա ընդ իմ և ընդ քո:

Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ Յիսուս՝ և ասեն. ո՞վ իցէ ի մէնջ մեծ յարքայութեան երկնից:

Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս ՃՁԲ
մանուկ մի, կացոյց զնա ի մէջ նոցա:

Եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ դարձջիք և եղիջիք իբրև զմանկտի, ո՛չ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից:

Արդ՝ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրև զմանուկս զայս, նա է մեծ յարքայութեան երկնից:

Եւ որ ոք ընկալցի զմանուկ մի այսպիսի յանուն իմ, զիս ընդունի:

Եւ որ ոք գայթակղեցուսցէ զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ յիս հաւատացելոց, լաւ է նմա եթէ կախիցի երկան իշոյ ընդ պարանոց նորա՝ և ընկղմիցի ի խորս ծովու:

Վա՜յ աշխարհի ի գայթակղութեանց. բայց վա՜յ մարդոյն այնմիկ՝ յորյ ձեռն գայցէ գայթակղութիւն:

Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայթակղեցուցանէ զքեզ, հատ զնա և ընկեա ի քէն. լաւ իցէ քեզ միաձեռանի կամ կաղ մտանել ի կեանս. քան թէ երկուս ձեռս և երկուս ոտս ու-

նիլ, և անկանիլ ի հուրն յաւիտենական։

Նւ եթէ ակն քո գայթակղեցուցանէ զքեզ, խլեա զնա և ընկեա ի քէն. լաւ իցէ քեզ միականի մտանել ի կեանս. քան երկուս աչս ունել և անկանիլ ի գեհեն հրոյն։

(Ի վեցերորդ Կիւրակէի Դշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

ՃՁԱ. Զգոյշ լերուք՝ մի արհամարհիցէք զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ, ասեմ ձեզ, զի հրեշտակք նոցա յերկինս՝ հանապազ տեսանեն զերեսս հօր իմոյ՝ որ յերկինս է։

Զի եկն որդի մարդոյ կեցուցանել զկորուսեալսն։

Զիա՞րդ թուի ձեզ. եթէ լինիցի մարդոյ հարիւր ոչխար, և մոլորիցի մի ի նոցանէ, ո՞չ թողուցու զիննսուն և զինն ոչխարսն ի լերինս, և երթիցէ խնդրիցէ զմոլորեալն։

Նւ եթէ լինիցի գտանել զնա. ամէն ասեմ ձեզ, զի ուրախ լինի ի վերայ նորա, առաւել քան ի վերայ իննսուն և իննցն, որ չիցեն մոլորեալ։

Նյսպէս ոչ են կամք առաջի հօր իմոյ, որ յերկինս է եթէ կորիցէ մի ի փոքրկանցս յայսցանէ։

Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո· ՃՁԳ.
երթ յանդիմանեա զնա՝ յորժամ դու և նա միայն իցէք. եթէ լուիցէ քեզ, շահեցար զեղբայրն քո։

Նպա թէ ոչ լուիցէ քեզ, առ ընդ քեզ մի ևս կամ երկուս. զի ի բերանոյ երկուց և երից վկայից հաստատեսցի ամենայն բան։

Իսկ եթէ և նոցա ո՛չ լուիցէ, ասասջիր յեկեղեցւոջ. ապա թէ և եկեղեցւոյն ո՛չ լուիցէ. եղիցի քեզ իբրև զհեթանոսս և զմաքսաւոր։

Նմէն ասեմ ձեզ. զի զոր կապիցէք յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, և զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս։

Դարձեալ ասեմ ձեզ. եթէ երկու ի ձէնջ միաբանիցեն յերկրի վասն ամենայն իրաց, զինչ և խնդրեսցեն՝ եղիցի նոցա ի հօրէ իմմէ՝ որ յերկինսն է։

Զի ուր իցեն երկու կամ երեք ժողովեալ յանուն իմ, անդ եմ ես ի մէջ նոցա։

Յայնժամ մատեաւ առ նա Պետրոս և ասէ. տէր, քանիցս անգամ թէ մեղիցէ ինձ եղբայր իմ, և թողից նմա. մինչև ցեօ՞թն անգամ։

Ասէ ցնա Յիսուս· ո՛չ ասեմ քեզ՝ թէ մինչև ցեօթն անգամ, այլ՝ մինչև ցեօթանասնեկին եօթն:

ՃՁԸ Վասն այսորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն թագաւորի· որ կամեցաւ համար առնուլ ի մէջ ծառայից իւրոց:

Եւ իբրև սկսաւ առնուլ, մատուցաւ առ նա պարտապան մի բիւր քանքարոյ:

Իբրև ոչ ունէր հատուցանել, հրամայեաց վաճառել զնա տէրն նորա և զկին նորա և զորդիս և զամենայն որ զինչ և ունիցի՝ և հատուցանել:

Եւ անկեալ ծառայն երկիրպագանէր նմա և ասէր· երկայնամիտ լեր առ իս՝ և զամենայն հատուցից քեզ:

Գթացեալ տէր ծառային այնորիկ՝ արձակեաց զնա, և զփոխն եթող նմա:

Եւ ելեալ ծառայն այն, եգիտ զմի ի ծառայակցաց իւրոց՝ որ պարտէր նմա հարիւր դահեկան· և կալեալ զնա խեղդէր և ասէր· հատո՛ ինձ, զոր պարտիսն:

Արդ՝ անկեալ ծառայակիցն առ ոտս նորա՝ աղաչէր զնա և ասէր· երկայնամիտ լեր առ իս՝ և հատուցից քեզ:

Եւ նա ո՛չ կամէր· այլ չոգաւ արկ զնա ի բանտ՝ մինչև հատուսցէ զպարտսն:

Իբրև տեսին ծառայակիցքն նորա, որ ինչ եղեն՝ տրտմեցան յոյժ· և եկեալ ցուցին տեառն իւրեանց զամենայն որ ինչ եղեն:

Յայնժամ կոչեաց զնա տէրն իւր և ասէ· ծառայ չար, զամենայն զպարտսն թողի քեզ՝ վասն զի աղաչեցեր զիս:

Իսկ արդ՝ ո՞չ էր պարտ և քեզ ողորմել ծառայակցին քում, որպէս և ես քեզ ողորմեցայ:

Եւ բարկացեալ տէրն նորա՝ մատնեաց զնա դահճաց, մինչև հատուսցէ զամենայն զպարտսն:

Նոյնպէս և Հայր իմ որ յերկինս է՝ արասցէ ձեզ· եթէ ո՛չ թողուցուք իւրաքանչիւր եղբօր իւրում ի սրտից ձերոց զյանցանս նոցա:

(Ի վեցերորդ Կիւրակէի Եչ· աւուրն)·

ԳԼՈՒԽ ԺԹ:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղեւ՝ իբրև կատարեաց ՃՁԹ
Յիսուս զբանս զայսոսիկ, փոխեցաւ ի Գալիլեէ՝ և եկն ի սահմանս Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու:

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, եւ բժշկեաց զնոսա անդ։

ՃՁԹ Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա եւ ասէին. եթէ արժա՞ն իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ամենայն վնասու։

Պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն ի սկզբանէ՝ արու եւ էգ արար զնոսա եւ ասէ։

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր եւ զմայր՝ եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, եւ եղիցին երկոքեան ի մարմին մի։

Ապա ուրեմն ոչ են երկու՝ այլ մի մարմին. արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց՝ մարդ մի՛ մեկնեսցէ։

Ասեն ցնա. իսկ Մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ եւ արձակել։

Ասէ ցնոսա. Մովսէս վասն խստասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր. այլ ի սկզբանէ ոչ եղեւ այնպէս։

Բայց ասեմ ձեզ, զի ամենայն՝ որ արձակեսցէ զկին իւր՝ եւ ոչ վասն պոռնկութեան, եւ առնիցէ այլ՝ շնայ. եւ որ զարձակեալն առնիցէ՝ շնայ։

Ասեն ցնա աշակերտքն իւր. եթէ այդպէս ինչ վնաս իցէ ընդ այր եւ ընդ կին, լաւ է չամուսնանալ։

Եւ նա ասէ ցնոսա. ոչ ամենեքեան բաւական են այդմ բանի, այլ որոց տուեալ է։

Զի են ներքինիք՝ որ յորովայնէ մօր իւրեանց ծնան այնպէս. եւ են ներքինիք՝ որ ի մարդկանէ եղեն ներքինիք. եւ են ներքինիք՝ որ զանձինս իւրեանց արարին ներքինիս վասն արքայութեան երկնից. որ կարողն է առնել՝ առցի։

Յայնժամ մատուցին առ նա ՃՂԲ
մանկտի, զի ձեռն դիցէ ի վերայ նոցա՝ եւ աղօթս արասցէ. եւ աշակերտքն նորա սաստէին նոցա։

Ասէ Յիսուս. թոյլ տուք մանկտւոյդ՝ եւ մի՛ արգելուք զդոսա գալ առ իս, զի այդպիսեացդ է արքայութիւն երկնից։

Եւ եդեալ ձեռս ի վերայ նոցա՝ գնաց անտի։

(Ի վեցերորդ Կիւրակէի Որ. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ ահա մատուցեալ մին առ ՃՂԳ
նա՝ ասէ. վարդապետ բարի, զի՞նչ բարի գործեցից՝ զի ընդունիցիմ զկեանսն յաւիտենականս։

Եւ նա ասէ ցնոսա. զի՞ հարցանես զիս զբարւոյ, մի է բարի. եթէ կամիս ի կեանսն յաւիտենականս մտանել, պահեա՛ զպատուիրանսն:

Ասէ ցնա, զո՞րս. ասէ ցնա Յիսուս. զմի սպանաներն, և մի՛ շնար, և մի՛ գողանար, և մի՛ սուտ վկայեր:

Պատուեա՛ զհայր քո և զմայր. և սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո:

Ասէ ցնա պատանին. զայդ ամենայն պահեցի ի մանկութենէ իմմէ. արդ՝ իւ իւիք պակաս իցեմ:

Ասէ ցնա Յիսուս. եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ՝ վաճառեա զինչս քո և տուր աղքատաց, և ունիցիս գանձս յերկինս, և եկ զկնի իմ:

Իբրև լուաւ պատանին զբանն, գնաց տրտմեալ, զի ունէր ստացուածս բազումս:

Ասէ Յիսուս ցաշակերտսն. ամէն ասեմ ձեզ, զի դժուարաւ մտցէ մեծատունն յարքայութիւն երկնից:

Դարձեալ ասեմ ձեզ. դիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել:

Իբրև լուան աշակերտքն՝ զարմացան յոյժ, և ասեն. իսկ ո՞ կարիցէ ապրել:

Հայեցաւ ի նոսա Յիսուս՝ և ասէ. առ ի մարդկանէ այդ անկար է, այլ առ յԱստուծոյ ամենայն ինչ զօրաւոր:

Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա. ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի քո. արդ՝ զի՞նչ լինիցի մեզ: ՃԼ.Է ՃԴ.Է

Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ասեմ ձեզ. զի դուք որ եկիք զկնի իմ, ի միւսանգամ գալստեան՝ յորժամ նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նստջիք և դուք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգ Իսրայէլի

Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն, կամ զեղբարս կամ զքորս, կամ զհայր, կամ զմայր, կամ զկին, կամ զորդիս, կամ զագարակս վասն անուան իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ:

Բազումք եղիցին առաջինք՝ յետինք, և յետինք՝ առաջինք:

Քանզի նման է արքայութիւն երկնից առն տանուտեառն, որ ել ընդ առաւօտս ի վարձու ունել մշակս յայգի իւր:

Եւ արկ վարձս մշակացն աւուրն դահեկան, և առաքեաց զնոսա յայգի իւր:

Եւ ելեալ զերրորդ ժամու՝ ետես զայլս զի կային դատարկք ի հրապարակս։

Ասէ և ցնոսա. երթայք և դուք յայգի իմ, և որ ինչ արժան իցէ՝ տաց ձեզ։

Գնացին և նոքա. և դարձեալ՝ ելեալ զվեց ժամու և զինն ժամու՝ արար այնպէս։

Եւ զմետասաներորդ ժամու ելեալ՝ եգիտ այլս, զի կային դատարկք, ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր կայք աստ զօրս ցերեկ դատարկք։

Ասեն ցնա. զի ոչ ոք կալաւ զմեզ ի վարձու. ասէ ցնոսա. երթայք և դուք յայգին, և որ ինչ արժան է՝ առնուցուք։

Եւ իբրև երեկոյ եղև, ասէ տէր այգւոյն ցգաւառապետ իւր. կոչեա զմշակսն՝ և տուր նոցա վարձս, սկսեալ ի յետնոցն մինչև ցառաջինսն։

Իբրև եկին որք զմետասաներորդ ժամուն, և առին մէն մի դահեկան։

Եկեալ և առաջինքն՝ համարեցին թէ աւելի առնուցուն. և առին մէն մի դահեկան և նոքա։

Իբրև առին՝ տրտնջէին ըզտանուտեառնէն, և ասէին։

Թէ դոքա յետինքդ մի ժամ գործեցին, և հաւասարակորդս մեզ արարեր զդոսա, որ զծանրութիւն աւուրն բարձաք և զտօթ։

Նա պատասխանի ետ միում ի նոցանէ և ասէ. ընկեր՝ չզրկեմ զքեզ, ո՞չ դահեկանի միոջ սակ արկեր ընդ իս։

Առ զքոյդ՝ և երթ. եթէ կամիմ յետնոցս տալ որպէս և քեզ։

Եթէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիմս առնել զինչ և կամիմ. կամ թէ ակն քո չա՞ր է, զի ես առատ եմ։

Այսպէս եղիցին յետինք առաջինք, և առաջինք՝ յետինք. զի բազումք են կոչեցեալք՝ և սակաւք են ընտրեալք։

(Ի վեցերորդ Կիւրակէի Շբ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Իբրև ելանէր Յիսուս յԵրուսաղէմ, առ զերկոտասանսն առանձինն, և ի ճանապարհին՝ ասէ ցնոսա։ ՄԱ

Ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, և որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետիցն և դպրաց, և դատապարտեսցեն զնա ի մահ։

Եւ մատնեսցեն զնա հեթանոսաց՝ այպանել, և հարկանել, և ի խաչ հանել, և յերրիր աւուր յարիցէ։

Յայնժամ մատեաւ առ նա

մայր որդւոցն Զեբեդեայ՝ որդւովքն իւրովք հանդերձ, երկիր պագանէր՝ և խնդրէր ինչ ի նմանէ:

Եւ նա՝ ասէ ցնա, զի՞նչ կամիս. ասէ ցնա. ասա զի նստցին սոքա երկու որդիքս իմ՝ մի ընդ աջմէ քումմէ՝, և մի՝ ընդ ահեկէ յարքայութեան քում:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ոչ գիտէք զինչ խնդրէք. կարէ՞ք ըմպել զբաժակն՝ զոր ես ըմպելոց եմ, կամ զմկրտութիւնն՝ զոր ես մկրտելոց եմ, մկրտել. ասեն ցնա, կարող եմք:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. զբաժակն իմ ըմպիցէք, և զմկրտութիւնն՝ զոր ես մկրտիմ, մկրտիցիք. բայց նստուցանել ընդ աջմէ և ընդ ահեկէ իմմէ՝ ոչ է իմ տալ, այլ որոց տուեալ է ի Հօրէ իմմէ:

Եւ լուեալ տասանցն՝ բարկացան ի վերայ երկուցն եղբարց:

Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն և ասէ. գիտէք՝ զի իշխանք ազգաց տիրեն նոցա, և մեծամեծքն իշխեն նոցա:

Ոչ այնպէս իցէ և ի ձերում միջի. այլ որ կամիցի ի ձէնջ մեծ լինել, եղիցի ձեր պաշտօնեայ:

Եւ որ կամիցի ի ձէնջ առաջին լինել, եղիցի ձեր ծառայ:

Որպէս որդի մարդոյ ոչ եկն պաշտօն առնուլ՝ այլ պաշտել, և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց:

(Եօթներորդ Կիւրակէ),

Ընդ տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ յելանելն նոցա յԵրիքովէ՝ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք: ԻԵ:

Եւ ահա կոյրք երկու նստէին առ ճանապարհաւն. իբրև լուան թէ Յիսուս անցանէ, աղաղակեցին և ասեն. ողորմեա՛ց մեզ, Յիսուս որդի Դաւթի:

Եւ ամբոխն սաստեաց նոցա՝ զի լռեսցեն. և նոքա ևս առաւել աղաղակէին և ասէին, տէ՛ր, ողորմեաց մեզ, որդի Դաւթի:

Զտեղի առ Յիսուս, կոչեաց զնոսա և ասէ. զի՞նչ կամիք զի արարից ձեզ:

Ասեն ցնա. տէ՛ր, զի բացցին աչք մեր:

Եւ գթացեալ Յիսուս մերձեցաւ յաչս նոցա. և վաղվաղակի տեսին, և գնացին զհետ նորա:

Իբրև մօտ եղեն յԵրուսաղէմ, և եկին ի Բեթփագէ մերձ ի լեառն ձիթենեաց. յայն- ԻԶ

ժամ Յիսուս արձակեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց:

Եւ ասէ ցնոսա. երթայք ի գեօղդ որ առաջի ձեր է, և անդէն գտանիցէք էշ կապեալ և յաւանակ ընդ նմին, լուծէք՝ ածէք ինձ:

Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ ձեզ, ասասջիք, եթէ տեառն իւրեանց պիտոյ են. և վաղվաղակի առաքէ զնոսա:

Բայց այս ամենայն եղև, զի լցցի բան մարգարէին՝ որ ասէ:

Ասացէք դստեր սիոնի. ահա՝ թագաւոր քո գայ քեզ հեզ՝ և հեծեալ յէշ և ի յաւանակի իշոյ:

Գնացին աշակերտքն, և արարին որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս:

Եւ ածին զէշն և զյաւանակն. և արկին զնորօք ձորձս, և նստաւ ի վերայ նոցա:

Եւ բազում ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս իւրեանց ի ճանապարհին. և այլք հատանէին ոստս ի ծառոց՝ և տարածանէին ի ճանապարհին:

Եւ ժողովուրդքն՝ որ առաջին և զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին. օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ որ գայ յանուն տեառն. օրհնութիւն ի բարձունս:

Եւ ի մտանելն նորա յԵրուսաղէմ՝ դղրդեցաւ քաղաքն ամենայն, և ասէ՝ ո՞ իցէ սա:

Եւ ժողովուրդքն ասէին. սա է մարգարէն Յիսուս՝ որ ի Նազարեթէ Գալիլեացւոց:

Եւ եմուտ Յիսուս ի տաճարն, և եհան արտաքս զամենեսեան՝ որ վաճառէին և գնէին ի տաճարի անդ. և զսեղանս հատավաճառացն կործանեաց և զաթոռս աղաւնեվաճառացն: ՄԺԱ.

Եւ ասէ ցնոսա. գրեալ է՝ տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի. և դուք արարէք զդա՝ այրս աւազակաց:

Եւ մատեան առ նա կոյրք և կաղք ի տաճարին, և բժշկեաց զնոսա:

Իբրև տեսին քահանայապետքն և դպիրք՝ զսքանչելիսն զոր արար, և զմանկտին որ աղաղակէին ի տաճարին և ասէին, օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի, բարկացան:

Եւ ասեն ցնա. լսե՞ս զինչ ասեն դոքա. ասէ ցնոսա Յիսուս, այո. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր, թէ ի բերանոյ տղայոց և ստնդիեցաց կատարեցեր զօրհնութիւն:

Եւ թողեալ զնոսա՝ ել արտաքոյ քաղաքին ի Բեթանիա, և անդ ագաւ:

(Եօթներորդ Կիւրակէի Բշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ՄԺԴ Եւ այգուցն իբրեւ դարձաւ անդրէն ի քաղաքն՝ քաղցեաւ։ Եւ տեսեալ թզենի մի ի վերայ ճանապարհին՝ եկն ի նա, եւ ոչինչ եգիտ ի նմա՝ բայց միայն տերեւ· եւ ասէ ցնա· մի այսուհետեւ ի քէն պտուղ եղիցի յաւիտեան· եւ առժամայն չորացաւ թզենին։

Իբրեւ տեսին աշակերտքն՝ զարմացան եւ ասեն, թէ զիա՞րդ վաղվաղակի ցամաքեցաւ թզենին։

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ ցնոսա· ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս եւ ոչ երկմտիցէք, ոչ միայն զթզենւոյդ առնիցէք, այլ թէպէտ եւ լերինդ ասիցէք՝ բարձիր եւ անկիր ի ծով, եղիցի։

Եւ զամենայն ինչ զոր եւ խնդրիցէք յաղօթս հաւատովք՝ առնուցուք։

Եւ իբրեւ եկն ի տաճարն, մատեան առ նա՝ մինչդեռ ուսուցանէր՝ քահանայապետքն եւ ծերք ժողովրդեանն՝ եւ ասեն· որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ, եւ ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա· հարցից եւ ես ըզձեզ բան մի· զոր թէ ասիցէք ինձ, եւ ես ձեզ ասացից՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

Մկրտութիւնն Յովհաննու ուստի՞ էր, յերկնի՞ց՝ թէ ի մարդկանէ· եւ նոքա խորհէին ընդ միմեանս եւ ասէին։

Եթէ ասեմք յերկնից, ասէ ցմեզ· իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա· եւ եթէ ասեմք ի մարդկանէ, երկնչիմք ի ժողովրդենէն· զի ամենեքին զՅովհաննէս իբրեւ զմարգարէ ունէին։

Պատասխանի ետուն Յիսուսի եւ ասեն· ոչ գիտեմք· ասէ ցնոսա եւ նա· եւ ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

Բայց զիա՞րդ թուի ձեզ· առն միոջ էին երկու որդիք, եւ մատուցեալ առ առաջինն՝ ասէ· որդեա՛կ, երթ այսօր գործեա յայգւոջ։

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ· երթամ տէր, եւ ո՛չ չոգաւ։

Մատեաւ եւ առ միւսն, եւ ասէ նոյնպէս· նա պատասխանի ետ եւ ասէ· ոչ կամիմ· բայց յետոյ զղջացաւ՝ եւ չոգաւ յայգին։

Արդ՝ ո՞ յերկոցունց արար զկամս հօրն· ասեն՝ յետինն· ասէ ցնոսա Յիսուս· ամէն ասեմ ձեզ, զի մաքսաւորք եւ պոռ-

նիկք յառաջեսցեն քան զձեզ յարքայութիւն երկնից:

Զի եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան, և ոչ հաւատացէք նմա. և մաքսաւորք և պոռնիկք հաւատացին նմա, և դուք տեսիք՝ և ոչ զղջացարուք յետոյ հաւատալ նմա:

(Եօթներորդ Կիրակէի Գշ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

ՄԺԳ Այլ առակ լուարուք. այր մի էր տանուտէր, որ տնկեաց այգի, և ցանգով պատեաց զնա, և փորեաց ի նմա հնձան, և շինեաց աշտարակ. և ետ զնա ցմշակս, և գնաց ի տար աշխարհ:

Իբրև մերձեցաւ ժամանակ պտղոյ, առաքեաց զծառայս իւր առ մշակսն՝ առնուլ զպտուղս նորա:

Եւ կալեալ մշակացն զծառայս նորա, զոմն տանջեցին, զոմն սպանին, զոմն քարկոծեցին:

Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս բազում քան զառաջինսն, և արարին նոցա՝ նոյնպէս:

Յետոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր, և ասէ, թերևս ամաչեսցեն յորդւոյ աստի իմմէ:

Իսկ մշակքն իբրև տեսին զորդին, ասեն ընդ միմեանս. սա է ժառանգն, եկայք սպանցուք զսա, և կալցուք զժառանգութիւն սորա:

Եւ առեալ՝ հանին զնա արտաքոյ քան զայգին, և սպանին:

Արդ՝ յորժամ եկեսցէ տէր այգւոյն, զի՞նչ արասցէ մշակացն այնոցիկ:

Ասեն ցնա. զչարսն չարաչար կորուսցէ՝ և զայգին տացէ այլոց մշակաց, որք տայցեն նմա զպտուղս ի ժամու իւրեանց:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. չիցէ՞ երբէք ընթերցեալ ձեր ի գիրս. զվէմն՝ զոր անարգեցին շինողք, նա եղև գլուխ անկեան. ի Տեառնէ եղև այս, և է սքանչելի յաչս մեր:

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ, զի բարձցի ի ձէնջ արքայութիւն Աստուծոյ, և տացի ազգի՝ որ առնիցէ զպտուղս նորա:

Եւ որ անկցի ի վերայ վիմիս այսորիկ՝ փշրեսցի. և յոյր վերայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա:

Իբրև լուան քահանայապետքն և դպիրք և փարիսեցիք զառակս նորա, գիտացին թէ վասն նոցա ասաց:

Եւ խնդրէին զնա ունել, բայց երկեան ի ժողովրդոցն. քանզի իբրև զմարգարէ ունէին զնա:

(Եօթներորդ Կիւրակէի Դշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԻԲ.

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Մ•Ա. Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա առակօք:

Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից՝ առն թագաւորի, որ արար հարսանիս որդւոյ իւրում:

Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրաւիրեալսն ի հարսանիս. և ոչ կամէին գալ:

Դարձեալ՝ առաքեաց այլ ծառայս՝ և ասէ. ասացէք հրաւիրելոցն, ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի, զուարակք իմ և պարարակք զենեալք են, և ամենայն ինչ պատրաստ է. եկայք ի հարսանիս:

Եւ նոքա յուլացեալ՝ գնացին ոմն յագարակ իւր, և ոմն ի վաճառ իւր:

Եւ այլք՝ կալան զծառայս նորա, թշնամանեցին, և սպանին:

Իսկ թագաւորն իբրև լուաւ՝ բարկացաւ, և առաքեաց զզօրս իւր և սատակեաց զսպանողսն զայնոսիկ, և զքաղաքն նոցա այրեաց:

Յայնժամ ասէ ցծառայս իւր. հարսանիքս պատրաստ են, և հրաւիրեալքն չէին արժանի:

Արդ՝ երթայք յանցս ճանապարհաց. և զորս միանգամ գտանիցէք՝ կոչեցէք ի հարսանիս:

Եւ ելեալ ծառայքն ի ճանապարհս, ժողովեցին զամենեսեան, զոր և գտին՝ զչարս և զբարիս. և լցաւ հարսանիքն բազմականօք

Եւ մտեալ թագաւորն հայել զբազմականօքն, ետես անդ այր մի, որոյ ոչ էր զգեցեալ հանդերձ հարսանեաց:

Եւ ասէ ցնա. ընկեր, զիարդ մտեր այսր, զի ոչ ունէիր հանդերձ հարսանեաց. և նա պապանձեցաւ:

Յայնժամ ասէ թագաւորն ցսպասաւորսն. կապեցէք զդորա զոտս և զձեռս. և հանէք զդա ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց:

Զի բազումք են կոչեցեալք՝ և սակաւք են ընտրեալք:

(Եօթներորդ Կիւրակէի Եշ. աւուրն):

Վասն Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն՝ առին խորհուրդ զնմանէ, թէ որպէս զնիցեն նմա զորոգայթ բանիւք: Մ•Ի•Դ

Եւ առաքեն առ նա զաշակերտս իւրեանց հերովդիանոս-

սօքն հանդերձ՝ և ասեն. վարդապետ, գիտեմք զի ճշմարիտ ես, և զճանապարհն Աստուծոյ ճշմարտութեամբ ուսուցանես, և ոչ է քեզ փոյթ զումեքէ, և ոչ հայիս յերեսս մարդոյ:

Արդ՝ ասա մեզ, զիա՞րդ թուի քեզ. պա՞րտ է հարկս տալ կայսեր՝ թէ ոչ:

Գիտաց Յիսուս զխորամանկութիւն նոցա և ասէ. զի՞ փորձէք զիս, կեղծաւորք:

Ցուցէք ինձ զդահեկան հարկին. և նոքա մատուցին նմա դահեկան մի:

Եւ ասէ ցնոսա. ո՞յր է պատկերս այս կամ գիր:

Ասեն՝ կայսեր. յայնժամ ասէ ցնոսա. երթա՛յք՝ տո՛ւք զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ:

Իբրև լուան՝ զարմացան. և թողին զնա և գնացին:

Յայնմ աւուր մատեան առ նա սադուկեցիքն, որ ասէին՝ թէ չիք յարութիւն. հարցին ցնա, և ասեն:

Վարդապետ, Մովսէս ասաց. եթէ ոք մեռցի անորդի, արասցէ զկին նորա եղբայր իւր, և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում:

Էին առ մեզ եղբարք եօթն. առաջինն արար կին՝ և մեռաւ. և զի ոչ ունէր զաւակ, եթող զկին իւր եղբօր իւրում:

Նոյնպէս և երկրորդն՝ և երրորդ, մինչև ցեօթներորդն:

Յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն:

Արդ՝ ի յարութեան ո՞ր յեօթանցն եղիցի նա կին, զի ամենեքին կալան զնա կին:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ և ասէ. մոլորեալ էք, ոչ գիտէք զգիրս և ոչ զզօրութիւն Աստուծոյ:

Զի ի յարութեան ոչ կանայս առնեն՝ և ոչ արանց լինին. այլ են իբրև զհրեշտակս յերկինս:

Բայց վասն յարութեան մեռելոց՝ չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զասացեալն ձեզ յԱստուծոյ:

Ես եմ Աստուած Աբրահամու, Աստուած Իսահակայ, և Աստուած Յակոբայ. և չէ Աստուած՝ Աստուած մեռելոց, այլ կենդանեաց:

Իբրև լուան ժողովուրդքն, զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա:

Իսկ փարիսեցիքն իբրև լուան՝ ՄՐԿ. եթէ պապանձեցոյց զսադուկեցին, ժողովեցան ի միասին:

Եւ եհարց մի ոմն ի նոցանէ զնա փորձելով՝ և ասէ:

Վարդապետ, ո՞ր պատուիրան մեծ է յօրէնս:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. սիրեսցես զտէր Աստուած քո յա-

մենայն սրտէ քումմէ, և յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն մտաց քոց:

Այս է մեծն և առաջին պատուիրան:

Եւ երկրորդն՝ նման սմին, սիրեսցես զընկեր քո՝ իբրև զանձն քո:

Յայս երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք և մարգարէք կախեալ կան:

ՃԻԱ: Եւ ի ժողովել փարիսեցւոցն՝ եհարց զնոսա Յիսուս՝ և ասէ:

Զի՞նչ թուի ձեզ վասն Քրիստոսի, ո՞յր որդի է. ասեն ցնա, Դաւթի:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. իսկ զիա՞րդ Դաւիթ հոգւովն կոչէ զնա տէր, և ասէ:

Ասաց տէր ցտէր իմ. նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց:

Իսկ եթէ Դաւիթ զնա տէր կոչէ, զիա՞րդ որդի նորա իցէ:

Եւ ոչ ոք կարէր տալ նմա պատասխանի բան մի. և ոչ իշխէր ոք յայնմ օրէ հարցանել զնա և ոչինչ:

(Եօթներորդ Կիւրակէի Որ- աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԻԳ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ խօսեցաւ Յիսուս ՃԻԲ:
ընդ ժողովուրդսն և ընդ աշակերտսն իւր՝ և ասէ:

Յաթոռն Մովսիսի նստան դպիրքն և փարիսեցիք:

Զամենայն ինչ, որ ասիցեն ձեզ՝ արարէք և պահեցէք. բայց ըստ գործոցն նոցա՝ մի՛ առնէք, զի ասեն և ոչ առնեն:

Կապեն մարդկան բեռինս ծանունս և դժուարակիրս, և դնեն ի վերայ ուսոց մարդկան. և մատամբ իւրեանց ոչ կամին շարժել զնոսա:

Եւ զամենայն զգործս իւրեանց առնեն ի ցոյց մարդկան. լայնեն զգրապանակս իւրեանց, և երկայնեն զքղանցս հանդերձից իւրեանց:

Սիրեն զյառաջագահս ընթրիս, և զնախաթոռս ի ժողովուրդս՝ և զողջոյնս ի հրապարակս:

Եւ կոչել ի մարդկանէ՝ ռաբբի ռաբբի:

Բայց դուք՝ մի՛ զոք կոչէք վարդապետ, զի մի է ձեր ուսուցիչ, և ամենեքին դուք՝ եղբարք էք:

Եւ հայր՝ մի՛ կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր մի է հայր՝ որ յերկինսն է:

Եւ մի՛ կոչեցիք ուսուցիչք, զի ուսուցիչ ձեր՝ Քրիստոս է:

Եւ մեծն ի ձէնջ եղիցի ձեր սպասաւոր:

Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնարհեսցի. և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի:

Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի փակէք, զարքայութիւն երկնից առաջի մարդկան. դուք ո՛չ մտանէք, և որոց մտանենն՝ չտայք թոյլ մտանել:

(Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի ուտէք զտունս այրեաց՝ պատճառանօք երկարէք զաղօթս, վասն զի աւելի դատաստան ընդունիցիք):

Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի յածիք ընդ ծով և ընդ ցամաք՝ առնել եկամուտ մի, և յորժամ լինիցի, առնէք զնա որդի գեհենի կրկին ևս քան զձեզ:

Վա՛յ ձեզ, առաջնորդք կոյրք, զի ասէք՝ որ երդնու ի տաճարն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու յոսկին՝ որ ի տաճարին է, արժան է:

Մորոսք և կոյրք, զի՞նչ մեծ է, ոսկին՝ եթէ տաճարն, որ սրբէ զոսկին:

Եւ որ երդնու ի սեղանն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու ի պատարագն, որ ի վերայ նորա է՝ արժան է:

Յիմարք և կոյրք. զի՞նչ մեծ է, պատարա՞գն, եթէ սեղանն՝ որ սրբէ զպատարագն:

Իսկ արդ որ երդուաւ ի սեղանն, երդուաւ ի նա և յամենայն որ ի վերայ նորա է:

Եւ որ երդուաւ ի տաճարն, երդուաւ ի նա և ի բնակիչն նորա:

Եւ որ երդուաւ յերկինս, երդնու յաթոռն Աստուծոյ՝ և յայն որ նստին ի վերայ նորա:

Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի տասանորդէք զանանուխ և զսամիթ և զչաման, և թողէք ըզծանր ծանր օրինացն՝ զդատաստան, և զողորմութիւն, և զհաւատս. զայս արժան էր առնել և զայն չթողուլ:

Առաջնորդք կոյրք, որ զմըժղուկս քամէք, և զուղտս կլանէք:

Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի սրբէք զարտաքին զբաժակին և զսկաւառակին, և ի ներքոյ լի են յափշտակութեամբ և անխառնութեամբ:

Փարիսեցի կոյր, սրբեա նախ զներքին բաժակին և զսկաւառակին, զի լինիցի և արտաքինն նոցա սուրբ:

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի նման էք գերեզմանաց բռելոց, որ արտաքոյ երևին գեղեցիկք, և ի ներքոյ լի են ոսկերօք մեռելոց, և ամենայն պղծութեամբ։ Նոյնպէս և դուք արտաքոյ երևիք մարդկան արդարք, և ի ներքոյ լի էք կեղծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ։

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի շինէք զշիրիմս մարգարէից, և զարդարէք զգերեզմանս արդարոց։ Եւ ասէք. եթէ էաք յաւուրս հարցն մերոց, ոչ հաղորդէաք արեան մարգարէիցն։ Ապա ուրեմն վկայէք զանձանց՝ եթէ որդիք էք այնոցիկ որ կոտորէին զմարգարէսն։

Եւ դուք՝ լցէք զչափ հարցն ձերոց։

Օձք, ծնունդք իժից, զիա՞րդ փախնուցուք ի դատաստանէ գեհենին։

ՄԽ Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս, և իմաստունս, և դպիրս, և ի նոցանէ սպանանիցէք, և ի խաչ հանիցէք, և ի նոցանէ տանջիցէք ի ժողովուրդս ձեր, և հալածիցէք ի քաղաքէ ի քաղաք։ Որպէս զի եկեսցէ ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի, յարենէ Աբելի արդարոյ մինչև ցարիւնն Զաքարիայ որդւոյ Բարաքեայ՝ զոր սպանէք ընդ մէջ տաճարին և սեղանոյ։

Ամէն ասեմ ձեզ. եկեսցէ այն ամենայն ի վերայ ազգիս այսորիկ։

Երուսաղէմ, Երուսաղէմ. որ կոտորէիր զմարգարէս և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ, քանի՞ցս անգամ կամեցայ ժողովել զմանկունս քո՝ զոր օրինակ ժողովէ հաւ զձագս իւր ընդ թևովք, և ոչ կամեցարուք։

Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր աւերակ։

Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս յայսմհետէ, մինչև ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն։

(Եօթներորդ Կիւրակէի Շր. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ելեալ արտաքս Յիսուս՝ ՄԽԲ
ի տաճարէն՝ գնայր. և մատեան աշակերտքն ցուցանել նմա ըզշինուածս տաճարին։

Եւ նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. տեսանէ՞ք զայդ ամենայն. ամէն ամէն ասեմ

ձեզ. ոչ մնասցէ այդր քար ի քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի:

Եւ մինչդեռ նստէր ի լերինն Ձիթենեաց, մատեան առ նա աշակերտքն առանձինն՝ և ասեն. ասա մեզ՝ երբ լինիցի այդ, և կամ զինչ նշան իցէ քոյոյ գալստեանն, և վախճանի աշխարհիս:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. զգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք զձեզ խաբիցէ:

Զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոսն, և զբազումս մոլորեցուցանիցեն:

Լսելոց էք պատերազմունս՝ և համբաւս պատերազմաց. զգոյշ լերուք՝ մի խռովեսջիք, զի պարտ է լինել այնմ ամենայնի, այլ չև է կատարած:

Յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ. և եղիցին սովք և սրածութիւնք, և սասանութիւնք ի տեղիս տեղիս:

Այլ այն ամենայն՝ սկիզբն է երկանց:

ՍԽԴ Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ի նեղութիւն, և սպանանիցեն զձեզ. և եղիջիք ատեցեալք յամենայն ազգաց վասն անուան իմոյ:

Եւ յայնժամ գայթագղեսցին բազումք, և զմիմեանս մատնեսցեն, և ատեսցեն զմիմեանս:

Եւ բազում սուտ մարգարէք յարիցեն, և զբազումս մոլորեցուսցեն:

Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնութեանն՝ ցամաքեսցի սէր բազմաց:

Բայց որ համբերեսցէ ի սպառ՝ նա կեցցէ:

Եւ քարոզեսցի աւետարանս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս՝ ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց. և ապա եկեսցէ կատարած:

Երդ՝ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածոյն, որ ասացեալն է ի ձեռն Դանիէլի մարգարէի, զի կայցէ ի տեղւոջն սրբութեան, որ ընթեռնուն՝ ի միտ առցէ:

Յայնժամ որք ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս:

Եւ որ ի տանիս կայցէ, մի իջցէ առնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ:

Եւ որ յանդի իցէ, մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր:

Բայց վայ իցէ յղեաց և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ:

Յաղօթս կացէք՝ զի մի լինիցի փախուստն ձեր ձմերայնի, և մի ի շաբաթու:

Զի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ, որպիսի ոչ եղև ի սկզբանէ արարածոց աշխարհի

մինչեւ ցայժմ, եւ ոչ այլ լիցի:

Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնոքիկ՝ ոչ ապրէր ամենայն մարմին. բայց վասն ընտրելոցն՝ կարճեսցին աւուրքն այնոքիկ:

Յայնժամ թէ որ ասիցէ ձեզ՝ ահաւասիկ աստ է Քրիստոսն կամ անդ, մի՛ հաւատայցէք:

Զի յարիցեն սուտ Քրիստոսք եւ սուտ մարգարէք, եւ տայցեն նշանս մեծամեծս եւ արուեստս, մինչեւ մոլորեցուցանել՝ թէ հնար ինչ իցէ եւ զընտրեալսն:

Ահա յառաջագոյն ասացի ձեզ:

Արդ եթէ ասիցեն ձեզ. ահաւանիկ յանապատի է, մի՛ ելանիցէք. եւ եթէ ահա ի շտեմարանս է, մի՛ հաւատայցէք:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

ՄԽԶ Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից՝ եւ երեւի մինչեւ յարեւմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ:

Զի ուր գէշն իցէ, անդր ժողովեսցին արծուիք:

Վաղվաղակի յետ նեղութեանն աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, եւ լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր, եւ աստեղք անկցին յերկնից, եւ զօրութիւնք երկնից՝ շարժեսցին:

Եւ ապա երեւեսցի նշան որդ- ՄԾԲ
ւոյ մարդոյ յերկինս. եւ յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի, եւ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ եւ փառօք բազմօք:

Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ, եւ ժողովեսցեն զընտրեալս նորա ի չորից հողմոց՝ ի ծագաց երկնից մինչեւ ի ծագս նոցա:

Ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն, զի յորժամ նորա ոստքն կակղասցին, եւ տերեւն ցուցիցէ, գիտէք թէ մերձ է ամառն:

Նոյնպէս եւ դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք թէ մերձ է ի դուրս:

Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչեւ այս ամենայն եղիցի:

Երկինք եւ երկիր անցցեն, եւ բանք իմ մի՛ անցցեն:

Բայց վասն աւուրն այնորիկ եւ ժամու՝ ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք երկնից՝ եւ ոչ որդի, բայց միայն Հայր:

Արդ որպէս աւուրքն Նոյի, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ:

Զի որպէս էին յաւուրսն՝ որք յառաջ քան զջրհեղեղն,

ուտէին եւ ըմպէին, կանայս առնէին եւ արանց լինէին, մինչեւ յօրն՝ յորում եմուտ Նոյ ի տապանն:

Եւ ոչ գիտացին՝ մինչեւ եկն ջրհեղեղն՝ եւ եբարձ զամենեսին. այնպէս եղիցի եւ գալուստն որդւոյ մարդոյ:

Յայնժամ թէ իցեն երկու յագարակի, մին առցի եւ միւսն թողցի:

Եւ եթէ երկու աղացեն ի մի երկանս, մին առցի եւ միւսն թողցի:

Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք յորում ժամու տէրն ձեր գայ:

Զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէր՝ յորում պահու գող գայ, հսկէր՝ եւ ոչ տայր ական հատանել զտանն իւրոյ:

Վասն այսորիկ եւ դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ ակն ունիցիք՝ գայ որդի մարդոյ:

Իսկ ո՞վ իցէ հաւատարիմ ծառայ եւ իմաստուն, զոր կացոյց տէր իւր ի վերայ ծառայից իւրոց՝ տալ նոցա զկերակուր ի ժամու:

Երանի իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէրն գտանիցէ արարեալ այնպէս:

Ամէն ասեմ ձեզ, զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա:

Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի իւրում, տէր իմ յամէ գալ:

Եւ սկսանիցի հարկանել ըզծառայակիցս իւր, ուտիցէ եւ ըմպիցէ ընդ արբեցողս:

Գայցէ տէր ծառային այնորիկ, յաւուր՝ յորում ոչ ակն ունիցի, եւ ի ժամու՝ յորում ոչ գիտիցէ:

Եւ կտրեսցէ զնա ընդ մէջ, եւ զբաժին նորա ընդ կեղծաւորս դիցէ. անդ եղիցի լալ եւ կրճել ատամանց:

ԳԼՈՒԽ ԻԵ:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տասն կուսանաց, որոց առեալ զլապտերս իւրեանց՝ ելին ընդ առաջ փեսային եւ հարսին:

Հինգն ի նոցանէ յիմարք էին, եւ հինգն՝ իմաստունք:

Յիմարքն առին զլապտերսն, եւ ձէթ ընդ իւրեանս ոչ բարձին:

Իսկ իմաստունքն առին եւ ձէթ ամանովք ընդ լապտերս իւրեանց:

Եւ ի յամել փեսային, նիրհեցին ամենեքեան եւ ի քուն մտին:

Նա ի մէջ գիշերի եղև բարբառ. ահա փեսայ գայ, արիք ընդ առաջ նորա:
Յայնժամ յարեան ամենայն կուսանքն, և կազմեցին զլապտերս իւրեանց:

Ասեն յիմարքն ցիմաստունսն. տուք մեզ յիւղոյդ ձերմէ, զի ահա՝ շիջանին լապտերքս մեր:
Պատասխանի ետուն իմաստունքն, և ասեն. գուցէ՝ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւական. երթայք ի վաճառականս՝ և գնեսջիք ձեզ:

Իբրև նոքա գնացին գնել՝ և եկն փեսայն, և պատրաստքն մտին ընդ նմա ի հարսանիսն, և փակեցաւ դուռնն:
Յետոյ գան և այլ կուսանքըն՝ և ասեն. տէր՝ տէր, բաց մեզ:

Նա պատասխանի ետ և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ գիտեմ զձեզ:
Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք զօրն՝ և ոչ զժամն:
Որպէս այր մի գնացեալ ի տար աշխարհ, կոչեաց զծառայս իւր, և ետ նոցա զինչս իւր:
Ումեմն ետ հինգ քանքար, և ումեմն երկուս, և ումեմն մի. իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի, և գնաց:

Չոքաւ վաղվաղակի՛ որ առ զհինգն, գործեաց նոքօք, և շահեցաւ այլ ևս հինգ:
Նոյնպէս և որ զերկուսն՝ շահեցաւ՝ այլ ևս երկուս:
Նա որ զմին առ, գնաց, փորեաց զերկիր, և թաղեաց զարծաթ տեառն իւրոյ:

Յետ բազում ժամանակի, գայ տէր ծառայիցն այնոցիկ, և առնէ համար ի մէջ նոցա:
Նա մատուցեալ որ զհինգ քանքարն առ, մատոյց այլ ևս հինգ քանքար և ասէ. տէր, հինգ քանքար՝ ետուր ցիս, արդ՝ աւասիկ հինգ այլ ևս քանքար ի վերայ շահեցայ:
Ասէ ցնա տէրն իւր. ազնիւ ծառայ՝ բարի և հաւատարիմ, որովհետև ի սակաւուդ հաւատարիմ ես, ի վերայ բազմաց կացուցի զքեզ. մուտ յուրախութիւն տեառն քո:

Մատուցեալ՝ և որոյ զերկուս քանքարսն առեալ էր, և ասէ. տէր, երկուս քանքարս ետուր ցիս, ահաւասիկ երկուս ևս այլ քանքարս՝ զոր ի վերայ շահեցայ:
Ասէ ցնա տէրն իւր. ազնիւ ծառայ՝ բարի և հաւատարիմ, որովհետև ի սակաւուդ հաւատարիմ ես, ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մուտ յուրախութիւն տեառն քո:

Մատուցեալ և որոյ զմի քան-

քարն առեալ էր, և ասէ. տէր. գիտէի՝ զի այր մի խիստ ես՝ հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր, և ժողովես՝ ուստի ոչ սփռեցեր։

Երկեայ՝ գնացի և թաքուցի զքանքարս քո յերկրի. արդ՝ աւասիկ քոյդ ցքեզ։

Պատասխանի ետ տէրն՝ և ասէ ցնա. ծառայ չար և վատ, գիտէիր՝ եթէ հնձեմ՝ ուստի ոչ սերմանեցի. և ժողովեմ՝ ուստի ոչ սփռեցի։

Պարտ էր քեզ արկանել զարծաթդ իմ ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք պահանջէի զիմն։

Արդ՝ առէք ի դմանէ զքանքարդ, և տուք այնմ, որ ունիցի զտասն քանքարն։

Զի ամենայնի, որ ունիցի՝ տացի և յաւելցի, և որ ոչն ունիցի՝ և զոր ունիցի՝ բարձցի ի նմանէ։

Եւ զծառայդ անպիտան հանէք ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ՝ և կրճել ատամանց։

Եւ յորժամ եկեսցէ որդի մարդոյ փառօք իւրովք և ամենայն հրեշտակք ընդ նմա. յայնժամ նստցի յաթոռ փառաց իւրոց։

Եւ ժողովեսցին առաջի նորա ամենայն ազգք. և մեկնեսցէ զնոսա ի միմեանց, որպէս հովիւ զի մեկնեսցէ զօդիս յայծեաց։

Եւ կացուսցէ զօդիսն ընդ աջմէ իւրմէ, և զայծիսն ի ձախմէ։

Յայնժամ ասասցէ թագաւորն ցայնոսիկ՝ որ ընդ աջմէն իցեն. եկա՛յք օրհնեալք հօր իմոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ զարքայութիւնն ի սկզբանէ աշխարհի։

Զի քաղցեայ՝ և ետուք ինձ ուտել. ծարաւեցի՝ և արբուցէք ինձ. օտար էի՝ և ժողովեցէք զիս։

Մերկ՝ և զգեցուցէք զիս, հիւանդ էի՝ և տեսէք զիս. ի բանտի էի՝ և եկիք առ իս։

Յայնժամ պատասխանի տացեն նմա արդարքն և ասասցեն. տէր, ե՞րբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ և կերակրեցաք, կամ ծարաւի՝ և արբուցաք։

Ե՞րբ տեսաք զքեզ օտար՝ և ժողովեցաք, կամ մերկ՝ և զգեցուցաք։

Ե՞րբ տեսաք զքեզ հիւանդ՝ կամ ի բանտի, և եկաք առ քեզ։

Պատասխանի տացէ թագաւորն և ասասցէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ, որովհետև արարէք միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց, ինձ արարէք։

Յայնժամ ասասցէ և ցայնոսիկ՝ որ ընդ ահեկէն իցեն. երթա՛յք յինէն, անիծեալք, ի

հուրն յաւիտենական, որ պատրաստեալ է սատանայի և հրեշտակաց նորա:

Զի քաղցեայ՝ և ոչ ետուք ինձ ուտել. ծարաւեցայ՝ և ոչ արբուցէք զիս:

Օտար էի՝ և ոչ ժողովեցիք զիս. մերկ էի՝ և ոչ զգեցուցէք զիս, հիւանդ և ի բանտի՝ և ոչ տեսէք զիս:

Յայնժամ պատասխանի տացեն և նոքա՝ և ասասցեն. տէր, երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ կամ ծարաւի, կամ օտար՝ կամ մերկ, կամ հիւանդ՝ կամ ի բանտի, և ոչ պաշտեցաք զքեզ:

Յայնժամ պատասխանի տացէ նոցա՝ և ասասցէ. ամէն ասեմ ձեզ, որովհետև ոչ արարէք միում ի փոքրկանցս յայսցանէ, և ոչ ինձ արարէք:

Եւ երթիցեն նոքա ի տանջանս յաւիտենականս. և արդարքն ի կեանսն յաւիտենականս:

Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, ասէ ցաշակերտսն իւր:

Գիտէք, զի յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի, և որդի մարդոյ մատնի ի խաչ ելանել:

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յայնժամ ժողովեցան քահանայապետքն և դպիրք և ծերք ժողովրդեանն ի սրահ քահանայապետին՝ որում անուն էր Կայիափա: ՄԶԵ

Եւ արարին խորհուրդ՝ զի նենգութեամբ կալցեն զՅիսուս՝ և սպանցեն:

Բայց ասէին, թէ մի՛ ի տօնի աստ, զի մի խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն:

Իբրև եկն Յիսուս ի Բեթանիա ի տուն Սիմոնի բորոտի:

Մատեաւ առ նա կին մի, որ ունէր շիշ իւղոյ ծանրագնի, և թափեաց ի գլուխ նորա ի բազմականին:

Իբրև տեսին աշակերտքն՝ բարկացան, և ասեն. ընդէ՞ր է կորուստ այդ իւղոյդ:

Զի մարթ էր վաճառել զդա մեծագնի, և տալ աղքատաց:

Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնոսա. զի՞ աշխատ առնէք զկինդ. գործ մի բարի գործեաց դա յիս:

Յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք, բայց զիս՝ ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք:

Արկանել դորա զիւղդ ի մարմին իմ, առ ի թաղելոյ զիս նշանակեաց:

Բայց ամէն ասեմ ձեզ, զի ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ, խօսեսցի և զոր արար դա՝ ի յիշատակ դորա:

Յայնժամ գնաց մի յերկոտասանիցն անուանեալ Յուդայ Սկարիովտացի՝ առ քահանայապետսն, և ասէ:

Զի՞նչ կամիք տալ ինձ. և ես մատնեցից զնա ձեզ. և նոքա կշռեցին նմա երեսուն արծաթի:

Եւ յայնմհետէ խնդրէր պարապ՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա:

Վասն ընթրեաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՄՀԸ Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն՝ մատեան աշակերտքն առ Յիսուս և ասեն. ո՞ւր կամիս, զի պատրաստեսցուք քեզ ուտել զզատիկն:

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. երթայք ի քաղաքն՝ առ այս անուն, և ասացէք ցնա. վարդապետն ասէ, ժամանակ իմ մերձեալ է, առ քեզ առնեմ զզատիկս աշակերտօքս հանդերձ:

Եւ արարին աշակերտքն՝ որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս, և պատրաստեցին զզատիկն:

Եւ իբրև երեկոյ եղև, կայր բազմեալ ընդ երկոտասան աշակերտսն:

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, ասէ. ամէն ասեմ ձեզ. զի մի ոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս:

Եւ տրտմեցան յոյժ. և սկսան ասել ցնա իւրաքանչիւր ոք ի նոցանէ. միթէ ես իցեմ, տէր:

Նա պատասխանի ետ և ասէ. որ մխեաց զձեռն իւր ընդ իս ի սկաւառակդ՝ նա մատնելոց է զիս:

Որդի մարդոյ երթայ՝ որպէս և գրեալ է վասն նորա. բայց վա՜յ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն որդին մարդոյ մատնեսցի. լաւ էր նմա՝ թէ չէր ծնեալ մարդն այն:

Պատասխանի ետ Յուդա՝ որ մատնելոցն էր զնա, և ասէ. միթէ ես իցեմ, վա՛րդապետ. ասէ ցնա. դու ասացեր:

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, առ Յիսուս հաց՝ օրհնեաց և եբեկ, և ետ աշակերտացն՝ և ասէ. առէք՝ կերա՛յք, այս է մարմին իմ:

Եւ առեալ բաժակ՝ գոհացաւ, ետ նոցա՝ և ասէ. արբէք ի դմանէ ամենեքին:

Զի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ ի վերայ բազմաց հեղու ի թողութիւն մեղաց:

Բայց ասեմ ձեզ, ո՛չ ես ար-

բից յայսմհետէ ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն յայն՝ յորժամ արբից զդա ընդ ձեզ նոր յարքայութեան Հօր իմոյ։

Եւ օրհնեցին, և ելին ի լեառն Ձիթենեաց։

Կանոն մատնութեան տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

ՄԶԷ Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս. ամենեքին դուք գայթագղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի. զի գրեալ է՝ թէ հարից զհովիւն՝ և ցրուեսցին ոչխարք հօտին։

Եւ յետ յառնելոյն իմոյ՝ յառաջեցից քան զձեզ ի Գալիլեա։

Պատասխանի ետ Պետրոս՝ և ասէ ցնա. թէպէտ և ամենեքեան գայթագղեսցին ի քէն, սակայն ես ոչ գայթագղեցայց։

Ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեզ, զի յայսմ գիշերի մինչչև հաւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս։

Ասէ ցնա Պետրոս. թէ և մեռանել հասանիցէ ընդ քեզ, զքեզ ոչ ուրացայց. նոյնպէս և ամենայն աշակերտքն ասէին։

Յայնժամ գայ Յիսուս ընդ նոսա ի գիւղ մի՝ որում անուն էր Գեթսեմանի, և ասէ ցնոսա. նստարո՛ւք այդր, մինչև երթայց կացից յաղօթս։

Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս և զերկուս որդիսն Զեբեդեայ, սկսաւ տրտմել և հոգալ։

Յայնժամ ասէ ցնոսա. տրտում է ոգի իմ մինչև ի մահ. կացէք աստ՝ և հսկեցէք ընդ իս։

Եւ մատուցեալ յառաջ սակաւիկ մի, անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց, եկաց յաղօթս և ասէ. Հա՛յր իմ, եթէ հնար է՝ անցցէ բաժակս այս յինէն. բայց ո՛չ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու։

Գայ առ աշակերտսն, և գտանէ զնոսա ի քուն, և ասէ ցՊետրոս. այդպէս ո՛չ կարացիք ժամ մի արթուն կալ ընդ իս։

Արթուն կացէք և աղօթս արարէ՛ք՝ զի մի՛ անկանիցիք ի փորձութիւն. հոգիս յօժար է, բայց մարմինս տկար։

Դարձեալ երկրորդ անգամ չոգաւ՝ եկաց յաղօթս Յիսուս՝ և ասէ. Հա՛յր իմ, եթէ հնար իցէ անցանել յինէն բաժակիս այսմիկ. ապա թէ ոչ՝ արբից զսա. եղիցին կամք քո։

Եւ եկեալ միւսանգամ եգիտ զնոսա ի քուն. զի էին աչք իւրեանց ծանրացեալք։

Եթող զնոսա՝ և գնաց, եկաց յաղօթս երրորդ անգամ. և դարձեալ զնոյն բան ասաց։

Յայնժամ գայ առ աշակերտ-

սրն՝ և ասէ ցնոսա. Ննջեցէ՛ք այսուհետև և հանգերուք. զի ահա հասեալ է ժամ. և որդի մարդոյ մատնի ի ձեռս մեղաւորաց:

Արի՛ք երթիցուք աստի, զի ահաւասիկ եհաս որ մատնելոցն է զիս:

Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր, ահա Յուդա՝ մի յերկոտասանիցն եկն, և ընդ նմա ամբոխ բազում՝ սրովք և բրօք՝ ի քահանայապետիցն և ի ծերոց ժողովրդեանն:

Եւ որ մատնելոցն էր զնա՝ ետ նոցա նշան և ասէ. ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է, զնա ունիցիք:

Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ Յիսուս՝ ասէ. ողջ եր, վարդապետ. և համբուրեաց ընդ նմա:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. ընկեր, վասն որո՞յ եկիր. յայնժամ մատուցեալ արկին ձեռս ի Յիսուս՝ և կալան զնա:

Եւ ահա մի ոմն յայնցանէ՝ որ էին ընդ Յիսուսի, ձգեաց զձեռն, և եհան զսուր իւր՝ և եհար զծառայ քահանայապետին, և ի բաց եհան զունկն նորա:

Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս. դարձո զսուր քո ի տեղի իւր. զի ամենեքեան՝ որ սուր առնուցուն՝ սրով անկցին:

Թէ համարիցիս՝ թէ ո՞չ կարեմ աղաչել զհայր իմ, և հասուցանիցէ ինձ այժմ այսր՝ աւելի քան զերկոտասան գունդս հրեշտակաց:

Այլ զիա՞րդ լնուցուն գիրք՝ թէ այսպէս պարտ է լինել:

Յայնժամ ասաց Յիսուս ցամբոխն. իբրև ի վերայ աւազակի ելէք սուսերօք և բրօք ունել զիս. հանապազ առ ձեզ ի տաճարին նստէի և ուսուցանէի. և ո՛չ կալայք զիս:

Այլ այս ամենայն եղև՝ զի լցցին գիրք մարգարէիցն. յայնժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և փախեան:

Վասն առաջնորդութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Իսկ նոցա կալեալ զՅիսուս՝ 87.
ածին առ Կայիափա քահանայապետ՝ ուր դպիրքն և ծերք ժողովեալ էին:

Եւ Պետրոս զհետ նորա երթայր բացագոյն մինչև ի սրահ քահանայապետին. և մտեալ ի ներքս՝ նստէր ընդ սպասաւորսն տեսանել զկատարածն:

Իսկ քահանայապետքն՝ և ամենայն ատեանն խնդրէին սուտ վկայութիւն զՅիսուսէ, զի սպանցեն զնա:

Եւ ոչ գտանէին ի բազմաց սուտ վկայիցն մատուցելոց· յետոյ մատուցեալ երկու սուտ վկայք, ասէին՝ թէ սա ասէր՝ կարող եմ քակել զտաճարն Աստուծոյ, և զերիս աւուրս շինել:

Եւ յարուցեալ քահանայապետն ասէ ցնա· չտա՞ս ինչ պատասխանի· զի՛նչ դոքա ամբաստանեն զքէն:

Եւ Յիսուս լուռ կայր· պատասխանի ետ քահանայապետն և ասէ ցնա· երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի· զի ասասցես մեզ՝ թէ դո՞ւ ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ:

Ասէ ցնա Յիսուս· դու ասացեր· բայց ասեմ ձեզ, յայսմհետէ տեսանիցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեանն՝ և եկեալ ընդ ամպս երկնից:

Յայնժամ քահանայապետն պատառեաց զհանդերձս իւր և ասէ· հայհոյեաց· զի՞ ևս պիտոյ են մեզ վկայք· ահա արդ՝ լուայք զհայհոյութիւն դորա:

Զի՛նչ հաճոյ է ձեզ· նոքա պատասխանի ետուն և ասեն· մահապարտ է:

Յայնժամ թքին ընդ երեսս նորա և կոփեցին զնա· և ոմանք ապտակեցին և ասեն:

Մարգարէա՛ց մեզ, Քրիստոսդ, ո՞վ է՝ որ եհար զքեզ:

Իսկ Պետրոս նստէր արտաքոյ ի գաւթին· մատեաւ առ նա աղախին մի և ասէ· և դու ընդ Յիսուսի Գալիլեացւոյ էիր:

Նա ուրացաւ առաջի ամենեցուն և ասէ, թէ ոչ գիտեմ զի՛նչ խօսիդ:

Եւ իբրև ել նա արտաքս քան զդուռնն, ետես զնա այլ կին մի, և ասէ ցայնոսիկ՝ որ անդն կային· և սա ընդ Յիսուսի Նազովրեցւոյ էր:

Եւ դարձեալ՝ ուրացաւ երդմամբ· թէ ոչ գիտեմ զայրն:

Եւ յետ սակաւ միոյ մատուցեալ որք կային անդ, և ասեն ցՊետրոս· արդարև և դու ի նոցանէ ես, քանզի և խօսք քո յայտ առնեն զքեզ:

Յայնժամ սկսաւ նզովել և երդնուլ· թէ ոչ գիտեմ զայրն· և իսկոյն հաւ խօսեցաւ:

Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն Յիսուսի՝ զոր ասաց, թէ մինչչև հաւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս· և ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս:

ԳԼՈՒԽ ԻԷ։

Վասն չարչարանաց և խաչելութեան տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,

ՅԺԷ Իբրև այգ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն վասն Յիսուսի՝ սպանանել զնա։ Կապեցին զնա, և առին՝ գընացին. և ետուն ի ձեռն Պոնտացւոյ Պիղատոսի դատաւորի։

Յայնժամ տեսեալ Յուդայի՝ որ մատնեացն զնա, թէ պարտաւորեցաւ, զղջացաւ. և դարձոյց զարծաթն առ քահանայապետսն և ծերս ժողովրդեանն՝ և ասէ. մեղայ, զի մատնեցի զարիւն արդար. և նոքա ասեն. մեզ չէ փոյթ, դու գիտես։

Եւ ընկէց զարծաթն ի տաճարն՝ և գնաց. և չոգաւ խեղդեցաւ։

Իսկ քահանայապետիցն առեալ զարծաթն՝ ասեն. ոչ է արժան ընդունել զայդ ի կորբանն, քանզի գինք արեան են։ Խորհուրդ արարեալ գնեցին այնու զագարակն բրտի ի գերեզման օտարաց։

Վասն այնորիկ կոչեցաւ ագարակն այն, ագարակ արեան՝ մինչև ցայսօր։

Յայնժամ լցաւ՝ որ ասացաւն ի ձեռն Երեմիայի մարգարէին. և առին զերեսուն արծաթին զգինս վաճառելոյն, զոր արկին յորդւոցն Իսրայէլի։

Եւ ետուն զնա յագարակն բրտի. որպէս հրամայեաց ինձ տէր։

Եւ Յիսուս եկաց առաջի դատաւորին. եհարց ցնա դատաւորն և ասէ. դո՞ւ ես թագաւորն հրէից. և Յիսուս ասէ. դու ասես։

Եւ ի չարախօսիլն նորա ի քահանայապետիցն և ի ծերոց, ոչինչ ետ պատասխանի։

Յայնժամ ասէ ցնա Պիղատոս. ո՞չ լսես՝ որչափ դոքա հակառակ քո վկայեն։

Եւ ոչ ետ նմա պատասխանի՝ և ոչ բան մի, մինչև զարմանալ դատաւորին յոյժ։

Բայց ըստ տօնի սովոր էր դատաւորն արձակել ժողովրդեանն կապեալ մի՝ զոր կամէին։

Ունէին յայնժամ կապեալ մի նշանաւոր, որում անուն էր Յեսու Բարաբբա։

Իբրև ժողովեցան, ասէ ցնոսա Պիղատոս. զո՞ կամիք յերկուց աստի՝ զի արձակեցից ձեզ, զՅեսու Բարաբբա՞՝ եթէ զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս։

Քանզի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մատնեցին զնա։

Եւ մինչդեռ նստէր յատեանին, առաքեաց առ նա կինն իւր՝ և ասէ· չ՛կայ ինչ քո և արդարոյն այնորիկ· զի բազում անցք անցին ընդ իս այսօր յանուրջս վասն նորա։

Իսկ քահանայապետքն և ծերք հաւանեցուցին զժողովուրդն, զի խնդրեսցեն զԲարաբբայն՝ և զՅիսուս կորուսցեն։

Պատասխանի ետ դատաւորն՝ և ասէ ցնոսա· զո՞ կամիք զի արձակեցից ձեզ յերկուց այտի· և նոքա ասեն· զԲարաբբա։

Ասէ ցնոսա Պիղատոս· իսկ զի՞ արարից զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս։

Ասեն ամենեքեան· խաչեսցի· և նա ասէ· զի՞նչ չար արար· և նոքա առաւել ևս աղաղակէին և ասէին· խաչեսցի։

Եւ տեսեալ Պիղատոսի՝ թէ ոչ ինչ օգնէ, այլ առաւել խռովութիւն լինի, առեալ ջուր՝ լուաց զձեռս առաջի ժողովրդեանն՝ և ասէ· քաւեալ եմ ես յարենէ արդարոյդ այդորիկ· դուք գիտասջիք։

Պատասխանի ետ ամենայն ժողովուրդն՝ և ասէ· արիւն դորա՝ ի վերայ մեր և ի վերայ որդւոց մերոց։

Յայնժամ արձակեաց նոցա զԲարաբբայն, և զՅիսուս գան հարեալ՝ ետ ի ձեռս՝ զի խաչեսցի։

Յայնժամ զինուորք դատաւորին առին զՅիսուս յապարանս, և ժողովեցին ի վերայ նորա զամենայն զգունդն։

Մերկացուցին զնա· և արկին զնովաւ քղամիդ կարմիր։

Եւ բոլորեալ պսակ ի փշոց՝ եդին ի գլուխ նորա, և եղէգն յաջոյ ձեռին նորա· ի ծունր իջեալ առաջի նորա՝ կատակէին և ասէին· ո՜ղջ եր, թագաւոր Հրէից։

Եւ թքեալ ի նա՝ առնուին զեղեգն և ծեծէին զգլուխ նորա։

Եւ յորժամ ձաղեցին զնա, մերկացուցին ի նմանէ զքղամիդն կարմիր՝ և ագուցին նմա զիւր հանդերձն, և տարան զնա ի խաչ հանել։

Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին այր մի Կիւրենացի՝ անուն Սիմովն, զնա կալան պահակ՝ զի բարձցէ զխաչն նորա։

Եւ եկեալ ի տեղին անուանեալ Գողգոթա, որ է տեղի կառափելոյ։

Ետուն նմա ըմպել գինի ընդ լեղի խառնեալ· և իբրև ճաշակեաց, ոչ կամէր ըմպել։

Եւ հանեալ զնա ի խաչ, բա- 31.Դ
ժանեցին զհանդերձս նորա վիճակաւ· զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ի մարգարէէն· բաժանեցին զհանդերձս իմ յիւրեանս,

և ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակս արկանէին:

Եւ նստեալ պահէին զնա:

Եւ եդին ի վերայ գլխոյ նորա գրեալ զվնաս նորա. թէ այս է Յիսուս թագաւորն Հրէից:

Յայնժամ հանին ընդ նմա ի խաչ երկուս աւազակս, մի յաջմէ նորա՝ և մի յահեկէ:

Եւ որք անցանէինն՝ հայհոյէին զնա. շարժէին զգլուխս իւրեանց:

Եւ ասէին. վա՜հ, որ քակէիր զտաճարն, և զերիս աւուրս շինէիր զնա. ապրեցո՛ զքեզ. թէ որդի ես Աստուծոյ՝ էջ ի խաչէդ:

Նոյնպէս և քահանայապետքըն ծաղէին հանդերձ դպրօքն և ծերովք և ասէին:

Զայլս ապրեցոյց, զինքն ոչ կարէ ապրեցուցանել. եթէ թագաւոր է Իսրայէլի՝ իջցէ այժմ ի խաչէդ՝ և հաւատասցուք դմա:

Եթէ յուսացաւ յԱստուած, փրկեսցէ այժմ զդա՝ եթէ կամի զդա. քանզի ասաց՝ եթէ Աստուծոյ որդի եմ:

Զնոյն և աւազակքն՝ որ խաչեալ էին ընդ նմա, նախատէին զնա:

Եւ ի վեց ժամէ աւուրն խաւար եղև ի վերայ ամենայն երկրի մինչև ցինն ժամ:

Եւ զինն ժամաւն գոչեաց Յիսուս ի ձայն մեծ՝ և ասէ. էլի էլի, լամասաբաքթանի. այսինքն է, Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս:

Ոմանք յայնցանէ՝ որ անդն կային, իբրև լուան՝ ասէին. զԷղիա կարդայ դա:

Եւ վաղվաղակի ընթացաւ մի ոմն ի նոցանէ, առ սպունգ լի քացախով, և հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել նմա:

Եւ կէսքն ասէին. թող տեսցուք եթէ գա՞յ Եղիա փրկել զդա:

Եւ Յիսուս դարձեալ աղա- ՅԽԴ
ղակեաց ի ձայն մեծ՝ և արձա-
կեաց զոգին:

Եւ ահա վարագոյր տաճարին ցելաւ յերկուս՝ ի վերուստ մինչև ի վայր. երկիր շարժեցաւ, և վէմք պատառեցան:

Եւ գերեզմանք բացան. և բազում մարմինք ննջեցելոց սըրբոց յարեան:

Եւ ելեալ ի գերեզմանացն յետ յարութեանն նորա, մտին ի քաղաքն սուրբ, և երևեցան բազմաց:

Իսկ հարիւրապետն՝ և որ ընդ նմա պահէին զՅիսուս, իբրև տեսին զշարժումն և զեղեալսն, երկեան յոյժ և ասեն. արդարև Աստուծոյ որդի էր սա:

Էին անդ կանայք բազումք, կային ի հեռաստանէ և հայէին, որք եկին զհետ Յիսուսի ի Գալիլեէ՝ պաշտել զնա:
Յորս էր Մարիամ Մագդաղենացի, և Մարիամ Յակովբայ՝ և Յովսեայ մայր, և մայր որդւոցն Զեբեդեայ:

Վասն Թաղման փեսային մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՅԽԸ Եւ իբրև երեկոյ եղև, եկն այր մի մեծատուն Յարիմաթեայ, որում անուն էր Յովսէփ, որ և աշակերտեցաւ իսկ Յիսուսի: Սա մատուցեալ առ Պիղատոս, խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. յայնժամ Պիղատոս հրամայեաց տալ զմարմինն:
Եւ առեալ զմարմինն Յովսէփ՝ պատեաց սուրբ կտաւովք: Եւ եդ ի նոր գերեզմանի՝ զոր փորեաց ի վիմի. և թաւալեցուցեալ կափարիչ դրան գերեզմանին վէմ մի մեծ՝ և գնաց: Անդ էր Մարիամ Մագդաղենացի, և միւս Մարիամն, նստէին հանդէպ գերեզմանին:

Վասն Կնքելոյ գերեզմանին Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ի վաղիւ անդր՝ որ է յետ ուրբաթուն, ժողովեցան քահանայապետքն և փարիսեցիք առ Պիղատոս: ՅԽԹ
Եւ ասեն. Տէր, յիշեցաք զի մոլորեցուցիչն այն ասէր, մինչ կենդանին էր, թէ յետ երից աւուրց յառնեմ:
Արդ՝ հրամայեա զգուշանալ գերեզմանին մինչև ցերիս աւուրս. գուցէ եկեալ աշակերտքն գիշերի՝ գողանայցեն զնա. և ասիցեն ժողովրդեանն, թէ յարեաւ ի մեռելոց. և լինիցի յետին մոլորութիւնն չար քան զառաջինն:
Ասէ ցնոսա Պիղատոս. ունիք զզօրականս, երթայք ըզգուշացարուք որպէս և գիտէք: Եւ նոքա երթեալ զգուշացան գերեզմանին. և կնքեցին զվէմն հանդերձ զօրականօքն:

ԳԼՈՒԽ ԻԸ.

Վասն Յարութեան փեսային մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ յերեկոյի շաբաթուն յորում լուսանայր միաշաբաթին, եկն Մարիամ Մագդաղենա- ՅԾԲ

ցի, և միւս Մարիամն տեսանել զգերեզմանն:

Եւ ահա շարժումն մեծ եղև. զի հրեշտակ տեառն իջեալ յերկնից՝ մատուցեալ ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ի դրանց անտի, և նստէր ի վերայ նորա:

Եւ էր տեսիլ նորա իբրև ըզփայլակն, և հանդերձ նորա սպիտակ իբրև զձիւն:

Եւ յահէ անտի նորա խըռովեցան պահապանքն, և եղեն իբրև զմեռեալս:

Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ ցկանայսն. մի՛ երկնչիք դուք. գիտեմ զի զՅիսուս ըզխաչելեալն խնդրէք:

Ո՛չ է աստ, քանզի յարեաւ, որպէս ասացն. եկա՛յք և տեսէ՛ք զտեղին՝ ուր կայր:

Եւ վաղվաղակի երթա՛յք ասացէ՛ք աշակերտացն նորա՝ թէ յարեաւ, և ահա յառաջանայ քան զձեզ ի Գալիլեա, անդ տեսանիցէ՛ք զնա. ահա ասացի ձեզ:

Եւ ելեալ վաղվաղակի ի գերեզմանէ անտի ահիւ և խընդութեամբ բազմաւ՝ ընթանային պատմել աշակերտացն:

Եւ ահա պատահեցաւ նոցա Յիսուս՝ և ասէ, ո՛ղջ էք. և նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա, և երկիրպագին նմա:

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս. մի՛ երկնչիք, երթա՛յք ասացէ՛ք եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն ի Գալիլեա, և անդ տեսցեն զիս:

Իբրև նոքա գնացին, ահա ոմանք ի զօրականացն եկին ի քաղաքն, և պատմեցին քահանայապետիցն զամենայն որ ինչ եղեն:

Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծերովքն, խորհուրդ առեալ՝ արծաթ յոյժ ետուն զօրականացն:

Եւ ասեն. ասասջիք՝ եթէ աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի, գողացան զնա՝ մինչ մեք ի քուն էաք:

Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մեք հաճեսցուք զնա, և զձեզ անհոգս արասցուք:

Եւ նոցա առեալ զարծաթն, արարին որպէս ուսանն. և ել համբաւս այս ի Հրէից մինչև ցայսօր:

Իսկ մետասան աշակերտքն ՑԾԷ
գնացին ի Գալիլեա՝ ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա Յիսուս:

Իբրև տեսին զնա, երկիրպագին նմա, և ոմանք երկուացան:

Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. որ-

պէս առաքեաց զիս Հայր, և ես առաքեմ զձեզ: Գնացէ՛ք այսուհետև աշակերտեցէ՛ք զամենայն հեթանոսս. մկրտեցէ՛ք զնոսա յանուն Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ: Ուսուցէ՛ք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ. և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչև ի կատարած աշխարհի:

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մարկոսի գրեալ է. սոյն Մարկոս աշակերտ Պետրոսի, և ընթացակից Պօղոսի գրեաց զաւետարանս զայս: Եւ դնէ սկիզբն և ասէ. Սկիզբն աւետարանի, ի Յովհաննու քարոզութենէն. և զմկրտութիւնն Յովհաննու. և առնու վկայութիւն յԵսայեայ մարգարէէ, նշանակէ և ըզփորձութիւնն ի լերինն, և ոչ ասէ զփորձանքն. պատմէ և վասն ընտրութեան աշակերտացն, և նշանս և արուեստ՝ զոր արար. և զխորհուրդ մատնութեանն, և զկատարածն. որ և մատնեցաւ Պիղատոսի, և խաչեցաւ մարմնով, և զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա. և զի մարմինն եդաւ ի գերեզմանի և յարեաւ երեքօրեայ. և զիջանել հրեշտակին և երևել կանանցն, և զնոյն պատմել աշակերտացն:

Մարկոս հրամանաւ Պետրոսի վիմի գրեաց զաւետարանս իւր յԱղեքսանդր քաղաքի ի լեզու Եգիպտացի, զկնի ԺԵ. ամի համբառնալոյ Փրկչին:

Մարկոս՝ բարձր պատուար. կամ՝ ի վերայ տանեացն:

Ցանկ գլխոց ոսկւոյ Աւետարանին Մարկոսի

	Գլխաւորութիւն	Երեսահամար։
Վասն դիւահարին ·	—	83
Վասն զօքանչին Պետրոսի ·	—	83
Վասն բժշկութեան հիւանդութեանց ·	—	83
Վասն սրբելոյ բորոտին ·	—	83
Վասն անդամալուծին բարձելոյն ի չորից ·	—	84
Վասն Ղեւի ալփեայ Մաքսաւորին ·	—	85
Վասն գօսացելոյ ձեռին ·	—	86
Վասն ընտրութեան առաքելոցն ·	իթ	87
Վասն առակի սերմանեացն ·	—	88
Վասն սաստելոյ հողմոյն եւ ծովուն ·	խէ	90
Վասն դիւի Լեգէոնիցն ·	—	91
Վասն դստեր ժողովրդապետին ·	խթ	92
Վասն կնոջն տեռատեսի ·	—	92
Վասն զառաքեալսն առաքելոյ ·	—	94
Վասն Հերովդէի եւ Յովհաննու ·	ծէ	94
Վասն հնգից հացիցն եւ երկուց ձկանց ·	—	96
Վասն գնալոյ ի վերայ ծովուն ·	—	96
Վասն անցանելոյ զպատուիրանաւն Աստուծոյ ·	—	97
Վասն կնոջն փիւնիկեցւոյ ·	հբ	99
Վասն համերն եւ խլին	հդ	99
Վասն հացիցն եօթանց ·	հզ	100
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն ·	—	100
Վասն բանալոյ զաչս կուրին ·	ձա	101
Վասն հարցանելոյ Յիսուսի զաշակերտսն ·	ձբ	101
Վասն այլակերպութեան Տեառն ·	—	102
Վասն որ ունէր որդի այս եւ համր	—	103
Վասն վիճման աշակերտացն ·	պդ	104
Վասն թէ արժա՞ն է արձակել զկին ·	ճգ	105
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս ·	ճէ	106
Վասն որդւոցն Զեբեթեայ ·	ճժգ	108
Վասն Բարտիմէոսի որդւոյ Տիմէի ·	ճժզ	108
Վասն յաւանակի իշոյ ·	ճժէ	109
Վասն չորանալոյ թզենւոյն ·	ճի	110

Վասն անյիշաչարութեան	—	110
Վասն հարցանելոյ քահանայապետին զՏէրն . .	ճիէ	111
Վասն առակի տնկեալ այգւոյն. . . .	ճիը	111
Վասն հարցանելոյ զդահեկանէն. . . .	ճլ	112
Վասն հարցանելոյ սադուկեցւոյն. . . .	ճլ	112
Վասն հարցանելոյ դպրացն զՅիսուս . . .	—	113
Վասն ուսուցանելոյ ի տաճարին. . . .	ճլգ	113
Վասն երկուց լումայիցն այրւոյն. . . .	—	114
Վասն կատարածին բանք	—	114
Վասն աւուրն և ժամու	ճծբ	116
Վասն օծանելոյ կնոջն զտէրն. . . .	—	117
Վասն պասէքի զատկին. . . .	—	117
Վասն մատնութեան մարգարէանալոյ . . .	—	118
Վասն ուրացութեան Պետրոսի. . . .	—	121
Վասն խնդրելոյ զմարմինն Յիսուսի. . . .	միէ	123
Վասն կանանցն Իւղաբերից	—	124

ԳԼՈՒԽ Ա.

ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ:

Ա. Սկիզբն աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որդւոյ Աստուծոյ:

Որպէս և գրեալ է ի մարգարէս. Ահաւասիկ ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո, որ հանդերձեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո:

Ձայն բարբառոյ յանապատի՝ պատրաստ արարէք զճանապարհ տեառն, և ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա:

Եւ եղև՝ զի Յովհաննէս մկրտէր յանապատի, և քարոզէր մկրտութիւն ապաշխարութեան ի թողութիւն մեղաց:

Եւ երթայր առ նա ամենայն աշխարհն Հրէաստանի, և երուսաղէմացիք ամենեքեան. և մկրտէին ի նմանէ ի Յորդանան գետ՝ խոստովանեալ զմեղս իւրեանց:

Եւ էր Յովհաննէս զգեցեալ ստև ուղտու. և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր. և կերակուր նորա էր մարախ և մեղր վայրենի:

Քարոզէր և ասէր. գայ զօրագոյն քան զիս զկնի իմ, որում չեմ բաւական խոնարհիլ լուծանել զխրացս կօշկաց նորա:

Ես մկրտեցի զձեզ ջրով, և նա մկրտեսցէ զձեզ հոգւով սրբով:

Եւ եղև՝ յաւուրսն յայնոսիկ եկն Յիսուս ի Նազարէթէ Գալիլեացւոց, և մկրտեցաւ ի Յովհաննէ ի Յորդանան:

Եւ նոյնժամայն ընդ վերա-

նալ ի ջրոյն, ետես ցելեալ զերկինս, և զՀոգին Աստուծոյ իբրև զաղաւնի, զի իջանէր ի վերայ նորա:
Ձայն եղև յերկնից և ասէ. դու ես որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ:

Եւ նոյնժամայն Հոգին հանէ զնա յանապատ:
Եւ էր նա անդ զաւուրս քառասուն փորձեալ ի սատանայէ. և էր ընդ գազանս. և հրեշտակք պաշտէին զնա:

(յԵրկրորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ը Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու, եկն Յիսուս ի Գալիլեա. քարոզէր զաւետարանն Աստուծոյ՝ և ասէր:
Թէ կատարեալ է ժամանակ, և հասեալ է արքայութիւնն Աստուծոյ. ապաշխարեցէք և հաւատացէք յաւետարանն:

Իբրև անցանէր առ ծովեզերբն Գալիլեացւոց, ետես ընդ Սիմոնի և զԱնդրէաս զեղբայր Սիմոնի, զի արկեալ էր նոցա ուռկանս ի ծով, քանզի ձկնորսք էին:
Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. եկայք զկնի իմ, և արարից ընդ ձեզ լինել որսորդս մարդկան:
Եւ վաղվաղակի թողեալ զուռկանսն, գնացին զհետ նորա:

Եւ մատուցեալ անտի սակաւիկ մի յառաջ, ետես զՅակոբոս Զեբեդեայ, և զՅովհաննէս զեղբայր նորա և զնոսա ի նաւին մինչ կազմէին ուռկանս, և կոչեաց զնոսա:
Եւ վաղվաղակի թողեալ ըզհայրն իւրեանց Զեբեդէոս ի նաւին վարձկանօքն հանդերձ, գնացին զհետ նորա:

(յԵրկրորդում Կիւրակէի Գշ. աւուրն):

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ մտանեն ի Կափառնաւում. և իսկ և իսկ ի շաբաթուն մտեալ ի ժողովուրդն ուսուցանէր զնոսա: ԺԲ
Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա. զի ուսուցանէր զնոսա իբրև իշխանութեամբ՝ և ո՛չ որպէս դպիրքն:

Եւ էր ի ժողովրդեանն նոցա այր մի, յորում այս պիղծ գոյր. որ աղաղակեաց և ասէ:
Թո՛յլ տուր, զի՞ կայ մեր և քո, Յիսուս Նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմք զքեզ ո՛վ ես, սուրբդ Աստուծոյ:

Որ ըստ Մարկոսի:

Մտեալ ի նա Յիսուս՝ եւ ասէ. կարկեա՛ց՝ եւ ել ի դմանէ:

Եւ զարկոյց զնա այսն պիղծ, եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ, եւ ել ի նմանէ:

Եւ զարմացան ամենեքին, մինչեւ հծծել ընդ միմեանս եւ ասել. զի՞նչ է այս նոր վարդապետութիւնս. զի իշխանութեամբ եւ այսոց պղծոց սաստէ, եւ հնազանդին սմա:

Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացւոց:

Եւ վաղվաղակի ելեալ ի ժողովրդենէն, եկն ի տուն Սիմովնի եւ Անդրեայ՝ Յակոբաւ եւ Յովհաննու հանդերձ:

Եւ զոքանչ Սիմովնի դնէր ջերմացեալ. եւ վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա:

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձեռանէ նորա. եւ եթող զնա տենդն, եւ պաշտէր զնոսա:

Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ ի մտանել արեգականն՝ բերէին առ նա զամենայն հիւանդս, եւ զդիւահարս:

Եւ էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ դուրսն:

Եւ բժշկեաց զբազում հիւանդս ի պէսպէս ախտից, եւ դեւս բազումս եհան. եւ ո՛չ տայր խօսել դիւացն, զի գիտէին զնա՝ թէ Քրիստոս է:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Դշ. աւուրն):

Տէրն Տէր Յովհաննու Կլիմաքոսի:

Եւ ընդ այգ ընդ առաւօտն յարուցեալ՝ ել եւ գնաց յանապատ տեղի, եւ անդ կայր յաղօթս: ժե.

Եւ գնաց զհետ նորա Սիմովն եւ որք ընդ նմայն էին:

Եւ իբրեւ գտին զնա՝ ասեն ցնա, թէ ամենեքին խնդրեն զքեզ:

Եւ ասէ ցնոսա. եկա՛յք երթիցուք եւ յայլ մօտաւոր գիւղաքաղաքսն, զի եւ անդ քարոզեցից. զի յայս իսկ եկեալ եմ:

Եւ քարոզէր ի ժողովուրդս նոցա ընդ ամենայն Գալիլեա, եւ դեւս հանէր:

Գայ առ նա բորոտ մի, աղաչէր՝ ի ծունր իջանէր եւ ասէր. Տէր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել:

Իսկ Յիսուս գթացեալ ձգեաց զձեռն, մերձեցաւ ի նա եւ ասէ ցնա. կամիմ, սրբեա՛ց:

Եւ իբրեւ ասացն ցնա, վաղվաղակի գնաց ի նմանէ բորոտութիւնն, եւ սրբեցաւ:

Եւ սաստեալ նմա՝ եհան արտաքս վաղվաղակի, եւ ասէ:

Զգոյշ լեր, մի՛ ումեք ինչ

ասիցես. այլ երթ ցոյց զքեզ քահանային, և մատո վասն սրբութեան քո պատարագ, զոր հրամայեաց Մովսէս՝ ի վկայութիւն նոցա:

Եւ նա ելեալ սկսաւ քարոզել յոյժ, և հռչակ հարկանել զբանն, մինչ ոչ ևս կարող լինել նմա յայտնապէս ի քաղաք մտանել, այլ արտաքոյ յանապատ տեղիս էր. և գային առ նա յամենայն կողմանց:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Եշ. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ Բ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ի Եւ մտեալ դարձեալ ի Կափառնաում յետ աւուրց:
Լուր եղև եթէ ի տան է, և ժողովեցան բազումք՝ մինչև տեղի ևս ոչ լինել, և ոչ առ դրանն. և խօսէր նոցա զբանն:
Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի բարձեալ ի չորից:
Եւ իբրև ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամբոխէ անտի, քակեցին զյարկն՝ ուր էր Յիսուս, և բացեալ զառաստաղն՝ իջուցին զմահիճսն՝ յորում կայր անդամալոյծն:

Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա, ասէ ցանդամալոյծն. որդեակ, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո:
Եւ էին ոմանք ի դպրաց անտի՝ որ անդ նստէին, և խորհէին ի սիրտս իւրեանց:
Զի՞նչ է այս՝ որ խօսի սա զհայհոյութիւնս. ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ոչ մի Աստուած:

Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս խորհէին ի սիրտս իւրեանց, և ասէ. զի՞ խորհիք զայդ ի սիրտս ձեր:
Զի՞նչ դիւրին է, ասել ցանդամալոյծն՝ թողեա՛լ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի, առ զմահիճս քո և երթ ի տուն քո:

Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ ի վերայ երկրի թողուլ զմեղս, ասէ ցանդամալոյծն:
Քեզ ասեմ, արի՛ ա՛ռ զմահիճս քո՝ և երթ ի տուն քո:

Եւ յարեաւ, վաղվաղակի առեալ զմահիճսն՝ ել առաջի ամենեցուն. մինչև զարմանալ ամենեցուն՝ և փառաւոր առնել զԱստուած և ասել, թէ այսպիսի ինչ երբէք ոչ տեսաք:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Ուր. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԻԱ Եւ ել դարձեալ ի ծովեզրն. և ամենայն ժողովուրդն գայր առ նա, և ուսուցանէր զնոսա: Եւ մինչդեռ անցանէր, ետես զՂևի Ալփեայ՝ զի նստէր ի մաքսաւորութեան, և ասէ ցնա. եկ զկնի իմ. և յարուցեալ գընաց զկնի նորա:

Եւ եղև ի բազմելն նորա ի տան նորա. և բազում մաքսաւորք և մեղաւորք բազմեալ էին ընդ Յիսուսի՝ և ընդ աշակերտսն նորա. քանզի էին բազումք՝ որ երթային զհետ նորա: Իսկ դպիրքն և փարիսեցիք իբրև տեսին՝ թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս, ասեն ցաշակերտսն նորա. զի՞ է՝ զի ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ուտէք և ըմպէք: Իբրև լուաւ Յիսուս՝ ասէ ցնոսա. ո՛չինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց՝ այլ հիւանդաց, և ո՛չ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս:

Եւ էին աշակերտքն Յովհաննու և փարիսեցիքն ի պահս, գան և ասեն ցնա. ընդէ՞ր աշակերտքն Յովհաննու՝ և փարիսեցիքն պահեն, և քո աշակերտքն ոչ պահեն:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. մի՞թէ մարթ ի՞նչ իցէ որդւոց առագաստի՝ մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն պահել. ցորքան ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն, ո՛չ է մարթ պահել: Այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ վերասցի ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ:

Ոչ ոք կապերտ նոր անթափ արկանէ ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ՝ առնու լրութեամբն իւրով նորն ի հնոյ անտի, և չար ևս պատառումն լինի: Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին զտիկսն, գինին հեղու, տիկքն կորնչին. այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելի է:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Շր. աւուրն):

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ԻԳ Եւ եղև նմա ի շաբաթու անցանել ընդ արտորայս, և աշակերտքն ի գնալն իւրեանց սկսան հասկ կորզել և ուտել: Եւ փարիսեցիքն ասեն ցնա. տես զի՞նչ գործեն աշակերտքն քո ի շաբաթու, զոր չէ արժան:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. ո՞չ երբէք իցէ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն Դաւիթ, յորժամ պիտոյն եղև, և քաղցեաւ նա՝ և որք ընդ նմայն էին:

Զիա՞րդ եմուտ ի տունն Աստուծոյ առ Աբիաթարաւ քահանայապետիւ, և զհացսն առաջաւորութեան եկեր, և ետ և այնոցիկ՝ որ ընդ նմայն էին. զոր ո՛չ էր օրէն ուտել, բայց միայն քահանայիցն:

Եւ ասէ ցնոսա. շաբաթ վասն մարդոյ եղև, և ո՛չ եթէ մարդ վասն շաբաթու:

Ապա ուրեմն տէր է որդի մարդոյ և շաբաթու:

Եւ եմուտ միւսանգամ ի ժողովուրդն, և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն գօսացեալ էր:

Եւ սպասէին նմա՝ եթէ բժշկիցէ զնա ի շաբաթուն. զի չարախօսեսցեն զնմանէ:

Եւ ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռնն գօսացեալ էր. արի՛ ա՛նց ի մէջ:

Եւ ասէ ցնոսա. զի՞նչ արժան է ի շաբաթու. բարի՞ ինչ գործել՝ եթէ չար առնել. ոգի՞ մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորուսանել. և նոքա լռեցին:

Եւ հայեցեալ Յիսուսի զնոքօք լի ցասմամբ, տրտմեալ վասն կուրութեան սրտից նոցա, ասէ ցայրն. ձգեա՛ զձեռն քո. և նա ձգեաց, և ողջացաւ ձեռն նորա:

(յԵրրորդում Կիւրակէի աւուրն):

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղակի փարիսեցիքն Հերովդիանոսօքն հանդերձ, խորհուրդ առնէին վասն նորա՝ թէ զիա՛րդ կորուսցեն զնա: ԻԹ

Իսկ Յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց ի ծովեզրն. և բազում ժողովուրդ ի Գալիլեացւոց երթային զհետ նորա, և ի Հրէաստանէ:

Եւ յԵրուսաղեմէ, և յայնկոյս Յորդանանու, և որք ի Տիւրոսէ և ի Սիդոնէ, բազում ժողովուրդ՝ իբրև լսէին՝ որչափ ինչ առնէր, գային առ նա:

Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր, զի նաւակ մի պատրաստական կայցէ նմա վասն ամբոխին՝ զի մի նեղեսցեն զնա:

Քանզի զբազումս բժշկեաց. մինչ գալ և խռնիլ զնովաւ՝ զի մերձեսցին առ նա, որք ունէին ախտս ինչ:

Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա, անկանէին առաջի նորա, աղաղակէին և ասէին:

Թէ դու ես որդին Աստուծոյ. և նա յոյժ սաստէր նոցա, զի մի՛ յայտնի առնիցեն զնա:

(յԵրրորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ի·ԺԳ Ելանէ ի լեառն՝ եւ կոչէ առ ինքն զորս ինքն կամէր, եւ չոգան առ նա։
Եւ արար երկոտասանս՝ զի իցեն ընդ նմա, եւ զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել։
Եւ ունիլ իշխանութիւն բժշկելոյ զցաւս՝ եւ հանելոյ զդեւս։

Եւ եդ անուն Սիմովնի՝ Պետրոս։
Եւ Յակովբոս Զեբեդեայ՝ եւ Յովհաննու եղբօրն Յակովբայ, եդ նոցա անուանս բանէրեգէս, որ է՝ որդիք որոտման։

Եւ զԱնդրէաս, եւ զՓիլիպպոս, եւ զԲարթուղիմէոս, եւ զՄատթէոս զմաքսաւորն, եւ զԹովմաս եւ զՅակովբոս Աղփեայ, եւ զԹադէոս, եւ զՍիմովն Կանանացի։
Եւ զՅուդա Իսկարիովտացի, որ եւ մատնեացն զնա։

(յԵրրորդում Կիւրակէի Գշ. աւուրն։

Նոյն Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԻԱ. Գան ի տուն, եւ գայ միւանգամ ընդ նոսա ժողովուրդըն, մինչ զի եւ հաց եւս ոչ ժամանել ուտել նոցա։
Եւ իբրեւ լուան՝ որ իւրքն էին՝ ելին ունել զնա, զի համարէին թէ, մոլեգնեալ իցէ։

Եւ դպիրքն՝ որ յԵրուսաղէմէ իջեալ էին, ասէին թէ, բեեղզեբուղ կայ ի դմա, եւ իշխանաւ դիւացն հանէ դա զդեւս։
Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն, առակօք խօսէր ընդ նոսա. զիարդ կարէ սատանայ զսատանայ հանել։

Եւ արդ՝ եթէ թագաւորութիւն յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ կալ թագաւորութիւնն այն։
Եւ եթէ տուն յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ կալ տունն։
Եւ եթէ սատանայ ի վերայ անձին իւրոյ յարեաւ, եւ բաժանեալ իցէ, ոչ կարէ կալ, այլ վախճանեալ է։
Այլ ոչ ոք կարէ զկարասի հզօրի մտեալ ի տուն նորա աւար հարկանել, եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ, եւ ապա զտուն նորա աւար հարկանիցէ։

Ամէն ասեմ ձեզ, զի ամենայն թողցի որդւոց մարդկան մեղք եւ հայհոյութիւնք՝ որչափ եւ հայհոյեսցեն։

Բայց որ հայհոյեսցէ զհոգին սուրբ, ոչ ունիցի, թողութիւն

յաւիտեան, այլ պարտապան լիցի յաւիտենից մեղաց։ Զի ասէին՝ թէ այս պիղծ գոյ ի նմա։

(Ընթերցուած Կիւրակէի Դշ. աւուրն)։

Ա.— Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԼԷ Գան եղբարքն և մայր նորա, և արտաքոյ կացեալ՝ յղեցին և կոչէին զնա։ Եւ անդ ժողովուրդն շուրջ զնովաւ նստէր· և իբրև ասացին ցնա, ահաւասիկ մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ, և խնդրեն զքեզ։

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ· ո՞վ է իմ մայր, կամ եղբարք։ Հայեցաւ շուրջ զիւրև յաշակերտսն, զի նստէին· և ասէ, ահաւասիկ մայր իմ, և եղբարք իմ։

Զի որ առնէ զկամս Աստուծոյ, նա է իմ եղբայր, և քոյր և մայր։

(Ընթերցուած Կիւրակէի Եշ. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ Դ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Դարձեալ սկսաւ ուսուցանել ԼԸ
առ ծովեզերբն, և խռնեցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք, մինչև ի նաւ մտանել նմա և նստել ի ծովուն· և ամենայն ժողովուրդն զծովեզերբն զցամաքն ունէին։ Եւ ուսուցանէր զնոսա առակօք բազում ինչ· և ասէր նոցա ի վարդապետութեան իւրում։

Լսէք· ահաւասիկ ել սերմանող ի սերմանել։ Եւ եղև ի սերմանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկին թռչուն և եկեր զնա։ Եւ այլն անկաւ յապառաժի, ուր ոչ գոյր հող բազում, և վաղվաղակի բուսաւ, քանզի ոչ գոյր հիւթ երկրին։ Եւ յորժամ ծագեցաւ արև՝ ջեռաւ· և զի ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ։

Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց· ելին փուշքն՝ և հեղձուցին զնա, և պտուղ ոչ ետ։ Եւ այլն անկաւ յերկիր բարւոք, և ելեալ աճեցեալ տայր

զպտուղ, և բերէր ընդ միոյ երեսուն, ընդ միոյ վաթսուն, և ընդ միոյ հարիւր:

Եւ ասէր. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

(յԵրրորդում Կիւրակէի Ուր. աւուրն):

Ա— Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Լ.Զ Եւ իբրև եղև առանձինն, հարցին ցնա՝ որ զնովաւն էին աշակերտօքն հանդերձ՝ զառակսն:

Եւ ասէ ցնոսա. ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդ արքայութեան Աստուծոյ. բայց նոցա՝ որ արտաքինքն են՝ ամենայն ինչ առակօք լինի:

Զի տեսանելով տեսցեն՝ և մի տեսցեն. և լսելով լուիցեն՝ և մի իմասցին. զի մի երբէք դարձցին՝ և թողցի նոցա:

Եւ ասէ ցնոսա. ո՛չ գիտէք զառակս զայս, զիա՞րդ զամենայն առակսն գիտիցէք:

Որ սերմանէն՝ զբանն սերմանէ:

Եւ նոքա են՝ որ առ ճանապարհաւն, ուր բանն սերմանի, և յորժամ լսեն զնա, գայ սատանայ և հանէ զսերմանեալն ի սիրտս նոցա:

Եւ նոքա են որ յապառաժին սերմանեցան, որք յորժամ լսեն զբանն, վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունին:

Եւ զի ո՛չ ունին արմատս յանձինս, այլ առ ժամանակ մի են, ապա ի հասանել նեղութեան կամ հալածման վասն բանին, վաղվաղակի գայթագղին:

Իսկ որ ի մէջ փշոցն սերմանեցան, նոքա են՝ որ իբրև զբանն լսեն:

Եւ հոգք աշխարհիս, և պատրանք մեծութեան մտանեն, և հեղձուցանեն զբանն՝ և անպտուղ լինի:

Եւ նոքա են՝ որ յերկիրն բարւոք սերմանեցան, որք լսեն զբանն և ընդունին, և տան զպտուղ, ընդ միոյ երեսուն, ընդ միոյ վաթսուն, և ընդ միոյ հարիւր:

(յԵրրորդում Կիւրակէի Շբ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէ ցնոսա. միթէ գա՞յ ճրագ, զի ընդ գրուանաւ դնիցի, կամ ընդ մահճօք. ո՛չ ապաքէն ի վերայ աշտանակի դնիցի: Լ.Թ

Զի չէ ինչ ի ծածուկ, որ թէ ոչ յայտնեսցի. և ո՛չ եղև ինչ գաղտնի, եթէ ո՛չ ի յայտ գայցէ:

Եթէ ոք ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

Եւ ասէ ցնոսա. տեսէ՛ք զինչ լսէքդ, եւ յաւելցի ձեզ՝ որոց լսէքդ. որով չափով չափէք՝ նովին չափեսցի ձեզ:

Որ ոք ունիցի՝ տացի նմա. եւ որ ոչն ունիցի, եւ զոր ունին՝ բարձցի ի նմանէ:

(Զորրորդում Կիւրակէի աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԽԴ Եւ ասէր. այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ. որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր:

Եւ ննջիցէ եւ յառնիցէ զցայգ եւ զցերեկ. եւ սերմանիքն բուսանիցեն եւ աճիցեն, եւ նա ո՛չ գիտէ:

Զի երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն, եւ ապա զհասկն, ապա ցորեանն ատոք ի հասկին:

Եւ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքի մանգաղ, զի հասեալ են հունձք:

Եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայութիւնն Աստուծոյ. կամ որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա:

Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որք են յերկրի:

Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի եւ լինի մեծ քան զամենայն բանջար, եւ արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչեւ բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակել:

Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարող լինէին լսել:

Եւ առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա. բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն:

(Զորրորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս,

Եւ ասէ ցնոսա յաւուրն յայնմիկ՝ իբրեւ ընդ երեկս լինէր. եկա՛յք անցցուք յայն կողմն: ԽԷ

Թողուն զժողովուրդն, եւ առնուն զնա նաւաւն հանդերձ, եւ զայլ եւս նաւսն որք էին ընդ նմա:

Եւ լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ, եւ զալիսն ի նաւն զեղոյր, մինչ զրեթէ լի իսկ լինել:

Եւ ինքն ննջէր ի խելս նաւուն ի վերայ բարձի. զարթուցանէին զնա եւ ասէին. վա՛րդա-

պետ, ո՞չինչ է քեզ փոյթ, զի կորնչիմք աւասիկ:

Եւ զարթուցեալ սաստեաց հողմոյն, և ծովուն և ասէ. դադարեա՛, կարկեա՛ց. և դադարեաց հողմն, և եղև խաղաղութիւն մեծ:

Եւ ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր այդպէս վատասիրտք էք. չև ևս ունիք հաւատս. և երկեան երկիւղ մեծ, և ասէին ցմիմեանս. ո՞ ոք արդեօք իցէ սա, զի և հողմն և ծով հնազանդին սմա:

Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն Գերգեսացւոց:

Եւ ընդ ելանելն նորա ի նաւէ անտի, պատահեցաւ նմա այր մի ի գերեզմանացն՝ զոր ունէր այս պիղծ:

Որոյ բնակութիւն իւր իսկ ի գերեզմանս էր. և ո՛չ շղթայիւք ոք ևս կարէր կապել զնա:

Վասն բազում անգամ ոտնակապօք և շղթայիւք կապելոյ, և խզելոյ ի նմանէ զշղթայսն, և զոտնակապսն խորտակելոյ. և ոչ ոք կարէր պարտել զնա:

Քանզի հանապազ զցայգ և զցերեկ ի գերեզմանս և ի լերինս աղաղակէր, և կոծէր զանձն իւր քարամբք:

Իբրև ետես զՅիսուս ի հեռաստանէ, ընթացաւ և երկիր եպագ նմա:

Աղաղակեաց ի ձայն մեծ և ասէ. զի՞ կայ իմ և քո, Յիսուս որդի Աստուծոյ բարձրելոյ. երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած, մի՛ տանջեր զիս:

Քանզի ասէր. ե՛լ այսդ պիղծ ի մարդոյ այտի:

Եւ հարցանէր ցնա՝ թէ զի՞նչ անուն է քո. և ասէր ցնա. լէգէոն անուն է իմ, քանզի բազումք եմք:

Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի՛ առաքեսցէ զնոսա արտաքս քան զաշխարհն:

Եւ անդ էր առ լերամբն երամակ մի խոզաց՝ արօտական մեծ:

Աղաչեցին զնա ամենայն դևքն և ասեն. առաքեա՛ զմեզ ի խոզսն, զի մտցուք ի նոսա:

Եւ հրամայեաց նոցա, և իբրև ելին այսքն պիղծ՝ մտին ի խոզսն, և դիմեաց երամակն ի դարէ անտի ի ծովն. էին իբրև երկու հազարք, և հեղձնուին ի ծովուն:

Եւ խոզարածքն փախեան, և պատմեցին ի քաղաքին և յագարակս. և ելին տեսանել զինչ իցէ որ գործեցաւ:

Գան առ Յիսուս, և տեսանեն զդիւահարն, զի նստէր ըզգեցեալ և զգաստացեալ, որ ունէր զլէգէոնն, և զահի հարան:

Եւ պատմեցին նոցա՝ որոց տեսեալն էր. թէ զինչ եղեւ այսահարին, եւ զինչ վասն խոզիցն:

Եւ սկսան աղաչել զնա՝ գնալ ի սահմանաց նոցա:

Եւ իբրեւ եմուտ նա ի նաւն, աղաչէր զնա զիւահարն՝ զի ընդ նմա իցէ:

Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա թոյլ, այլ ասէ ցնա. երթ ի տուն քո առ ընտանիս քո, եւ պատմեա նոցա, զոր միանգամ տէր արար քեզ՝ եւ ողորմեցաւ քեզ:

Եւ չոգաւ եւ սկսաւ քարոզել ի Դեկապօլեն զոր ինչ արար նմա Յիսուս. եւ ամենեքին զարմանային:

(Չորրորդում Կիւրակէի Գշ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԽԹ Եւ իբրեւ անց Յիսուս միւսանգամ յայն կողմն՝ ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ բազում. եւ էր առ ծովեզերբն:

Եւ ահա մի ի ժողովրդապետացն գայր, որում անուն էր Յայրոս. իբրեւ ետես զնա՝ անկաւ առ ոտս նորա:

Աղաչէր զնա յոյժ եւ ասէր, թէ դուստր նորա մերձ է ի մահ, զի եկեալ դնիցէ նմա ձեռն. որպէս զի ապրեսցի եւ կեցցէ:

Եւ գնաց ընդ նմա. երթայր եւ ժողովուրդ բազում զհետ նորա, եւ նեղէին զնա:

Եւ կին մի էր ի տեռատեսութեան արեան զերկոտասան ամ:

Եւ յոյժ վշտացեալ ի բազում բժշկաց, եւ ծախեալ զինչս իւր զամենայն, եւ չէր ինչ օգտեալ, այլ եւս առաւել զայրացեալ:

Իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, եկն ի մէջ ամբոխին յետոյ՝ եւ բուռն եհար զհանդերձէ նորա:

Քանզի խորհէր ի միտ, թէ միայն մերձեցայց ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց:

Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նորա, եւ գիտաց ի մարմին իւր՝ թէ բժշկեցաւ ի տանջանացն:

Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս յանձն իւր զզօրութիւնն՝ որ ել ի նմանէ, դարձաւ յամբոխն եւ ասէ. ո՞վ մերձեցաւ ի հանդերձս իմ:

Եւ ասեն ցնա աշակերտքն. տեսանես զի ամբոխդ նեղէ ըզքեզ, եւ ասես՝ թէ ո՞վ մերձեցաւ ի հանդերձս իմ:

Եւ շուրջ հայէր տեսանել թէ ո՞վ զայն արար:

Եւ կինն զարհուրեալ եւ դողացեալ վասն որոյ զաղտն արար. քանզի գիտէր՝ զինչ եղեւ,

եկն, անկաւ առաջի նորա, և ասաց զամենայն իրսն ստուգութեամբ։

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ ի խաղաղութիւն, և եղիջիր ողջ ի տանջանաց քոց։

(Զորրորդում Կիւրակէի Դշ. Աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԽԹ Մինչդեռ նա զայն խօսէր, գան ոմանք ի տանէ ժողովրդապետին և ասեն. թէ դուստրն քո մեռաւ, զի՞ ես աշխատ առնես զվարդապետդ։

Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ զբանն ասացեալ, ասէ ցժողովրդապետն. մի՛ երկնչիր, բայց միայն հաւատա։

Եւ ո՛չ զոք եթող ընդ իւր երթալ բայց միայն զպետրոս և զՅակոբոս և զՅովհաննէս զեղբայրն Յակոբայ։

Գայ ի տուն ժողովրդապետին, և տեսանէ ամբոխ յոյժ և լալականս, և աղաղակ յոյժ։

Եւ մտեալ ի ներքս՝ ասէ ցնոսա. զի՞ խռովեալ էք և լայք. մանուկն ո՛չ է մեռեալ, այլ ննջէ։

Եւ ծաղր առնէին զնա. և նորա հանեալ արտաքս զամենեան, առնու ընդ իւր զհայր մանկանն և զմայր, և զնոսա՝ որ ընդ նմայն էին, և մտանէ՝ ուր դնիւր մանուկն։

Եւ կալեալ զձեռանէ մանկանն՝ ասէ ցնա. տալիթակում. որ թարգմանի, աղջիկ դու՝ քեզ ասեմ՝ արի։

Եւ վաղվաղակի յարեաւ աղջիկն և գնայր, քանզի էր ամաց իբրև երկոտասանից. և զարմացան մեծաւ զարմանալեաւ։

Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ, զի մի՛ ոք գիտասցէ զայն. և ասաց տալ նմա ուտել։

(Զորրորդում Կիւրակէի Եշ. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ ել անտի, եկն ի գաւառ իւր, և երթային զհետ նորա աշակերտքն իւր։ Ծ

Եւ եղև ի շաբաթուն, սկսաւ ուսուցանել ի ժողովրդեանն. և բազումք իբրև լսէին՝ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, և ասէին. ուստի՞ իցէ սմա այս, կամ զինչ իցէ իմաստութիւնս, որ տուեալ է սմա, զի զօրութիւնք այսպիսիք ի ձեռաց սորա լինին։

Ո՞չ սա է մանուկ հիւսանն, և որդին Մարեմայ, եղբայր Յակովբայ և Յովսեայ և Յուդայի և Սիմովնի. և չիցե՞ն քորքն դորա աստ առ մեզ, և գայթակղէին ի նա։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. ո՛չ է մարգարէ անարգ, բայց եթէ ի գաւառի իւրում և յազգատոհմի, և ի տան իւրում։

Եւ ո՛չ կարէր անդ և ո՛չ մի ինչ զօրութիւն առնել, բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն եդեալ բժշկէր զնոսա։

Եւ զարմանայր վասն անհաւատութեան նոցա։

(Չորրորդում Կիւրակէի Ու. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԾԲ Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն, և ուսուցանէր։

Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն, և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս. և տայր նոցա իշխանութիւն ի վերայ այսոց պղծոց։

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի՛ ինչ բարձցեն ի ճանապարհի, բայց միայն գաւազան. մի՛ պարկ, մի՛ հաց. մի՛ պղինձ ի գօտիս։

Այլ ագանել հողաթափս, և մի՛ զգենուցուք, ասէ, երկուս պարեգօտս։

Եւ ասէր ցնոսա. յոր տուն մտանիցէք, անդէն օթեվանս կալջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի։

Եւ որք ո՛չ ընկալցին զձեզ, և ո՛չ լուիցեն ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց ի վկայութիւն նոցա։

Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն։

Եւ դևս բազումս հանէին, և օծանէին իւղով զբազում հիւանդս, և բժշկէին զնոսա։

(Չորրորդում Կիւրակէի Շր. աւուրն)։

Վասն գլխատման Մկրտչի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս, ԾԵ
քանզի յայտնի եղև անուն նորա. և ասէր, թէ Յովհաննէս Մկրտիչ յարեաւ ի մեռելոց, և վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նովաւ։

Այլք ասէին՝ թէ Եղիա է. իսկ այլքն՝ թէ մարգարէ է, կամ թէ իբրև զմի ի մարգարէից։

Իբրև լուաւ Հերովդէս՝ ասէ. զորոյ ես զգլուխն հատի զՅովհաննու՝ սա է՝ նա յարեաւ ի մեռելոց։

Զի ինքն Հերովդէս առաքեաց՝ կալաւ զՅովհաննէս, և կապեաց զնա և եդ ի բանտի վասն Հերովդիայ կնոջ Փիլիպպոսի եղբօր նորա. զի նա կին արար զնա:

Քանզի ասէր Յովհաննէս ցՀերովդէս, թէ ոչ է օրէն քեզ ունել զկին եղբօր քո:

Եւ Հերովդիայ ոխացեալ էր ընդ նմա, և կամէր սպանանել զնա, և ոչ կարէր:

Զի Հերովդէս երկնչէր ի Յովհաննէ. քանզի գիտէր զնա այր արդար և սուրբ, և սպասէր նմա և լուեալ ի նմանէ բազում ինչ՝ առնէր, և քաղցրութեամբ լսէր նմա:

Իբրև օր մի լինէր պարապոյ, յորժամ ընթրիս տայր Հերովդէս յաւուր ծննդոց իւրոց՝ նախարարաց իւրոց և հազարապետաց՝ և մեծամեծաց Գալիլեացւոց:

Եւ ի մտանել դստերն Հերովդիայ և ի կաքաւել, հաճոյ եղև Հերովդի և բազմականացն, ասէ թագաւորն ցաղջիկն. խնդրեա յինէն զոր ինչ կամիս, և տաց քեզ:

Եւ երդուաւ նմա բազում անգամ, թէ զոր ինչ և խնդրեսցես դու յինէն, տաց քեզ, մինչև ցկէս թագաւորութեան իմոյ:

Նա ելեալ ասէ ցմայր իւր. զի՞նչ խնդրեցից. և նա ասէ. զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի:

Եւ մտեալ անդրէն փութանակի առ թագաւորն՝ ասէ. կամիմ, զի տացես ինձ վաղվաղակի ի վերայ սկտեղ զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի:

Եւ տրտմեցաւ յոյժ թագաւորն, այլ վասն երդմանցն և կոչնականացն՝ ոչ կամեցաւ անարգել զնա:

Եւ առաքեաց վաղվաղակի թագաւորն դահիճ և հրամայեաց բերել զգլուխն նորա, և չոգաւ գլխատեաց զնա ի բանտին:

Եւ եբեր զգլուխն նորա ըսկըտեղբ՝ և ետ ցաղջիկն, և աղջիկն տարաւ և ետ մօր իւրում:

Իբրև լուան աշակերտքն նորա, եկին, բարձին զմարմինն և եդին ի գերեզմանի:

(Հինգերրորդում Կիւրակէի աւուրն):

Ա.— Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ժողովեցան առաքեալքն առ ԿԱ.
Յիսուս, և պատմեցին նմա զամենայն ինչ՝ զոր արարին, և զոր ուսուցին:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. եկա՛յք դուք առանձինն յանա-

պատ տեղի, և հանգչիք սակաւ մի․ զի էին բազումք՝ որ երթային և գային, և հաց անգամ չժամանէին ուտել։

Եւ գնացին նաւու յանապատ տեղի առանձինն։

Եւ տեսին զնոսա՝ զի երթային, և զգացին բազումք, և հետի յամենայն քաղաքացխուռն ընթանային անդր, և մերձեցան առ նոսա։

Եւ ելեալ ետես ամբոխ բազում, և գթացաւ ի նոսա․ զի էին իբրև ոչխարք՝ որոց ոչ իցէ հովիւ․ և սկսաւ ուսուցանել զնոսա։

Եւ իբրև բազում ժամ եղև, մատուցեալ աշակերտքն ասէին․ տեղիս անապատ է, մինչդեռ աւուր կայ։

Արձակեա զժողովուրդդ, զի երթեալ շուրջ յագարակս և ի գեօղս՝ գնեսցեն իւրեանց զինչ ուտիցեն, զի աստ ուտել ինչ ո՛չ ունին։

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա․ դուք տո՛ւք դոցա ուտել․ ասեն ցնա, երթիցուք գնեսցուք երկերիւր դահեկանի հաց, և տացուք դոցա ուտել։

Ասէ ցնոսա․ քանի՞ նկանակ ունիք, երթա՛յք և տեսէ՛ք, իբրև գիտացին, ասեն ցնա․ հինգ, և երկու ձկունս։

Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երախանս՝ երախանս ի վերայ դալար խոտոյ։

Եւ բազմեցան դասք՝ դասք, ուր հարիւր՝ և ուր յիսուն։

Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս, օրհնեա՛ց մանրեա՛ց զնկանակսն, և ետ ցաշակերտսն՝ զի արկցեն նոցա, և զերկուս ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն։

Եւ կերին ամենեքեան և յագեցան։

Եւ բարձին զնշխարսն երկոտասան սակառի լի, և ի ձկանց անտի։

Եւ էին՝ որք կերին՝ իբրև արք հինգ հազար։

(Հինգերորդում Կիւրակէի Բշ. Աւուրն)։

Տէրն Վեր Ցերեկոյ Պաշտաման։

Եւ նոյն ժամայն ճեպեաց զա- ԿԱ։
շակերտսն մտանել ի նաւ, և յառաջագոյն քան զնա երթալ յայնկոյս ի Բեթսայիդա, մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ։

Եւ հրաժարեալ ի նոցանէ՝ ել ի լեառն կալ յաղօթս։

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ էր նաւն ի մէջ ծովուն, և ինքն ի ցամաքի։

Եւ ետես զնոսա հողմակոծ-

նաւս ի վարելն. զի էր հողմն ընդդէմ նոցա. և զչորրորդ պահու գիշերոյն գայ առ նոսա գնալով ի վերայ ծովուն. և կամէր զանց առնել առ նոքօք:

Նոքա իբրև տեսին՝ զի գնայր ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ աւաչօք ինչ լինիցի, և զաղաղակ բարձին:

Քանզի ամենեքեան տեսին զնա՝ և խռովեցան. և նա անդէն վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. քաջալերեցարո՛ւք, ես եմ, մի՛ երկնչիք:

Եւ ել ի նաւն առ նոսա, և դադարեաց հողմն. և առաւել ևս յիմարեալ էին ի միտս իւրեանց, և զարմանային յոյժ:

Քանզի և ի վերայ հացին ո՛չ իմացան, զի էր սիրտ նոցա թմբրեալ:

Եւ իբրև անցին յայնկոյս, եկին յերկիրն Գենեսարէթ:

Եւ իբրև ելին ի նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ:

Եւ ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն, սկսան մահճօք բերել զամենայն հիւանդս, ուր լսէին՝ թէ անդ իցէ:

Եւ ուր և մտանէր՝ ի գիւղս կամ ի քաղաքս կամ յագարակս, ի հրապարակս դնէին զախտաժէտս, և աղաչէին զնա՝ զի գոնէ ի քղանցս հանդերձից նորա մերձանայցեն. և որք միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Գչ. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ Է.

Ա— Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն, և ոմանք ի դպրացն՝ որք եկեալ էին յԵրուսաղէմէ: կթ.

Եւ տեսեալ զոմանս յաշակերտաց անտի՝ զի խառնակ ձեռօք, այսինքն է՝ անլուայ ուտէին ըզհաց, բամբասեցին:

Զի փարիսեցիքն և ամենայն Հրեայք՝ եթէ ոչ բռնալիր լուանան զձեռս, զհաց ո՛չ ուտեն. քանզի ունին զաւանդութիւն ծերոցն:

Եւ ի հրապարակէ մտեալ՝ եթէ ոչ նախ մկրտիցին, ո՛չ ուտեն. և այլ ինչ բազում է, զոր ընկալան ունել, մկրտութիւնս բաժակաց՝ և ստամանաց և պղնձեաց և մահճաց:

Ապա հարցանեն զնա փարիսեցիքն և դպիրքն, թէ ընդէ՞ր աշակերտքն քո ո՛չ գնան ըստ աւանդութեան ծերոցն, այլ խառնակ ձեռօք զհաց ուտեն:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա, թէ բարւոք մարգարէացաւ Եսայի վասն ձեր կեղծաւորաց, որպէս ասաց․ ժողովուրդս այս շրթամբք մեծարէ զիս, և սիրտք նոցա հեռացեալ ի բացեայ են յինէն:

Զուր պաշտեն զիս․ ուսուցանեն վարդապետութիւնս ըզմարդկան պատուիրեալս:

Թողեալ զպատուիրանն Աստուծոյ, ունիք զմարդկան աւանդութիւնս․ մկրտութիւնս ստամանաց և բաժակաց, և այլոց նմանեաց այգին՝ առնէք բազում:

Եւ ասէ ցնոսա․ բարւոք խոտէք զպատուիրանն Աստուծոյ, զի զձեր աւանդութիւնն հաստատիցէք:

Զի Մովսէս ասէ․ պատուեա զհայր քո և զմայր, և որ չարախօսեսցէ զհօրէ, կամ զմօրէ, մահու վախճանեսցի:

Եւ դուք ասէք․ եթէ ասիցէ ոք ցհայր կամ ցմայր՝ կորբան, որ է պատարագ, զոր յինէն օգտեսցիս:

Եւ ո՛չ ևս տայք թոյլ նմա առնել ինչ՝ հօրն, կամ մօր:

Եւ անարգէք զբանն Աստուծոյ ձերով աւանդութեամբն, զոր աւանդեցիք․ և բազում ինչ է՝ որ այսմ նման է՝ առնէք:

Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժողովուրդն՝ ասէ ցնոսա․ լուարուք ինձ ամենեքեան՝ և ի միտ առէք:

Ոչինչ արտաքուստ ի մարդ մտեալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա, այլ որ ելանէ ի նմանէ՝ այն է՝ որ պղծէ զմարդն:

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Դշ. աւուրն)․

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև եմուտ ի տուն յամբոխէ անտի, հարցանէին զնա աշակերտքն վասն առակին: 20

Եւ ասէ ցնոսա․ այդպէս և դուք անմիտք էք․ ո՞չ իմանայք, եթէ ամենայն որ արտաքուստ ի ներքս մտանէ ի մարդ, ո՛չ կարէ պղծել զնա:

Զի ո՛չ եթէ ի սիրտ նորա մտանէ, այլ յորովայն՝ և արտաքս ելանէ․ և սրբէ զամենայն կերակուրս:

Եւ ասէր, թէ որ ինչ ի մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ:

Զի ի ներքուստ ի սրտէ մարդկան խորհուրդք չարութեան ելանեն․ շնութիւնք, պոռնկութիւնք:

Գողութիւնք, սպանութիւնք,

ադահութիւնք, չարութիւնք, նենգութիւնք, գիճութիւնք, չարակնութիւն, հայհոյութիւն, ամբարտաւանութիւն, անզգամութիւն:

Այս ամենայն չարիք՝ ի ներքուստ ելանեն, և պղծեն զմարդ:

ԺԲ Եւ անտի յարուցեալ՝ եկն ի սահմանս Տիւրոսի և Սիդոնի. և մտեալ ի տուն՝ ոչ ումեք կամէր յայտնել, և ոչ կարաց ծածկել:

Լուաւ կին մի զնմանէ, որոյ դուստր իւր նեղեալ էր յայսոյ պղծոյ, եկն անկաւ առաջի նորա:

Եւ կինն էր հեթանոս՝ Փիւնիկ Ասորի յազգէ. և աղաչէր զնա՝ զի զդեւն հանցէ ի դստերէ նորա:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Թոյլ տուր՝ նախ յագեսցին մանկունք. զի ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց:

Նա պատասխանի ետ և ասէ. Այո՛ տէր, և շունք ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակրին:

Եւ ասէ ցնա. Վասն այդր բանի՝ երթ, ել դեւն ի դստերէ քումմէ:

Գնաց ի տուն իւր, և եգիտ ելեալ զդեւն, և զդուստրն, զի անկեալ դնիւր ի մահիճս:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Եշ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ելեալ միւսանգամ ի սահմանացն Տիւրոսի և Սիդոնի, և եկն ի ծովեզրն Գալիլեացւոց ի մէջ սահմանացն ի Դեկապօլիս: ԺԳ

Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր. և աղաչէին, զի ձեռն դիցէ ի վերայ նորա:

Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբոխէ անտի, արկ զմատունս իւր ընդ ականջս նորա՝ և եթուք անդր. և կալաւ զլեզուէ նորա:

Հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոց եհան և ասէ. Եփփաթա, որ է բացիր:

Եւ նոյն ժամայն բացան լսելիք նորա, և լուծան կապանք լեզուի նորա, և խօսէր ուղիղ:

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն, և որչափ նա պատուիրէր նոցա, նոքա ևս առաւել քարոզէին:

Եւ ևս քան զևս զարմանային և ասէին. զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա, զի խլեց լսել տայ, և համերց խօսիլ:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Ուր. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ Ը.

Ըստ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

ՀԶ Յաւուրսն յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ բազում էր, և ինչ ոչ ունէին ուտել. կոչեաց զաշակերտսն իւր՝ և ասէ ցնոսա։ Գթամ ես ի վերայ ժողովրդեանդ, զի արդ երեք աւուրք են՝ մինչ առ իս են, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն։

Եւ եթէ արձակեմ զդոսա նօթիս ի տունս իւրեանց, նքթիցին ի ճանապարհի. զի ոմանք ի դոցանէ ի հեռաստանէ եկեալ են։

Պատասխանի ետուն նմա աշակերտքն նորա, ուստի՞ կարես յագեցուցանել զդոսա հացիւ յանապատի աստ։

Եւ հարցանէր զնոսա, քանի՞ նկանակ հաց ունիք, և նոքա ասեն՝ եօթն։

Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ի վերայ երկրի. և առեալ զեօթն նկանակսն՝ գոհացաւ, եբեկ՝ և տայր ցաշակերտսն զի արկցեն. և արկին առաջի ժողովրդեանն։

Եւ ձկունս սակաւս ունէին. և զայն ևս օրհնեաց, և հրամայեաց արկանել։

Կերին և յագեցան, և բարձին զնշխարս կոտորոցն եօթն զամբիւղ։

Եւ էին՝ որ կերինն՝ իբրև չորք հազարք. և արձակեաց զնոսա։

(Հինգերորդում Կիւրակէի Շբ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ նոյնժամայն մտեալ ի նաւ հանդերձ աշակերտօքն՝ եկն ի սահմանս Դաղմանունեայ։ ՀԶ

Ելին փարիսեցիքն՝ և սկսան վիճել ընդ նմա. և խնդրէին ի նմանէ նշան յերկնից՝ փորձելով զնա։

Եւ զայրացաւ յոգի իւր և ասէ. զի՞ է՝ զի ազգս այս նշան խնդրէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ տացի նշան ազգիս այսմիկ։

Եթող զնոսա, և դարձեալ եմուտ ի նաւ և գնաց յայնկոյս։

Եւ մոռացան զհաց բառնալ. բայց միայն մի նկանակ ունէին ընդ իւրեանս ի նաւին։

Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր. զգոյշ եղերուք ի խմորոյ անտի փարիսեցւոց և ի խմորոյ Հերովդիանոսաց։

Եւ խորհէին ընդ միմեանս և ասէին. թէ զի հաց ոչ ունիմք։

Գիտաց Յիսուս՝ և ասէ ցը-

նոսա. զի՞ խորհիք ի սիրտս ձեր, թերահաւատք, թէ զհաց ոչ ունիք. տակաւին ոչ իմանայք՝ և ոչ յիշէք. այլ շուլթիւն ունի զսիրտս ձեր:

Աչք գոն՝ և ոչ տեսանէք. ականջք են՝ և ոչ լսէք. և ոչ իմանայք տակաւին, և ոչ յիշէք:

Յորժամ զհինգ նկանակն ի հինգ հազարսն, և քանի՞ սակառի լի բարձէք զկոտորոցն. և ասեն ցնա՝ երկոտասան:

Եւ յորժամ զեօթն նկանակն ի չորս հազարսն, և քանի՞ զամբիւղ լի բարձէք զկոտորոցն. և նոքա ասեն, եօթն:

Եւ ասէ ցնոսա. իսկ զիա՞րդ ոչ իմանայք:

ՁԱ. Գան ի Բեթսայիդա. և ածեն առաջի նորա կոյր մի. և աղաչէին զնա՝ զի մերձեսցի ի նա:

Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝ եհան արտաքոյ շինին. եթուք յաչս նորա, և ձեռն եդ ի վերայ նորա. և հարցանէր ցնա՝ թէ տեսանիցէ՞ ինչ:

Հայեաց՝ և ասէր. տեսանեմ զմարդիկ՝ զի շրջին իբրև ըղ-ծառս:

Դարձեալ եդ զձեռն ի վերայ աչաց նորա, եբաց՝ և տեսանէր. ողջացաւ և տեսանէր համարձակ զամենայն:

Արձակեաց զնա ի տուն իւր և ասէ. ի շէնդ մի՛ մտանիցես, այլ երթ ի տուն քո. և յորժամ ի շէնն մտանիցես, մի՛ ումեք ասիցես ի շինին:

(Վեցերորդում Կիւրակէի աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԵՒ ել Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ ի շէնս Կեսարեայ Փիլիպպեայ. և ի ճանապարհին հարցանէր ցաշակերտսն և ասէր. զո՞ ուսանէք ասեն զինէն մարդիկ թէ իցեմ: ՁԲ

Նոքա ետուն պատասխանի և ասեն. զՅովհաննէս մկրտիչ. և այլք զԵղիա, և այլք զմի ոք ի մարգարէից անտի:

Ասէ ցնոսա. իսկ դուք՝ զո՞ ուսանէք ասէք զինէն թէ իցեմ. պատասխանի ետ Պետրոս, և ասէ ցնա. դու ես Քրիստոսն:

Եւ սաստեաց ի նոսա՝ զի մի՛ ումեք ասիցեն զնմանէ:

Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա, թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ բազում չարչարանս ընդունել, և անարգիլ յերիցանց և ի քահանայապետից և ի դպրաց. և մեռանել և յերիր աւուր յառնել:

Եւ համարձակ զբանն խօսեցաւ. և առեալ զնա մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ սաստել նմա:

Եւ նա դարձաւ՝ և ետես զա-

շակերտսն, սաստեաց Պետրոսի և ասէ՝ Երթ յետս իմ, սատանայ, զի ոչ խորհիս դու զԱստուծոյն՝ այլ զմարդկանն:

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդն աշակերտօքն հանդերձ՝ ասէ ցնոսա· եթէ ոք կամի զալ զկնի իմ, ուրասցի զանձըն իւր· և բարձցէ զխաչ իւր, և եկեսցէ զկնի իմ:

Զի որ կամիցի ապրեցուցանել զանձն իւր, կորուսցէ զնա· և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն աւետարանին, ապրեցուսցէ ըզնա:

Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ ամենայն շահեսցի, և զանձն իւր տուժեսցէ:

Քանզի զի՞նչ տացէ մարդ փոխանակ անձին իւրոյ:

Զի որ ոք ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ, ի շնացող և ի մեղաւոր ազգիս յայսմիկ, և որդի մարդոյ յամօթ արասցէ զնա՝ յորժամ եկեսցէ փառօք Հօր իւրոյ՝ և հրեշտակաց սրբոց:

Թ: Եւ ասէ ցնոսա· ամէն ասեմ ձեզ· զի են ոմանք ի սոցանէ որք աստ կան, որք մի ճաշակեսցեն զմահ, մինչև տեսցեն զարքայութիւն Աստուծոյ եկեալ զօրութեամբ:

Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետրոս, և զՅակոբոս, և զՅովհաննէս, և հանէ զնոսա ի լեառն մի բարձր առանձինն· և յայլակերպս եղև առաջի նոցա:

Եւ ձորձք նորա եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ, որպէս թափիչք երկրի՝ ոչ կարեն այնպէս սպիտակացուցանել:

Եւ երևեցաւ նոցա Եղիա Մովսէսիւ հանդերձ, որք խօսէին ընդ Յիսուսի:

Պատասխանի ետ Պետրոս՝ և ասէ ցՅիսուս· ռաբբի, բարւոք է մեզ աստ լինել· և արասցուք երիս տաղաւարս, մի՝ քեզ, և մի՝ Մովսէսի և մի՝ Եղիայի:

Քանզի ոչ գիտէր զինչ խօսէր, զի զարհուրեալ էին:

Եւ եղև ամպ մի հովանի ի վերայ նոցա· ձայն եղև յամպոյ անտի և ասէ· դա է որդի իմ սիրելի, դմա լուարուք:

Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր, ոչ ևս զոք ուրեք տեսին· բայց միայն զՅիսուս ընդ իւրեանս:

Եւ մինչդեռ իջանէին ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց նոցա, զի մի ումեք պատմեսցեն զոր տեսինն, բայց յորժամ որդի մարդոյ ի մեռելոց յարիցէ:

Եւ նոքա զբանն ի մտի ունէին, և խնդրէին ընդ միմեանս՝ թէ զի՞նչ իցէ ի մեռելոցն յառնել:

Հարցին զնա և ասեն. զի՞նչ է այն՝ զոր դպիրքն ասեն, եթէ նախ Եղիայի պարտ է գալ:

Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ. Եղիա նախ եկեալ յարդարեսցէ զամենայն, իսկ զիա՞րդ գրեալ է զորդւոյ մարդոյ, զի բազում ինչ չարչարեսցի և անգոսնեսցի:

Այլ ես ասեմ ձեզ. եթէ Եղիա եկն, և արարին ընդ նմա զինչ և կամեցան. որպէս և գրեալ է վասն նորա:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն):

Ընթ. Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Գ. Եւ եկեալ առ աշակերտսն՝ տեսին ամբոխ շուրջ զնոքօք, և զդպիրսն՝ զի վիճէին ընդ նոսա:

Եւ վաղվաղակի ամենայն ժողովուրդն իբրև տեսին զնա՝ զարմացան, և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն տային նմա:

Եւ եհարց ցնոսա՝ թէ զի՞նչ վիճէիք ընդ նոսա:

Պատասխանի ետ մի ոմն ի ժողովրդենէն և ասէր. վարդապետ. ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս համր:

Եւ ուր հասանէ՝ զարկուցանէ զնա, և փրփրէ, և կրճտէ զատամունս իւր՝ և ցամաքի. և ասացի ցաշակերտսն քո, զի հանցեն, և ոչ կարացին հանել զնա:

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ. ո՜վ ազգ անհաւատ, մինչև յե՞րբ իցեմ առ ձեզ, մինչև ցե՞րբ անսայցեմ ձեզ. ածէ՛ք զնա առ իս:

Եւ ածին զնա առ նա. իբրև ետես զնա այսն, վաղվաղակի շարժեաց զնա, և անկեալ յերկիր թաւալէր և փրփրէայր:

Եհարց ցհայր նորա և ասէ. քանի՞ ժամանակք են յորմէ հետէ այդ եղև դմա. և նա ասէ. ի մանկութենէ:

Բազում անգամ ի հուր արկանէ զդա և ի ջուր՝ զի կորուսցէ. այլ՝ եթէ կարող ինչ ես, օգնեա՛ մեզ, տէր, գթացեալ ի վերայ մեր:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. ասացեր՝ թէ կարող ես. ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ, որ հաւատայն:

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր մանկանն՝ և ասէ. հաւատա՛մ, տէր, օգնեա՛ անհաւատութեանս իմում:

Իբրև ետես Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողովուրդն ի վերայ, սաստեաց այսոյն պղծոյ և ասէ. համրդ և խուլ այս. ես տամ քեզ հրաման, ել ի դմանէ, և

այլ ևս մի՛ մտանիցես ի դա:

Եւ աղաղակեաց և յոյժ լլկեաց զնա՝ և ել. և եղև պատանեակն իբրև զմեռեալ, մինչև բազմաց իսկ ասել թէ, մեռաւ:

Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ նորա՝ յարոյց զնա. և կանգնեցաւ:

Եւ իբրև եմուտ նա ի տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին զնա. մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա:

Եւ ասէ ցնոսա. այդ ազգ ոչ իւիք ելանէ, եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Գշ. աւուրն):

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Դ.Գ Եւ անտի ելեալ անցանէին առ գալիլիացւովք. և ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ:

Քանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր՝ և ասէր ցնոսա, թէ որդի մարդոյ մատնելոց է ի ձեռս մարդկան. և սպանցեն զնա. և իբրև սպանցի, յերիր աւուր յարիցէ:

Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, և երկնչէին հարցանել ցնա:

Դ.Դ Եկն ի Կափառնայում, և իբրև եմուտ ի տուն, հարցանէր զնոսա. զի՞նչ վիճէիք զճանապարհայն ընդ միմեանս:

Եւ նոքա լուռ լինէին, քանզի ընդ միմեանս վիճէին ի ճանապարհին՝ թէ ո՛վ մեծ իցէ:

Եւ իբրև նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն և ասէ ցնոսա. եթէ ոք կամի առաջին լինել, եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ և ամենեցուն պաշտօնեայ:

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ի մէջ նոցա, և ընկալեալ զնա ի գիրկս իւր՝ ասէ ցնոսա:

Որ միանգամ յայսպիսւոյ մանկտւոյ ընկալցի յանուն իմ, զիս ընդունի. և որ զիս ընդունի, ոչ զիս ընդունի՝ այլ զայն՝ որ առաքեացն զիս:

Պատասխանի ետ նմա Յովհաննէս և ասէ. վարդապետ, Դ.Ե
տեսաք զոմն, զի յանուն քո դևս հանէր՝ և զմեր կնի ոչ շրջէր, և արգելաք զնա:

Եւ նա ասէ. մի՛ արգելուք զնա. զի ոչ ոք է, որ առնէ զօրութիւնս յանուն իմ, և կարիցէ հայհոյել զիս:

Զի որ ոչն է ընդ մեզ հակառակ, ի մեր կոյս է:

Եւ որ ոք արբուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանուանս յայս՝ թէ դուք Քրիստոսի էք, ամէն ասեմ ձեզ՝ մի՛ կորուսցէ զվարձս իւր:

Եւ որ ոք՝ գայթակղեցուսցէ զմի ի փոքրկանցս, որք հաւատան յիս, լաւ էր նմա առաւել՝ եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշոյ, և ընկեցեալ ի ծով:

Եւ եթէ գայթակղեցուսցէ զքեզ ձեռն քո, հա՛տ՝ ընկեա ի քէն. զի լաւ իցէ քեզ խեղ ի կեանսն յաւիտենից մտանել, քան երկուս ձեռս ունիլ՝ և երթալ ի գեհենն ի հուրն անշէջ:

Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի, և հուրն ոչ շիջանի:

Եւ եթէ ոտն քո գայթակղեցուսցէ զքեզ. հա՛տ՝ ընկեա՛ զնա ի քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել ի կեանսն յաւիտենից, քան երկուս ոտս ունիլ՝ և անկանել ի գեհենն ի հուրն անշէջ:

Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի, և հուրն ոչ շիջանի:

Եւ եթէ ակն քո գայթակղեցուսցէ զքեզ, հան զնա ի բաց. լաւ իցէ քեզ միով ակամբ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ, քան երկուս աչս ունիլ՝ և անկանել ի գեհեն:

Ուր որդն նոցա ո՛չ մեռանի, և հուրն ո՛չ շիջանի:

Զի ամենայն ինչ հրով յաղեսցի, և ամենայն ողջակէզ աղիւ յաղեսցի:

Բարւոք է աղ. եթէ աղն անհամեսցի, իւ համեմեսցի. արդ՝ դուք կալարուք յանձինս ձեր զաղն, և խաղաղութիւն արարէք ընդ միմեանս:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Դշ. Աւուրն):

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ անտի յարուցեալ գայ ի սահմանս Հրէաստանի՝ յայնկոյս Յորդանանու. և երթայր դարձեալ խռնեալ ժողովուրդն առ նա՝ և որպէս սովոր էր միւսանգամ ուսուցանէր զնոսա: Գ

Իսկ փարիսեցիքն մատուցեալ՝ փորձելով հարցանէին զնա՝ և ասէին, եթէ արժա՞ն իցէ առն զկին իւր արձակել:

Նա՝ պատասխանի ետ նոցա և ասէ. զի՞նչ պատուիրեաց ձեզ Մովսէս:

Եւ նոքա ասեն. Մովսէս հրաման ետ գիր մեկնելոյ գրել, և արձակել:

Պա՛տասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. վասն խստասրտութեան ձերոյ գրեաց զպատուիրանն զայն:

Այլ ի սկզբանէ արարածոց, արու և էգ արար զնոսա Աստուած, և ասէ:

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և զմայր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ:

Եւ եղիցին երկուքն ի մարմին մի. և այնուհետև ո՛չ են երկու, այլ մարմին մի:

Արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց, մարդ մի՛ մեկնեսցէ:

Եւ ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին զնա:

Եւ ասէ ցնոսա. եթէ այր արձակեսցէ զկին իւր՝ և արասցէ այլ, շնայ:

Եւ կին եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ՝ և եղիցի առն այլում, շնայ:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Նշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ձբ. Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՝ զի ձեռն դիցէ նոցա. իսկ աշակերտքն սաստէին այնոցիկ որ մատուցանէին:

Իբրև ետես Յիսուս, բարկացեալ սաստեաց նոցա և ասէ. թո՛յլ տուք մանկտոյդ գալ առ իս, և մի՛ արգելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աստուծոյ:

Ամէն ասեմ ձեզ, որ ո՛չ ընկալցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրև զմանուկ, ո՛չ մտցէ ի նա:

Եւ առեալ զնոսա ի գիրկս՝ ձեռն եդ ի վերայ և օրհնեաց զնոսա:

Եւ ընդ ելանել նորա անտի ձա:
ի ճանապարհ, ահաւասիկ ոմն մեծատուն ընթացեալ ի ծունր իջանէր, հարցանէր ցնա և ասէր. վարդապետ բարի, զի՞նչ արարից՝ զի զկեանս յաւիտենականս ժառանգեցից:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. զի՞ ասես զիս բարի, չիք ոք բարի՝ բայց մի Աստուած:

Զպատուիրանս գիտես. մի՛ շնար, մի՛ սպանաներ, մի՛ գողանար, մի՛ սուտ վկայեր, պատուեա զհայր քո և զմայր:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնա. վարդապետ, զայդ ամենայն արարի ի մանկութենէ իմմէ, արդ՝ զի՞նչ ևս պակաս իցեմ:

Եւ Յիսուս հայեցեալ ի նա՛ սիրեաց զնա, և ասէ ցնա, մի ինչ պակաս է ի քէն. եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ զոր ինչ ունիս վաճառեա և տուր աղքատաց, և ունիցիս գանձս յերկինս. և ա՛ռ զխաչն և եկ զկնի իմ:

Եւ նա խոժոռեալ ընդ բանին՝ գնաց տրտում, զի ունէր ինչս բազումս:

Եւ հայեցեալ յայսկոյս յայնկոյս Յիսուս, ասէ ցաշակերտսն. զիա՞րդ դժուարին է՝ որ զինչս ունին, մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ:

Եւ աշակերտքն զարմացեալ էին ի վերայ բանիցն նորա. իսկ Յիսուս դարձեալ պատասխանի ետ նոցա և ասէ, որդեակք, որչափ դժուարին է յուսացելոց յինչս՝ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ:

Դիւրին է մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել:

Եւ նոքա առաւել ևս զարմանային՝ և ասէին ընդ միմեանս. իսկ ո՞վ կարասցէ ապրել:

Հայեցեալ ընդ նոսա Յիսուս՝ ասէ. առ ի մարդկանէ այդ անհնարին է, այլ ո՛չ առ ի յԱստուծոյ, զի ամենեքեան կարելիք են առ Աստուած:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Որ. աւուրն):

Առ Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

ճժ Սկսաւ ասել ցնա Պետրոս. ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն, և եկաք զհետ քո:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, ո՛չ ոք է որ եթող զտուն, կամ զեղբարս կամ զքորս, կամ զհայր կամ զմայր, կամ զորդիս, կամ զագարակս՝ վասն իմ կամ վասն աւետարանին:

Եթէ ո՛չ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ յայսմ ժամանակի՝ տունս, և եղբարս, և քորս, և մայրս, և որդիս, և ագարակս հալածանօք հանդերձ, և յաշխարհին՝ որ գալոց է՝ զկեանսն յաւիտենականս:

Զի բազումք եղիցին առաջինք՝ յետինք, և յետինք՝ առաջինք:

Եւ էին ի ճանապարհի մինչդեռ ելանէին յերուսաղէմ, և երթայր Յիսուս առաջի քան զնոսա, և զարմացեալ էին որ զհետն երթային, և երկնչէին:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Շբ. Աւուրն):

Առ Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն առանձինն, սկսաւ ասել նոցա որ ինչ անցք անցանելոց իցեն ընդ նա: ճժբ

Թէ ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ. և որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետիցն և դպրաց, և դատապարտեսցեն զնա ի մահ, և մատնեսցեն զնա հեթանոսաց:

Եւ կատակեսցեն զնովաւ, և հարկանիցեն զնա, և թքանիցեն ի նա, և սպանցեն. և յետ երիր աւուր յարիցէ:

ճժգ Եւ երթային առ նմա Յակոբոս և Յովհաննէս՝ որդիքն Զեբեդեայ և ասեն ցնա․ վարդապետ՝ կամիմք զի զոր ինչ խնդրեսցուք իքէն՝ արասցես մեզ:

Եւ նա ասէ ցնոսա․ զի՞նչ կամիք յինէն, զի արարից ձեզ:

Եւ նոքա ասեն ցնա․ տուր մեզ՝ զի նստցուք մի՝ յաջմէ քումմէ և մի՝ յահեկէ ի փառսն քում:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա․ ո՛չ գիտէք զինչ խնդրէք․ կարէ՞ք ըմպել զբաժակն՝ զոր ես ըմպելոց եմ, կամ զմկրտութիւնն՝ զոր ես մկրտելոցն եմ մկրտիլ:

Եւ նոքա ասեն ցնա, կարեմք․ և Յիսուս ասէ ցնոսա․ զբաժակն՝ զոր ես ըմպելոց եմ՝ ըմպիցէք, և զմկրտութիւնն՝ զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք:

Այլ նստուցանել ընդ աջմէ իմմէ և ընդ ահեկէ՝ ո՛չ է իմ տալ, այլ որոց պատրաստեալ իցէ:

Եւ լուեալ զայն տասանցն, սկսան բարկանալ Յակոբայ և Յովհաննու:

Եւ Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն, և ասէ ցնոսա․ գիտէք՝ զի որ յանուանն իշխանքն են հեթանոսաց, տիրեն նոցա․ և մեծամեծք նոցա՝ իշխեն նոցա:

Ո՛չ նոյնպէս իցէ և ի ձերում միջի․ այլ որ կամիցի ի ձէնջ մեծ լինել, եղիցի ձեր պաշտօնեայ:

Եւ որ կամիցի ի ձէնջ առաջին լինել, եղիցի ամենեցուն ծառայ:

Քանզի և որդի մարդոյ՝ ո՛չ եկն առնուլ պաշտօն, այլ պաշտել, և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց:

(Եօթներորդում Կիւրակէի աւուրն)․

Ընթ. Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ գան յԵրիքով․ և ընդ ելանելն նորա յԵրիքովէ աշակերտօքն և բազում ժողովրդովք․ որդի Տիմէի Բարտիմէոս կոյր՝ նստէր մուրացիկ յանցս ճանապարհի: ճժդ

Իբրև լուաւ թէ Յիսուս Նազովրեցի է, սկսաւ աղաղակել և ասել․ որդի Դաւթի Յիսուս, ողորմեաց ինձ:

Եւ սաստէին նմա բազումք՝ զի լռեսցէ․ և նա առաւել ևս աղաղակէր․ որդի՛ Դաւթի, ողորմեա՛ց ինձ:

Զտեղի էառ Յիսուս, և հրամայեաց կոչել զնա․ կոչեն

զկոյրն՝ և ասեն ցնա. քաջա-
լերեա՛ց, արի՛ կոչէ զքեզ:
Եւ նորա ընկեցեալ զձորձս
իւր, յարեաւ եկն առ Յիսուս:
Պատասխանի ետ նմա Յի-
սուս և ասէ. զի՞նչ կամիս՝ թէ
արարից քեզ, ասէ ցնա կոյրն.
Ռաբբունի, զի բացայց:
Եւ Յիսուս ասէ ցնա, երթ,
հաւատք քո կեցուցին զքեզ,
և վաղվաղակի բացաւ, և եր-
թայր զհետ նորա ի ճանապար-
հին:

ՃԺԵ Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵ-
րուսաղէմ ի Բեթփագէ և ի
Բեթանիա մօտ ի լեառն ձի-
թենեաց, առաքէ երկուս յա-
շակերտաց անտի.
Եւ ասէ ցնոսա. երթայք
դուք ի գեօղդ՝ որ ընդդէմ ձեր
կայ. և նոյնժամայն իբրև մը-
տանէք ի նա, գտանիցէք յա-
ւանակ մի կապեալ, յորոյ վե-
րայ ոչ ոք ի մարդկանէ նստաւ,
լուծէք զնա և ածէք:
Եւ եթէ ոք ասասցէ ձեզ՝
թէ զի՞ լուծանէք զյաւանա-
կդ. ասասջիք, թէ տեառն
իւրում՝ պիտոյ է. և վաղվա-
ղակի առաքեսցէ զնա այսր:
Չոգան և գտին զյաւանակն
կապեալ առ դուրս արտաքոյ
ի փողոցի անդ, և լուծին զնա:
Եւ ոմանք յորոց անդն կա-
յին, ասեն ցնոսա. զի՞ գործէք,
զի՞ լուծանէք զյաւանակդ:
Եւ նոքա ասեն ցնոսա. որ-
պէս ասացն Յիսուս. և թոյլ
ետուն նոցա:
Ածեն զյաւանակն առ Յի-
սուս. և արկանեն ի վերայ նո-
րա զհանդերձս, և նստաւ ի վե-
րայ նորա:
Եւ բազումք զհանդերձս իւ-
րեանց տարածանէին ի վերայ
ճանապարհին. և այլք ոստս ի
ծառոց հատանէին և արկա-
նէին զճանապարհաւն:
Եւ որ առաջին՝ և զկնի եր-
թային, աղաղակէին և ասէին.
ովսաննա բարձրելոյն:
Օրհնեալ որ գայդ յանուն
տեառն. օրհնեալ թագաւորու-
թիւնդ եկեալ հօր մերոյ Դաւ-
թի. խաղաղութիւն յերկինս և
փառք ի բարձունս:
Եւ եմուտ Յիսուս յԵրու-
սաղէմ ի տաճարն, և հայեցաւ
շուրջ զամենեքումբք. և զի էր
երեկոյացեալ ժամն, ել ի Բե-
թանիա երկոտասանիւքն հան-
դերձ:

(Եօթներորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն)։

Ըստ Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,

ՃԻ Եւ ի վաղիւ անդր մինչդեռ ելանէին ի Բեթանիայ՝ քաղցեաւ:

Եւ ետես թզենի մի ի բացուստ տերեւալից. եւ եկն՝ թէ գտանիցէ ինչ ի նմա. եւ իբրեւ եկն ի նա, ոչինչ եգիտ՝ բայց միայն տերեւ. զի ոչ իսկ էր ժամանակ թզոյ:

Պատասխանի ետ եւ ասէ ցնա. մի՛ եւս ոք յաւիտեան ի քէն պտուղ կերիցէ, եւ լսէին աշակերտքն նորա:

ՃԻԱ Գան յԵրուսաղէմ. եւ մտեալ ի տաճարն՝ սկսաւ հանել զվաճառականսն եւ զգնողս՝ որք էին ի տաճարին. եւ զսեղանս հատավաճառացն յրուեաց, եւ զաթոռս աղաւնեվաճառացն կործանեաց:

Եւ ոչ թողոյր՝ եթէ ոք անօթ ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն:

Ուսուցանէր զնոսա եւ ասէր. գրեալ է, թէ տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի ամենայն հեթանոսաց, եւ դուք արարէք զդա այրս աւազակաց:

Լուան քահանայապետքն եւ դպիրք, եւ խնդրէին թէ որպէս կորուսցեն զնա, բայց երկնչէին ի նմանէ. զի ամենայն ժողովուրդն զարմացեալ էր ընդ ուսումն նորա:

Եւ իբրեւ երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ քան զքաղաքն ելանէին:

Եւ մինչդեռ այգուցն առ նովաւ անցանէին, տեսին զթզենին ցամաքեալ յարմատոց:

Յիշեաց Պետրոս եւ ասէ ցնա. ռաբբի՝ աՀաւասիկ թզենին՝ զոր անիծեր ցամաքեցաւ:

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա, եթէ ունիցիք զՀաւատս Աստուծոյ:

Ամէն ասեմ ձեզ, որ ոք ասիցէ լերինս այսմիկ՝ բարձիր եւ անկիր ի ծով, եւ ոչ երկմտիցէ ի սրտի իւրում, այլ Հաւատասցէ՝ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի նմա՝ զոր ինչ եւ ասիցէ:

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ. զամենայն ինչ վասն որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք եւ Հաւատայցէք թէ առնուցուք՝ եղիցի ձեզ:

Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ. զի եւ Հայրն ձեր՝ որ յերկինս է, թողցէ ձեզ ըզյանցանս ձեր:

Զի եթէ դուք ոչ թողուցուք, եւ ոչ Հայրն ձեր՝ որ յերկինս է՝ թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր:

(Եօթներորդում Կիւրակէի Դշ. աւուրն)։

Ընթ. Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

ՃԻԷ Գան միւսանգամ յԵրուսաղէմ. և մինչդեռ ի տաճարի անդ զգնայր, գան առ նա քահանայապետքն և դպիրք և ծերք։

Եւ ասեն ցնա. որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Հարցից և ես զձեզ բան մի, տուք ինձ պատասխանի, և ես ասացից ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս

Մկրտութիւնն Յովհաննու յերկնի՞ց էր՝ թէ ի մարդկանէ, տուք ինձ պատասխանի։

Խորհէին ընդ միմեանս՝ և ասէին. եթէ ասեմք, եթէ յերկնից, ասէ ցմեզ՝ իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա։

Այլ եթէ ասեմք՝ ի մարդկանէ, երկնչեմք ի ժողովրդենէն. զի ամենեքին զիտէին զՅովհաննէս՝ թէ մարգարէ էր։

Պատասխանի ետուն և ասեն ցՅիսուս, չգիտեմք. և Յիսուս ետ նոցա պատասխանի և ասէ. և ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք և ասել, այր մի տնկեաց այգի, և ած շուրջ զնովաւ ցանգ, և գուր հնձան փորեաց, և շինեաց աշտարակ, և ետ զնա ցմշակս, և գնաց ի տար աշխարհ։ ՃԻԸ

Եւ առաքեաց առ մշակսն ի ժամանակի ծառայ մի, զի ի մշակաց անտի առցէ ի պտղոյ այգւոյն։

Եւ նոցա կալեալ՝ զան հարին զնա, և արձակեցին ունայն։

Դարձեալ՝ առաքեաց առ նոսա այլ ծառայ, և զնա կառափնատեցին՝ և արձակեցին անարգեալ։

Եւ դարձեալ՝ այլ առաքեաց, և զնա սպանին. և զբազումս այլս, զոմանս հարկանէին, և զոմանս սպանանէին։

Արդ՝ որդի մի էր սիրելի. զնա առաքեաց առ նոսա յետոյ, և ասէ. թերևս ամաչեսցեն յորդւոյ աստի իմմէ։

Իսկ մշակքն իբրև տեսին զնա թէ գայ, ասեն ցմիմեանս. սա է ժառանգն, եկա՛յք սպանցուք զսա, և մեր լիցի ժառանգութիւնն։

Եւ կալեալ զնա սպանին, և հանին արտաքոյ այգւոյն։

Արդ՝ զի՞նչ արասցէ տէր այգւոյն, եկեսցէ և կորուսցէ

զմշակսն, և տացէ զայգին ի ձեռս այլոց:
Եւ ո՛չ զգիրն զայն իցէ ըն-թերցեալ ձեր, թէ զվէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև գլուխ անկեան:
Ի տեառնէ եղև այս և է բա-քանչելի յաչս մեր:
Եւ խնդրէին զնա ունել, և երկեան ի ժողովրդենէ անտի, զի զիտացին թէ առ նոսա ա-սաց զառակն. և թողին զնա և գնացին:

ձԼ. Եւ առաքեն առ նա զոմանս ի փարիսեցւոց անտի և ի հե-րովդիանոսաց, զի զնա որսաս-ցեն բանիւ:
Եւ նոքա եկեալ հարցանէին զնա նենգութեամբ և ասէին. վարդապետ՝ գիտեմք զի ճշմա-րիտ ես, և ոչ ինչ փոյթ է քեզ զումեքէ. զի ո՛չ հայիս յե-րեսս մարդկան, այլ ճշմարտու-թեամբ զճանապարհն Աստու-ծոյ ուսուցանես. արդ՝ ասա մեզ. արժա՞ն է հարկ տալ կայսեր՝ թէ ո՛չ. տացո՞ւք՝ թէ ո՛չ տացուք:
Եւ Յիսուս գիտաց զկեղծա-ւորութիւն նոցա, ասէ ցնոսա. զի՞ փորձէք զիս, կեղծաւորք. բերէք ինձ դահեկան մի՝ զի տեսից:
Եւ նոքա բերին, և ասէ ցն-նոսա. ո՞յր է պատկերս այս՝ կամ գիր. և նոքա ասեն ցնա, կայսեր:
Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա. երթա՛յք տուք զկայսերն՝ կայսեր. և զԱստու-ծոյն՝ Աստուծոյ, և զարմացան ընդ նա:

(Եօթներորդում Կիւրակէի Դշ. աւուրն).

Ա— Տեառն մեր Յիսուսի Քրիստոսի:

Գան առ նա սադուկեցիքն՝ ձԼ.
որք ասեն՝ թէ չիք յարութիւն. հարցանէին զնա և ասէին:
Վարդապետ՝ Մովսէս գր-րեաց մեզ. եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի, և թողուցու կին՝ և որդի ո՛չ թողուցու, առցէ եղ-բայր նորա զկին նորա և յա-րուսցէ զաւակ եղբօր իւրում:
Արդ՝ եղբարք եօթն էին առ մեզ. առաջինն առ կին և մե-ռաւ, և ո՛չ եթող զաւակ:
Եւ երկրորդն ա՛ռ զնոյն, և մեռաւ, և ո՛չ նա եթող զա-ւակ. նոյնպէս և երրորդն ա՛ռ զնոյն:
Եւ եօթնեքեան իսկ, և ո՛չ թողին զաւակ. յետ ամենեցուն՝ մեռաւ և կինն:
Արդ՝ ի յարութեան յոր-ժամ յառնիցեն, ո՞յր ի նոցա-նէ լինիցի կինն. զի եօթնե-քեան կալան զնա կին:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. ո՛չ վասն այդորիկ իսկ մոլորեալ էք, զի ո՛չ գիտէք զգիրս՝ և ո՛չ զզօրութիւնն Աստուծոյ:

Զի յորժամ ի մեռելոց յարիցեն, ո՛չ արք՝ կանայս առնեն, և ո՛չ կանայք՝ արանց լինին. այլ իբրև զհրեշտակս իցեն՝ որ յերկինս են:

Այլ վասն յարութեան մեռելոց զի յառնեն, ո՛չ իցէ ընթերցեալ ձեր ի գիրսն Մովսէսի՝ ի մորենւոջն որպէս ասաց ցնա Աստուած. ես եմ՝ ասէ, Աստուած Աբրահամու, Աստուած Իսահակայ, և Աստուած Յակոբայ:

Եւ ո՛չ է Աստուած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. և արդ՝ դուք յոյժ մոլորեալ էք:

Եւ մատուցեալ մի ոմն ի դպրաց՝ լսէր նոցա մինչ վիճէին. իբրև ետես թէ բարւոք ետ նոցա զպատասխանին. եհարց ցնա՝ և ասէ. ո՞ր պատուիրան է առաջին:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. առաջին քան զամենայն. լուր Իսրայէլ՝ տէր Աստուած մեր՝ տէր մի է:

Եւ սիրեսցես զտէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ, և յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն մտաց քոց, և յամենայն զօրութենէ քումմէ. այս է առաջին պատուիրան:

Եւ երկրորդն՝ նման սմին. սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո. մեծ քան զսոսա այլ պատուիրան ո՛չ գոյ:

Եւ ասէ ցնա դպիրն. բարւոք է վարդապետ, ճշմարտութեամբ ասացեր՝ թէ մի է Աստուած, և ո՛չ գոյ այլ՝ բաց ի նմանէ:

Եւ սիրել զնա յամենայն սրտէ, և յամենայն զօրութենէ, և յամենայն մտաց. և սիրել զընկերն իբրև զանձն, առաւել է քան զողջակէզս և զզոհս:

Եւ տեսեալ Յիսուսի թէ իմաստութեամբ ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա. չես հեռի յարքայութենէ Աստուծոյ, և ո՛չ ևս ոք իշխէր ինչ հարցանել զնա:

(Եօթներորդում Կիւրակէի Եչ. աւուրն):

Տէրն Ձեր Յիսուս Քրիստոս:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ՝ մինչ ուսուցանէր ի տաճարին. զիա՞րդ ասեն դպիրքն՝ եթէ Քրիստոս որդի Դաւթի է: ՃԼԴ

Եւ ինքն Դաւիթ հոգւովն սրբով ասէ. ասաց տէր ցտէր

իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև եղից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց:

Արդ՝ եթէ ինքն իսկ Դաւիթ զնա տէր կոչէ, զիա՞րդ իցէ որդի նորա, և բազում ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ:

Եւ ասէր ուսուցանելով ի վարդապետութեան իւրում. զգոյշ լերուք ի դպրաց անտի, որ կամին ի հանդերձս երևելիս շրջել. զնախողջոյնս խնդրել ի հրապարակս:

Եւ զնախաթոռս ի ժողովուրդս, և զգահագլուխս յընթրիս:

Որ ուտեն զտունս այրեաց, պատճառանօք յերկարեն զաղօթս, զի աւելի ևս դատաստանս ընկալցին:

Կայր Յիսուս ընդդէմ գանձանակին, տեսանէր թէ զիա՞րդ ժողովուրդն արկանէր պղինձ ի գանձանակն. և բազում մեծատունք արկին բազում ինչ:

Եկն այրի մի՛ և արկ երկուս լումայս, որ է նաքարակիտ մի:

Եւ կոչեաց առ ինքն զաշակերտսն՝ ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ, զի այրին այն տառապեալ՝ շատ արկ քան զամենեսեան՝ որ արկին ի գանձանակն:

Քանզի ամենեքեան յաւելորդաց իւրեանց արկին, այլ նա ի չքաւորութենէ իւրմէ՝ զամենայն ինչ զոր ունէր արկ, զոյն չափ զկեանս իւր:

(Եօթներորդում Կիրակէի Որ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ յելանելն նորա ի տաճարէ անտի, ասէ ցնա մի յաշակերտաց նորա, վարդապետ. ՃԼԵ
տես՝ որպիսի են քարինքս, և որպիսի շինուածք:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. տեսանե՞ս զայդ ամենայն շինուածս. ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ թողցի այդր՝ քար ի քարի վերայ՝ որ ոչ քակտեսցի:

Եւ մինչ նստէր նա ի լերինն ձիթենեաց յանդիման տաճարին, հարցանէին ցնա առանձինն՝ Պետրոս՝ և Յակոբոս՝ և Յովհաննէս՝ և Անդրէաս:

Ասա՛ մեզ՝ ե՞րբ լինիցի այդ, և զի՞նչ նշան է՝ յորժամ կատարելոց իցէ այդ ամենայն:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. զգոյշ կացէք, մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ:

Զի բազումք եկեսցեն յանուն իմ և ասիցեն՝ թէ ես եմ

Քրիստոսն, և զբազումս մոլորեցուսցեն։

Այլ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և համբաւս պատերազմաց՝ մի խռովիցիք, զի պարտ է լինել. բայց չև է կատարած։

Զի յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ. և եղիցին շարժմունք ի տեղիս տեղիս, սովք և սրածութիւնք, և խռովութիւնք. այլ այն ամենայն սկիզբն է երկանց։

ձլթ Եւ զձեզ իսկ՝ մատնեսցեն յատեանս, և ի ժողովուրդս տանջիցիք, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ ի վկայութիւն նոցա. և ամենայն հեթանոսաց։

Բայց նախ՝ պարտ է աւետարանիս քարոզել։

Այլ յորժամ տանիցեն ըզձեզ մատնել, մի յառաջագոյն հոգայցէք, և մի զմտաւ ածիցէք՝ թէ զի՞նչ խօսիցիք. այլ որ ինչ տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք. զի ոչ դուք էք որ խօսիցիքն՝ այլ հոգին սուրբ։

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յարիցեն որդիք ի վերայ հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա։

Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. այլ որ համբերեսցէն իսպառ՝ նա կեցցէ։

Եւ յորժամ տեսանիցէք ձխ
զպղծութիւն աւերածին, զի կայցէ ի տեղւոջ, ուր չիցէ արժան, որ ընթեռնուն ի միտ առցէ. յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս։

Եւ որ ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի՛ իջցէ ի տուն, և մի՛ մտցէ բառնալ ինչ ի տանէ իւրմէ։

Եւ որ յագարակին իցէ՝ մի դարձցի յետս առնուլ զհանդերձ իւր։

Բայց վա՜յ իցէ յղեաց և ըստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ։

Յաղօթս կացէք՝ զի մի՛ ձմերանի լինիցի այն։

Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց, որպիսի ո՛չ եղեն երբեք այնպիսիք ի սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ, և մի այլ լիցին։

Եւ եթէ ո՛չ էր կարճեալ Աստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց իւրոց, ո՛չ ապրէր ամենայն մարմին. այլ վասն ընտրելոցն, զորս ընտրեաց՝ կարճեաց զաւուրսն զայնոսիկ,

Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ. եթէ ահաւասիկ է Քրիստոսն՝ կամ աւանիկ, մի հաւատայցէք։

Զի յարիցեն սուտ Քրիստոսք, եւ սուտ մարգարէք, եւ տացեն նշանս եւ արուեստս առ ի մոլորեցուցանելոյ եթէ հնար ինչ իցէ եւ զընտրեալսն:

Բայց դուք զգոյշ լերուք. ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն:

ՃՂ Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեան այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, եւ լուսին՝ ոչ տացէ զլոյս իւր:

Եւ աստեղք յերկնից թօթափեսցին, եւ զօրութիւնք յերկինս՝ շարժեսցին:

Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք, զօրութեամբ եւ փառօք բազմօք:

Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, եւ ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ի չորից հողմոց՝ ի ծագաց երկրի մինչեւ ի ծագս երկնից:

Բայց դուք՝ ի թզենւոյ անտի ուսջիք զառակն. յորժամ ոստքն նորա կակղանայցեն, եւ տերեւ արձակիցի ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն:

Նոյնպէս եւ դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք՝ թէ մերձ է առ դուրս:

Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ այս ամենայն եղիցի:

Երկինք եւ երկիր անցցեն, եւ բանք իմ ոչ անցանիցեն:

Այլ վասն աւուրն այնորիկ ՃՂԲ
եւ ժամու՝ ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք յերկինս՝ եւ ոչ որդի, բայց հայր միայն:

Զգոյշ եղերուք, հսկեցէք եւ կացէք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ:

Որպէս այր մի գնացեալ ի տար աշխարհ, թողուցու ըզտուն իւր, եւ տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն, եւ իւրաքանչիւր զգործս իւր, եւ զդռնապանին պատուէր տայցէ, զի արթուն լինիցի:

Արդ՝ արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք երբ տէր տանն գայցէ, յերեկորեայ, եթէ ի մէջ գիշերի, եթէ ի հաւախօսի, եթէ ընդ առաւօտս:

Գուցէ եկեալ յանկարծակի գտանիցէ զձեզ ի քուն:

Բայց զոր ձեզդ ասեմ. ամենեցուն ասեմ՝ արթուն կացէք:

(Եօթներորդում Կիւրակէի Շր. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

Վասն Ընթրեաց խորհրդոյ Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի.

ՄԿԶ Եւ էր զատիկն և բաղարջակերք, յետ երկուց աւուրց․ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ եթէ զիարդ զնա նենգութեամբ կալեալ սպանանիցեն։

Բայց ասէին՝ թէ մի՛ ի տօնի աստ, զի մի՛ խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն։

Եւ մինչ էր ի Բէթանիա ի տան Սիմոնի բորոտի բազմեալ՝ եկն կին մի՝ որ ունէր շիշ իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ, և բեկեալ զշիշն՝ եհեղ ի վերայ գլխոյ նորա։

Եւ աշակերտքն զչարէին և ասէին․ ընդէ՞ր եղև կորուստ իւղոյդ այդորիկ։

Մարթ էր զայդ իւղ վաճառել՝ աւելի քան երեքհարիւր դահեկանի, և տալ աղքատաց․ և զայրանային նմա յոյժ։

Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա․ թոյլ տուք դմա․ զի՞ աշխատ առնէք, զի գործ մի բարի գործեաց դա յիս։

Յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք, և յորժամ կամիք՝ կարող էք առնել նոցա բարիս․ այլ զիս՝ ո՛չ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք։

Դա զոր ունէրդ, արար․ յառաջագոյն խնկեաց զմարմին իմ ի նշան պատանաց։

Ամէն ասեմ ձեզ․ ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ, և զոր արար դա՛ խօսեսցի վասն յիշատակի դորա։

Եւ Յուդայ Սկարիովտացի՛ մի յերկոտասանից անտի, գնաց առ քահանայապետսն՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա։

Նոքա իբրև լուան՝ խնդացին, և խոստացան տալ նմա արծաթ․ և խնդրէր՝ թէ զիարդ պարապով մատնեսցէ զնա։

Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն՝ յորժամ զզատիկն զենուին, ասեն ցնա աշակերտքն․ ո՞ւր կամիս՝ երթիցուք պատրաստեսցուք, զի կերիցես զզատիկն։

Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի՝ և ասէ ցնոսա․ երթայք ի քաղաք՝ և իբրև մտանիցէք ի քաղաքն՝ պատահեսցէ ձեզ այր մի, որ սափոր ջրոյ յուս ունիցի, երթա՛յք զհետ նորա։

Եւ յոր տուն մտանիցէ, ասասջիք ցտանուտէրն․ վարդապետ ասէ՝ ո՞ւր են իջևանքն,

ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զզատիկն:

Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ. անդ պատրաստեսջիք մեզ:

Եւ գնացին պատրաստել աշակերտքն նորա. եկին ի քաղաքն, և գտին որպէս ասացն նոցա. և պատրաստեցին զզատիկն:

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ գայ երկոտասանիւքն հանդերձ:

Եւ իբրև բազմեցան և դեռ ուտէին, ասէ Յիսուս. ամէն ասեմ ձեզ՝ զի մի ոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս. որ ուտէ իսկ ընդ իս:

Եւ նոքա սկսան տրտմիլ՝ և ասել մի ըստ միոջէ՝ միթէ ես իցեմ, և միւսն՝ միթէ ես իցեմ:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. մի յերկոտասանից այտի, որ մխեաց ընդ իս ի սկաւառակդ:

Այլ որդի մարդոյ երթայ՝ որպէս և գրեալ է վասն նորա. բայց վայ իցէ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռս որդին մարդոյ մատնեսցի. լաւ էր նմա՝ թէ չէր իսկ ծնեալ մարդն այն:

Եւ մինչդեռ ուտէին, առեալ Յիսուսի հաց՝ օրհնեաց և եբեկ՝ ետ նոցա՝ և ասէ. առէք՝ այդ է մարմին իմ:

Եւ առեալ բաժակ՝ գոհացաւ, ետ նոցա. և արբին ի նմանէ ամենեքեան:

Եւ ասէ ցնոսա. այս է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ փոխանակ բազմաց հեղու:

Ամէն ասեմ ձեզ. թէ ոչ ևս յաւելից ըմպել ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն՝ յորժամ արբից զնա նոր յարքայութեան Աստուծոյ:

Եւ գոհացեալ՝ ելին ի լեառն ձիթենեաց:

Վասն չարչարանացն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. ամենեքեան գայթակղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի, զի գրեալ է, թէ՝ հարից զհովիւն, և ոչխարքն ցրուեսցին: ՃԿԷ

Այլ յետ յարութեան իմոյ՝ յառաջագոյն երթայց քան զձեզ ի Գալիլեա:

Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա. թէպէտ և ամենեքեան գայթակղեսցին, այլ ես՝ ոչ:

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեզ. թէ դու իսկ յայսմ գիշերի, մինչչև հաւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցես զիս:

Իսկ Պետրոս առաւել ևս

պնդէր և ասէր. եթէ մեռանել եւս հասանիցի ընդ քեզ, զքեզ ո՛չ ուրացայց. նոյնպէս և ամենեքեան ասէին:

Գայ ի գեօղն՝ որում անուն էր Գեթսեմանի. և ասէ ցաշակերտսն. նստարո՛ւք աստ՝ մինչ ես յաղօթս կացից:

Եւ առնու ընդ իւր զՊետրոս, և զՅակոբոս և զՅովհաննէս, և սկսաւ տխրել և հոգալ:

Յայնժամ ասէ ցնոսա. տրտում է անձն իմ մինչև ի մահ. մնացէ՛ք աստ՝ և արթուն կացէ՛ք:

Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ, անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր. և կայր յաղօթս, զի եթէ հնար ինչ է՝ անցցէ ի նմանէ ժամն:

Եւ ասէ. Աբբա, հայր, ամենայն ինչ քեզ հնարաւոր է, անցո՛ զբաժակս զայս յինէն. բայց ո՛չ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու կամիս:

Եւ գայ՝ գտանէ զնոսա, զի ննջէին, և ասէ ցՊետրոս. Սիմո՛ն, ննջե՞ս. ո՛չ կարացեր ժամ մի արթուն կալ:

Արթուն կացէ՛ք և յաղօթս կացէ՛ք, զի մի՛ մտջիք ի փորձութիւն. ոգիս յօժար է՝ բայց մարմինս տկար:

Եւ դարձեալ՝ չոգաւ եկաց յաղօթս, և զնոյն բան ասաց:

Դարձաւ միւսանգամ անդրէն, և եգիտ զնոսա ի քուն. քանզի էին աչք նոցա ծանրացեալ՝ և ոչ գիտէին թէ զի՛նչ պատասխանի տայցեն նմա:

Գայ երրորդ անգամ, և ասէ ցնոսա. ննջեցէ՛ք այսուհետև և հանգերուք, զի հասեալ է վախճան. եկն ժամ, և ահա մատնի որդի մարդոյ ի ձեռս մեղաւորաց:

Օ՛ն արիք գնասցուք, զի ահաւասիկ մերձեցաւ՝ որ մատնելոցն է զիս:

Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր, գայ Յուդա Իսկարիովտացի՝ մի յերկոտասանից անտի, և ընդ նմա ամբոխ սուսերօք և բրօք՝ ի քահանայապետիցն և ի դպրաց և ի ծերոց:

Տուեալ էր նշան մատնչին՝ և ասէր. ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է. կալջի՛ք զնա և տարջի՛ք զգուշութեամբ:

Եւ մատուցեալ վաղվաղակի՝ ասէ ցնա. ռաբբի, ռաբբի. և համբուրեաց զնա:

Եւ նոքա արկին ի նա ձեռս՝ և կալան զնա:

Եւ մի ոմն յայնցանէ՝ որ զնովաւն կային՝ ձգեաց սուր և եհար զծառայ քահանայապետին, և ի բաց եհան զունկն նորա:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. իբրև ի վերայ ա-

ւազակի ելէք սուսերօք և բըրօք ունել զիս:

Համապազ առ ձեզ էի և ուսուցանէի ի տաճարին, և ոչ կալարուք զիս, այլ զի լցցին գիրք մարգարէիցն:

Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն ամենեքին և փախեան.

Եւ մին երիտասարդ զհետ երթայր նորա՝ արկեալ զիւրեաւ կտաւ մի ի մերկոց. ունէին զնա երիտասարդքն:

Եւ նորա թողեալ զկտաւն փախեաւ մերկ ի նոցանէ:

Եւ տարան զՅիսուս առ քահանայապետն Կայիափայ. և գային ընդ նմա ամենայն քահանայապետքն և դպիրք և ծերք:

Եւ Պետրոս երթայր ի հեռաստանէ զհետ նորա՝ մինչև ի ներքս իսկ ի գաւիթ քահանայապետին, և նստէր ընդ սպասաւորսն, և ջեռնոյր առ լուսոյն:

Իսկ քահանայապետքն և ամենայն ատեանն՝ խնդրէին հակառակ Յիսուսի վկայութիւն ինչ, զի սպանանիցեն զնա. և ոչ գտանէին:

Զի բազում սուտ վկայութիւն վկայէին զնմանէ, և նըման միմեանց՝ ոչ էին վկայութիւնքն:

Այլք յարուցեալ վկայէին սուտ զնմանէ և ասէին:

Թէ մեք լուաք ի դմանէ զի ասէր. ես քակեցից զտաճարդ զայդ ձեռագործ, և զերիս աւուրս շինեցից այլ, առանց ձեռագործի:

Սակայն և այնպէս՝ չէր նըման վկայութիւն նոցա:

Ապա յարուցեալ քահանայապետն ի մէջ հարցանէր ըզՅիսուս և ասէր. ո՞չ ինչ տաս պատասխանի, զի՞նչ դոքա ըզքէն վկայեն:

Եւ նա լուռ և եթ կայր, և չտայր ինչ պատասխանի. դարձեալ քահանայապետն հարցանէր զնա կրկին անգամ և ասէր. դո՞ւ ես Քրիստոս որդի Աստուծոյ օրհնելոյն:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. դու ասացեր, թէ ես եմ. բայց տեսանիցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեան, և եկեալ ընդ ամպս երկնից:

Եւ քահանայապետն պատառեաց զպատմուճան իւր և ասէ. զի՞նչ ևս պիտոյ են մեզ վկայք:

Ահա լուաք ամենեքեան զհայհոյութիւն ի բերանոյ դորա. զիա՞րդ թուի ձեզ. և ամենեքեան դատապարտեցին զնա՝ թէ մահապարտ է:

Եւ ոմանք սկսան թքանել ընդ երեսս նորա· ձորձ զգլխով արկանել՝ կափել և ասել, մարգարեա՛ց մեզ, Քրիստոս, ո՞վ է այն որ եհարն զքեզ· և սպասաւորքն ապտակս հանէին նմա։

Եւ Պետրոս մինչդեռ էր ի խոնարհ ի գաւթին, գայ աղախին մի քահանայապետին։

Եւ տեսանէ զնա՝ զի ջեռնոյր· հայեցաւ ընդ նա և ասէ· և դու ընդ Յիսուսի Նազովրեցւոյ էիր։

Նա ուրացաւ և ասէ, ոչ ճանաչեմ, և ո՛չ գիտեմ զինչ դուդ ասես· և իբրև ել յարտաքին գաւիթն, և հաւ խօսեցաւ։

Դարձեալ ետես զնա աղախինն, և սկսաւ ասել ցայնոսիկ, որ շուրջն կային, թէ՝ և սա ի նոցանէ է։

Եւ նա դարձեալ ուրացաւ· և յետ սակաւ միոյ՝ դարձեալ որ շուրջն կային, ասեն ցՊետրոս· արդարև և դու ի նոցանէ ես· քանզի Գալիլեացի ես, և խօսքդ իսկ քո՝ նման են։

Եւ սկսաւ նզովել՝ երդնուլ և ասել, թէ ոչ գիտեմ զայրն՝ զորմէ դուքդ ասէք։

Եւ նոյն ժամայն կրկին հաւ խօսեցաւ· և յիշեաց Պետրոս զբանն՝ զոր ասաց ցնա Յիսուս, թէ չև իցէ հաւու երկիցս խօսեալ՝ զի դու երիցս ուրասցիս զիս· և սկսաւ լալ։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

Վասն չարչարանաց և Խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ վաղվաղակի ընդ առա- ՃԴԸ.
ւօտն խորհուրդ արարեալ քահանայապետիցն՝ հանդերձ ծերովքն և դպրօքն՝ և ամենայն ատենանն, կապեցին զՅիսուս և տարան մատնեցին Պիղատոսի։

Եհարց զնա Պիղատոս՝ և ասէ· դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից, նա պատասխանի ետ նմա և ասէ՝ դու ասես։

Եւ չարախօսէին զնմանէ յոյժ քահանայապետքն· և նա՝ ոչ ինչ տայր պատասխանի։

Իսկ Պիղատոս դարձեալ հարցանէր զնա· ո՞չ ինչ տաս պատասխանի· տե՛ս քանի՛ ամբաստանեն զքէն։

Եւ Յիսուս այնուհետև ոչինչ ետ պատասխանի, մինչև զարմանալ յոյժ Պիղատոսի։

Բայց ըստ տօնի՝ արձակէր նոցա զմի ոք զկապեալ, զորինքեանք խնդրէին։

Եւ էր՝ որում անուն էր Բարաբբայ կապեալ ընդ խռովիչսն, որոց ի խռովելն՝ այր մի սպանեալ էր։

Ի ձայն բարձր սկսաւ աղաղակել ամբոխն և խնդրել՝ եր-

պէս սովոր էր, զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն:

Պատասխանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա. կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ զարքայն Հրէից:

Քանզի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մատնեցին զնա քահանայապետքն:

Որք և զամբոխն հաւանեցուցին՝ զի արձակեսցէ նոցա ըզԲարաբբայն:

Դարձեալ պատասխանի ետ Պիղատոս՝ և ասէ ցնոսա. իսկ զի՞նչ կամիք թէ արարից զարքայն Հրէից:

Եւ նոքա դարձեալ աղաղակէին յուզեալք ի քահանայապետիցն, ի խաչ հան զդա:

Ասէ ցնոսա Պիղատոս. զի՞նչ ինչ չար արարեալ իցէ դորա. և նոքա առաւել ևս աղաղակէին և ասէին. ի խաչ հան զդա:

Իսկ Պիղատոս իբրև զմիտս կամեցաւ հաճել ամբոխին. արձակեաց նոցա զԲարաբբայն, և զՅիսուս գան հարեալ՝ ետ ի ձեռս, զի ի խաչ ելանիցէ:

Եւ զինուորքն տարան զնա ի ներքս ի գաւիթն՝ որ հրապարակն էր. և կոչեն միանգամայն զամենայն զգունդն:

Եւ զգեցուցանեն նմա քղամիդ կարմիր և ծիրանիս, և եդին ի գլուխ նորա պսակ արարեալ ի փշոց:

Եւ սկսան ողջոյն տալ և ասել. ողջ եր, արքայդ Հրէից:

Եւ ծեծէին զգլուխն եղեգամբ. և թքանէին ընդ երեսս, և ի ծունր իջեալ երկիրպագանէին նմա:

Եւ իբրև կատակեցին զնա, մերկացուցին զքղամիդն և զծիրանիս, և զգեցուցին նմա զիւր հանդերձ:

Եւ ածին արտաքս՝ զի ի խաչ հանիցեն զնա: ՄԹ.

Եւ ունէին պահակ զՍիմոն Կիւրենացի՝ որ ընդ այն անցանէր եկեալ յագարակէ, զհայրն Աղեքսանդրի և Ռուփայ, զի բարձցէ զխաչափայտն նորա:

Եւ ածեն զնա ի Գողգոթայ՝ տեղի մի՝ որ թարգմանի տեղի կառափելոյ:

Եւ տային նմա զինի զմռսեալ, և նա ոչ առ. և հանին զնա ի խաչ:

Եւ բաժանեցին զհանդերձս նորա, արկեալ վիճակս ի վերայ՝ թէ ո զի՞նչ առնուցու:

Էր ժամ երրորդ և հանին զնա ի խաչ:

Եւ էր գիր վնասու նորա գրեալ, թէ թագաւոր է Հրէից:

Եւ ընդ նմա հանին ի խաչ

երկուս աւազակս, մի ընդ աջմէ և մի ընդ ահեկէ նորա։

Եւ լցաւ գիրն որ ասէ, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ։

Եւ որք անցանէինն՝ հայհոյէին զնա, շարժեալ զգլուխս իւրեանց, և ասէին. վա՜հ, որ քակէիր զտաճարն՝ և զերիս աւուրս շինէիր։

Ապրեցո՛ զանձն քո՝ և էջ ի խաչէդ։

՚Նոյնպէս և քահանայապետքն այպն արարեալ՝ ընդ միմեանս հանդերձ դպրօքն ասէին. զայլս ապրեցոյց՝ զանձն ոչ կարէ ապրեցուցանել։

՚Քրիստոսդ արքայդ Իսրայէլի, իջցէ այժմ ի խաչէ այտի, զի տեսցուք և հաւատասցուք դմա. և որ ընդ նմա ի խաչին ելեալ էին՝ նախատէին զնա։

Եւ իբրև վեց ժամ եղև՝ խաւար կալաւ զամենայն երկիր մինչև ցինն ժամ։

Եւ յիններորդ ժամուն աղաղակեաց Յիսուս ի ձայն մեծ, և ասէ. էլի՛ էլի՛ լամա սաբաքթանի. որ թարգմանի, Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս։

Եւ ոմանք ի նոցանէ՝ որ շուրջն կային զնովաւ՝ իբրև լուան, ասէին՝ թէ զԵղիա կարդայ։

Եւ ընթացեալ մի ոմն՝ ելից սպունգ մի քացախով, և հարեալ յեղեգան՝ տայր ըմպել նմա, և ասէ. թոյլ տուք տեսցուք՝ գայ Եղիա իջուցանել զդա։

Եւ Յիսուս արձակեաց ձայն մեծ՝ և եհան զոգի։

Եւ վարագոյր տաճարին պատառեցաւ յերկուս՝ ի վերուստ մինչև ի խոնարհ։

Եւ տեսեալ հարիւրապետին՝ որ կայր անդ՝ թէ աղաղակեաց և եհան զոգի, ասէ. արդարև այրս այս որդի Աստուծոյ էր։

Էին և կանայք՝ որ հայէին ի հեռաստանէ, յորս էր Մարիամ Մագթաղենացի, և Մարիամ Յակոբու փոքրկան և Յովսեայ մայրն, և Սողոմէ։

Որք յորժամ էրն ի Գալիլեա՝ զհետ շրջէին նորա և պաշտէին զնա. և այլ բազում կանայք՝ որք ընդ նմա իսկ ելեալ էին յԵրուսաղէմ։

Վասն Թաղման և Յարութեան Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրև երեկոյ եղև, քանզի ուրբաթ էր՝ որ ի շաբաթն մըտանէր։ ՄԽԷ

Եկեալ Յովսէփ՝ որ Յարեմաթեայն էր. այր պարկեշտ, նախարար, որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեանն Աստու-

ծոյ, համարձակեցաւ՝ եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի:

Եւ Պիղատոս զարմացաւ, թէ այնչափ վաղ մեռաւ. և կոչեցեալ առ ինքն զհարիւրապետն, եհարց զնա և ասէ, թէ արդարև՝ այնչափ վա՞ղ մեռաւ:

Եւ իբրև ստուգեաց ի հարիւրապետէ անտի, շնորհեաց զմարմինն Յովսեփայ:

Եւ Յովսէփ գնեաց կտաւ, և իջուցեալ զնա՝ պատեաց կտաւովն, և եդ ի գերեզմանի՝ զոր էր փորեալ ի վիմէ, և թաւալեցոյց վէմ մի ի դուռն գերեզմանին:

Իսկ Մարիամ Մագդաղենացի, և Մարիամ Յակովբեայ և Յովսեայ՝ տեսին զտեղին ուր եդաւ:

Եւ իբրև անց շաբաթն, Մարիամ Մագդաղենացի՝ և Մարիամ Յակովբեայ՝ և Սողոմէ՝ չոգան պատրաստեցին խունկս, զի եկեսցեն, օծցեն զնա:

ՄԼ.Ա. Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գան ի գերեզմանն ընդ արևագալն:

Եւ ասէին ցմիմեանս. ո՞վ թաւալեցուսցէ մեզ զվէմն ի դրանց գերեզմանին:

Եւ հայեցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ էր զվէմն ի գերեզմանէն. քանզի էր մեծ յոյժ:

Եւ մտեալ ի ներքս ի գերեզմանն տեսին զերիտասարդ մի՝ զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմուճան սպիտակ, և զարհուրեցան:

Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ երկնչիք. զՅիսուս խնդրէք զնազովրեցի զխաչելեալն, յարեաւ՝ չէ աստ. ահաւասիկ տեղին ուր եդին զնա:

Այլ երթա՛յք, ասացէք ցաշակերտս նորա և ցՊետրոս, եթէ ահա՝ յառաջագոյն երթայ քան զձեզ ի Գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասացն ձեզ:

Եւ իբրև լուան՝ ելին և փախեան ի գերեզմանէն, քանզի զահի հարեալ էին. և ոչ ումեք ինչ ասացին. զի երկնչէին:

Վասն Յարութեան և Համբարձման փառաւոր Տէրոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յարուցեալ Յիսուս առաւօտուն, առաջին միաշաբաթուն՝ երևեցաւ Մարիամու Մագդաղենացւոյ, յորմէ հանեալ էր զեօթն դևն: ՄԼ.Գ.

Եւ նա՝ երթեալ պատմեաց այնոցիկ՝ որ ընդ նմայն էին, մինչդեռ լային և սգային:

Նոքա իբրև լուան թէ կեն-

դանի է և երևեցաւ նմա, ոչ հաւատացին:

Յետոյ երևեցաւ այլով կերպարանաւ՝ որք երթային յանդաստան:

Նոքա չոգան պատմեցին այլոց, և ոչ նոցա հաւատացին:

Յետոյ՝ մինչդեռ բազմեալ էին մետասանքն, երևեցաւ նոցա, և թշնամանեաց զանհաւատութիւն նոցա և զխստասրտութիւն. զի որ երևեցաւ նոցա՝ յարուցեալ ի մեռելոց, և նոքա ոչ հաւատացին:

Եւ ասէ ցնոսա, երթա՛յք յաշխարհ ամենայն, և քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն արարածոց:

Որ հաւատայ և մկրտիցի՝ կեցցէ, և որ ոչն հաւատայ՝ դատապարտեսցի:

Նշանք այնոցիկ՝ որ հաւատասն, երթիցեն զհետ այսոցիկ. յանուն իմ դևս հանիցեն, լեզուս խօսեսցին:

Ի ձեռս իւրեանց օձս բարձցեն. և եթէ մահացու ինչ դեղ արբցեն՝ նոցա ինչ ոչ վնասեսցէ. ի վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն և բժշկեսցեն:

Եւ ինքն տէր Յիսուս յետ խօսելոյն ընդ նոսա՝ համբարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջմէ հօր:

Եւ նոքա ելեալ քարոզէին ընդ ամենայն երկիր՝ տեառն գործակցութեամբ. և զբանն հաստատէին ամենայն նշանօք՝ որ երթային զհետ նոցա:

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.

ՂՈՒԿԱՍՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ

Աւետարանս՝ որ ըստ Ղուկայ գրեալ է։ Նոյն ինքն Ղուկաս աշակերտ էր Պետրոսի, և ձեռնադրեցաւ ընթացակից Պաւղոսի, և վկայեցաւ ի Նմանէ. սա գրեաց զաւետարանս զայս։ Սկիզբն առնէ ի ծննդենէն Յովհաննու, և զոր ըստ նմին. պատմէ և զմարմնանալ Փրկչին. ազգաթիւ առնէ՝ և ելանէ ի Յովսեփայ ի Դաւիթ, և ի Դաւթայ մինչև յԱդամ։ Պատմէ սա և զմկրտութիւնն Յովհաննու. և լինելով ի լեառնն զփորձիլն ի սատանայէ. և զընտրութիւն աշակերտացըն. և այլ եօթանասունսն. եցոյց նշանս և արուեստս բազումս եղեալս. և զխորհուրդ մատնութեան, և զկատարածն՝ որ մատնեցաւ Պիղատոսի Պոնտացւոյ, և խաչեցաւ մարմնով. զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա. և որք խաչեցան յերկուց աւազակացն՝ մին ապաշխարեաց խոստովանութեամբ։ Նաև զի մարմին նորա եդաւ ի գերեզմանի, և յարեաւ յերրորդ աւուր, և յետ այսորիկ համբարձաւ յերկինս՝ տեսանելով հրեշտակաց։

Ղուկաս արուեստիւ բժիշկ գոլով, սա աշակերտեցաւ Փրկչին, և համարեալ կոչեցաւ ի թիւս եօթանասնիցն։ Իսկ յետոյ աշակերտեցաւ Պաւղոսի. վասն որոյ ասի գովութիւն սորա յաւետարանին։ Սա հրամանաւ Պաւղոսի գրեաց զաւետարան իւր յԱնտիոք քաղաքի ի լեզու ասորի՝ զկնի ժե. ամի համբառնալոյ Փրկչին։

Ղուկաս՝ Յարութիւն։

Ցանկ գլխոց Սրբոյ Աւետարանին Ղուկասու	Գլխակարգութիւն	Երեսահամար
Վասն աշխարհագրին.	գ	134
Վասն բացօթեայ հովուացն.	գ. բ	134
Վասն առն Սիմէոնի.	—	135
Վասն մարգարէուհւոյ Աննայի.	—	136
Վասն լինելոյ բանին Աստուծոյ առ Յովհաննէս.	—	137
Վասն որոց հարցանէին զՅովհաննէս.	—	138
Վասն փորձութեանց Փրկչին.	—	139
Վասն որ ունէր զհոգին դիւական.	—	141
Վասն զոքանչին Պետրոսի.	—	142
Վասն որոց բժշկէին ի պէս պէս հիւանդութեանց.	—	142
Վասն որսոյ ձկանց.	—	142
Վասն սրբելոյ բորոտին.	լգ	143
Վասն մահճօք անդամալուծին.	—	144
Վասն Ղեւեայ մաքսաւորին.	լը	144
Վասն գօսացեալ ձեռին.	—	146
Վասն երկոտասան առաքելոցն ընտրութեան	խգ	146
Վասն երանութեանցն.	խզ	147
Վասն ծառայի հարիւրապետին.	—	149
Վասն որդւոյ այրւոյն.	—	149
Վասն որոց առաքեցանն ի Յովհաննէ.	—	150
Վասն օծանելոյ զՏէրն.	—	152
Վասն առակի սերմնացանին.	—	152
Վասն սաստելոյ ջուրցն և հողմոց.	—	154
Վասն որ ունէր զլէգէոնն.	—	154
Վասն դստեր ժողովրդապետին.	—	155
Վասն տեռատես կնոջն.	—	155
Վասն առաքելոյ զերկոտասանսն ի քարոզութիւն	ձզ	156
Վասն հինգ հացիցն երկու ձկանցն.	—	157
Վասն զաշակերտսն հարցանելոյ.	ղգ	157
Վասն այլակերպութեան Յիսուսի.	—	158
Վասն լուսնահարին.	—	159
Վասն խորհելոյն թէ ով մեծ իցէ.	—	159

Վասն չտալոյն հրաման զինի երթալ . . .	—	160
Վասն երեւեցուցանելոյ զեօթանասունսն . .	ճէ	160
Վասն հարցանելոյ օրինականին . . .	ճիա	162
Վասն անկելոյն ի ձեռս աւազակաց . .	—	162
Վասն Մարիամու և Մարթայի . . .	—	163
Վասն յաղօթս կալոյն	ճիգ	163
Վասն համրն գիւահարին . . .	ճիդ	164
Վասն որ կինն որ լուրեանց զփրկիչն . .	ճլա	165
Վասն նշան խնդրելոյն	ճլբ	165
Վասն որ փարիսեցին կոչեաց զՏէրն . .	—	166
Վասն վայ տալոյ օրինականացն . . .	—	166
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն . . .	ճխգ	167
Վասն բաժանելոյ զինչսն ընդ եղբօրն . .	ճխթ	168
Վասն պտղաբերելոյ անդոյ մեծատանն . .	—	168
Վասն Գալիլեացւոցն և որոց ի Սելովամ և վասն թզենւոյ .	ճկգ	171
Վասն կարկամեալ կնոջն այսահարին . .	—	172
Վասն առակացն հատին մանանխոյն . .	—	172
Վասն թէ սակաւք իցեն որ ապրելոց իցեն . .	—	172
Վասն որք ասացին ցՅիսուս զՀերովդէէ . .	ճհգ	173
Վասն առն որ ջրգողեալ էր . . .	—	174
Վասն որք սիրեն զնախագահսն . . .	—	174
Վասն կոչելոյ յընթրիսն	ճձ	174
Վասն շինելոյ աշտարակին . . .	—	175
Վասն հարիւր ոչխարացն . . .	—	176
Վասն անառակ որդւոյն . . .	—	176
Վասն անիրաւ տնտեսին	ճղ	178
Վասն մեծատանն և Ղազարու . . .	—	179
Վասն տասն բորոտացն	—	180
Վասն այրւոյն և անիրաւ դատաւորին . .	—	182
Վասն փարիսեցւոյն և մաքսաւորին . .	—	182
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս . .	մժը	183
Վասն մուրացիկ կուրին	միդ	184
Վասն Զաքէոսի	—	185
Վասն գնալոյ առնուլ իւր թագաւորութիւն . .	միը	185
Վասն առնելոյ զտասն մնասն . . .	—	185
Վասն յաւանակին	—	186
Վասն հարցանելոյ քահանայիցն զՏէր . .	մխ	187

Վասն առակի այգւոյն·	մխա	188
Վասն փորձելոյ դահեկանին· . . .	—	189
Վասն հակառակելոյ սադուկեցւոյն · . .	մխգ	189
Վասն թէ զինչ է որդի Դաւթի Քրիստոս· . .	մխե	190
Վասն երկու լումայի այրւոյն· . . .	—	190
Վասն հարցման կատարածին· . . .	—	191
Վասն զատկին·	մկ	193
Վասն վիճելոյն թէ ով մեծ իցէ· . . .	մհ	194
Վասն խնդրելոյն սատանայի փորձել զՍիմոն· .	—	194
Վասն նախատանաց Հերովդի զՏէրն· . .	—	197
Վասն կածելոյ կանանցն·	—	198
Վասն ապաշխարելոյ աւազակին· . . .	—	199
Վասն խնդրելոյ զտէրունական մարմինն· . .	մլբ	199
Վասն իւղաբեր կանանցն·	մլգ	200
Վասն Կղէոպեանցն·	մլդ	200
Վասն համբառնալոյն Տեառն· . . .	—	203

ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՈՐ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ա. Քանզի բազումք յօժարեցին վերստին կարգել զպատմութիւնն վասն իրացն հաստատելոց ի մեզ։

Որպէս աւանդեցին մեզ՝ որ ի սկզբանէ ականատեսք և պաշտաւորք եղեն բանին։

Կամ եղև և ինձ որ ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի ամենայնի ճշմարտութեամբ, կարգաւ գրել քեզ, քաջդ Թէոփիլէ։

Զի ծանիցես զբանիցն, որոց աշակերտեցար՝ զճշմարտութիւնն։

Եւ եղև յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաստանի, քահանայ ոմն՝ Զաքարիա ի դասակարգէ Աբիայ, և կին նորա ի դստերաց Ահարոնի, և անուն նորա Եղիսաբէթ։

Եւ էին արդարք երկոքին առաջի Աստուծոյ. գնային յամենայն պատուիրանս և յիրաւունս տեառն անարատք։

Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ, քանզի Եղիսաբեթ ամուլ էր, և երկոքեան՝ անցեալ էին զաւուրբք իւրեանց։

Եւ եղև ի քահանայանալն նորա ըստ կարգի աւուրցն հասանելոյ առաջի Աստուծոյ։

Ըստ օրինի քահանայութեանն՝ եհաս նմա խունկ արկանել՝ մտեալ ի տաճարն տեառն։

Եւ ամենայն բազմութիւն ժողովրդեանն կային յաղօթս արտաքոյ՝ ի ժամու խնկոցն։

Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ տեառն, զի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնկոցն։

Եւ խռովեցաւ Զաքարիա՝ իբրեւ ետես, եւ անկաւ ահ ի վերայ նորա։

Եւ ասէ ցնա հրեշտակն տեառն. մի՛ երկնչիր Զաքարիա, զի լուեալ եղեն աղօթք քո, եւ կին քո Եղիսաբեթ՝ ծնցի քեզ որդի, եւ կոչեսցես զանուն նորա Յովհաննէս։

Եւ եղիցի քեզ ուրախութիւն եւ ցնծութիւն. եւ բազումք ի ծննդեան նորա խնդասցեն։

Զի եղիցի մեծ առաջի տեառն. եւ գինի եւ օղի մի՛ արբցէ. եւ հոգւով սրբով լցցի անդստին յորովայնէ մօր իւրոյ։

Եւ զբազումս յորդւոցն Իսրայէլի դարձուսցէ ի տէր Աստուած իւրեանց։

Եւ ինքն եկեսցէ առաջի նորա հոգւով զօրութեամբ Եղիայի. դարձուցանել զսիրտս հարց յորդիս, եւ զանհաւանս յիմաստութիւն արդարոց. պատրաստել տեառն ժողովուրդ կազմեալ։

Եւ ասէ Զաքարիա ցհրեշտակն. եւ ես զիարդ գիտացից զայդ. զի ես՝ ծեր եմ, եւ կին իմ անցեալ աւուրբք իւրովք։

Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ ցնա. ես եմ Գաբրիէլ՝ որ կամ առաջի Աստուծոյ, եւ առաքեցայ խօսել ընդ քեզ եւ աւետարանել քեզ զայդ։

Եւ ահա եղիցիս համր, եւ մի՛ կարասցես խօսել մինչեւ ցօրն՝ յորում այդ լինիցի. փոխանակ զի ոչ հաւատացեր բանից իմոց՝ որք լցցին ի ժամանակի իւրեանց։

Եւ ժողովուրդն՝ ակն ունէր Զաքարիայ, եւ զարմանային ընդ յամելն նորա ի տաճարին։

Եւ իբրեւ ել՝ ոչ կարէր խօսել ընդ նոսա. եւ իմացան թէ տեսիլ ետես ի տաճարին. եւ նա նշանացի խօսէր ընդ նոսա, եւ կայր պապանձեալ։

Եւ եղեւ իբրեւ լցան աւուրք պաշտաման նորա, գնաց ի տուն իւր։

Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ յղացաւ Եղիսաբեթ կին նորա, եւ թաքուցանէր զանձն ամիսս հինգ, եւ ասէր։

Զի՞նչ գործ գործեաց ընդ իս տէր յաւուրս՝ յորս հայեցաւ յիս բառնալ զնախատինս իմ ի մարդկանէ։

Ի Հօրէ Աւետարանէ

Ա. Գ. Եւ յամսեանն վեցերորդի, առաքեցաւ Գաբրիէլ հրեշտակ յԱստուծոյ ի քաղաք մի Գալիլեացւոց, որում անուն էր Նազարէթ:

Առ կոյս խօսեցեալ առն՝ որում անուն էր Յովսէփ՝ ի տանէ Դաւթի. և անուն կուսին Մարիամ:

Եւ եկեալ առ նա՝ ասէ. ուրախ լեր բերկրեալդ, տէր ընդ քեզ:

Եւ նա՝ ընդ բանն խռովեցաւ, և խորհէր ընդ միտս՝ թէ որպիսի՛ ինչ իցէ ողջոյնս այս:

Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. մի՛ երկնչիր Մարիամ, զի գտեր շնորհս յԱստուծոյ:

Եւ ահա՛ յղասջիր՝ և ծնցես որդի. և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս:

Նա եղիցի մեծ, և որդի բարձրելոյ կոչեսցի. և տացէ նմա տէր Աստուած զաթոռն Դաւթի հօր նորա, և թագաւորեսցէ ի վերայ տանն Յակովբայ յաւիտեանս:

Եւ թագաւորութեան նորա՝ վախճան մի՛ լիցի:

Եւ ասէ Մարիամ ցհրեշտակն. զիա՞րդ լինիցի ինձ այդ, քանզի զայր ո՛չ գիտեմ:

Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ ցնա. Հոգին սուրբ եկեսցէ ի քեզ, և զօրութիւն բարձրելոյ հովանի լիցի ի վերայ քո. քանզի և որ ծնանելոցն է ի քէն՝ սուրբ է, և որդի Աստուծոյ կոչեսցի:

Եւ ահա Եղիսաբեթ ազգական քո, և նա յղի է ի ծերութեան իւրում. և այս՝ վեցերորդ ամիս է նորա՝ որ ամուլն կոչեցեալ էր:

Զի ո՛չ տկարասցի առ յԱստուծոյ ամենայն բան:

Եւ ասէ Մարիամ. ահաւասիկ՝ կամ աղախին տեառն, եղիցի ինձ ըստ բանի քում. և գնաց ի նմանէ հրեշտակն:

Տէրունական Ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի:

Յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ, գնաց ի լեռնակողմն փութապէս ի քաղաքն Յուդայ: Ա. Գ.

Եւ եմուտ ի տուն Զաքարիայ, և ետ ողջոյն Եղիսաբեթի:

Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյնն Մարիամու Եղիսաբեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի նորա. և լցաւ Եղիսաբեթ Հոգւով սրբով:

Եւ ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ. օրհնեալ ես դու ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո:

Եւ ուստի՞ է ինձ այս, զի եկեսցէ մայր տեառն իմոյ առ իս:

Զի ահաւասիկ՝ իբրև եղև ձայն ողջունի քո յականջս իմ, խաղաց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում:

Եւ երանի՛ որ հաւատայցէ՝ եթէ եղիցի կատարումն ասացելոցս նմա ի տեառնէ:

Եւ ասէր Մարիամ. մեծացուսցէ անձն իմ զտէր:

Եւ ցնծացաւ հոգի իմ յԱստուած փրկիչ իմ:

Զի հայեցաւ ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ, զի ահա յայսմ հետէ երանեսցեն ինձ ամենայն ազգք:

Զի արար ինձ մեծամեծս հզօրն. և սուրբ է անուն նորա:

Եւ ողորմութիւն նորա ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց:

Արար զօրութիւն բազկաւ իւրով. ցրուեաց զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց:

Քակեաց զհզօրս յաթոռոց, և բարձրացոյց զխոնարհս:

Զքաղցեալս լցոյց բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւրում՝ յիշել զողորմութիւնս:

Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր՝ Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան:

Եկաց Մարիամ առ նմա իբրև ամիս երիս, և դարձաւ ի տուն իւր:

Վասն Ծննդեանն Մկրտչի տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ Եղիսաբեթի լցան ժամանակք ծննդեան իւրոյ, և ծնաւ որդի: Բ

Եւ լուան որ շուրջ գնովաւ էին, և ազգատոհմն նորա, զի մեծ արար տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա. և խնդացին ընդ նմա:

Եւ եղև յաւուրն ութերորդի եկին թլփատել զմանուկն, և կոչէին զնա յանուն հօր իւրոյ Զաքարիա:

Պատասխանի ետ մայր նորա՝ և ասէ. ոչ, այլ կոչեսցի Յովհաննէս:

Եւ ասեն ցնա. քանզի ոչ ոք է յազգի քում՝ որոյ կոչի անուն Յովհաննէս:

Ակնարկէին հօրն նորա՝ թէ զի՞նչ կամիցի կոչել զնա:

Եւ խնդրեաց տախտակ, գրեաց և ասէ. Յովհաննէս է ա-

նուն զորա․ և զարմացան ամենեքին:

Եւ բացաւ բերան նորա վաղվաղակի՝ և լեզու նորա, և խօսէր՝ և օրհնէր զԱստուած:

Եւ եղև ահ ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին զայս, և որ շուրջ բնակեալն էին զնոքօք, և ընդ ամենայն լեռնակողմն Հրէաստանի պատմէին ամենայն բանքս այսոքիկ:

Եւ եդին ամենեքեան՝ որ լսէին՝ ի սիրտս իւրեանց՝ և ասեն․ զի՞նչ լինիցի մանուկս այս․ և ձեռն տեառն էր ընդ նմա:

Եւ Զաքարիա հայր նորա լցաւ Հոգւով սրբով, մարգարէացաւ և ասէ:

Օրհնեալ տէր Աստուած Իսրայէլի, զի յայց եկ մեզ՝ և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրում:

Եւ յարոյց եղջիւր փրկութեան մեզ ի տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ:

Որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոց որ յաւիտենից մարգարէքն նորա էին:

Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց, և ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց:

Առնել ողորմութիւն ընդ հարս մեր, և յիշել զուխտն իւր սուրբ:

Զերդումն՝ զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերում, տալ մեզ:

Առանց երկիւղի, ի ձեռաց թշնամեաց մերոց փրկեալս, պաշտել զնա:

Սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա՝ զամենայն աւուրս կենաց մերոց:

Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյ կոչեսջիր․ զի երթիցես առաջի երեսաց տեառն՝ պատրաստել զճանապարհս նորա:

Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան նորա, ի թողութիւն մեղաց նոցա:

Վասն գթութեանց ողորմութեան Աստուծոյ մերոյ, որովք այց արասցէ մեզ արեգակն ի բարձանց․

Երևել որոց ի խաւարի և ի ստուերս մահու նստէին․ ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան:

Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր հոգւով, և էր յանապատս մինչև յօր երևելոյ նորա Իսրայէլի:

ԳԼՈՒԽ Բ.

Վասն ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Գ Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ՝ ել հրաման յՕգոստոս կայսերէ՝ աշխարհագիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս:
Այս՝ առաջին աշխարհագիր եղև ի դատաւորութեան ասորւոց՝ Կիւրենայ:
Եւ երթային ամենեքեան մտանել յաշխարհագիր յիւրաքանչիւր քաղաքի:

Ել և Յովսէփ ի Գալիլեէ ի քաղաքէ Նազարեթէ. ի Հրէաստան, ի քաղաք Դաւթի, որ կոչի Բեթղեհէմ, վասն լինելոյ նորա ի տանէ և յազգէ Դաւթի:
Մտանել յաշխարհագիր Մարեմաւ հանդերձ, զոր խօսեալն էր նմա, և էր յղի:

Եւ եղև ի հասանելն նոցա անդր, լցան աւուրք ծննդեան նորա:
Եւ ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և պատեաց ի խանձարուրս, և եդ զնա ի մսուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջևանին:

Ի Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ հովիւք էին ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեայք, որ պահէին զպահպանութիւնս գիշերոյ հօտից իւրեանց: Գ Բ
Եւ հրեշտակ Տեառն երևեցաւ նոցա, և փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա, և երկեան երկիւղ մեծ:

Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն. մի՛ երկնչիք, զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրախութիւն մեծ, որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն:
Զի ծնաւ ձեզ այսօր փրկիչ, որ է՝ օծեալ տէր. ի քաղաքի Դաւթի:
Եւ այս նշանակ ձեզ. գտանիցէք մանուկ պատեալ ի խանձարուրս, և եդեալ ի մսուր:

Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին ընդ այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց, որ օրհնէին զԱստուած՝ և ասէին:
Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն:

Եւ եղև իբրև վերացան ի նոցանէ հրեշտակքն յերկինս, ասեն ցմիմեանս հովիւքն. եկա՛յք երթիցուք մինչև ցԲեթղեհէմ,

և տեսցուք զինչ է բանս այս որ եղև. զոր տէր եցոյց մեզ:
Եւ եկին փութանակի, և գտին զՄարիամ և զՅովսէփ, և զմանուկն եդեալ ի մսուր:
Եւ ծանեան վասն բանին՝ որ ասացաւ նոցա զմանկանէն:

Եւ ամենեքեան, որ լսէին՝ զարմանային վասն բանիցն՝ զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն:
Եւ Մարիամ զամենայն բանս զայսոսիկ պահէր, և խելամուտ լինէր ի սրտի իւրում:

Եւ դարձան հովիւքն՝ փառաւոր առնէին և օրհնէին զԱստուած՝ վասն ամենայնի զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ նոցա:

Վասն Թլփատութեան և Անուանակոչութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իբրև լցան աւուրք ութ թլփատել զնա՝ և կոչեցաւ անուն նորա Յիսուս. որ կոչեցեալ էր ի հրեշտակէն, մինչչև յղացեալ էր զնա յորովայնի:

Վասն Քառասնօրեայ ընծայման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեան նորա ըստ օրինացն Մովսէսի, ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդիման առնել տեառն. Գ.
Որպէս և գրեալ է յօրէնս տեառն, թէ ամենայն արու՝ որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ տեառն կոչեսցի:
Եւ տալ պատարագ՝ ըստ ասացելոյն յօրէնս տեառն, զոյգ տատրակաց կամ երկուս ձագս աղաւնեաց:

Եւ ահա՛ էր այր մի յԵրուսաղէմ, որոյ անուն էր Սիմէոն. և էր այրն այն արդար և երկիւղած, և ակն ունէր մխիթարութեանն Իսրայէլի, և Հոգի սուրբ՝ էր ի նմա:
Եւ էր նորա հրաման առեալ ի Հոգւոյն սրբոյ՝ մի տեսանել զմահ, մինչև տեսցէ զօծեալն տեառն:

Եւ եկն հոգւովն ի տաճարն. և իբրև ածին ծնողքն զմանուկն Յիսուս, առնել նոցա ըստ սովորութեան օրինացն ի վերայ նորա:
Եւ նա՛ առ ընկալաւ զնա ի գիրկս իւր, և օրհնեաց զԱստուած և ասէ:

Արդ՝ արձակեա զծառայս քո տէր, ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն:
Զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո:
Զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց:
Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց, և փառս ժողովրդեան քում Իսրայէլի:
Եւ էին հայրն և մայր նորա զարմացեալ ի վերայ բանիցն, որ խօսէին զնմանէ:
Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէովն, և ասէ ցՄարիամ մայր նորա. ահա սա կայ՝ ի գլորումն և ի կանգնումն բազմաց ի մէջ Իսրայէլի, և ի նշան հակառակութեան:
Եւ ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր. զի յայտնեսցին ի բազում սրտից խորհուրդք:
Եւ անդ էր Աննա մարգարէ՝ դուստր Փանուէլի՝ յազգէ Ասերայ. սա ինքն անցեալ էր զաւուրբք բազմօք, կեցեալ ընդ առն ամս եօթն ի կուսութենէ իւրմէ:
Եւ էր՝ այրի ամաց իբրև ութսուն և չորից՝ որ ոչ մեկնէր ի տաճարէն, այլ պահօք և աղօթիւք պաշտէր զցայգ և զցերեկ:
Եւ սա՝ ի նմին ժամու յարուցեալ, գոհանայր զտեառնէ, և խօսէր զնմանէ ընդ ամենեսին՝ որ ակն ունէին փրկութեանն Երուսաղէմի:
Եւ իբրև կատարեցին զամենայն ըստ օրինացն տեառն, դարձան անդրէն ի Գալիլեա ի քաղաքն իւրեանց Նազարէթ:
Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր լի իմաստութեամբ, և շնորհք Աստուծոյ էին ի վերայ նորա:

Ընթ. Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ երթային ծնողքն նորա ամի՝ ամի՝ յԵրուսաղէմ ի տօն զատկին: Կ
Եւ իբրև եղեն նորա ամք երկոտասան, յելանել նոցա յԵրուսաղէմ ըստ սովորութեան տօնին:
Եւ կատարել զաւուրսն՝ և դառնալ անդրէն, մնաց Յիսուս մանուկն յԵրուսաղէմ. և ոչ գիտացին ծնողքն նորա:
Կարծէին զնմանէ՝ թէ ընդ ուղեկիցսն իցէ. եկին իբրև աւուր միոյ ճանապարհ, և խնդրէին զնա ընդ դրացիս և ընդ ծանօթս:
Եւ իբրև ոչ գտին, դարձան անդրէն յԵրուսաղէմ խնդրել զնա:

Եւ եղեւ յետ երից աւուրց, գտին զնա ի տաճարին. զի նստէր ընդ վարդապետսն, լսէր ի նոցանէ՝ եւ հարցանէր զնոսա: Զարմանային ամենեքեան, որ լսէին ի նմանէ՝ ընդ իմաստութիւնն եւ ընդ պատասխանիս նորա:

Եւ իբրեւ տեսին զնա՝ զարմացան. եւ ասէ ցնա մայրն իւր. որդեակ՝ զի՞նչ գործ գործեցեր դու ընդ մեզ. ահաւասիկ հայր քո՝ եւ ես՝ տառապեալք եւ խնդրէաք զքեզ:

Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ խնդրէիք զիս, ո՞չ գիտէիք եթէ ի տան հօր իմոյ պարտ է ինձ լինել:

Եւ նոքա՝ ոչ իմացան զբանն. զոր խօսեցաւ ընդ նոսա:

Եւ էջ ընդ նոսա, եւ գնաց ի Նազարէթ. եւ էր նոցա հնազանդ, եւ մայրն նորա պահէր զամենայն զբանսն ի սրտի իւրում:

Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստութեամբ եւ հասակաւ՝ եւ շնորհօք յԱստուծոյ եւ ի մարդկանէ:

ԳԼՈՒԽ Գ.

Վասն Յայտնութեան եւ Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ի հնգետասաներորդի ամի 2
տէրութեանն Տիբերեայ կայսեր, ի դատաւորութեան Հրէաստանի Պիղատոսի Պոնտացւոյ, եւ ի չորրորդ պետութեան Գալիլեացւոց Հերովդի, եւ ի Փիլիպպոսի եղբօր նորա չորրորդ պետութեան Իտուրացւոց եւ Տրաքոնացւոց աշխարհին, եւ ի չորրորդ պետութեան Լիւսանեայ Աբիլենացւոց:

Եւ ի քահանայապետութեան Աննայի եւ Կայիափայ. եղեւ բան Աստուծոյ ի վերայ Յովհաննու որդւոյ Զաքարիայ՝ յանապատի անդ:

Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդանանու, քարոզել մկրտութիւն ապաշխարութեան ի թողութիւն մեղաց:

Որպէս եւ գրեալ է ի գիրս պատգամաց Եսայեայ մարգարէի, ձայն բարբառոյ յանապատի. պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, եւ ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա:

Ամենայն ձորք լցցին, եւ ամենայն լերինք եւ բլուրք՝ խոնարհեսցին. եւ եղիցին դժուարինքն

ի գիրկս, և առաքեալքն՝ ի հարթ ճանապարհս:

Եւ տեսցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն Աստուծոյ:

Եւ ասէր ցժողովուրդսն ելեալս մկրտել ի նմանէ. ծնունդք իժից՝ ո՞ եցոյց ձեզ փախչել ի բարկութենէն՝ որ գալոց է:

Արարէք այսուհետև պտուղս արժանիս ապաշխարութեան. և մի՛ սկսանիցիք ասել՝ եթէ ունիմք հայր զԱբրահամ. զայս ասեմ ձեզ, եթէ կարող է Աստուած ի քարանցս յայսցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու:

Բայց ահաւասիկ տապար՝ առ արմին ծառոց կայ. ամենայն ծառ՝ որ ոչ առնէ պտուղ բարի, հատանի և ի հուր արկանի:

Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և ասէին. իսկ արդ՝ զի՞նչ գործեսցուք:

Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. որ իցէ երկու հանդերձք՝ տացէ զմին այնմ՝ որ ոչ գուցէ. և որ կայցէ կերակուր՝ նոյնպէս արասցէ:

Եկին և մաքսաւորք մկրտել, և ասեն ցնա. վարդապետ՝ զի՞նչ գործեսցուք:

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. մի՛ ինչ աւելի քան զհրամայեալն ձեր առնիցէք:

Հարցանէին զնա և զինուորքն՝ և ասէին. և մեք զի՞նչ գործեսցուք. ասէ ցնոսա. մի զոք խռովիցէք՝ և մի՛ զոք զրպարտիցէք, շատ լիցին ձեզ թոշակքն ձեր:

Մինչ ակն ունէր ժողովուրդըն, և խորհէին ամենեքեան ի սիրտս իւրեանց վասն Յովհաննու՝ միթէ՝ նա՞ իցէ Քրիստոսն:

Պատասխանի ետ ամենեցուն և ասէ. ես մկրտեմ զձեզ ջրով. բայց գայ զօրագոյն քան զիս, զորոյ՝ չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս. նա մկրտեսցէ զձեզ հոգւով սրբով և հըրով:

Որոյ հեծանոցն ի ձեռին իւրում սրբել զկալ իւր, և ժողովել զցորեանն ի շտեմարանս իւր, և զյարդն՝ այրեսցէ անշէջ հրով:

Բազում և այլ ինչ մխիթարութեամբ աւետարանէր ժողովրդեանն:

Բայց Հերովդէս չորրորդապետ յանդիմանեալ ի նմանէ վասն Հերովդիայ կնոջ եղբօր իւրոյ, և վասն ամենայն չարեացըն զոր գործեաց Հերովդէս:

Յաւել և զայն ևս ի վերայ ամենայնի, և եդ ի բանտի զՅովհաննէս:

Եւ եղև ի մկրտել ամենայն ժողովրդեանն, և ընդ Յիսուսի մկրտելն՝ և կալ յաղօթս, բանալ երկնից:

Եւ իջանել Հոգւոյն սրբոյ մարմնաւոր տեսլեամբ իբրև զաղաւնի ի վերայ նորա. և գալ ձայն յերկնից՝ որ ասէր. դու ես որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ:

Եւ ինքն Յիսուս՝ էր ամաց իբրև երեսնից, սկսեալ՝ որոց որպէս կարծէր որդի Յովսէփայ, որ Յակովբայն. որ Հեղեայն. որ Մատաթեայն:

Որ Ղևեայն, որ Մեղքեայն. որ Յաննեայն. որ Յովսեփեայն:

Որ Մատաթեայն. որ Ամովսեայն. որ Նաւումայն. որ Եսղեայն. որ Նանգեայն:

Որ Մատթայն. որ Մատաթեայն. որ Սեմեայն. որ Յովսեքեայն. որ Յովդայն:

Որ Յովնանայն. որ Րեսայն. որ Զօրաբաբելին. որ Սաղաթիելին. որ Ներեայն:

Որ Մեղքեայն. որ Ադդեայն. որ Կովսամայն. որ Ելմովդադայն. որ Էրայն:

Որ Յեսուայն. որ Եղիազարայն. որ Յովրամայն. որ Մատթայն. որ Ղևեայն:

Որ Սիմէովնին. որ Յուդային. որ Յովսեփայն. որ Յովնամայն. որ Եղիակիմայն:

Որ Մելթեայն. որ Մէննայն. որ Մատաթայն. որ Նաթանայն. որ Դաւթին:

Որ Յեսսեայն. որ Ովբեդայն. որ Բոոսայն. որ Սաղմանայն, որ Նաասոնին:

Որ Ամինադաբայն. որ Արամայն. որ Ադմեայն. որ Առնեայն. որ Եսրովմայն. որ Փարէսին. որ Յուդային:

Որ Յակովբայն. որ Իսահակայն. որ Աբրահամու. որ Թարային. որ Նաքովրայն:

Որ Սերուքայն. որ Ռագաւայն. որ Փաղեկայն. որ Եբերայն. որ Սաղային:

Որ Կայնանայն, որ Արփաքսադայն. որ Սեմայն. որ Նոյին. որ Ղամէքայն:

Որ Մաթուսաղային. որ Ենովքայն. որ Յարեդին. որ Մաղաղէլին. որ Կայնանայն:

Որ Ենովսայն. որ Սեթայն. որ Ադամայն, որ Աստուծոյն:

Եւ Յիսուս լի Հոգւով սրբով դարձաւ ի Յորդանանէ. և վարէր Հոգւովն յանապատ:

Աւուրս քառասուն փորձեալ ի սատանայէ. և ոչ եկեր և ոչ արբ յաւուրսն յայնոսիկ. և ի կատարելն նոցա՝ քաղցեաւ:

Եւ ասէ ցնա սատանայ. եթէ որդի ես Աստուծոյ, ասա՛ քարիդ այդմիկ՝ զի հաց լիցի:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ. գրեալ է՝ եթէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ Աստուծոյ:

Եւ հանեալ զնա ի լեառն մի բարձր՝ եցոյց նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի ի վայրկեան ժամանակի:

Եւ ասէ ցնա սատանայ. քեզ տաց զայս ամենայն իշխանութիւն և զփառս սոցա, զի ինձ տուեալ է. և ում կամիմ՝ տամ զսա:

Արդ՝ դու՝ եթէ անկեալ երկիր պագանիցես առաջի իմ, քեզ եղիցի ամենայն:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ. գրեալ է՝ երկիրպագցես տեառն Աստուծոյ քում, և զնա միայն պաշտեսցես:

Եւ էած զնա յԵրուսաղէմ, և կացոյց ի վերայ աշտարակի տաճարին, և ասէ ցնա. եթէ որդի ես Աստուծոյ, արկ զքեզ աստի ի վայր:

Զի գրեալ է՝ եթէ հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, պահել զքեզ:

Զի ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ, մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ. ասացեալ է, թէ ոչ փորձեսցես զտէր Աստուած քո:

Եւ կատարեալ զամենայն փորձութիւնս սատանայի, ի բաց եկաց ի նմանէ առ ժամանակ մի:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ ժէ
Հոգւոյն ի Գալիլեա. և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին:

Եւ նա՝ ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց:

Եւ եկն ի Նազարէթ՝ ուր սնեալն էր. և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շաբաթու ի ժողովուրդն:

Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ մարգարէի, և յարեաւ ընթեռնուլ. և իբրև եբաց զգիրսն՝ եգիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր:

Հոգի տեառն ի վերայ իմ, վասն որոյ և էօծ իսկ զիս. աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս, բժշկել զբեկեալս սրտիւ.

Քարոզել գերեաց զթողութիւն և կուրաց տեսանել՝ արձակել զվիրաւորս ի թողութիւն. քարոզել զտարեկան տեառն ընդունելի:

Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն՝ և նստաւ. և ամենեցուն՝ որ ի ժողովրդեանն էին աչք՝ ի նա հայէին

Եւ սկսաւ ասել ցնոսա. այսօր լցան գիրքս այս յականջս ձեր:

Եւ ամենեքին վկայէին նմա, և զարմանային ընդ բանս շնորհացն՝ որ ելանէին ի բերանոյ նորա. և ասէին, ո՛չ սա է որդին Յովսեփայ:

Եւ ասէ ցնոսա. ապաքէն ասիցէք առ իս զառակս զայս. բժիշկ՝ բժշկեա զանձն քո. որչափ լուաք, զոր արարեր ի Կափառնայում, արա և աստ ի քում գաւառի:

Եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ չէ մարգարէ ընդունելի ի քաղաքի իւրում:

ԻԲ Արդարև՝ ասեմ ձեզ. զի բազում այրիք էին յաւուրս Եղիայի ի մէջ Իսրայէլի, յորժամ փակեցանն երկինք զերիս ամս և զվեց ամիս. և եղև սով մեծ ընդ ամենայն երկիր:

Եւ ո՛չ առ մի ի նոցանէ առաքեցաւ Եղիա, բայց միայն ի Սարեփթա Սիդոնացւոց՝ առ կին մի այրի:

Եւ բազում բորոտք էին յԻսրայէլի առ Եղիսէիւ մարգարէիւ. և ոչ ոք ի նոցանէ սրբեցաւ, բայց միայն Նեեման Ասորի:

Եւ լցան ամենեքին բարկութեամբ ի ժողովրդեանն՝ իբրև լուէին զայս:

Եւ յարուցեալ հանին զնա արտաքոյ քաղաքին, և ածին զնա մինչև յարտևան լերինն՝ յորոյ վերայ քաղաքն նոցա շինեալ էր, գահավէժ առնել զնա:

Եւ նա՝ անցեալ ընդ մէջ նոցա՝ գնայր:

(Յերկրորդում Կիրակէի Բշ.. տարին):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ էջ ի Կափառնայում ի քաղաքն Գալիլեացւոց, և ուսուցանէր զնոսա ի շաբաթսն: ԻԳ

Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւնն նորա, զի իշխանութեամբ էր բանն նորա:

Եւ էր ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր՝ այս դևի պղծոյ, և աղաղակեաց ի ձայն մեծ:

Եւ ասէ. թո՛ղ, զի՞ կայ՝ մեր և քո Յիսուս Նազովրեցի, եկիր կորուսանե՞լ զմեզ. գիտեմք զքեզ ո՛վ ես՝ սուրբդ Աստուծոյ:

Սաստեաց ի նա Յիսուս՝ և ասէ. պապանձեա՛ց՝ և ե՛լ ի դմանէ. զգետնեաց զնա դևն ի

միջի անդ, և եւ ի նմանէ, և ինչ ոչ վնասեաց նմա:
Եւ եղեն զարմանալիք ի վե-րայ ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս և ասէին. զի՞նչ է բանս այս, զի իշխանութեամբ և զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝ և ելանեն:
Եւ երթայր հռչակ զնմանէ ընդ ամենայն տեղիս շուրջ բդ-գաւառաւն:

Եւ յարուցեալ ի ժողովրդե-նէ անտի, եմուտ ի տուն Սի-մոնի:
Զոքանչ Սիմոնի տագնա-պէր ջերմամբ մեծաւ. և աղա-չեցին զնա վասն նորա:
Եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող զնա. և վաղ-վաղակի յարեաւ՝ և պաշտէր զնոսա:

Եւ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենեքեան՝ որոց էին հիւանդք ի պէս պէս ցաւս, բերէին զնո-սա առ նա. և նա՝ իւրաքան-չիւր ումեք ի նոցանէ դնէր ձե-ռս, և բժշկէր զնոսա:
Ելանէին դեւք ի բազմաց՝ ա-ղաղակէին և ասէին. եթէ դու ես որդի Աստուծոյ. և նա՝ սաս-տէր և ոչ տայր նոցա թոյլ խօսել, զի գիտէին զնա թէ Քրիստոսն է:

(յԵրկրորդում Կիւրակէի Գշ. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև տիւ եղև՝ ել գնաց յանապատ տեղի. և ժողո- ԻԸ
վուրդքն խնդրէին զնա. եկին մինչև առ նա՝ և արգելուին զնա, զի մի՛ գնասցէ ի նոցանէ:
Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. և այ-լոց քաղաքաց պարտ է ինձ աւետարանել զարքայութիւնն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առա-քեցայ:
Եւ քարոզէր ի ժողովուրդ-սն Գալիլեացւոց:

Եւ եղև ի խռնել զնովաւ ժողովրդեանն, և լսել զբանն Աստուծոյ, և ինքն կայր առ ծովակին Գեննեսարեթայ:
Եւ ետես երկուս նաւս զի կային առ ծովակին, և ձկնորսա-քըն ելեալ ի նոցանէ՝ լուանա-յին զգործիսն:
Ել նա՝ ի մի նաւուցն որ էր Սիմոնի, և աղաչեաց զնա՝ սա-կաւիկ մի տանել ի ներքս ի ցա-մաքէն նաւաւ՝ և ուսուցանէր ի նաւէ անտի զժողովուրդսն:

Եւ իբրև լռեաց ի խօսիցն, ասէ ցՍիմոն. խաղացո ի խո-րըն, և արկէք զգործիս ձեր յորս:
Պատասխանի ետ Սիմոն՝ և

ասէ ցնա. վարդապետ՝ զամենայն գիշերս աշխատ եղեաք՝ և ոչ ինչ կալաք. բայց վասն քո բանիդ արկցուք զգործիսս:

Զայս իբրև արարին՝ փակեցին ի ներքս բազմութիւն ձկանց յոյժ, մինչև պատառէին ուռկանք նոցա:

Եւ ակնարկէին որսակցացն ի միւս նաւն՝ գալ օգնել նոցա. և եկին. և լցին երկոքին նաւքն՝ մինչև մերձ յընկղմել նոցա:

Իբրև ետես Սիմոն Պետրոս՝ անկաւ առ ծունկս Յիսուսի՝ և ասէ. ի բաց գնա՝ յինէն տէր, զի այր՝ մեղաւոր եմ ես:

Քանզի ահ պատեաց զնա, և զամենեսեան, որ ընդ նմայն էին, վասն որսոյ ձկանցն զոր ըմբռնեցին:

Նոյնպէս և զՅակոբոս, և զՅովհաննէս՝ զորդիսն Զեբեդեայ, որ էին որսակիցք Սիմովնի. և ասէ ցՍիմովն Յիսուս. մի՛ երկնչիր, յայսմ հետէ զմարդիկ որսայցես ի կեանս:

Եւ հանեալ զնաւսն ի ցամաք, թողին զամենայն, և գնացին զհետ նորա:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Դշ. Աւուրն)։

Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եղև ի հասանելն նորա ի Ի.Գ
մի ի քաղաքացն, ահա այր մի լի բորոտութեամբ՝ իբրև ետես զՅիսուս, անկեալ ի վերայ երեսաց՝ աղաչեաց զնա՝ և ասէ. տէր՝ եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել:

Ձգեաց զձեռն իւր՝ հասոյց ի նա՝ և ասէ. կամիմ՝ սրբեա՛ց. և վաղվաղակի գնաց ի նմանէ բորոտութիւնն:

Եւ նա՝ պատուիրեաց նմա՝ մի՛ ումեք ասել. այլ եթէ երթ ցոյց զանձն քո քահանային, և մատո՛ զպատարագ վասն սրբութեան քո, որպէս և հրամայեաց Մովսէս՝ ի վկայութիւն նոցա:

Եւ յորդէր առաւել բանն զնմանէ. և ժողովէին ժողովուրդք բազումք լսել և բժշկել ի հիւանդութենէ իւրեանց:

Եւ նա՝ խոյս տայր յանապատ տեղիս, և կայր յաղօթս:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Նշ. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

Լ.Զ. Եւ եղև ի միում աւուրց՝ և ինքն ուսուցանէր, և փարիսեցիքն և օրինացն վարդապետք նստէին. որք ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց Գալիլեացւոց՝ և Հրէաստանի և Երուսաղեմի. և զօրութիւն Տեառն էր ի բժշկել զնոսա։

Եւ ահա արք՝ բերէին մահճօք զայր մի՝ որ էր անդամալոյծ, և խնդրէին զնա մուծանել ի ներքս, և դնել առաջի նորա։

Եւ իբրև ոչ գտանէին թէ ընդ որ մուծանիցեն զնա ի ներքս՝ վասն ամբոխին, ելին ի տանիս, և ի ցուոցն կախեցին զնա, և իջուցին մահճօքն հանդերձ ի մէջ առաջի Յիսուսի։

Եւ տեսեալ զհաւատսն նոցա՝ ասէ ցնա. այր դու, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։

Սկսան խորհել դպիրքն և փարիսեցիք, և ասեն. ո՞ է սա՝ որ խօսի զհայհոյութիւնս. ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս, բայց միայն Աստուած։

Իբրև գիտաց Յիսուս զխորհուրդս նոցա, պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. զի՞ խորհիք ի սիրտս ձեր։

Զի՞նչ դիւրագոյն է. ասել՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի և գնա։

Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ յերկրի՝ թողուլ զմեղս. ասէ ցանդամալոյծն, քեզ ասեմ՝ արի առ զմահիճս քո, և երթ ի տուն քո։

Եւ առժամայն յարուցեալ առաջի ամենեցուն, էառ զիւրն՝ յորոյ վերայ անկեալ դնէր, գնաց ի տուն իւր, և փառաւոր առնէր զԱստուած։

Զարմանք կալան զամենեսին, և փառաւոր առնէին զԱստուած. լի եղեն ահիւ՝ և ասեն, եթէ տեսաք այսօր՝ նոր նշան։

(Յերկրորդում Կիւրակէի Ուր. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ յետ այնորիկ՝ ել անտի, Լ.Է.
և ետես մաքսաւոր մի՝ որում անուն էր Ղևի, զի նստէր ի մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա՝ եկ զկնի իմ։

Եւ թողեալ զամենայն՝ յարեաւ գնաց զկնի նորա։

Եւ արար ընդունելութիւն մեծ նմա Ղևի ի տան իւրում. և էր ժողովուրդ բազում մաքսաւորաց, և այլոց՝ որ էին բազմեալ ընդ նոսա։

Եւ տրտնջէին փարիսեցիքն և դպիրքն նոցա զնմանէ առ աշակերտսն նորա՝ և ասէին. ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմպէք:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա, ոչ ինչ են պիտոյ բժիշկ ողջոց, այլ հիւանդաց:

Եւ ո՛չ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն:

Եւ նոքա ասեն ցնա. ընդէ՞ր աշակերտքն Յովհաննու պահեն ստէպ, և խնդրուածս առնեն, նոյնպէս և փարիսեցւոցն. և քոյքդ ուտեն, և ըմպեն:

Եւ նա ասէ՝ ցնոսա. միթէ՝ կարո՞ղ էք մանկանց առագաստի, մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ՝ հրաման տալ պահել:

Եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի ի նոցանէ փեսայն, ապա պահեսցեն յաւուրսն յայնոսիկ:

Ասաց և առակ մի առ նոսա, թէ ոչ ոք արկանէ ի նոր հանդերձէ ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ՝ և զնորն պատառէ, և ընդ հնոյն չմիաբանի կապերտն, որ ի նորոյն:

Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր զտիկսն հինս. ինքն հեղու, և տիկքն կորնչին:

Այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելի է. և երկոքին պահին:

Եւ ոչ ոք ըմպէ զհինն՝ և կամիցի զնորն. քանզի ասէ՝ թէ հինն քաղցրագոյն է:

(Յերկրորդում Կիւրակէի Շբ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ Զ.

Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եղև ի շաբաթու յերկ- ԽՍ.
րորդում առաջնոյն՝ անցանել նմա ընդ արտորայսն. և աշակերտքն նորա կորզէին հասկ՝ շփէին ընդ ափ և ուտէին:

Եւ ոմանք ի փարիսեցւոցն ասեն ցնոսա. զի՞նչ գործէք՝ զոր չէ օրէն ի շաբաթու:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն Դաւիթ, յորժամ քաղցեաւն ինքն՝ և որ ընդ նմայն էին:

Զիա՞րդ եմուտ նա ի տունն Աստուծոյ, և զհացն զառաջաւորութեան եկեր՝ և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ էր օրէն ուտել, բայց միայն քահանայապետիցն:

Եւ ասէ ցնոսա. տէր է որդի մարդոյ և շաբաթու:

Եւ եղեւ ի միւսում շաբաթու մտանել նմա ի ժողովուրդն՝ և ուսուցանել. և էր անդ այր մի, որոյ ձեռն իւր աջ գօսացեալ էր։

Եւ սպասէին նմա դպիրքն և փարիսեցիքն՝ թէ ի շաբաթու բժշկիցէ, զի գտանիցեն չարախօսութիւն զնմանէ։

Եւ նա գիտէր զխորհուրդս նոցա. ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռնն գօսացեալ էր, արի անց ի մէջ. և նա յարուցեալ եկաց։

Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ հարցից ինչ զձեզ. զի՞նչ արժան է ի շաբաթու, բարի՞ ինչ առնել՝ եթէ չար գործել, ոգի մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորուսանել։

Եւ հայեցեալ շուրջ զամենեքումբք զայրագինս, ասէ ցնա. ձգեա զձեռն քո. և նա ձգեաց, և հաստատեցաւ ձեռն նորա իբրև զմիւսն։

Նոքա լցան յիմարութեամբ, և խօսէին ընդ միմեանս, թէ զի՞նչ առնիցեն Յիսուսի։

(Յերրորդում Կիւրակէի աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԽԳ Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել ի լեառն կալ յաղօթս. և հանէր զգիշերն ի գլ-լուխ յաղօթսն Աստուծոյ։

Եւ իբրև այգ եղեւ՝ կոչեաց ԽԴ
զաշակերտսն իւր, և ընտրեաց ի նոցանէ երկոտասանս. զորս և առաքեալս անուանեաց։

ԶՍիմոն՝ զոր և Պետրոս անուանեաց, և զԱնդրէաս եղբայր նորին, և զՅակովբոս, և զՅովհաննէս, և զՓիլիպպոս, և զԲարթուղիմէոս։

Եւ զՄատթէոս, և զԹովմաս, և զՅակովբոս Ալփեայ, և զՍիմոն՝ զկոչեցեալն նախանձայոյզ։

Եւ զՅուդա Յակովբեայ, և ըզՅուդա սկարիովտացի՝ որ եղեւ իսկ մատնիչ։

Եւ իջեալ նոքօք հանդերձ ի տեղի մի տափարակ. և ժողով աշակերտացն նորա, և բազմութիւն յոյժ ժողովրդեանն յամենայն Հրէաստանէ, և յԵրուսաղեմէ, և յայնմ կողմանէ, և ի ծովեզերէն Տիւրոսի և Սիդոնի։

Որ եկին լսել ի նմանէ, և բժշկել ի հիւանդութենէ իւրեանց. և նեղեալքն յայսոց պղծոց՝ բժշկէին։

Եւ ամենայն ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ ի նա, զի զօրութիւն բազում ելանէր ի նմանէ՝ և բժշկէր զամենեսին։

ԽԲ Եւ նա՝ ամբարձ զաչս իւր յաշակերտսն իւր՝ և ասէ. Երանի աղքատացդ հոգւով, զի ձեր է արքայութիւնն Աստուծոյ:

Երանի որ քաղցեալ էն այժմ, զի յագեսցին. երանի որ լան այժմ, զի ծիծաղեսցին:

Երանի է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ մարդիկ, և յորժամ որոշիցեն զձեզ՝ և նախատիցեն, և հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն որդւոյ մարդոյ:

Ուրախ լինիջիք յաւուր յայնմիկ և ցնծասջիք, զի ահա՝ վարձք ձեր բազում են յերկինս. ըստ դմին օրինակի առնէին մարգարէիցն հարքն իւրեանց:

Բայց վա՜յ ձեզ մեծատանցդ. զի ընկալայք զմխիթարութիւն ձեր:

Վա՜յ ձեզ՝ որ յագեալդ էք այժմ, զի քաղցիցէք. վա՜յ ձեզ՝ որ ծիծաղիքդ այժմ, զի սգայցէք և լայցէք:

Վա՜յ ձեզ՝ յորժամ բարի ասիցեն զձէնջ ամենայն մարդիկ, զի այդպէս առնէին սուտ մարգարէիցն հարքն նոցա:

Այլ ձեզ ասեմ որ լսէքդ. սիրեցէք զթշնամիս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց:

Օրհնեցէք զանիծիչս ձեր. աղօթս արարէք ի վերայ նեղչաց ձերոց:

Որ հարկանէ զծնօտ քո, մատո՛ նմա և զմիւսն. և որ հանէ ի քէն զբաճկոն քո, մի՛ արգելուր ի նմանէ և զշապիկս:

Ամենայնի՝ որ խնդրէ ի քէն՝ տուր, և զոր ինչ հանէ ոք ի քէն՝ մի՛ պահանջեր:

Եւ որպէս կամիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ, այնպէս արարջիք և դուք նոցա:

Եւ եթէ սիրէք դուք զսիրելիս ձեր, զի՞նչ շնորհ է ձեր. զի և մեղաւորք սիրեն զսիրելիս իւրեանց:

Եւ եթէ բարի առնէք բարերարաց ձերոց, ո՞ր շնորհ է ձեր. զի և մեղաւորք զնոյն գործեն:

Եւ եթէ տայք փոխ այնոցիկ՝ յորոց ակն ունիցիք առնուլ, ո՞ր շնորհ է ձեր. քանզի և մեղաւորք մեղաւորաց փոխ տան, զի առցեն անդրէն զկշիռն:

Բայց սիրեցէք զթշնամիս ձեր, և բարի արարէք ատելեաց ձերոց, և տուք փոխ՝ ուստի ոչ ակն ունիցիք առնուլ. և եղիցին վարձք ձեր բազումք, և եղիջիք որդիք բարձրելոյ. զի նա՝ քաղցր է ի վերայ չարաց և ապաշնորհաց:

Եւ եղերո՛ւք գթածք՝ որպէս

և հայրն ձեր գթած է։

Մի դատիք՝ և ոչ դատիցիք. մի՛ պատժէք՝ և ոչ պատժիցիք. արձակեցէ՛ք և արձակիցիք։

Տո՛ւք՝ և տացի ձեզ. չափ բարւոք, թաթաղուն, շարժուն, զեղուն՝ տացեն ի գոգս ձեր. նովին չափով՝ որով չափէք՝ չափեսցի ձեզ։

Ասաց և առակ մի առ նոսա. միթէ կարիցէ՞ կոյր կուրի առաջնորդել, ո՛չ ապաքէն երկոքին ի խորխորատ անկանիցին։ Ոչ է աշակերտ լաւ քան զվարդապետ իւր. ամենայն կատարեալն՝ եղիցի իբրև զվարդապետ իւր։

Զի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո. և ի քում ական զգերանդ՝ ոչ նշմարես։ Կամ զիա՞րդ կարես ասել ցեղբայր քո. եղբայր՝ թող հանից զշիւղդ յականէ քումմէ, և դու ի քում ական զգերանդ ոչ տեսանես. կեղծաւոր՝ հա՛ն նախ զգերանդ յականէ քումմէ և ապա հայեսջիր հանել զշիւղ յականէ եղբօր քո։

Զի ոչ է ծառ բարի՝ որ առնէ պտուղ չար և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ պտուղ բարի։

Զի իւրաքանչիւր ծառ ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի, զի ոչ եթէ ի փշոց քաղեն թուզ, և ոչ ի մորենւոյ կթեն խաղող։

Մարդ բարի՝ ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ բղխէ զբարի, և մարդ չար՝ ի չարէ բղխէ զչար. քանզի ի յաւելուածոյ սրտին խօսի բերան նորա։

Զի՞ կոչէք զիս՝ տէր՝ տէր, և զոր ասեմն ոչ առնէք։

Ամենայն որ գայ առ իս, և լսէ զբանս իմ՝ և առնէ զնոսա, ցուցից ձեզ ում նման է։

Նման է առն, որ շինիցէ տուն. որ փորեաց և խորեաց, և եդ հիմն ի վերայ վիմի. ի յառնել հեղեղաց՝ բաղխեաց գետ զտունն, և ոչ կարաց շարժել զնա. զի հաստատեալ էր հիմն ի վերայ վիմի։

Իսկ որ լսէ զբանս իմ՝ և ոչ առնէ, նման է առն՝ որ շինիցէ տուն ի վերայ հողոյ առանց հիման. զոր բաղխեաց գետ, և վաղվաղակի անկաւ. և եղև կործանումն տանն այնորիկ մեծ։

(Յերրորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ Է.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԿԷ Եւ իբրեւ կատարեաց զամենայն բանս իւր ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ ի Կափառնայում։

Հարիւրապետի ուրումն ծառայ՝ չարաչար հիւանդացեալ՝ մերձ էր ի վախճանել, որ էր նմա պատուական։

Եւ իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, առաքեաց զծերսն ի Հրէից, աղաչէր զնա՝ զի եկեսցէ ապրեցուսցէ զծառայն նորա։

Եւ նոքա եկեալ առ Յիսուս՝ աղաչէին զնա ստէպ եւ ասէին, թէ արժանի է որում զշնորհս զայս առնես։

Զի սիրէ զազգս մեր, եւ զժողովրդանոցն՝ նա շինեաց մեզ։

Եւ Յիսուս գնաց ընդ նոսա. իբրեւ ոչ ինչ կարի հեռի էր ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամս՝ եւ ասէ ցնա. տէր՝ մի՛ ինչ աշխատ լինիր, զի չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես։

Վասն որոյ եւ ոչ զանձն համարեցայ արժանի առ քեզ գալ. այլ ասա՛ բանիւ՝ եւ բժշկեսցի մանուկս իմ։

Քանզի եւ ես այր մի եմ՝ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ. ունիմ ընդ ինեւ զինուորս. եւ ասեմ սմա՝ երթ, եւ երթայ. եւ այլում՝ թէ եկ, եւ գայ. եւ ծառայի իմում՝ թէ արա՛ զայս, եւ առնէ։

Եւ իբրեւ լուաւ զայս Յիսուս՝ զարմացաւ, դարձաւ առ ժողովուրդն որ երթային զհետ նորա եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ թէ եւ ոչ յԻսրայէլի այսչափ հաւատս գտի։

Եւ դարձան անդրէն պատգամաւորքն ի տուն, եւ գտին զծառայն հիւանդ՝ բժշկեալ։

(Յերրորդում Կիւրակէի Գշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ եղեւ ի վաղիւն երթայր ի քաղաք մի. որում անուն էր Նային. երթային ընդ նմա եւ աշակերտք նորա, եւ ժողովուրդ բազում։ ԿԷ

Իբրեւ մերձ եղեւ ի դուռն քաղաքին, եւ ահա՝ ելանէր մեռեալ մի, որդի՝ միամօր մօր իւրոյ, եւ նա՝ էր այրի. եւ ժողովուրդ բազում քաղաքին՝ էր ընդ նմա։

Իբրեւ ետես զնա տէր՝ գթացաւ ի նա՝ եւ ասէ. մի՛ լար:

Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ի դագաղն. եւ որ բարձեալն տանէին՝ զտեղի առին. եւ ասէ, պատանեակ դու՝ քեզ ասեմ, արի:

Կանգնեցաւ եւ նստաւ մեռեալն, եւ սկսաւ խօսել. եւ ետ զնա ցմայր իւր:

Եւ ահ կալաւ զամենեսին, եւ փառաւոր առնէին զԱստուած՝ եւ ասէին, թէ մարգարէ մեծ յարուցեալ է ի միջի մերում, եւ թէ այց արար Աստուած ժողովրդեան իւրում ի բարութիւն:

Եւ ել զրոյց այս ընդ ամենայն Հրէաստան վասն նորա. եւ ընդ ամենայն կողմանս աշխարհին:

Եւ պատմեցին Յովհաննու աշակերտքն իւր վասն ամենայնի այսորիկ:

Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս ոմանս յաշակերտացն իւրոց Յովհաննէս, առաքեաց առ տէր եւ ասէ. դո՞ւ ես որ գալոցն ես՝ եթէ այլում ակն կալցուք:

Եւ եկեալ առ նա արքն՝ ասեն, Յովհաննէս մկրտիչ առաքեաց զմեզ առ քեզ՝ եւ ասէ, դո՞ւ ես որ գալոցն ես եթէ այլում ակն կալցուք:

Եւ ի նմին ժամու բժշկեաց զբազումս ի հիւանդութեանց եւ ի հարուածոց եւ յայսոց չարաց, եւ կուրաց բազմաց շնորհեաց տեսանել:

Պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ. երթայք պատմեցէք Յովհաննու՝ զոր տեսէքդ եւ լուայք. զի կոյրք՝ տեսանեն, եւ կաղք գնան, բորոտք՝ սրբին, խուլք՝ լսեն, մեռեալք՝ յառնեն. աղքատք՝ աւետարանին:

Երանի իցէ՝ որ ոչ գայթակղեսցի յիս:

Եւ իբրեւ գնացին հրեշտակքն Յովհաննու, սկսաւ խօսել ընդ ժողովուրդսն վասն Յովհաննու. զի՞նչ ելէք յանապատն տեսանել. եղէ՞գն շարժուն ի հողմոյ:

Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել, ա՞յր ի համդերձս փափկութեան զարդարեալ. ահաւասիկ՝ որ ի համդերձս երեւելիս եւ ի փափկութեան են՝ յարքունիս են:

Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել, մարգարէ՞. այո, ասեմ ձեզ՝ առաւել եւս քան զմարգարէ:

Զի սա է՝ վասն որոյ գրեալն է, թէ ահա՛ առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո, որ յարդարեսցէ զճանապարհ քո առաջի քո:

Ամէն ասեմ ձեզ. մեծ ի ծնունդս կանանց՝ մարգարէ, քան զՅովհաննէս ոչ ոք է. բայց

փոքրիկն յարքայութեան Աստուծոյ՝ մեծ է քան զնա:

Եւ ամենայն ժողովուրդն լուեալ, և մաքսաւորքն, արդարացուցին զԱստուած. զի մկրտեցան ի մկրտութիւնն Յովհաննու:

Իսկ փարիսեցիքն և օրինականքն, զխորհուրդն Աստուծոյ անարգեցին յանձինս իւրեանց, զի ոչ մկրտեցան ի նմանէ:

Արդ՝ ում նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս այսորիկ, և ում իցեն նմանողք:

Նման են մանկտւոյ որ ի հրապարակս նստիցեն, կարդայցեն զմիմեանս և ասիցեն. փողս հարաք ձեզ՝ և ոչ կաքաւեցէք. ողբացաք՝ և ոչ լացէք:

Եկն Յովհաննէս Մկրտիչ՝ ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր, և ասէք՝ դև գոյ ի նմա:

Եկն որդի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ, և ասէք. ահա՛ այր կերող և արբեցող՝ բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց:

Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոց իւրոց:

(Յերրորդում Կիւրակէի Դշ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Աղաչէր զնա ոմն ի փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ ճաշ ընդ նմա. և մտեալ ի տուն փարիսեցւոցն՝ բազմեցաւ: ԺԴ

Եւ կին մի էր ի քաղաքին մեղաւոր. իբրև գիտաց թէ բազմեալ է ի տան փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի նարդեան իւղոյ ազնուի:

Կայր յետոյ առ ոտս նորա, լայր. և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա, և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր. և համբուրէր զոտս նորա, և օծանէր իւղովն:

Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն՝ որ կոչեաց զնա, ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ ոք էր, ապա գիտէր թէ ո՛վ կամ որպիսի ոք կին մերձենայ ի սա. զի մեղաւոր է:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնա, Սիմովն՝ ունիմ ինչ ասել քեզ. և նա ասէ, ասա՛ վարդապետ:

Եւ ասէ՝ երկու պարտապանք էին ուրումն փոխատուի. մին պարտէր հինգ հարիւր դահեկան, և միւսն յիսուն:

Եւ իբրև ոչ գոյր նոցա հա-

տուցանել, երկոցունց շնորհ֊եաց. արդ ասա՝ ո՞վ առաւել սիրեսցէ զնա:
Ասէ Սիմովն. խնձ այսպէս թուի՝ եթէ որում զբազումն շնորհեաց. և նա ասէ ցնա. ու֊ղիղ դատեցար:

Եւ դարձեալ ի կինն կողմն, ասէ ցՍիմովն. տեսանես զայս կին, մտի ի տուն քո ջուր ո֊տից իմոց ոչ ետուր, իսկ սա արտասուօք իւրովք եթաց զո֊տըս իմ, և հերով իւրով ջըն֊ջեաց:
Համբոյր մի զու ոչ ետուր ինձ, սա՝ ուստի յորմէ հետէ մտեալ եմ, ոչ դադարեաց ի համբուրելոյ զոտս իմ:
Իւղով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա՝ իւղով անուշիւ օծ:

Վասն որոյ ասեմ քեզ. թո֊ղեալ լիցին սմա մեղք իւր բա֊զումք, զի յոյժ սիրեաց. զի ո֊րում շատ թողուցու՝ շատ սի֊րէ, և որում սակաւ՝ սակաւ:
Եւ ասէ ցնա. թողեալ լիցին քեզ մեղք քո:

Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ նմա՝ ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է սա՝ որ զմեղս թողու:
Եւ նա՝ ասէ ցկինն. հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ի խաղաղութիւն:

(Յերրորդում Կիւրակէի Նշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ Ը.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղև յետ այնորիկ, և ինքն շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գեօ֊ղըս, քարոզէր և աւետարա֊նէր զարքայութիւն աստուծոյ. և երկոտասանքն ընդ նմա: ՀԵ

Եւ կանայք ոմանք՝ որ բժըշ֊կեալ էին յայսոց չարաց և ի հիւանդութեանց, Մարիամ՝ որ կոչէր Մագդաղենացի, յորմէ եօթն դև ելեալ էին:
Եւ Յովհաննա կին՝ Քուզայ հազարապետին Հերովդի. և Շուշան, և այլք բազումք, որք պաշտէին զնա յընչից իւրեանց:

Եւ ի ժողովել բազում ժո֊ղովրդոց, և ըստ քաղաքաց քաղաքաց եկելոցն առ նա, ա֊սէ առակաւ: ՀԹ
Ել սերմանացան՝ սերմանել զսերմանիս իւր. և ի սերմանե֊լըն իւրում, էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ՝ և եղև կոխան, և թռչունք երկնից կերան զնա:

Եւ այլն անկաւ յապառաժի. և ընդ բուսանելն՝ չորացաւ, առ ի չգոյէ հիւթոյ:
Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց,

և ընդ նմին բուսեալ փշոցն՝ հեղձուցին զնա:

Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի և պարարտ. և բուսեալ՝ արար պտուղ հարիւրապատիկ. զայս իբրև խօսեցաւ, ասէ. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

Հարցանէին զնա աշակերտքն՝ թէ զի՛նչ իցէ առակն:

Եւ նա՝ ասէ. ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան Աստուծոյ, բայց այլոցն առակօք, զի տեսցեն՝ և մի՛ տեսցեն, և լուիցեն՝ և մի՛ իմասցին:

Բայց առակն այս ինչ է. սերմն՝ բանն Աստուծոյ է:

Եւ որք առ ճանապարհաւն, այնոքիկ են՝ որ լսենն, և ապա գայ սատանայ՝ և հանէ զբանն ի սրտից նոցա, զի մի՛ հաւատասցեն՝ և ապրեսցին:

Եւ որք յապառաժին, որք յորժամ լսիցեն, խնդութեամբ ընդունին զբանն, և արմատս ոչ ունիցին. որք առ ժամանակ մի հաւատան, և ի ժամանակի փորձութեան հեռանան:

Իսկ որ ի մէջ փշոցն անկաւ՝ նոքա են, որ իբրև լսեն զբանն՝ և ի հոգս և ի մեծութիւն և ի ցանկութիւն աշխարհիս զբաղեալ՝ հեղձնուն և անպտուղ լինին:

Իսկ որ յերկիրն պարարտ, որոց բարւոք և զուարթագին սրտիւ լուեալ զբանն՝ ընդունին, և տան պտուղ համբերութեամբ:

Ոչ ոք լուցանէ ճրագ և թաքուցանէ ընդ կարասեաւ, կամ դնէ ընդ մահճօք. այլ ի վերայ աշտանակի դնէ, զի որ մտանենն՝ զլոյս տեսցեն.

Զի ոչ ինչ ծածուկ՝ որ ոչ 2
յայտ լիցի. և ոչ գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի, և եկեսցէ ի յայտ:

Տեսէք այսուհետև զիարդ լսէքդ. զի որ ունիցի՝ տացի նմա. և որ ոչն ունիցի՝ և զոր կարծէն թէ ունիցի՝ բարձցի ի նմանէ:

Եկին առ նա մայրն և եղբարք իւր, և ոչ կարէին հասանել ի նա՝ վասն բազմութեանն:

Ազդ եղև նմա՝ և ասեն. մայր քո և եղբարք քո՝ կան արտաքոյ՝ և կամին զքեզ տեսանել:

Եւ ասէ ցնոսա. մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են, որք զբանն Աստուծոյ լսեն՝ և առնեն:

(Յերրորդում Կիւրակէի Աւր. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ՁԴ. Եւ եղև ի միում յաւուրց, ինքն ել ի նաւ՝ և աշակերտքն նորա, և ասէ ցնոսա. եկա՛յք անցցուք յայնկոյս ծովակիս. և գնացին:

Եւ մինչդեռ նաւէին՝ ի քուն եմուտ. և էջ մրրիկ հողմոյ ի ծովակն՝ և ուռնոյր, և տագնապէին:

Մատուցեալ զարթուցին զնա՝ և ասեն. վարդապետ, վարդապետ, կորնչիմք աւասիկ. և նա՝ յարուցեալ սաստեաց հողմոյն, և խռովութեան ջրոյն՝ և հանդարտեցան, և եղև խաղաղութիւն:

Ասէ ցնոսա. ո՞ւր են հաւատքդ ձեր. և զահի հարեալ զարմացան, և ասէին ցմիմեանս. ո՞վ արդեօք իցէ սա՝ զի և հողմոց և ջրոց հրամանս տայ, և հնազանդին սմա:

Եւ նաւեցին՝ իջին յաշխարհն Գերգեսացւոց. որ է յայնկոյս հանդէպ Գալիլեայ:

Եւ ընդ ելանելն նորա ի ցամաք, պատահեաց այր մի ի քաղաքէն՝ յորում էին դևք. և բազում ժամանակս չէր հանդերձ զգեցեալ՝ և ոչ ի տան բնակեալ, այլ ի գերեզմանս:

Եւ տեսեալ զՅիսուս, աղաղակեաց և անկաւ առաջի նորա, և ասէ մեծաձայն. զի՞ կայ իմ և քո՝ Յիսուս որդի Աստուծոյ բարձրելոյ, աղաչեմ ըզքեզ՝ մի՛ տանջեր զիս:

Քանզի հրաման տայր այսոյն պղծոյ՝ ելանել ի մարդոյ անտի. զի բազում ժամանակս յափշտակեալ էր զնա, և կապէր ի շղթայս՝ և պահէր յերկաթս, և խզէր զկապանսն՝ և վարէր ի դիւէն յանապատ:

Եհարց ցնա Յիսուս՝ և ասէ. զի՞նչ անուն է քեզ. և նա՝ ասէ, լեգէոն. զի դևք բազումք մտեալ էին ի նա:

Եւ աղաչէին զնա՝ զի մի՛ հրաման տացէ նոցա երթալ յանդունդս:

Եւ էր անդ՝ երամակ մի խոզից բազմաց՝ արօտական ի լերինն. և աղաչեցին զնա՝ զի հրաման տացէ նոցա մտանել ի նոսա. և հրամայեաց նոցա:

Եւ ելեալ դևքն յառնէն, մտին ի խոզեանն. և դիմեաց երամակն ի դարէ անտի ի ծովակն՝ և հեղձաւ:

Իբրև տեսին խոզարածքն զիրսն որ եղեն՝ փախեան, և պատմեցին ի քաղաքին և յագարակսն:

Եւ իբրև ելին տեսանել ըզ-

գործան, և եկին առ Յիսուս, և գտին զայրն ուստի դևքն ելեալ էին, զգեցեալ և զգաստացեալ նստէր առ ոտսն Յիսուսի, և երկեան:

Պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր՝ թէ զիարդ փրկեցաւ դիւահարն:

Եւ աղաչէր զնա ամենայն բազմութիւնն շուրջ զկողմամբքն Գերգեսացւոց՝ գնալ ի սահմանացն նոցա, քանզի ահիւ մեծաւ տագնապէին. և նա մտեալ ի նաւ, դարձաւ անդրէն:

Աղաչէր զնա՝ այրն ուստի դևքն ելեալ էին՝ շրջել ընդ նմա. արձակեաց զնա՝ և ասէ: Դարձ ի տուն քո, և պատմեա զոր միանգամ արար քեզ Աստուած. գնաց ի քաղաքն՝ և քարոզէր զոր ինչ արար նմա Յիսուս:

ՁԵ Եւ իբրև դարձաւ անդրէն Յիսուս, ընկալաւ զնա ժողովուրդն. քանզի ամենեքեան ակն ունէին նմա:

Եւ ահա՝ եկն այր մի՝ որում անուն էր Յայրոս, և նա էր իշխան ժողովրդեանն. անկեալ առ ոտսն Յիսուսի, աղաչէր զնա՝ մտանել ի տուն նորա:

Զի դուստր մի՝ միամօր էր նորա, ամաց իբրև երկոտասանից, և էր մերձ ի մահ. և ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդքն նեղէին զնա:

Եւ կին մի՝ էր ի տեռատեսութեան արեան յամաց երկոտասանից, որ ի բժիշկս ծախեալ էր զամենայն ինչս իւր. որում ոչ էր լեալ հնար յումեքէ բժշկել:

Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ի քղանցս հանդերձի նորա. և նոյնժամայն՝ եկաց բղխումն արեան նորա:

Եւ ասէ Յիսուս. ո՞վ է որ մերձեցաւն յիս. իբրև ամենեքեան ուրանային, ասէ Պետրոս՝ և որք ընդ նմա էին. վարդապետ՝ ժողովուրդք պնդեն և նեղեն զքեզ:

Եւ ասէ Յիսուս. ոմն մերձեցաւ յիս, քանզի գիտացի՝ եթէ զօրութիւն ել յինէն:

Իբրև ետես կինն՝ թէ ոչ ծածկեցաւ ի նմանէ, եկն դողալով՝ և անկաւ առաջի նորա թէ վասն որոյ իրաց մերձեցաւ ի նա, և պատմեաց առաջի ամենայն ժողովրդեանն. և թէ որպէս բժշկեցաւ առժամայն:

Եւ ասէ. քաջալերեա՛ց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ի խաղաղութիւն:

Եւ մինչդեռ նա խօսէր, գայ ՁԵ
ոմն ի տանէ ժողովրդապետին՝ և ասէ ցնա. մեռաւ դուստրն

քո, մի՛ ինչ աշխատ առներ զդա:

Իսկ Յիսուս՝ իբրև լուաւ, պատասխանի ետ նմա և ասէ. մի՛ երկնչիր, միայն հաւատա և կեցցէ:

Եւ մտեալ ի տունն, ոչ զոք եթող մտանել, բայց միայն զՊետրոս և զՅակոբոս և զՅովհաննէս, և զհայր մանկանն և զմայր նորա:

Լային ամենեքեան՝ և կոծէին զնա. և նա՝ ասէ. մի՛ լայք զի չէ մեռեալ, այլ ննջէ:

Եւ նոքա՝ ծաղր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մեռաւ:

Եւ նորա՝ հանեալ զամենեսին արտաքս, կալաւ զձեռանէ նորա, բարբառեցաւ և ասէ. արի կաց մանուկ դու:

Եւ դարձաւ ոգի նորա, և կանգնեցաւ վաղվաղակի. և հրամայեաց տալ նմա ուտել:

Եւ զարմացան ծնողքն նորա. և նա՝ պատուիրէր մի՛ ումեք ասել՝ որ ինչ եղեն:

(Յերրորդում Կիւրակէի Շր. Աւուրն):

ԳԼՈՒԽ Թ.

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ կոչեցեալ զերկոտասան 29
առաքեալսն, ետ նոցա զօրութիւն և իշխանութիւն ի վերայ ամենայն դիւաց, և բժշկել զհիւանդութիւնս:

Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել զարքայութիւնն Աստուծոյ, և բժշկել զախտաժէտս:

Եւ ասէ ցնոսա. մի՛ ինչ բառնայք ի ճանապարհի, մի՛ գաւազան, և մի՛ մախաղ, մի՛ հաց, և մի՛ արծաթ, մի՛ երկուս հանդերձս ունիցիք:

Եւ յոր տուն մտանիցէք՝ անդ ագջիք, և անտի գնայցէք:

Եւ որք ոչ ընդունիցին զձեզ, յորժամ ելանիցէք ի քաղաքէն յայնմանէ, զփոշի ոտից ձերոց թօթափեսջիք ի վկայութիւն նոցա:

Եւ ելեալ շրջէին ընդ քաղաքս և ընդ գեօղս. աւետարանէին և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս:

Լուաւ Հերովդէս չորրորդապետ զգործսն ամենայն, և զարմանայր՝ վասն ասելոյն յոմանց,

եթէ Յովհաննէս յարեաւ ի մեռելոց, և յոմանց՝ թէ Եղիա յայտնեցաւ, և յայլոց՝ թէ մարգարէ ոմն յառաջնոցն յարեաւ:

Ասէ Հերովդէս. զՅովհաննէս ես գլխատեցի. իսկ սա՝ ո՞վ իցէ, զորմէ զայսպիսի իրս լսեմ. և խնդրէր տեսանել զնա:

Դ.Ա. Դարձան առաքեալքն, և պատմեցին նմա զամենայն, զոր արարին. և առեալ զնոսա՝ խուսեաց առանձինն ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ, որում անուն էր Բեթսայիդա:

Եւ ժողովուրդքն իբրև գիտացին, գնացին զհետ նորա. և ընկալեալ զնոսա խօսէր ընդ նոսա վասն արքայութեանն Աստուծոյ, և որոց պէտք էին բժշկութեան՝ բժշկէր:

Եւ օրն սկսաւ տարաժամել. մատեան երկոտասանքն և ասեն ցնա. արձակեա՛ զժողովուրդդ, զի երթեալ շուրջ ի գեօղսն՝ և յագարակս հանգիցեն, և գտցեն կերակուր. զի աստ՝ յանապատի տեղւոջ եմք:

Ասէ ցնոսա. դուք տո՛ւք դոցա ուտել. և նոքա ասեն. ոչ գոյ մեր աւելի քան զհինգ նկանակ և զերկուս ձկունս. բայց եթէ երթիցուք, գնեսցուք բաւական ժողովրդեանդ կերակուր:

Քանզի էին արք՝ իբրև հինգ հազարք. ասէ ցաշակերտսն. բազմեցուցէ՛ք զդոսա՝ դասս դասս, յիսուն յիսուն:

Եւ արարին այնպէս, և բազմեցուցին զամենեսեան:

Եւ առեալ զհինգ նկանակսն և զերկուս ձկունսն, հայեցաւ յերկինս՝ օրհնեաց, և եբեկ՝ և տայր ցաշակերտսն արկանել ժողովրդեանն:

Կերան և յագեցան ամենեքեան. և բարձին զնշխարս կոտորոցն՝ երկոտասան սակառի:

(Չորրորդում Կիւրակէի աւուրն):

Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եղև ի կալն նորա յաղօթս առանձինն, էին ընդ նմա և աշակերտքն նորա. եհարց զնոսա և ասէ. զո՞ ոք ասեն զինէն ժողովուրդքն՝ թէ իցեմ: Դ.Դ.

Եւ նոցա պատասխանի տուեալ՝ ասեն. զՅովհաննէս մկրտիչ, և այլք՝ զԵղիա. իսկ այլք՝ թէ մարգարէ ոք յառաջնոցն յարեաւ:

Ասէ ցնոսա. դուք՝ զո՞վ ոք ասէք զինէն թէ իցեմ. պատասխանի ետ Պետրոս՝ և ասէ. զՔրիստոսն Աստուծոյ:

Նա՝ սաստեաց ի նոսա, և պատուիրեաց մի՛ ումեք ասել զայն:

Եւ ասէ՝ թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ բազում չարչարել՝ և անարգել ի քահանայապետից և ի ծերոց և ի դպրաց, և սպանանել՝ և յերիր աւուր յառնել:

Դ.Զ Եւ ասէր առ ամենեսին. եթէ որ կամի զկնի իմ գալ, ուրասցի զանձն, և առցէ զխաչ իւր հանապազ, և եկեսցէ զհետ իմ: Զի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել, կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ կեցուսցէ զնա:

Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ շահեսցի, և զանձըն իւր կորուսցէ կամ տուժեսցի:

Զի որ ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ, զնա՝ և որդի մարդոյ յամօթ արասցէ՝ յորժամ գայցէ փառօք իւրովք՝ և հօր, և հրեշտակաց սրբոց:

Դ.Է Բայց արդարև՝ ասեմ ձեզ, եթէ են ոմանք ի դոցանէ որ այդր կան, որք մի՛ ճաշակեսցեն զմահ, մինչև տեսցեն զարքայութիւնն Աստուծոյ:

Եւ եղև յետ այսց բանից՝ իբրև աւուրք ութ, առեալ զՊետրոս՝ և զՅակոբոս և զՅովհաննէս, ել ի լեառն կալ յաղօթս:

Եւ ի կալ նորա յաղօթս՝ եղև տեսիլ երեսաց նորա այլակերպ. և փոխեցաւ հանդերձ նորա՝ և եղև սպիտակ փայլուն:

Եւ ահա՝ արք երկու խօսէին ընդ նմա. որ էին Մովսէս և Եղիա, երևեալ փառօք. և ասէին զելիցն նորա՝ զոր կատարելոց էր յԵրուսաղէմ:

Իսկ Պետրոս և որք ընդ նըմայն էին՝ ծանրացեալք ի քնոյ՝ զարթեան, տեսին զփառսն նորա, և զերկուս արսն որ կային առ նմա:

Եւ եղև ի մեկնելն նոցա ի նմանէ, ասէ Պետրոս ցՅիսուս. վարդապետ՝ բարւոք է մեզ աստ լինել, և արասցուք երիս տաղաւարս, մի՝ քեզ, և մի՝ Մովսէսի, և մի՝ Եղիայի. և ոչ գիտէր զինչ խօսէր:

Եւ իբրև զայս ասաց, եկն ամպ և հովանի եղև ի վերայ նոցա. և երկեան ի մտանելն նոցա ընդ ամպովն:

Ձայն եղև յամպոյն և ասէ. դա է որդի իմ ընտրեալ, դմա լուարուք.

Եւ ընդ լինել բարբառոյն՝ գըտաւ Յիսուս միայն. և նոքեանք լռեցին, և ոչ ումեք պատմեցին

յաւուրսն յայնոսիկ, և ոչինչ՝ յորոց տեսինն։

(Չորրորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն)։

Ընդ Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Ղ.Թ. Եւ եղև ի վաղիւն. մինչ իջանէին նոքա ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդ բազում։

Եւ ահա՝ այր մի ի ժողովրդենէ անտի, աղաղակեաց և ասէ. վարդապետ՝ աղաչեմ զքեզ հայեաց յորդի իմ. զի միամօր է ինձ։

Եւ ահա՝ այս հարկանի ի նրմա, և յանկարծ գոչէ, և զարկուցանէ՝ և թաւալեցուցանէ զնա և փրփրեցուցանէ, և հազիւ մեկնի ի նմանէ, խորտակեալ զնա։

Եւ աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանցեն զնա, և ոչ կարացին։

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև յերբ իցեմ ընդ ձեզ, և անսայցեմ ձեզ. մատո այսր զորդին քո։

Եւ մինչդեռ մատչէր, զարկոյց զնա դևն, և շարժլեաց։

Սաստեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն. և ետ զնա ցհայր իւր։

Եւ զարմանային ամենեքեան Ճ/ՃԱ. ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ. և ի զարմանալն ամենեցուն ի վերայ ամենայնի զոր առնէր, ասէ ցաշակերտսն իւր. դիք դուք ի լսելիս ձեր զբանս զայսոսիկ. զի որդի մարդոյ մատնելոց է ի ձեռս մարդկան։

Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, և էր ծածկեալ ի նոցանէ զի մի՛ գիտասցեն. և երկնչէին հարցանել ցնա վասն բանին այնորիկ։

Եմուտ խորհուրդ ի նոսա, թէ ո՞ արդեօք մեծ իցէ ի նոցանէ։

Յիսուս իբրև ծանեաւ զխորհուրդս սրտից նոցա, առ մանուկ մի՝ կացոյց ի մէջ նոցա առ իւր, և ասէ ցնոսա. որ ոք ընկալցի զմանուկս զայս յանուն իմ՝ զիս ընդունի. և որ զիս ընդունիցի՝ ընդունի զառաքիչն իմ, զի որ փոքրիկն է յամենեսին ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ։

Պատասխանի ետ Յովհաննէս՝ և ասէ. վարդապետ, տեսաք զոմն, զի յանուն քո դևս հանէր՝ և արգելաք զնա, զի ոչ շրջի ընդ մեզ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. մի՛ ար-

զելուք զնա, զի որ ոչն է ձեր թշնամի՝ ի ձեր կողմն է:

(Չորրորդում Կիւրակէի Գշ. Աւուրն):

Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՃԳ Եւ եղեւ ի կատարել աւուրց վերանալոյ նորա՝ և ինքն զերեսս հաստատեաց երթալ յԵրուսաղէմ:

Եւ առաքեաց հրեշտակս առաջի երեսաց իւրոց. և իբրև չոգան, մտին ի գեօղ մի Սամարացւոյ՝ պատրաստել ինչ նմա:

Եւ ոչ ընկալան զնա զի դէմ եդեալ էր նորա երթալ յԵրուսաղէմ:

Իբրև տեսին աշակերտքն՝ Յակոբոս և Յովհաննէս, ասեն. տէր՝ կամի՞ս զի ասասցուք, և իջցէ հուր յերկնից՝ և սատակեսցէ զնոսա:

Դարձաւ՝ սաստեաց ի նոսա՝ և ասէ. ոչ գիտէ՞ք՝ որո՞յ հոգւոյ էք դուք. զի որդի մարդոյ՝ ոչ եկն զոգիս մարդկան կորուսանել՝ այլ կեցուցանել, և գնացին յայլ գեօղ:

Եւ մինչդեռ երթային նոքա ի ճանապարհի, ասէ ոմն ցնա. եկից զկնի քո՝ յոր վայր և երթիցես:

Ասէ ցնա Յիսուս. աղուեսուց՝ որջք գոն, և թռչնոց երկնից՝ դադարք, և որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ՝ ուր դիցէ զգլուխ:

Ասէ ցմիւս ևս. եկ զկնի իմ. և նա՝ ասէ. տէր՝ հրաման տուր ինձ երթալ նախ թաղել զհայր իմ.

Ասէ ցնա Յիսուս. թող զմեռեալսն՝ թաղել զմեռեալս իւրեանց, և դու երթ՝ պատմեա զարքայութիւնն Աստուծոյ:

Ասէ և այլ ոմն. եկից զկնի քո տէր, բայց նախ հրաման տուր ինձ՝ հրաժարել ի տանէ իմմէ:

Ասէ ցնա Յիսուս. ոչ ոք արկանէ ձեռն զմաճով, և հայիցի յետս, եթէ յաջողեալ իցէ արքայութեան Աստուծոյ

(Չորրորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յետ այսորիկ երեւեցոյց տէր ՃԷ
և այլ ևս եօթանասուն և երկուս. և առաքեաց զնոսա եր-

կուս երկուս առաջի իւր, յամենայն քաղաքս և ի տեղիս՝ ուր ինքն երթալոց էր:

Եւ ասէ ցնոսա. հունձք բազում են՝ և մշակք սակաւ. արդ՝ աղաչեցէք զտէր հնձոց, զի հանցէ մշակս ի հունձս իւր:

Երթայք, ահա՝ առաքեմ ըզձեզ իբրև զգառինս ի մէջ գայլոց:

Մի՛ բառնայք քսակ, և մի՛ մախաղ, մի՛ կօշիկս, և ի ճանապարհի ումեք ողջոյն մի՛ տայցէք:

Յոր տուն մտանիցէք, նախ ասասջիք թէ ողջոյն տանս այսմիկ:

Եւ եթէ իցէ անդ որդի ողջունի՝ հանգիցէ ի վերայ նորա ողջոյնն ձեր. ապա թէ ոչ՝ ի ձեզ դարձցի:

Եւ ի նմին տան ագանիջիք, ուտիջիք և ըմպիջիք ի նոցանէ. զի արժանի է մշակն վարձու իւրոյ. մի՛ փոխիցիք տանէ ի տուն:

Յոր քաղաք մտանիցէք՝ և ընդունիցին զձեզ, ուտիջիք զինչ առաջի դնիցեն ձեր:

Եւ բժշկեսջիք որ ի նմա հիւանդք իցեն. և ասասջիք նոցա, մերձեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ:

Իսկ յոր քաղաք մտանիցէք, և ոչ ընդունիցին զձեզ. իբրև ելանիցէք ի հրապարակս նորա՝ ասասջիք. և զփոշին՝ որ կցեալ է ի քաղաքէ ձերմէ յոտս մեր՝ թօթափեսցուք ի ձեզ. բայց զայս գիտասջիք՝ զի մերձեալ է արքայութիւն Աստուծոյ:

Ասեմ ձեզ, զի Սոդոմացւոց ընդարձակագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ՝ քան քաղաքին այնմիկ:

Վա՛յ քեզ Քորացին. վա՛յ քեզ Բեթսայիդա. զի եթէ ի Տիւրոս և ի Սիդոնի եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ եղեն ի ձեզ, վաղու ևս արդեօք ի խորգ և ի մոխիր նստեալ ապաշխարեալ էր:

Բայց Տիւրոսի և Սիդոնի ընդարձակագոյն լիցի յաւուրն դատաստանի քան ձեզ:

Եւ դու, Կափառնայում, որ մինչև յերկինս բարձրացեալ ես, մինչև ի դժոխս իջցես:

Որ ձեզ լսէ, ինձ լսէ. և որ զձեզ անարգէ, զիս անարգէ. և որ զիս անարգէ, զառաքիչն իմ անարգէ. և որ ինձ լսէ, լսէ այնմիկ որ զիսն առաքեաց: ճժզ

Դարձան եօթանասունն և երկուքն խնդութեամբ և ասեն. Տէր՝ և դևք հնազանդին մեզ յանուն քո:

Եւ ասէ ցնոսա. տեսանէի զսատանայ անկեալ յերկնից

իբրեւ զփայլակն:
Ահա՛ ետու ձեզ իշխանութիւն
կոխել զօձս եւ զկարիճս, եւ զա-
մենայն զօրութիւն թշնամւոյն,
եւ ձեզ ոչինչ մեղանչիցեն:
Բայց ընդ այն մի խնդայք՝
եթէ այսք հնազանդին ձեզ. այլ
խնդացէ՛ք՝ զի անուանք ձեր
գրեալ են յերկինս:
ՃԺԸ Ի նմին ժամու ցնծացաւ
Յիսուս հոգւովն սրբով եւ ասէ.
գոհանամ զքեզ Հա՛յր տէր
երկնի եւ երկրի, զի ծածկեցեր
զայս յիմաստնոց եւ ի գիտնոց,
եւ յայտնեցեր զայս տղայոց.
այո՛ Հա՛յր, զի այսպէս հաճոյ ե-
ղեւ առաջի քո:
Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ի
Հօրէ իմմէ. եւ ոչ ոք գիտէ թէ
ո՛վ է որդի, եթէ ոչ՝ Հայր, եւ ո՞ է
Հայր՝ եթէ ոչ՝ որդի, եւ ում
կամիցի որդին յայտնել:
Եւ դարձեալ առանձինն առ
աշակերտսն՝ ասէ. երանի աչաց՝
որ տեսանիցեն՝ զոր տեսանէ՛-
քդ:
Ասեմ ձեզ. զի բազում մար-
գարէք եւ թագաւորք կամեցան
տեսանել՝ զոր դուքդ տեսա-
նէ՛ք՝ եւ ոչ տեսին. եւ լսել զոր
լսէքդ՝ եւ ոչ լուան:

(Զորրորդում Կիւրակէի Նշ. աւուրն).

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ահա՛ յարեաւ ոմն օրի- ՃԻԱ
նական՝ փորձէր զնա եւ ասէր.
վա՛րդապետ՝ զի՞նչ գործեցից՝
զի զկեանս յաւիտենականս ժա-
ռանգեցից:
Եւ նա՝ ասէ ցնա. յօրէնս՝
զի՞նչ գրեալ է, ո՞րպէս ըն-
թեռնուս:
Նա՝ պատասխանի ետ՝ եւ ա-
սէ. սիրեսցես զտէր Աստուած
քո յամենայն սրտէ քումմէ, եւ
յամենայն անձնէ քումմէ, եւ
յամենայն զօրութենէ քումմէ,
եւ յամենայն մտաց քոց. եւ
զընկեր քո իբրեւ զանձն քո:
Եւ ասէ ցնա. ուղիղ ետուր
զպատասխանիդ, զայդ արա՛ եւ
կեցցես:
Նա՝ իբրեւ կամեցաւ զանձն
արդարացուցանել՝ ասէ ցՅի-
սուս. եւ ո՞վ է իմ ընկեր:
Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ
ասէ. այր մի՝ իջանէր յԵրու-
սաղեմէ յԵրիքով, եւ անկաւ ի
ձեռս աւազակաց, որք մերկա-
ցուցին զնա, եւ վէրս ի վերայ
եդին, թողին կիսամահ եւ գը-
նացին:

Դէպ եղև քահանայի միոջ իջանել ընդ նոյն ճանապարհ, և տեսեալ զնա, զանց արար:

Նոյնպէս և Ղևտացի մի՝ եկեալ ընդ նոյն տեղի, ետես և զանց արար:

Սամարացի ոմն ճանապարհորդեալ, եկն ընդ նոյն առ նովաւ, և տեսեալ զնա՝ գթացաւ. և մատուցեալ պատեաց զվէրս նորա, արկեալ ի վերայ ձէթ և գինի. և եդեալ ի վերայ գրաստու իւրոյ՝ ած զնա ի պանդոկի մի, և դարմանեաց զնա:

Եւ ի վաղիւ անդր՝ իբրև եհաներ անտի, հանեալ ետ ցպանդոկապետն երկուս դահեկանս՝ և ասէ. դարման տար դմա, և զոր ինչ ծախեսցես ի դա՝ ի միւսանգամ գալստեան իմում հատուցից քեզ:

Արդ՝ ո՞ յերեցունց ի նոցանէ թուի քեզ մերձաւոր լինել անկելոյն ի ձեռս աւազակացն:

Եւ նա ասէ. որ արար զողորմութիւնն ի վերայ նորա. ասէ ցնա Յիսուս. երթ և դու՝ արա նոյնպէս:

Եւ եղև ի գալն նոցա, և ինքն եմուտ ի գեօղ մի. և կին ոմն անուն Մարթա՝ ընկալաւ զնա ի տան իւրում:

Եւ նորա էր քոյր մի, որում անուն էր Մարիամ, որ և եկն նստաւ առ ոտսն Տեառնն, և լսէր զբանս նորա:

Եւ Մարթա զբաղեալ էր ի բազում սպասու. եկն եկաց առ նմա՝ և ասէ. Տէր՝ ոչինչ փոյթ է քեզ, զի քոյրդ իմ միայն եթող զիս ի սպասու. արդ՝ ասա դմա զի օգնեսցէ ինձ:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ. Մա՛րթա Մա՛րթա, դու հոգաս և զբաղում իւիք զբաղեալ ես:

Բայց սակաւ ինչ պիտոյ է. Մարիամ մասն բարի ընտրեաց, որ ոչ բարձցի ի նմանէ:

(Չորրորդում Կիւրակէի Ուր. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եղև ի տեղւոջ ուրեք կալ ՃԻԳ
յաղօթս. և իբրև դադարեաց, ասէ ցնա ոմն յաշակերտացն իւրոց. Տէ՛ր՝ ուսո՛ մեզ յաղօթս կալ, որպէս Յովհաննէս ուսոյց աշակերտացն իւրոց:

Ասէ ցնա, յորժամ կայցէք յաղօթս, ասասջիք. Հա՛յր մեր, սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո:

Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ զօրըստօրէն:
Եւ թող մեզ զմեղս մեր. զի և մեք թողումք ամենայնի՝ որ պարտիցին մեզ. և մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն:

Եւ ասէ ցնոսա. ո՞վ է ի ձէնջ որոյ իցէ բարեկամ. և երթիցէ առ նա ի մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա, բարեկա՛մ՝ տուր ինձ փոխ երիս նկանակս. զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ, և ոչ ինչ ունիմ դը-նել առաջի նորա:

Եւ նա ի ներքուստ տայցէ պատասխանի և ասիցէ. մի՛ աշխատ առներ զիս, զի դուռքդ փակեալ են, և մանկունքս ընդ ինև կան յանկողնի. ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ:
Ասեմ ձեզ, եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տացէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ:

Եւ ես՝ ասեմ ձեզ. խնդրեցէք՝ և տացի ձեզ, հայցեցէք՝ և գտջիք, բաղխեցէք՝ և բացցի ձեզ:
Զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բաղխէ՝ բացցի նմա:

Յո՞ ոք ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն օ՛ձ տայցէ նմա:
Եւ կամ խնդրիցէ ձու, միթէ կարի՞ճ տայցէ նմա:
Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, ո՞րչափ ևս առաւել Հայր ձեր յերկնից տացէ բարիս այնոցիկ, որ խնդրեն ի նմանէ:

(Չորրորդում Կիւրակէի Հր. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ հանէր դև մի համր. և եղև յելանել դիւին՝ խօսեցաւ համրն, և զարմացան ամենայն ժողովուրդքն: ձւ.2
Եւ ոմանք ի նոցանէ ասեն. բէեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդևս:
Եւ այլք՝ փորձէին, և նշան յերկնից խնդրէին ի նմանէ:

Իսկ նորա՝ գիտացեալ զխորհուրդս նոցա, ասէ ցնոսա. ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն, աւերի, և տուն բաժանեալ յանձն՝ կործանի:
Ապա եթէ և սատանայ բաժանեցաւ յանձնէ, զիա՞րդ կայցէ թագաւորութիւն նորա. զի ասէք զինէն եթէ բէեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդևս:
Եթէ ես բէեղզեբուղաւ հանեմ

զդեւս, որդիքն ձեր իւ հանիցեն. վասն այդորիկ նոքին եղիցին ձեր դատաւորք:

Իսկ եթէ մատամբ Աստուծոյ հանեմ զդեւս, ապա հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ:

Յորժամ հզօր վառեալ՝ պահիցէ զտուն իւր, ի խաղաղութեան են ինչք նորա:

Բայց եթէ հզօրագոյն քան զնա ի վերայ եկեալ յաղթեսցէ նմա, զսպառազինութիւնն նորա հանէ յոր յուսացեալ էր, եւ զաւար նորա բաշխեսցէ:

Որ ոչ է ընդ իս՝ հակառակ իմ է, եւ որ ոչ ժողովէ ընդ իս, ցրուէ:

Յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ ի մարդոյ, շրջի ընդ անջրդին տեղիս խնդրէ հանգիստ. եւ իբրեւ ոչ գտանէ, ասէ. դարձայց անդրէն ի տուն իմ ուստի ելի. եւ գայ գտանէ մաքրեալ եւ յարդարեալ:

Յայնժամ երթայ եւ առնու եօթն այլ այս չար եւս քան զինքն, եւ մտեալ բնակէ անդ. եւ լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն:

ՃԼԱ Եւ եղեւ մինչդեռ խօսէր զայս, ձայն եբարձ կին մի ի ժողովրդենէ անտի եւ ասէ. երանի է որովայնին՝ որ կրեաց զքեզ, եւ ստեանցն՝ որ դիեցուցին զքեզ:

Եւ նա ասէ. նա՝ երանի այնոցիկ է, որ լսեն զբանն Աստուծոյ, եւ առնիցեն:

Եւ ի դիզանել ի վերայ նորա ՃԼԲ
ժողովրդոցն՝ սկսաւ ասել. ազգս այս՝ ազգ չար է. նշան խնդրէ, եւ նշան յերկնից ոչ տացի սմա՝ բայց նշանն Յովնանու:

Զի որպէս եղեւ Յովնան նշան Նինուէացւոց, նոյնպէս եղիցի եւ որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ:

Դշխոյն հարաւոյ յարիցէ ի դատաստանի ընդ արս ազգիս այսորիկ, եւ դատապարտեսցէ զսա. զի եկն ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի. եւ ահա՝ աւելի քան զՍողոմոն է աստ:

Արք Նինուէացիք յարիցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ, եւ դատապարտեսցեն զսա. զի ապաշխարեցին ի քարոզութեան Յովնանու. եւ ահա՝ աւելի քան զՅովնան է աստ:

(Հինգերորդում Կիւրակէի աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս Ասէ։

ձԼ.Գ Ոչ ոք լուցեալ ճրագ՝ դնէ ի թաքստեան և ոչ ընդ գրուանաւ, այլ ի վերայ աշտանակի. զի որ մտանեն՝ լոյս տեսանիցեն։

Ճրագ մարմնոյ ակն է. յորժամ ակնն առատ է, ամենայն մարմինն լուսաւոր եղիցի. և երբ ակն չար է, և մարմինն խաւարին եղիցի։

Արդ՝ զգոյշ լեր, գուցէ լոյսդ որ ի քեզ է՝ խաւար իցէ։

Եթէ մարմինդ քո ամենայն լուսաւոր է, և չգուցէ մասն ինչ խաւարին, եղիցի լուսաւոր ամենայն՝ որպէս յորժամ ճրագն նշուլիւք լուսաւորիցէ զքեզ։

Եւ մինչդեռ խօսէր զայս, աղաչէր զնա ումն փարիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ առ նմա. և նա՝ մտեալ բազմեցաւ։

Իսկ փարիսեցին՝ զարմացաւ. զի նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշ։

Ասէ ցնա տէր. այժմ դուք փարիսեցիք զարտաքին զբաժակին և զպնակին սրբէք. և ներքին ձեր լի է յափշտակութեամբ և չարութեամբ. անմիտք՝ ո՞չ ապաքէն որ զարտաքինն արար, և զներքինն նոյն արար։

Բայց ա՛զէ՝ զարժանն իսկ. տուք ողորմութիւն, և ահա ամենայն սուրբ է ձեր։

Այլ վա՛յ ձեզ փարիսեցւոց. զի տասանորդէք զանանուխ և զփեգենայ, և զամենայն բանջար՝ և անցանէք զիրաւամբք և զսիրովն Աստուծոյ. զայս՝ արժան էր առնել՝ և զայնու՝ ոչ անցանել։

Վա՛յ ձեզ փարիսեցւոց. զի սիրէք զբարձրագահս ի ժողովուրդս, և զնախողջոյնս ի հրապարակս։

Վա՛յ ձեզ, զի էք դուք իբրև զգերեզմանս անյայտս, և մարդիկ գնան ի վերայ՝ և ոչ գիտեն։

Պատասխանի ետ ումն յօրինականացն՝ և ասէ ցնա. վա՛րդապետ՝ զայդ բանս ասելով, և զմեզ թշնամանես։

Եւ նա՝ ասէ. և ձեզ վա՛յ օրինականացդ. զի բառնայք մարդկան բեռինս դժուարակիրս, և դուք մատամբ միով ի բեռինսն ոչ մերձենայք։

Վա՛յ ձեզ, զի շինէք զշիրիմս մարգարէիցն. և հարքն ձեր սպանին զնոսա։

Ապա ուրեմն վկայէք, եթէ կամակիցք էք գործոց հարցն ձե-

րոց· զի նոքա կոտորեցին զնոսա, և դուք զգերեզմանս նոցա շինէք։

ՃԽԱ Վասն այսորիկ իմաստութիւնն Աստուծոյ ասաց· առաքեցից ի նոսա մարգարէս և առաքեալս, և ի նոցանէ սպանանիցեն և հալածիցեն· զի խնդրեսցի արիւնն ամենայն մարգարէից՝ հեղեալ ի սկզբանէ աշխարհի՝ յազգէ յայսմանէ։

Յարենէն Աբէլի մինչև յարիւնն Զաքարիա կորուսելոյ ընդ սեղանն և ընդ տաճարն· այո՛ ասեմ ձեզ, խնդրեսցի յազգէ յայդմանէ։

Վա՜յ ձեզ օրինականացդ· զի թափուցանէք զփականս գիտութեանն· դուք՝ ոչ մտանէք, և որ մտանելոցն են՝ արգելուք։

Եւ ի խօսելն զայս ամենայն առ նոսա առաջի ամենայն ժողովրդեանն՝ զամօթի հարկանէին· և սկսան դպիրքն և փարիսեցիք զչարել և գրգռել ընդ նմա վասն բազում իրաց· և սպասել որսալ ինչ բանս ի բերանոյ նորա, զի չարախօսեսցեն զնմանէ։

ՃԽԴ Որովք ի կուտել բիւրաւորաց ժողովրդեանն՝ մինչև կոխել զմիմեանս, սկսաւ ասել ցաշակերտսն իւր· նախ՝ զգուշ լերուք անձանց ի խմորոյ փարիսեցւոցն, որ է կեղծաւորութիւն։

Զի ոչինչ է ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի։ ՃԽԲ

Վասն զի զոր ինչ ասիցէք ի խաւարի, լսելի լիցի ի լոյս· և զոր յունկանէ խօսեցարուք ի շտեմարանս, քարոզեսցի ի վերայ տանեաց։

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց· մի՛ զարհուրիցիք յայնցանէ որ սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին առնել։ ՃԽԳ

Այլ ցուցից ձեզ յումմէ երկնչիցիք· երկերո՛ւք յայնմանէ՝ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանութիւն արկանել ի գեհեն· այո՛ ասեմ ձեզ, յայնմանէ երկերուք։

Ո՞չ ապաքէն հինգ ձագ՝ երկուց դանգաց վաճառի, և մի ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ առաջի Աստուծոյ։

Այլ ձեր՝ և ամենայն խոկ հեր գլխոյ թուեալ է· մի՛ երկնչիք, զի քան զբազում ձագըս լաւ էք դուք։

Ասեմ ձեզ· զի ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, և որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնմանէ առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ։

Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան, ուրացեալ լիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ:

Եւ ամենայն որ ասէ բան զորդւոյ մարդոյ, թողցի նմա. բայց որ զհոգին սուրբ հայհոյիցէ, մի՛ թողցի նմա:

Այլ յորժամ տանիցին զձեզ ի ժողովուրդս, և ի պետութիւնս, և յիշխանութիւնս, մի՛ հոգայցէք՝ որպէս թէ զի՞նչ պատասխանի տայցէք, կամ զի՞նչ ասիցէք. զի հոգին սուրբ ուսուսցէ ձեզ ի նմին ժամու՝ զի՞նչ պարտ իցէ խօսել:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն).

Ասէ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ձխթ Ասէ մի ոմն ի ժողովրդենէն ցնա. վարդապետ՝ ասա՛ ցեղբայր իմ, բաժանել ընդ իս զժառանգութիւնն:

Եւ նա՝ ասէ ցնա. ա՛յր դու՝ ո՞ կացոյց զիս դատաւոր կամ բաժանարար ի վերայ ձեր:

Եւ ասէ ցնոսա. տեսէք և զգոյշ լերուք յամենայն ագահութենէ. զի ոչ եթէ ի մթերից ընչից ուրուք իցեն կեանք նորա:

Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի՝ և ասէ. առն ուրումն մեծատան եառուն անդք առհմականս. և խորհէր ի միտս իւր՝ և ասէր. զի՞ գործեցից՝ զի ոչ գոյ տեղի, ուր ժողովեցից զարդիւնս իմ:

Եւ ասէ. զիտեմ զի՛նչ արարից. քակեցից զշտեմարանս իմ՝ և ևս մեծամեծս շինեցից. և անդր ժողովեցից զցորեան և զամենայն բարութիւնս իմ:

Եւ ասացից ցանձն իմ. անձն՝ ունիս բազում բարութիւնս համբարեալ ամաց բազմաց. հանգի՛ր՝ կե՛ր ա՛րբ և ուրա՛խ լեր:

Ասէ ցնա Աստուած. անմի՛տ յայսմ գիշերի զոգիդ ի քէն ի բաց պահանջիցեն, իսկ զոր պատրաստեցերն՝ ո՞ւմ լինիցի:

Նոյնպէս և որ գանձէ անձին, և ոչ յԱստուած մեծանայցէ:

Ասէ ցաշակերտսն իւր. վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. մի՛ հոգայք ընդ ոգւոյ՝ թէ զի՛նչ ուտիցէք, և մի՛ ընդ մարմնոյ՝ թէ զի՛նչ զգենուցուք. զի ոգի առաւել է քան զկերակուր, և մարմին քան զհանդերձ:

Հայեցարուք ընդ ագռաւս, զի ոչ սերմանեն և ոչ հնձեն, որոց ոչ գոն շտեմարանք՝ և ոչ համբարանոցք, և Աստուած կերակրէ զնոսա. ո՞րչափ ևս ա-

ռաւել զձեզ՝ որ լաւ էք քան զթռչունս:

Ո՞վ ի ձէնջ առ հոգալ՝ կարիցէ յաւելուլ ի հասակ իւր կանգուն մի:

Իսկ արդ՝ եթէ ի փոքուն չէք բաւական՝ վասն այլոցն զի՞ հոգայցէք:

Հայեցարուք ընդ շուշանն, որպէս աճէ՝ ոչ ջանայ՝ և ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ, և ոչ Սողոմոն յամենայն ի փառսն իւր զգեցաւ իբրև զմի ի նոցանէ:

Իսկ եթէ զխոտն՝ որ այսօր ի բացի է՝ և վաղիւ ի հնոց արկանելի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ. ո՞րչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք:

Եւ դուք մի՛ խնդրէք՝ զի՛նչ ուտիցէք կամ զի՛նչ ըմպիցէք, և մի՛ զբաղնուք:

Զի զայն ամենայն՝ հեթանոսք աշխարհի խնդրեն. այլ ձեր հայր՝ գիտէ զի պիտոյ է այն ամենայն:

Բայց խնդրեցէք նախ՝ զարքայութիւն Աստուծոյ. և զարդարութիւն նորա, և այն ամենայն յաւելցի ձեզ:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Գշ. աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ. ՃԺԱ.
զի հաճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւնն:

Վաճառեցէք զինչս ձեր, և տուք զողորմութիւն. և արարէք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց ապականէ:

Զի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին:

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս, և ճրագունք լուցեալք:

Եւ դուք նմանողք մարդկան՝ որ ակն ունիցին տեառն իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ ի հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ և բաղխիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա:

Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ, զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս. ամէն ասեմ ձեզ՝ զի գօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազմեցուսցէ զնոսա, և անցեալ պաշտիցէ զնոսա:

Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնոքիկ:

Բայց զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ, հսկէր, և չըտայր թողլ ական հատանել ի տան իւրում:

Եւ դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ:

ՃԾԷ Ասէ Պետրոս. տէր՝ առ մեզ ասացեր զառակդ զայդ՝ թէ առ ամենեսեան:

Եւ ասէ տէր. ո՞վ իցէ հաւատարիմ տնտես և իմաստուն, զոր կացոյց տէր իւր ի վերայ գերդաստանի իւրոյ տալ ի ժամու զկերակուրս:

Երանի իցէ ծառային այնմիկ զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս:

Արդարև ասեմ ձեզ, զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա:

Ապա թէ ասիցէ ծառայն այն ի սրտի իւրում. յամէ տէր իմ ի գալ. և սկսանիցի հարկանել զծառայսն և զաղախնայսն, ուտել՝ և ըմպել՝ և արբենալ:

Եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ՝ յաւուր յորում ակն ոչ ունիցի, և ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ. ընդ մէջ կտրեսցէ զնա, և զմասն նորա ընդ անհաւատս դիցէ:

Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկամս տեառն իւրոյ՝ և ոչ պատրաստեսցէ ըստ կամաց նորա, արբցէ գան բազում:

Եւ որ ոչն գիտիցէ՝ և արժանի գանի ինչ գործիցէ, արբցէ գան սակաւ. ամենայնի՝ որում շատ տուաւ, շատ խնդրեսցի ի նմանէ. և որում բազում աւանդեցաւ, առաւել ևս պահանջեսցեն ի նմանէ:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Դշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Հուր եկի արկանել յերկիր. ՃԿ
և զի՞նչ. կամիմ թէ արդէն իսկ բորբոքէր:

Եւ մկրտութիւն մի ունիմ մկրտել. և զիա՞րդ, փութամ մինչև կատարեսցի:

Համարիք, եթէ խաղաղութի՞ւն եկի տալ յերկիր, ո՛չ. ասեմ ձեզ, այլ բաժինս:

Զի եղիցին յայսմհետէ հինգ ի տան միում բաժանեալք, երեքն՝ յերկուց, և երկուքն՝ յերից:

Բաժանեսցի հայր՝ յորդւոյ, և որդի՝ ի հօրէ. մայր՝ ի դստերէ, և դուստր՝ ի մօրէ. սկեսուր ի հարսնէ, և հարսն՝ ի սկեսրէ իւրմէ:

Ասաց և ցժողովուրդսն. յորժամ տեսանիցէք ամպ ծագեալ յարևմտից, խկոյն ասէք՝ թէ անձրև գայ, և լինի այնպէս:

Եւ յորժամ հարաւ շնչեալ, ասէք թէ խորշակ լինի, և լինի այնպէս:

Կեղծաւորք՝ զերեսս երկնի և երկրի գիտէք փորձել, իսկ զժամանակս զայս զիա՞րդ ոչ փորձէք:

Ընդէ՞ր և յանձանց իսկ ոչ ընտրէք զարժանն:

Յորժամ երթայցես ընդ ոսոխի քում առ իշխան, ի ճանապարհի տուր զհաշիւն զերծանել ի նմանէ. զի գուցէ քարշիցէ զքեզ առ դատաւորն, և դատաւորն մատնիցէ զահճի, և զահիճն արկանիցէ ի բանդ:

Ասեմ քեզ, ոչ ելանիցես անտի՝ մինչև հատուցանիցես զյետին բնիոնն:

ձկդ Եկին ոմանք՝ ի նմին ժամանակի, և պատմեցին նմա վասն Գալիլեացւոցն, որոց զարիւնն Պիղատոս խառնեաց ընդ զոհս նոցա:

Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. համարիք եթէ այն Գալիլեացի՞ք եղեն մեղաւորք քան զամենայն Գալիլեացիս, զի այնպիսի անցս կրեցին:

Ոչ. ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէ՛ք՝ ամենեքին նոյնպէս կորնչիջիք:

Կամ նոքա ութուտասանքն, յորոց վերայ աշտարակն անկաւ ի Սիլովամ և սպան զնոսա. համարիք թէ նոքա պարտապա՞նք եղեն քան զամենայն մարդիկ՝ որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ:

Ոչ. ասեմ ձեզ, այլ թէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքեան նոյնպէս կորնչիջիք:

Ասաց և զառակս զայս. թզենի մի էր ուրումն տնկեալ յայգւոջ իւրում. և եկն խնդրել պտուղ ի նմանէ՝ և ոչ եգիտ:

Ասէ ցայգեգործն. ահա՝ երեք ամք են՝ յորմէ հետէ գամ խնդրել զպտուղ ի թզենւոջդ՝ և ոչ գտանեմ. արդ՝ կտրեա զդա, ընդէ՞ր և զերկիրդ խափանէ:

Նա՝ պատասխանի ետ՝ և ասէ. տէր, թո՛ղ զդա՝ յայս ամ ևս, մինչև շուրջ զդովաւ բրեցից՝ և արկից աղբ:

Թերևս արասցէ պտուղ. ապա թէ ոչ՝ յամէ ևս հատցես զդա:

(Հինգերորդում Կիւրակէի Եշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ՃԿԴ Եւ ուսուցանէր ի միում ժողովրդանոցացն ի շաբաթու։

Եւ ահա կին մի՝ զոր ունէր այս հիւանդութեան ամս ութուտասն. և էր կարկամեալ, և ոչ կարէր ամենևին ի վեր հայել։

Եւ տեսեալ զնա Յիսուսի, կոչեաց առ ինքն՝ և ասէ ցնա. կին դու՝ արձակեալ ես ի հիւանդութենէ քումմէ։

Եւ եդ ի վերայ նորա ձեռն՝ և առ ժամայն ուղղեցաւ, և փառաւոր առնէր զԱստուած։

Պատասխանի ետ ժողովրդապետն՝ ցասուցեալ թէ ընդէ՞ր ի շաբաթու բժշկեաց Յիսուս, և ասէ ցժողովուրդն. վեց օր է՝ յորս արժան է գործել, յայնս եկա՛յք բժշկեցարուք, և մի՛ յաւուր շաբաթու։

Պատասխանի ետ նմա տէր՝ և ասէ. կեղծաւորք, իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ի շաբաթու՝ ո՞չ արձակէ զեզն իւր կամ զէշ ի մսրոյ, և տանի տայ ջուր։

Իսկ այս՝ դուստր Աբրահամու էր՝ զոր կապեաց սատանայ՝ աշխատակ ութուտասն ամ, ո՞չ էր արժան արձակել ի կապանաց անտի ի շաբաթու։

Եւ զայս խօսս ասաց, յամօթ լինէին ամենեքին որ հակառակն կային նմա. և ամենայն ժողովուրդն ուրախ լինէր ի վերայ ամենայն փառաւորութեանցն՝ որ գործէին ի նմանէ։

Եւ ասէր. ո՞ւմ նման է արքայութիւն Աստուծոյ, և որո՞ւմ նմանութեան նմանեցուցից ընդ նմա։

Նման է հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ մարդոյ արկ ի պարտէզ իւր. աճեաց և եղև ծառ, և թռչունք երկնից բնակեալ էին յոստս նորա։

Եւ դարձեալ ասէ. ո՞ւմ նմանեցուցից զարքայութիւն Աստուծոյ։

Նման է խմորոյ, զոր առեալ կնոջ թաղոյց յալեր երից գրուանց՝ մինչև ամենայն խմորեցաւ։

(Հինգերորդում Կիւրակէի Ուր. Աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գեօղս, ուսուցանէր. և ճանապարհ արարեալ յԵրուսաղէմ։ ՃԿԹ

Ասէ ոմն ցնա. տէր՝ եթէ

սակաւք իցեն՝ որ ապրելոց իցեն. և նա ասէ ցնոսա:

Ջանացարուք մտանել ընդ դուռն նեղ. ասեմ ձեզ, զի բազումք խնդրեսցեն մտանել՝ և ոչ կարասցեն:

Յորմէ հետէ մտցէ տանուտէրն, և փակեսցէ զդուռնն. և սկսանիջիք կալ արտաքոյ՝ և բաղխել զդուռնն, և ասել. տէր տէր՝ բաց մեզ. և պատասխանի տուեալ ասիցէ ձեզ. ո՛չ գիտեմ զձեզ ուստի էք:

Յայնժամ սկսանիջիք ասել. կերաք առաջի քո և արբաք, և ի հրապարակս մեր ուսուցեր:

Եւ ասիցէ. ասեմ ձեզ, ո՛չ գիտեմ զձեզ ուստի էք. ի բաց կացէք յինէն ամենայն մշակք անիրաւութեան:

Անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց, յորժամ տեսանիցէք զԱբրահամ և զԻսահակ և զՅակոբ՝ և զամենայն մարգարէս յարքայութեան Աստուծոյ, և զձեզ հանեալ արտաքս:

Եւ եկեսցեն յարևելից և յարևմտից, և ի հիւսիսոյ և ի հարաւոյ, և բազմեսցին յարքայութեան Աստուծոյ:

Եւ ահա յետինք՝ որ եղիցին առաջինք, և իցեն առաջինք՝ որ լինիցին յետինք:

Ի նմին աւուր մատեան ոմանք փարիսեցիք՝ և ասեն ցնա. ե՛լ և գնա աստի, զի Հերովդէս կամի սպանանել զքեզ: ՃՀԳ

Եւ ասէ ցնոսա. երթայք ասացէք աղուեսուն այնմիկ. ահաւասիկ հանեմ դևս՝ և բժըշկութիւնս կատարեմ այսօր և վաղիւ, և յերիր աւուր կատարիմ:

Բայց պարտ է այսօր և վաղիւ և ի միւսում աւուր գնալ. զի ոչ է մարթ մարգարէի կորնչել արտաքոյ քան զԵրուսաղէմ:

Երուսաղէմ Երուսաղէմ՝ որ կոտորէիր զմարգարէս, և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զորդիս քո, որպէս հաւ՝ զձագս իւր ընդ թեւովք, և ոչ կամեցարուք:

Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր. բայց ասեմ ձեզ, եթէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս, մինչև ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն:

(Հինգերորդում Կիւրակէի. Շր. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՃՀԹ Եւ եղև ի մտանելն նորա ի տուն ուրումն իշխանացն փարիսեցւոց ի շաբաթու՝ ուտել հաց. և նոքա սպասէին նմա:

Եւ ահա՝ այր մի էր առաջի նորա ջրգողեալ:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցօրինաւորսն և ցփարիսեցիսն. եթէ արժա՞ն իցէ ի շաբաթու բժշկել:

Եւ նոքա լուռ եղեն. և բուռն հարեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա, և արձակեաց:

Եւ ասէ ցնոսա. ո՞ր ուրուք ի ձէնջ էշ կամ եզն անկանիցի ի ջրհոր, և ոչ վաղվաղակի հանիցէ զնա յաւուր շաբաթու:

Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն:

Ասաց և առ կոչնականսն՝ առակ մի, հայեցեալ թէ զիարդ բարձրնտիր լինէին, ասէ ցնոսա:

Յորժամ կոչեսցէ ոք զքեզ ի հարսանիս՝ կամ ի կոչունս, մի՛ բազմեսցիս յառաջին բարձին. գուցէ պատուականագոյն ևս քան զքեզ իցէ կոչեցեալն ի նմանէ:

Եւ եկեալ որ զքեզն և զնա կոչեաց, ասիցէ ցքեզ՝ տո՛ւր սմա տեղի. և ապա սկսանիցիս ամօթով զյետին տեղին ունել:

Այլ յորժամ կոչեսցիս, երթիջիր՝ բազմիջիր ի յետին տեղւոջ. զի յորժամ գայցէ որ կոչեացն զքեզ, ասիցէ ցքեզ. բարեկամ ի վե՛ր մատիր. յայնժամ եղիցին քեզ փառք առաջի բազմականացն քոց:

Զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն, խոնարհեսցի. և որ խոնարհեցուցանէ զանձն, բարձրասցի:

Ասէ և ցկոչնատէրն. յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի՛ կոչեր զբարեկամս քո, և մի՛ զեղբարս քո, և մի՛ զազգականս քո, և մի՛ զդրացիս քո, և մի՛ զմեծամեծս. զի մի՛ և նոքա փոխարէն կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի քեզ հատուցումն: ՃՁ

Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն, կոչեա՛ զաղքատս, և զխեղս, և զկաղս և զկոյրս:

Եւ երանելի լինիցիս. զի ոչ ունին փոխարէն հատուցանելոյ քեզ. և հատուսցի քեզ փոխարէն ի յարութեան արդարոց:

Իբրև լուաւ զայս ոմն ի բազմականացն՝ ասէ ցնա. երանի որ կերիցէ հաց յարքայութեան Աստուծոյ:

Եւ նա ասէ. այր ոմն գործեաց ընթրիս, և հրաւիրեաց զբազումս:

Եւ առաքեաց զծառայ իւր ի ժամու ընթրեացն կոչել զհրաւիրեալսն՝ թէ եկայք. զի ահաւասիկ պատրաստ է ամենայն ինչ:

Եւ սկսան մի ըստ միոջէ՝ ամենեքեան հրաժարել. առաջինն ասէ. ագարակ գնեցի, և հարկ է ելանել տեսանել զնա, աղաչեմ զքեզ՝ կալ զիս հրաժարեալ:

Եւ միւսն ասէ. լուծս հինգ եզանց գնեցի, և երթամ փորձել զնոսա, աղաչեմ զքեզ՝ կալ զիս հրաժարեալ:

Եւ միւսն ասէ. կին առի, և վասն այնորիկ ոչ կարեմ գալ:

Եւ եկեալ ծառայն՝ պատմեաց զայն տեառն իւրում. յայնժամ բարկացեալ տանուտէրն, ասէ ցծառայն իւր. ել վաղվաղակի ի հրապարակս և ի փողոցս քաղաքիդ, և զաղքատս, և զխեղս, և զկաղս, և զկոյրս մոյծ այսր:

Եւ ասէ ծառայն. տէր՝ եղև զոր հրամայեցերն, և կայ ևս տեղի:

Եւ ասէ տէրն ցծառայն, ել ի ճանապարհս և ի ցանկս, և արա այսր մտանել, զի լցցի տունս իմ:

Ասեմ ձեզ, զի ոչ ոք յայնց կոչեցելոց ճաշակեսցէ յընթրեաց իմոց:

(Վեցերորդում Կիւրակէի աւուրն):

Ըստ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք. դարձաւ՝ և ասէ ցնոսա: ճՁԲ

Եթէ ոք գայ առ իս, և ոչ ատեայ զհայր իւր և զմայր, և զկին և զորդիս, և զեղբարս և զքորս, նա՝ և զանձն ևս իւր, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել:

Զի որ ոչ բառնայ զխաչ իւր՝ և գայ զկնի իմ, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել:

Ո՞վ ոք ի ձէնջ կամիցի շինել աշտարակ, և ոչ նախ նստեալ համարիցի զծախսն՝ եթէ ունիցի բաւական ի կատարումն:

Զի գուցէ իբրև արկանիցէ հիմն՝ և ոչ կարիցէ կատարել, ամենեքին որ տեսանիցեն՝ սկսանիցին ծաղր առնել զնա. և ասել. թէ այս այր սկսաւ շինել՝ և ոչ կարաց կատարել:

Կամ ո՞ր թագաւոր՝ երթեալ տայցէ պատերազմ ընդ այլում թագաւորի. և ոչ նստեալ նախ խորհիցի, եթէ կարո՞ղ իցէ տասն հազարաւ զդէմ ունել զայնորիկ որ գայցէ ի վերայ նորա քսան հազարաւ:

Ապա թէ ոչ՝ մինչդեռ հեռագոյն իցէ, հրեշտակութիւն առաքեալ՝ աղաչեսցէ ի խաղաղութիւն:

Արդ՝ այսպէս ամենայն ոք ի ձէնջ, որ ոչ հրաժարեսցէ յամենայն ընչից իւրոց, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել:

Բարւոք է աղ. ապա թէ աղն անհամեսցի, իւ համեմեսցի:

Ոչ յերկիր՝ և ո՛չ յաղբ է պիտանացու, այլ ընկենուլ զնա արտաքս. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

ՃՁԹ Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաքսաւորք և մեղաւորք՝ լսել ի նմանէ:

Տրտնջէին փարիսեցիքն և դպիրք՝ և ասէին. ընդէր սա՝ ընդ մեղաւորս ընդունի՝ և ուտէ ընդ նոսա:

Ասաց առ նոսա զառակս զայս:

Ո՞վ ոք իցէ ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ հարիւր ոչխար, և կորուսանիցէ մի ի նոցանէ. ո՞չ թողուցու զիննսուն և զինն յանապատի, և երթիցէ զհետ կորուսելոյն՝ մինչև գտանիցէ զնա:

Եւ իբրև գտանէ՝ դնէ զնա ի վերայ ուսոց իւրոց խնդալով:

Եւ երթայ ի տուն. կոչէ զբարեկամս և զդրացիս՝ և ասէ ցնոսա. ուրախ եղերուք ընդ իս, զի գտի զոչխարս իմ զկորուսեալ:

Ասեմ ձեզ. զի այսպէս է ուրախութիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ, քան վասն իննսուն և ինն արդարոց՝ որոց չիցէ պիտոյ ապաշխարութիւն:

Կամ ո՞վ իցէ կին, որոյ իցեն դրամք տասն. և եթէ կորուսանիցէ դրամ մի, ո՞չ լուցանէ ճրագ, և ածիցէ աւել ի տան, և խնդրիցէ սակս՝ մինչև գտանիցէ:

Եւ իբրև գտանէ, կոչէ զբարեկամս և զդրացիս՝ և ասէ. ուրախ լերուք ընդ իս, զի գտի զդրամն իմ զոր կորուսի:

Այնպէս՝ ասեմ ձեզ, ուրախութիւն եղիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ՝ ի վերայ միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ:

Եւ ասէ. առն միոջ էին երկու որդիք:

Ասէ կրտսերն ի նոցանէ ցհայրն. հա՛յր՝ տուր ինձ բաժին որ անկանի յընչիցդ. և նա՝ բաժանեաց նոցա զկեանսն:

Եւ յետ ոչ բազում աւուրց՝ ժողովեալ զամենայն կրտսե-

րոյն՝ գնաց յաշխարհ հեռի. և անդ վատնեաց զինչս իւր, զի կեայր անառակութեամբ:
Եւ իբրև սպառեաց զամենայն, եղև սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ, և սկսաւ ինքն չքաւորել:

Եւ գնացեալ յարեցաւ ի մի ումն քաղաքացւոց աշխարհին այնորիկ. և յղեաց զնա յագարակ իւր՝ արածել խոզս:
Եւ ցանկայր լնուլ զորովայն իւր յեղջերէն, զոր խոզքն ուտէին, և ոչ ոք տայր նմա:
Եւ եկեալ ի միտս իւր՝ ասէ. քանի՞ վարձկանք իցեն ի տան հօր իմոյ հացալիցք, և ես աստ՝ սովամահ կորնչիմ:

Յարուցեալ գնացից առ հայր իմ, և ասացից ցնա. հա՛յր՝ մեղայ յերկինս՝ և առաջի քո:
Եւ ոչ եւս եմ արժանի կոչել որդի քո. արա զիս իբրև զմի ի վարձկանաց քոց:

Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր. և մինչդեռ հեռագոյն էր, ետես զնա հայրն՝ և գթացաւ. յարեաւ և ընթացաւ ընդ առաջ, անկաւ զպարանոցաւն նորա, և համբուրեաց զնա:
Եւ ասէ ցնա որդին. հա՛յր՝ մեղայ յերկինս՝ և առաջի քո, ոչ եւս եմ արժանի կոչել որդի քո:
Ասէ հայրն ցծառայսն իւր. վաղվաղակի հանէք զպատմուճանն առաջին, և ագուցէք նմա, և տո՛ւք զմատանին ի ձեռն նորա, և կօշիկս յոտս նորա:
Եւ ածէ՛ք զեզն պարարակ, զենէ՛ք կերիցուք և ուրախ լիցուք:
Զի այս որդի իմ մեռեալ էր՝ և եկեաց, կորուսեալ էր՝ և գտաւ. և սկսան ուրախ լինել:

Եւ էր երէց որդի նորա յագարակի. և մինչդեռ գայր՝ և մերձ եղև ի տունն, լուաւ զձայն երգոց և զպարուց:
Եւ կոչեցեալ առ ինքն զմի ի ծառայիցն՝ հարցանէր թէ զի՞նչ իցէ այն:
Եւ նա՝ ասէ ցնա. զի եղբայր քո եկեալ է, և եզեն հայր քո զեզն պարարակ, զի ողջամբ ընկալաւ զնա:

Բարկացաւ՝ և ոչ կամէր մտանել. և հայրն ելեալ արտաքըս՝ աղաչէր զնա:
Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցհայրն. այս քանի՞ ամք են՝ զի ծառայեմ քեզ, և երբէք զպատուիրանաւ քով ոչ անցի. ուլ մի երբէք ո՛չ ետուր ինձ՝ զի ուրախ եղէց ընդ բարեկամս իմ:
Յորժամ եկն որդիդ քո այդ, որ եկեր զկեանս քո ընդ պոռնիկս, զեներ դմա զեզն պարարակ:

Եւ ասէ ցնա. որդեա՛կ, դու հանապազ ընդ իս ես. և ամենայն որ ինչ իմ է՝ քո է:

փարիսեցիքն՝ քանզի արծաթասէրք էին, անգոսնէին զնա:

Եւ ասէ ցնոսա. դուք՝ որ արդարացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան, սակայն Աստուած գիտէ զսիրտս ձեր. զի որ առաջի մարդկան բարձր է, պիղծ է առաջի Աստուծոյ:

Օրէնքն և մարգարէք մինչև ցՅովհաննէս. յայնմհետէ արքայութիւն Աստուծոյ աւետարանի, և ամենայն ոք զնա բռնաբարէ:

Դիւրին իցէ երկնից և երկրի անցանել, քան յօրինացն միոյ նշանախեցի անկանել:

Ամենայն որ արձակէ զկին իւր, և առնէ այլ՝ շնայ. և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ:

Այր ոմն էր մեծատուն, և ագանէր բեհեզս և ծիրանիս, և ուրախ լինէր հանապազ առատապէս:

Եւ աղքատ ոմն անուն Ղազարոս, անկեալ դնէր առ դրան նորա վիրաւորեալ:

Եւ ցանկայր յագել ի փշրանացն՝ որք անկանէին ի սեղանոյ մեծատանն. այլ և շունք և՛ս գային, և լիզուին զվէրս նորա:

Եղև մեռանել աղքատին, և տանել հրեշտակացն զնա ի գոգ Աբրահամու. մեռաւ և մեծատունն՝ և թաղեցաւ:

Եւ ի դժոխսն ամբարձ զաչըս իւր մինչ ի տանջանսն էր. ետես զԱբրահամ ի հեռաստանէ, և զՂազարոս ի գոգ նորա հանգուցեալ:

Եւ նա՝ աղաղակեաց և ասէ. հա՛յր Աբրահամ՝ ողորմեա՛ց ինձ, և առաքեա՛ զՂազարոս, զի թացցէ զծագ մատին իւրոյ ի ջուր, և զովացուսցէ զլեզու իմ, զի պապակիմ ի տապոյ աստի:

Եւ ասէ ցնա Աբրահամ. որդեա՛կ՝ յիշեա՛ զի ընկալար անդէն զբարիս քո ի կենանն քում, և Ղազարոս նոյնպէս զչարչարանս. արդ՝ սա աստ մխիթարի, և դու այդր՝ պապակիս:

Եւ ի վերայ այսր ամենայնի՝ վիհ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ. եթէ կամիցին աստի՝ առ ձեզ անցանել, ո՛չ կարեն. և ո՛չ այտի ոք՝ առ մեզ անցանել:

Եւ ասէ. արդ աղաչեմ զքեզ հա՛յր, զի արձակեսցես զդա ի տուն հօր իմոյ:

Են իմ անդ եղբարք հինգ, որպէս զի տայցէ նոցա վկայութիւն. զի մի՛ և նոքա գայցեն յայս տեղի տանջանաց:

Եւ ասէ Աբրահամ. ունին զՄովսէս և զմարգարէսն, նոցա լուիցեն:

Եւ նա ասէ. ո՛չ՝ հա՛յր Աբրահամ, բայց թէ ի մեռելոց ոք

փարիսեցիքն՝ քանզի արծաթասէրք էին, անգոսնէին զնա:

Եւ ասէ ցնոսա. դուք՝ որ արդարացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան, սակայն Աստուած գիտէ զսիրտս ձեր. զի որ առաջի մարդկան բարձր է, պիղծ է առաջի Աստուծոյ:

Օրէնքն և մարգարէք մինչև ցՅովհաննէս. յայնմհետէ արքայութիւն Աստուծոյ աւետարանի, և ամենայն ոք զնա բռնաբարէ:

Դիւրին իցէ երկնից և երկրի անցանել, քան յօրինացն միոյ նշանախեցի անկանել:

Ամենայն որ արձակէ զկին իւր, և առնէ այլ՝ շնայ. և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ:

Այր ոմն էր մեծատուն, և ագանէր բեհեզս և ծիրանիս, և ուրախ լինէր հանապազ առատապէս:

Եւ աղքատ ոմն անուն Ղազարոս, անկեալ դնէր առ դրան նորա վիրաւորեալ:

Եւ ցանկայր յագել ի փշրանացն՝ որք անկանէին ի սեղանոյ մեծատանն. այլ և շունք և՝ գային, և լիզուին զվէրս նորա:

Եղև մեռանել աղքատին, և տանել հրեշտակացն զնա ի գոգ Աբրահամու. մեռաւ և մեծատունն՝ և թաղեցաւ:

Եւ ի դժոխսն ամբարձ զաչս իւր մինչ ի տանջանսն էր. ետես զԱբրահամ ի հեռաստանէ, և զՂազարոս ի գոգ նորա հանգուցեալ:

Եւ նա՝ աղաղակեաց և ասէ. հայր Աբրահամ՝ ողորմեա՛ց ինձ, և առաքեա՛ զՂազարոս, զի թացցէ զծագ մատին իւրոյ ի ջուր, և զովացուսցէ զլեզու իմ, զի պապակիմ ի տապոյ աստի:

Եւ ասէ ցնա Աբրահամ. որդեա՛կ՝ յիշեա՛ զի ընկալար անդէն զբարիս քո ի կեանս քում, և Ղազարոս նոյնպէս զչարչարանս. արդ՝ սա աստ մխիթարի, և դու այդր՝ պապակիս:

Եւ ի վերայ այսր ամենայնի՝ վիհ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ. եթէ կամիցին աստի՝ առ ձեզ անցանել, ո՛չ կարեն. և ո՛չ այտի ոք՝ առ մեզ անցանել:

Եւ ասէ. արդ աղաչեմ զքեզ հա՛յր, զի արձակեսցես զդա ի տուն հօր իմոյ:

Են իմ անդ եղբարք հինգ, որպէս զի տայցէ նոցա վկայութիւն. զի մի՛ և նոքա գայցեն յայս տեղի տանջանաց:

Եւ ասէ Աբրահամ. ունին զՄովսէս և զմարգարէսն, նոցա լուիցեն:

Եւ նա ասէ. ո՛չ՝ հայր Աբրահամ, բայց թէ ի մեռելոց ոք

երթիցէ առ նոսա, և ապաշխարիցեն:

Եւ ասէ ցնա. եթէ Մովսիսի և մարգարէիցն ոչ լսեն, և ոչ թէ ի մեռելոց ոք յառնիցէ՝ հաւատասցեն:

(Վեցերորդում Կիրակէի Գշ. առուրն)։

ԳԼՈՒԽ ԺԷ.

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

ՃԴԷ. Ասաց և առ աշակերտսն իւր. ոչ է մարթ չգալ գայթակղութեանց. բայց վա՜յ այնմիկ է՝ յոյր ձեռն գայցէ:

Լաւ էր նմա՝ թէ վէմ երկանաքար կախէր զպարանոցէ նորա, և ընկենէր ի ծով, քան թէ գայթակղեցուցանիցէ զմի ոք ի փոքրկանցս յայսցանէ:

Զգոյշ կացէք անձանց. եթէ մեղիցէ եղբայր քո, սաստեա՛ նմա. և եթէ ապաշխարիցէ, թող նմա:

Եւ եթէ եօթն անգամ մեղիցէ քեզ, և եօթն անգամ դարձցի ի քեզ և ասիցէ՝ ապաշխարեմ, թողցես նմա:

Եւ ասեն առաքեալքն ցՏէր. յաւել մեզ հաւատս:

Եւ ասէ Տէր. եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանխոյ, և ասիցէք թթենւոյս այսմիկ. խլեա՛ց և տնկեա՛ց ի ծով, և հնազանդեսցի ձեզ:

Իսկ ո՞վ ոք ի ձէնջ որ ունիցի ծառայ հողագործ կամ հովիւ, որ իբրև մտանիցէ յագարակէ՝ ասիցէ ցնա վաղվաղակի, թէ ա՛նց բազմեա՛ց:

Այլ ո՞չ ասիցէ ցնա, թէ պատրաստեա՛ զինչ ընթրելոց իցեմ, և գօտի ածեալ պաշտեա՛ զիս՝ մինչև կերայց, և արբից, և ապա կերիցես և արբցես դու:

Միթէ շնո՞րհ ինչ ունիցի ծառայն այնմիկ, զի արար զամենայն հրամանսն:

Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ առնիցէք զամենայն հրամայեալսն ձեզ, ասասջի՛ք՝ թէ ծառայք անպիտանք եմք, զոր պարտէաքն առնել՝ արարաք:

Եւ եղև մինչ երթայր նա յԵրուսաղէմ, և ինքն անցանէր ընդ մէջ Սամարիայ և Գալիլեացւոց: ՄՈ.

Եւ մինչդեռ մտանէր ի գեօղ մի, պատահեցան նմա տասն այր բորոտ, որք կացին ի հեռաստանէ:

Բարձին զձայնս՝ և ասեն. Յիսուս վարդապետ՝ ողորմեա՛ց մեզ:

Եւ իբրև ետես զնոսա, ասէ ցնոսա. երթա՛յք ցուցէք զանձինս քահանայիցն. և եղև իբրև

զնացին, առժամայն սրբեցան:

Մի ոմն ի նոցանէ իբրև ետես՝ թէ բժշկեցաւ, դարձաւ անդրէն՝ ի ձայն մեծ փառաւոր առնէր զԱստուած:

Անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց՝ առ ոտս նորա և գոհանայր զնմանէ. և ինքն էր Սամարացի:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ. ո՞չ տասն սոքա սրբեցան, իսկ արդ՝ ինննքն ո՞ւր են:

Զի ոչ գտան դառնալ տալ փառս Աստուծոյ, բայց միայն այլազգիս այս:

Եւ ասէ ցնա. արի գնա՛, զի հաւատք քո կեցուցին զքեզ:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Դշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ՃԳ Իբրև հարցաւ ի փարիսեցւոցն՝ թէ երբ գայցէ արքայութիւնն Աստուծոյ. պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ. ոչ գայ արքայութիւն Աստուծոյ խորանօք:

Եւ չասիցեն թէ աստանօր կամ անդ, զի ահա արքայութիւն Աստուծոյ ի ներքս ի ձեզ է:

Ասաց և առ աշակերտսն. եկեսցեն աւուրք յորժամ ցանկանայցէք մի յաւուրցն որդւոյ մարդոյ տեսանել, և ոչ տեսանիցէք:

Եւ եթէ ասիցեն ձեզ՝ եթէ ահաւասիկ է՝ կամ անդ, մի՛ երթայցէք զհետ:

Զի որպէս փայլակն փայլատակեալ ի ներքոյ երկնից՝ ընդ երկնիւք ծագիցէ, նոյնպէս և որդի մարդոյ յաւուրն իւրում:

Բայց նախ պարտ է նմա բազում չարչարել՝ և խոտել յազգէս յայսմանէ:

Եւ որպէս եղև յաւուրսն Նոյի, նոյնպէս եղիցի և յաւուրս որդւոյ մարդոյ:

Ուտէին՝ ըմպէին՝ կանայս առնէին՝ և արանց լինէին, մինչև յօրն յորում եմուտ Նոյ ի տապանն, և եկն ջրհեղեղն՝ և կորոյս զամենեսին:

Նոյնպէս՝ և որպէս յաւուրսն Ղովտայ եղև, ուտէին ըմպէին գնէին վաճառէին, տնկէին շինէին:

Եւ յորում աւուր ել Ղովտ ի Սոդոմայ, տեղաց հուր և ծծումբ յերկնից՝ և կորոյս զամենեսին:

Ըստ նմին օրինակի եղիցի և յաւուրն՝ յորում որդի մարդոյ յայտնելոց է:

Յայնմ աւուր որ կայցէ ի տանիս՝ և կարասի իւր ի տան, մի՛ իջցէ առնուլ զայն. և որ յանդի իցէ, նոյնպէս մի՛ դարձցի յետս:

Յիշեցէք զկինն Ղովտայ:

Որ խնդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցանել, կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ, ապրեցուսցէ զնա:

Ասեմ ձեզ. յայնմ գիշերի թէ եղիցին երկու ի մի մահիճս, մին առցի, և միւսն թողցի:

Եւ եթէ եղիցին երկու աղալ ի միասին, մին առցի, և միւսն թողցի. և եթէ իցեն երկու յանդի, մին առցի, և միւսն թողցի:

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. յո՞ Տէր:

Եւ նա ասէ ցնոսա. ուր մարմին է, անդր և արծուիք ժողովեսցին:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Եշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ ԺԸ.

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

ՄԺԳ Ասաց և առակ մի նոցա, առ այն՝ թէ պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա յաղօթս՝ և մի ձանձրանալ:

Ասէ. դատաւոր մի էր ի քաղաքի ուրումն, յԱստուծոյ ոչ երկնչէր՝ և ի մարդկանէ ոչ ամաչէր:

Եւ այրի մի էր ի նմին քաղաքի, գայր առ նա և ասէր. դատ արա ինձ յոսոխէ իմմէ:

Եւ ոչ կամէր ի բազում ժամանակս. յետ այնորիկ ասէ ի միտ իւրում, թէ և յԱստուծոյ ոչ երկնչիմ, և ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ:

Գոնէ՝ վասն աշխատ առնելոյ զիս այրւոյն՝ արարից նմա դատ, զի մի՛ իսպառ եկեալ թախանձիցէ զիս:

Եւ ասէ Տէր. լուարո՞ւք զինչ դատաւորն անիրաւութեան ասէր:

Իսկ Աստուած՝ ո՞չ առնիցէ վրէժխնդրութիւն ծառայից իւրոց, որ աղաղակեն առ նա ի տուէ և ի գիշերի, և երկայնամի՞տ միայն լինիցի առ նոսա:

Այո՛՝ ասեմ ձեզ. զի արասցէ վրէժխնդրութիւն նոցա վաղվաղակի. իսկ որդի մարդոյ եկեալ, գտանիցէ՞ արդեօք հաւատս յերկրի:

ՄԺԴ Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս թէ արդարք իցեն՝ և խոտիցեն զբազումս, զառակս զայս:

Արք երկու ելին ի տաճարն կալ յաղօթս, մին փարիսեցի՝ և միւսն մաքսաւոր:

Փարիսեցին կայր մեկուսի, և զայս առանձին աղօթս մատուցանէր. Աստուած իմ՝ գոհանամ զքէն. զի ոչ եմ իբրև

զայլս ի մարդկանէ, զյափշտակողս՝ եւ զանիրաւս՝ եւ զշունս, կամ իբրեւ զայս մաքսաւոր:

Այլ պահեմ երկիցս ի շաբաթու, եւ տամ տասանորդս յամենայն ստացուածոց իմոց:

Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի, եւ ոչ կամէր՝ եւ ոչ զաչս ընդ երկինս ամբառնալ. այլ կոծէր զկուրծս իւր՝ եւ ասէր. Աստուած՝ քաւեա զիս զմեղաւորս:

Ասեմ ձեզ. էջ սա արդարացեալ ի տուն իւր քան զնա. զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն իւր, խոնարհեսցի. եւ որ խոնարհեցուցանէ զանձն, բարձրասցի:

(Վեցերորդում Կիրակէի Որ. աւուրն).

Ա— Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

ՄԺԶ Մատուցանէին առ նա եւ մանկտի՝ զի մերձեսցէ ի նոսա. իբրեւ տեսին աշակերտքն՝ սաստէին նոցա:

Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա առ ինքն՝ ասէ. Թոյլ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, եւ մի՛ արգելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աստուծոյ:

Ամէն ասեմ ձեզ. որ ոչ ընդունիցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ, ոչ մտցէ ի նա:

Եւ եհարց զնա ոմն իշխան՝ եւ ասէ. վարդապետ բարի՝ զի՞նչ գործեցից, զի զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից: ՄԺԸ

Ասէ ցնա Յիսուս. զի՞ ասես զիս բարի. չիք ոք բարի. բայց մի Աստուած, Հայր:

Զպատուիրանս գիտես. մի՛ շնար, մի՛ սպանաներ, մի՛ գողանար, մի՛ սուտ վկայեր, պատուեա զհայր քո եւ զմայր:

Եւ նա՝ ասէ. զայդ ամենայն պահեցի ի մանկութենէ իմմէ:

Իբրեւ լուաւ զայս Յիսուս՝ ասէ ցնա. միւս եւս պակաս է քեզ. զամենայն ինչ զոր ունիս վաճառեա՛ եւ տուր աղքատաց, եւ ունիցիս գանձ յերկինս. եւ եկ զկնի իմ:

Նա՝ իբրեւ լուաւ զայս, տրտմեցաւ. քանզի էր մեծատուն յոյժ:

Իբրեւ ետես զնա Յիսուս տրտմեալ, ասէ. ո՜րպէս դժուարաւ որ ինչս ունիցին՝ մտանիցեն յարքայութիւն Աստուծոյ:

Դիւրագոյն իցէ մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել:

Եւ որ լուանն՝ ասէին. եւ ո՞

կարիցէ ապրել:

Եւ նա ասէ. անհնարինք առ ի մարդկանէ, հնարաւորք են յԱստուծոյ:

Եւ ասէ Պետրոս. ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն ինչ զմեր, և եկաք զկնի քո:

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ ոք է՝ որ եթող զտունս, կամ զծնողս, կամ զեղբարս, կամ զկին, կամ զորդիս՝ վասն արքայութեանն Աստուծոյ:

Եթէ ոչ առնուցու բազմապատիկ ի ժամանակի յայսմիկ. և յաշխարհին որ գալոցն է՝ զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ:

ՄԻԲ Եւ առեալ զերկոտասանսն առանձինն՝ ասէ ցնոսա. ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ. և կատարեսցին ամենայն գրեալքն մարգարէիւք վասն որդւոյ մարդոյ:

Զի մատնեսցի հեթանոսաց, և կատակեսցի. և հարկանիցեն և սպանանիցեն զնա, և յերիր աւուր յարիցէ:

Եւ նոքա՝ ոչ ինչ իմացան յայնցանէ, այլ էր բանն ծածկեալ ի նոցանէ, և ոչ գիտէին զասացեալսն:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Շր. աւուրն):

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եղև ի մօտելն նորա յԵրիքով, կոյր ոմն նստէր առ ճանապարհաւն մուրացիկ: ՄԻԳ

Իբրև լուաւ զանցանել ժողովրդեանն, հարցանէր՝ թէ զի՞նչ իցէ այն:

Եւ պատմեցին նմա՝ թէ Յիսուս Նազովրեցի անցանէ:

Աղաղակեաց և ասէ. Յիսուս որդի Դաւթի՝ ողորմեա՛ ինձ:

Եւ որ առաջին երթային՝ սաստէին նմա զի լռեսցէ. և նա՝ ևս առաւել աղաղակէր. որդի Դաւթի՝ ողորմեա՛ ինձ:

Զտեղի առ Յիսուս, և հրամայեաց ածել զնա առ իւր. և իբրև մերձ եղև առ նա, եհարց զնա և ասէ:

Զի՞նչ կամիս դու՝ զի արարից քեզ. և նա ասէ. Տէր զի բացցին աչք իմ՝ և տեսից:

Եւ Յիսուս՝ ասէ ցնա. հայեաց հաւատք քո կեցուցին զքեզ:

Եւ առ ժամայն ետես, և երթայր զհետ նորա՝ և փառաւոր առնէր զԱստուած. և ամենայն ժողովրդեանն տեսեալ, տային օրհնութիւն Աստուծոյ:

ՄԽԷ Եւ մինչդեռ շրջէր ընդ Երիքով: Եւ ահա՝ այր մի անուն կոչեցեալ Զակքէոս· և նա էր մաքսապետ· և ինքն մեծատուն:

Եւ խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՛վ իցէ Յիսուս, և ոչ կարէր ի բազմութենէն, զի կարճ էր հասակաւ:

Եւ ընթացեալ յառաջս, ել ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա· քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր:

Իբրև եկն ի տեղին· հայեցաւ ի վեր Յիսուս՝ և ասէ ցնա· Զակքէ, փութա՛՝ էջ այտի, զի այսօր ի տան քում արժան է ինձ ագանել:

Փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութեամբ:

Իբրև տեսին ամենեքեան, տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել:

Եկն՝ եկաց Զակքէոս՝ և ասէ ցՏէր· Տէր՝ ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց· և եթէ զոք զրկեցի հատուցից չորեքկին:

Եւ ասէ ցնա Յիսուս· այսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ· քանզի և սա որդի Աբրահամու էր:

Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն:

Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին, յաւել առակ մի՝ և ասէ, վասն մերձենալոյ նորա յԵրուսաղէմ, և համարելոյ նոցա թէ առժամայն յայտնելոց է արքայութիւն Աստուծոյ:

Ասէ· այր ոմն՝ ազնուական գնաց յաշխարհ հեռի՝ առնուլ իւր թագաւորութիւն· և դառնալ: ՄԽԸ

Եւ կոչեցեալ զծառայս իւր՝ ետ նոցա տասն մնաս, և ասէ ցնոսա· յարդեցէք զայդ· մինչև եկից:

Եւ քաղաքացիքն նորա ատէին զնա, առաքեցին հրեշտակս զկնի նորա՝ և ասեն, թէ ոչ կամիմք թագաւորել դմա ի վերայ մեր:

Եւ եղև դառնալ նմա՝ առեալ զթագաւորութիւնն· և կոչեալ զծառայսն՝ որոց տուեալ էր զարծաթն, զի գիտասցէ թէ ո զի՛նչ շահեցաւ:

Եկն առաջինն և ասէ· Տէր, մնասն քո՝ տասն մնաս արար:

Եւ ասէ ցնա· ազնիւ ծառայ և բարի, զի ի փոքու հաւատարիմ եղեր, լե՛ր իշխանութիւն ունել ի վերայ տասն քաղաքի:

Եկն երկրորդն՝ և ասէ· մնասն քո՝ արար հինգ մնաս:

Ասէ և ցնա· և դու լե՛ր ի վերայ հինգ քաղաքաց:

Եկն միւսն և ասէ· Տէր՝ ահա մնասն քո զոր ունէի, ծրարեալ ի վարշամակի:

Երկնչէի ի քէն, զի այր բս-

տամբակ ես. բառնաս՝ զոր ոչ եդիր, և հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր:

Ասէ ցնա. ի բերանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ ծառայ անհաւատ. գիտէիր թէ ես այր մի ստամբակ եմ, բառնամ զոր ոչ եդի, և հնձեմ՝ ուր ոչ սերմանեցի:

Եւ ընդէ՞ր ոչ ետուր զարծաթըն իմ ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք պահանջէի:

Եւ ասէ ցպատուաւորսն. առէք ի դմանէ զմնասն, և տուք այնմ՝ որ ունիցի ըզտասն մնասն:

Եւ ասեն ցնա. Տէր՝ ունի տասն մնաս:

Ասեմ ձեզ, եթէ ամենայնի որ ունիցի՝ տացի. և յայնմանէ որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին՝ բարձցի ի նմանէ:

Բայց զթշնամիսն իմ զայնոսիկ, որ ոչն կամէին զիս թագաւորել ի վերայ նոցա, ածէք այսր, և սպանէք առաջի իմ:

Եւ իբրև զայս ասաց, գնաց յառաջ ելանել յԵրուսաղէմ:

(Եօթներորդում Կիւրակէի աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղև իբրև մերձեցաւ ի ՄԼԲ
Բեթփագէ և ի Բեթանիա մօտ ի լեառնն որ կոչի Ձիթենեաց, առաքեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց՝ և ասէ:

Երթայք դուք ի գեօղն՝ որ հանդէպ մեր կայ. յոր իբրև մտանէք՝ գտանիցէք յաւանակ կապեալ, յորում ոք ի մարդկանէ երբէք ոչ նստաւ. լուծէք զնա և ածէք:

Եւ եթէ ոք հարցանիցէ ըզձեզ՝ թէ ընդէ՞ր լուծանէք, այսպէս ասասջիք ցնա. թէ տեառն իւրում պիտոյ է:

Իբրև չոգան որ առաքեցանըն, գտին որպէս ասացն ցնոսա, կայր յաւանակն:

Եւ մինչդեռ լուծանէին ըզյաւանակն, ասեն տեարքն նորա ցնոսա. զի՞ լուծանէք զյաւանակդ:

Եւ նոքա ասեն. տեառն իւրում պիտոյ է:

Եւ ածին զնա առ Յիսուս. և արկին զնովաւ զհանդերձս, և հեծուցին զՅիսուս:

Եւ մինչդեռ երթայր, զհանդերձս իւրեանց տարածանէին ըզճանապարհաւն:

Եւ իբրեւ այն ինչ՝ մերձ եղեւ
ի զառ ի վայր լերինն Ձիթե-
նեաց, սկսաւ ամենայն բազ-
մութիւն աշակերտացն ուրա-
խութեամբ օրհնել զԱստուած
ի ձայն մեծ՝ վասն ամենայն ե-
ղելոց զօրութեանցն զորս տե-
սին:

Եւ ասէին. օրհնեալ որ գայ
թագաւորդ յանուն տեառն.
խաղաղութիւն յերկինս, եւ
փառք ի բարձունս:

Եւ ոմանք ի փարիսեցւոցն
յամբոխէ անտի՝ ասեն ցնա.
վարդապետ՝ սաստեա աշակեր-
տացդ քոց:

Պատասխանի ետ եւ ասէ. ասեմ
ձեզ՝ զի եթէ դոքա լռեսցեն,
քարինքդ աղաղակեսցեն:

Եւ իբրեւ մերձեցաւ, տեսեալ
զքաղաքն լալաց ի վերայ նորա,
եւ ասէ:

Եթէ գիտէիր դու գոնէ յա-
ւուրս յայսմիկ զխաղաղութիւն
քո. բայց այժմ ծածկեցաւ յե-
րեսաց քոց:

Զի եկեսցեն աւուրք ի վերայ
քո, եւ պատեսցեն զքեւ թըշ-
նամիք քո պատնէշ. եւ պաշա-
րեսցեն զքեզ, եւ նեղեսցեն ըզ-
քեզ յամենայն կողմանց:

Եւ յատակեսցեն զքեզ, եւ
զորդիս քո ի քեզ. եւ ոչ թո-
ղուցուն քար ի քարի վերայ՝
յամենայնի ի քեզ. փոխանակ
զի ոչ ծանեար զժամանակ այ-
ցելութեան քո:

Եւ մտեալ ի տաճարն սկսաւ
հանել զաղաւնէվաճառսն, եւ զ-
գնողս. եւ զսեղանս հատավա-
ճառացն ցրուեաց:

Եւ ասէ ցնոսա. գրեալ է՝
եւ եղիցի տուն իմ տուն աղօ-
թից, եւ դուք արարէք զդա՝ այ-
րըս աւազակաց:

Եւ ուսուցանէր զնոսա հա-
նապազ ի տաճարին. իսկ քա-
հանայապետքն եւ դպիրք՝ եւ
գլխաւորք ժողովրդեանն խնդ-
րէին զնա կորուսանել:

Եւ ոչ գտանէին թէ զինչ
արասցեն. զի ժողովուրդն ա-
մենայն կախեալ կային զնմա-
նէ ի լսել:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Բշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ Ի.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղեւ ի միում աւուրցն ՄԽ
յայնցանէ, մինչդեռ ուսուցանէր
զժողովուրդն ի տաճարի անդ՝
եւ աւետարանէր, հասին ի վե-
րայ քահանայապետքն եւ դպիրք
ծերովքն հանդերձ:

Եւ ասեն ցնա. ասա մեզ՝
որո՞վ իշխանութեամբ գործես

զու զայդ, կամ ո՞վ է որ ետ քեզ զայդ իշխանութիւն:

Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. հարցից և ես ձեզ բան մի, և ասացէք ինձ:

Մկրտութիւնն Յովհաննու յերկնի՞ց էր՝ եթէ ի մարդկանէ:

Եւ նոքա խորհեցան ի միտս իւրեանց՝ և ասեն:

Եթէ ասեմք յերկնից, ասէ՝ իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն քարկոծ առնեն զմեզ. զի հաստատեալ է ի միտս զՅովհաննէ թէ մարգարէ է:

Եւ պատասխանի ետուն՝ չգիտել թէ ուստի իցէ:

Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. և ոչ ես ասեմ ձեզ, որով իշխանութեամբ առնեմ զայս:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Մխս Սկսաւ ասել առ ժողովուրդն՝ զառակս զայս. այր մի տնկեաց այգի, և ետ զնա մշակաց. և ինքն գնաց ճանապարհ ժամանակս բազումս:

Եւ ի ժամու՝ առաքեաց առ մշակսն ծառայ, զի ի պտղոյ այգւոյն տացեն նմա. և մշակքն գան հարին զնա՝ և արձակեցին ունայն:

Եւ յաւել միւս ևս ծառայ յղել. նոքա՝ և զնա ևս գան հարին, անարգեցին, և առաքեցին ունայն:

Եւ յաւել՝ զերրորդն առաքել. նոքա՝ և զնա վիրաւորեցին, և հանին արտաքս:

Ասէ տէր այգւոյն. զի՞նչ արարից, առաքեցից զորդի իմ սիրելի, թերևս ի սմանէ պատկառեսցեն:

Իբրև տեսին զնա մշակքն, խորհեցան ընդ միմեանս՝ և ասեն. սա է ժառանգն. սպանցուք զսա, զի մեր լինիցի ժառանգութիւնն:

Եւ հանին զնա արտաքս քան զայգին՝ և սպանին. արդ՝ զի՞նչ արասցէ ընդ նոսա տէր այգւոյն:

Ո՞չ ապաքէն գայցէ և կորուսանիցէ զմշակսն զայնոսիկ, և տայցէ զայգին՝ այլոց. իբրև լուան՝ ասեն. քա՛ւ՝ մի՛ լիցի:

Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա՝ ասէ. իսկ զի՞նչ իցէ այն որ գրեալն է՝ եթէ զվէմն զոր անարգեցին շինողքն՝ նա եղև գլուխ անկեան:

Ամենայն՝ որ ընդհարցի ընդ վէմն ընդ այս, խորտակեսցի, և

յորոյ վերայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա:

Եւ խնդրէին դպիրքն եւ քահանայապետք արկանել ի նա ձեռս ի նմին ժամու, եւ երկեան ի ժողովրդենէն. զի գիտէին՝ թէ առ նոսա ասաց զառակն զայն:

ՄԽԴ Եւ ապա սպասեցին, եւ առաքեցին դաւաճանս կեղծաւորեալս՝ զանձինս առ արդարս ունել. զի ըմբռնեսցեն զնա բանիւք, առ ի մատնել զնա պետութեան եւ իշխանութեան դատաւորին:

Հարցին զնա՝ եւ ասեն. վարդապետ՝ գիտեմք եթէ ուղիղ խօսիս եւ ուսուցանես, եւ ոչ առնուս ակն. այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես:

Արժա՞ն է մեզ՝ կայսեր հարկս տալ՝ թէ ոչ:

Եւ նայեցեալ ընդ խորամանկութիւն նոցա՝ ասէ ցնոսա:

Ցուցէք ինձ զդահեկանն. եւ նոքա՝ ցուցին. եւ ասէ. զո՞յր պատկեր եւ գիր ունի. պատասխանի ետուն՝ եւ ասեն, զկայսեր:

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. արդ՝ երթա՛յք տուք զկայսերն կայսեր, եւ զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ:

Եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել բանիւք առաջի ժողովրդեանն. եւ զարմացեալ ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին:

(Եօթներորդում Կիրակէի. Դշ. աւուրն):

Ա.— Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Մատուցեալ ոմանք ի սադուկեցւոցն, որք հակառակէին չլինել յարութեան, հարցին զնա՝ եւ ասեն. վարդապետ՝ ՄԽԴ
Մովսէս գրեաց մեզ. եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի՝ որոյ իցէ կին, եւ նա անորդի իցէ, զի առնուցու եղբայր նորա զկինն, եւ յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրոյ:

Արդ՝ եօթն եղբարք էին. եւ առաջնոյն առեալ կին, մեռաւ անորդի:

Ա՛ռ զնա եւ երկրորդն, մեռաւ եւ նա անորդի:

Ա՛ռ զնա եւ երրորդն. նոյնպէս եւ եօթանեքին, եւ ոչ թողին որդիս:

Մեռաւ եւ կինն:

Արդ՝ ի յարութեան ո՞ւմ ի նոցանէ լինիցի կին. զի եօթանեքին կալան զնա կին:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ եւ ասէ. որդիք աշխարհիս ՄԽԴ
այսորիկ կանայս առնեն՝ եւ արանց լինին:

Իսկ որ արժանի լինիցին այնմ աշխարհի հասանել, և յարութեանն որ ի մեռելոց՝ ոչ կանայս առնեն, և ոչ արանց լինին:

Քանզի և ոչ մեռանել ևս կարեն, զի հաւասար հրեշտակաց են՝ և որդիք Աստուծոյ. քանզի յարութեան որդիք են:

Այլ զի յառնեն մեռեալք, և Մովսէս գուշակեաց ի մորենւոջն, որպէս ասէ զտեառնէ Աստուծոյ Աբրահամու, և զԱստուծոյ Սահակայ, և զԱստուծոյ Յակոբայ:

Եւ Աստուած չէ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. զի ամենեքին նմա կենդանի են:

Պատասխանի ետուն նմա ոմանք ի դպրացն՝ և ասեն. վարդապետ՝ բարւոք ասացեր:

Եւ ոչ ևս ոք իշխէր հարցանել զնա՝ և ոչինչ:

Մխլ: Ասէ և առ նոսա. զիա՞րդ ասեն զՔրիստոսէ՝ թէ որդի է Դաւթի:

Զի ինքն Դաւիթ ասէ ի գիրս սաղմոսաց. ասաց տէր ցտէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց:

Իսկ արդ՝ եթէ Դաւիթ զնա տէր կոչէ, զիա՞րդ որդի նորա իցէ:

Եւ լու ի լու ամենայն ժողովրդեանն՝ ասէ ցաշակերտսն:

Զգոյշ լերուք ի դպրացն, որ կամին պատմուճանօք շրջել, և և սիրեն ողջոյնս ի հրապարակս, և զնախաթոռս ի ժողովուրդս, և զբարձերէցս յընթրիս:

Որ ուտեն զտունս այրեաց, և պատճառանօք յերկարեն զաղօթս. նոքա ընկալցին աւելի դատաստանս:

Եւ հայեցեալ՝ ետես զմեծատունսն որ արկանէին զտուրս իւրեանց ի գանձանակն:

Ետես և զկին ոմն այրի աղքատ, որ արկ անդր երկուս լումայս:

Եւ ասէ. արդարև ասեմ ձեզ. զի այրին այն աղքատ՝ աւելի արկ քան զամենեսին:

Ամենեքին նոքա՝ ի մթերից իւրեանց արկին յընծայսն Աստուծոյ. բայց նա ի կարօտութենէ իւրմէ զամենայն զկեանս իւր՝ զոր ունէր՝ արկ:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Եշ. աւուրն):

Ա.– Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ յասել ոմանց զտաճարէն, թէ գեղեցիկ վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ է, ասէ: Մխլ:

Զայդ ամենայն զոր տեսա-

նէք, եկեսցեն աւուրք՝ յորս ոչ թողցի այդր քար ի քարի վերայ, որ ոչ քակտեսցի:

Հարցին ցնա և ասեն. վարդապետ՝ երբ լինիցի այդ, և զի՞նչ նշան իցէ՝ յորժամ այդ լինելոց իցէ:

Եւ նա ասէ. զգո՛յշ կացէք. մի՛ խաբիցիք. զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ասիցեն թէ ես եմ. և մերձեցաւ ժամանակ. մի՛ երթայցէք զկնի նոցա:

Եւ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և խռովութիւնս՝ մի՛ զարհուրիցիք, զի պարտ է նախ՝ այնմ լինել, այլ ոչ առժամայն կատարած:

ՄԽԹ Յայնժամ ասէ ցնոսա. յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ:

Եւ շարժմունք մեծամեծք. և ի տեղիս տեղիս սովք և սրածութիւնք. եղիցին արհաւիրք և նշանք մեծամեծք յերկնից:

ՄԾ Բայց յառաջ քան զայս ամենայն, մխեսցեն զձեռս իւրեանց ի ձեզ՝ և հալածեսցեն. մատնեսցեն ի ժողովուրդս և ի բանտս, և տանիցին առաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան իմոյ:

Եւ լինիցի ձեզ այն ի վկայութիւն:

Արդ՝ դիք ի սիրտս ձեր, մի յառաջագոյն կրթել տալոյ պատասխանի:

Զի ես տաց ձեզ բերան և իմաստութիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ՝ կամ տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն ձեր:

Մատնեսջիք և ի ծնողաց, և յեղբարց, և յազգականաց և ի բարեկամաց, և սպանանիցեն ի ձէնջ:

Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ:

Եւ մազ մի ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ:

Եւ համբերութեամբ՝ ձերով ստասջիք զոգիս ձեր:

Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ զօրօք զԵրուսաղէմ, յայնժամ գիտասջիք թէ մերձ է աւեր նորա: ՄԾԱ

Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս, և որ ի մէջ նորա իցեն՝ խուսեսցեն, և որ ի գաւառն իցեն՝ մի մտցեն ի նա:

Զի աւուրք վրէժխնդրութեան են այնոքիկ, առ ի կատարելոյ ամենայն գրելոց:

Բայց վայ իցէ յղեաց և դաստիարակաց յաւուրսն յայնոսիկ. զի եղիցի տագնապ մեծ ի վերայ երկրի, և բարկութիւն ժողովրդեանն այնմիկ:

Եւ անկցին ի սուր սուսերի, և գերեսցին յամենայն հեթանոսաց. և Երուսաղէմ եղիցի կոխան յազգաց, մինչև կատարեսցին ժամանակք հեթանոսաց:

Եւ եղիցին նշանք յարեգակն և ի լուսին յաստեղս. և յերկրի տագնապ հեթանոսաց՝ ի յահեղ բարբառոյ իբրև ծովու և խռովութեան:

Ցելանելոյ ոգւոց մարդկան յերկիւղէ՝ և ի կարծեաց եկելոց ի վերայ տիեզերաց. զի զօրութիւնք երկնից շարժեսցին:

Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ՝ ամպովք զօրութեամբ և փառօք բազմօք:

Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել, ամբարձջիք և բարձրացուսջիք զգլուխս ձեր. զի մերձ է փրկութիւն ձեր:

Եւ ասաց առակ մի նոցա. տեսանիցէք զթզենին, և զամենայն ծառ:

Յորժամ ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց, տեսանէք՝ և ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն:

Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջի՛ք թէ մերձ է արքայութիւն Աստուծոյ:

Ամէն ասեմ ձեզ. թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի:

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն:

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ՝ և հոգովք աշխարհականօք, և յանկարծակի հասանիցէ ի վերայ ձեր օրն այն: Մնթ

Զի իբրև զորոգայթ հասանիցէ ի վերայ ամենեցուն, որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի:

Արթո՛ւն կացէք այսուհետև, յամենայն ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնմ ամենայնէ որ լինելոց է, և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ:

Եւ ի տուէ ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր ի լերինն՝ որ կոչէր Ձիթենեաց:

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա ի տաճարն լսել ի նմանէ:

(Եօթներորդում Կիւրակէի Ուր. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ ԻԲ.

Վասն ընթրեաց Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ԻՒ Մերձեցաւ տօն բաղարջակերացն՝ որ կոչէր պասքա:

Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրքն՝ թէ ո՛րպէս ըսպանանիցեն զնա. բայց երկնչէին ի ժողովրդենէ անտի:

Մտանէր սատանայ՝ ի Յուդա ի կոչեցեալն Իսկարիովտացի, որ էր ի թուոյ երկոտասանիցն:

Չոգաւ եդ բանս ընդ քահանայապետսն՝ և ընդ դպիրս և ընդ իշխանս ժողովրդեանն, զի մատնեսցէ զնա նոցա:

Եւ խնդացին, և խոստացան տալ նմա արծաթ. և յանձն էառ՝ և խնդրէր պարապ մատնել զնա նոցա՝ մեկուսի յամբոխէն:

Եկն օր բաղարջակերացն, յորում օրէն էր զենուլ զպասեքն:

Եւ առաքեաց զՊետրոս՝ և զՅովհաննէս՝ և ասէ. երթայք պատրաստեցէք մեզ զպասեքն զի կերիցուք:

Եւ նոքա ասեն. ո՞ւր կամիս զի պատրաստեսցուք:

Եւ ասէ ցնոսա. ահա՝ իբրև մտանիցէք ի քաղաքն, պատահեսցէ ձեզ այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ. երթիջիք զհետ նորա ի տունն յոր մտանիցէ:

Եւ ասասջի՛ք ցտանուտէր տանն. վարդապետ ասէ քեզ. ո՞ւր են վանքն իմ, յորում զպասեքն ուտիցեմ աշակերտօքս հանդերձ:

Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ, և անդ պատրաստեսջիք:

Եւ գնացեալ գտին, որպէս և ասացն նոցա. և պատրաստեցին զպասեքն:

Եւ իբրև ժամ եղև՝ բազմեցաւ, և երկոտասան առաքեալքն ընդ նմա:

Եւ ասէ ցնոսա. ցանկանալով ցանկացայ զայս պասեք ուտել ընդ ձեզ՝ մինչչև չարչարեալ իցեմ:

Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս կերայց ի սմանէ, մինչև լցցի յարքայութեան Աստուծոյ:

Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գոհացաւ և ասէ. առէք զայդ և բաժանեցէք ի ձեզ:

Ասեմ ձեզ, թէ յայսմհետէ՝ ոչ արբից ի բերոյ որթոյ, մինչև եկեսցէ արքայութիւն Աստուծոյ:

Եւ առեալ հաց, գոհացաւ, եբեկ եւ ետ նոցա՝ եւ ասէ. այս է մարմին իմ, որ վասն բազմաց տուեալ. զայս արասջիք առ իմոյ յիշատակի:

Նոյնպէս եւ զբաժակն յետ ընթրեացն առ՝ եւ ասէ. այս բաժակ է նոր ուխտ՝ իմով արեամբ վասն ձեր հեղլոյ:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Հր. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Բայց ահաւասիկ՝ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս ի սեղանս:

Եւ որդի մարդոյ ըստ սահմանելոյն երթայ, բայց՝ վայ մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն մատնիցի:

Եւ նոքա՝ սկսան խնդրել ընդ միմեանս, թէ ո՞վ է ի նոցանէ՝ որ զայն գործելոց իցէ:

ԻԲ: Եւ եղեւ հակառակութիւն ի մէջ նոցա, թէ ո՛վ ի նոցանէ համարիցի մեծ:

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա, եւ որ իշխենն նոցա՝ բարերարք կոչին:

Այլ դուք՝ ոչ այնպէս. այլ որ մեծն է ի ձեզ՝ եղիցի իբրեւ ըղկրտսերն, եւ առաջնորդն՝ իբրեւ սպասաւորն:

Ո՞վ է մեծ, բազմականն՝ եթէ սպասաւորն. ո՞չ ապաքէն՝ բազմականն. բայց ես եմ ի մէջի ձերում իբրեւ սպասաւոր:

Եւ դուք էք՝ որ ցանդ կայք ընդ իս ի փորձութիւնս իմ:

Եւ ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս եւ հայր իմ ուխտեաց ինձ զարքայութիւն:

Զի ուտիցէք եւ ըմպիցէք ի սեղան իմ յարքայութեան իմում. եւ նստիցէք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգ Իսրայէլի:

Եւ ասէ տէր. Սիմոն Սիմոն, ահա՝ սատանայ խնդրեաց զքեզ խարբալել իբրեւ զցորեան:

Այլ ես աղաչեցի վասն քո՝ զի մի՛ պակասեսցէ հաւատք քո. եւ դու երբեմն դարձցիս՝ եւ հաստատեսցես զեղբարս քո:

Եւ նա՝ ասէ ցնա. տէ՛ր՝ ընդ քեզ պատրաստ եմ եւ ի բանտ եւ ի մահ երթալ:

Եւ նա՝ ասէ ցնա. ասեմ քեզ Պետրէ՝ չիցէ այսօր հաւու խօսել, մինչեւ երիցս ուրասցիս զիս չգիտել:

Եւ ասէ ցնոսա. յորժամ առաքեցի զձեզ առանց քսակի եւ մախաղի եւ կօշկաց, միթէ կարօտացա՞յք իմիք:

Եւ նոքա ասեն. եւ ոչ իմիք. ապա՝ ասէ. այլ այժմ որ ունիցի քսակ՝ բարձցէ, նոյնպէս եւ

մախաղ. և որ ոչն ունիցի, վաճառեսցէ զձորձս իւր՝ և գնեսցէ իւր սուսեր:

Բայց ասեմ ձեզ. զի այս ևս որ գրեալ է՝ պարտ է զի կատարեսցի յիս, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ. զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է:

Եւ նոքա ասեն. տէր՝ ահաւասիկ են աստ երկու սուրք. և նա ասէ ցնոսա. բաւական են:

Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորութեան ի լեառն Ձիթենեաց. գնացին զհետ նորա և աշակերտքն:

Իբրև եհաս ի տեղին՝ ասէ ցնոսա. յաղօթս կացէք չմտանել ի փորձութիւն:

Եւ ինքն մեկնեցաւ ի նոցանէ իբրև քարընկէց մի, եդ ծունր՝ կայր յաղօթս:

Եւ ասէր. հայր՝ եթէ կամիս՝ անցո զբաժակս զայս յինէն. բայց ոչ իմ կամք՝ այլ քոյդ լիցին:

Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից՝ և զօրացուցանէր զնա. և էր ի տագնապի, և մտադիւրութեամբ ևս կայր յաղօթս:

Եւ հօտէին ի նմանէ քրտունք իբրև զկայլակս արեան՝ ոռոգ ոռոգ հեղեալ ի յերկիր:

Եւ յարուցեալ յաղօթիցն, եկն առ աշակերտսն՝ եգիտ զնոսա ի քուն ի տրտմութենէ:

Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ ննջէք, արիք կացէք յաղօթս՝ զի մի՛ մտանիցէք ի փորձութիւն:

Եւ մինչդեռ խօսէր, ահաւասիկ ամբոխ. և որ կոչէրն Յուդա՝ մի յերկոտասանիցն, առաջնորդէր նոցա. իբրև մերձեցաւ առ Յիսուս՝ համբուրեաց զնա. քանզի զայն նշան տուեալ էր նոցա. թէ ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է, զնա ունիցիք:

Ասէ ցնա Յիսուս. Յուդա՝ համբուրելո՞վ մատնես զորդի մարդոյ:

Իբրև տեսին որ զնովաւն էին՝ որ ինչ եղեն, ասեն ցնա. տէր՝ հարցուք զնոսա սրով:

Եւ եհար մի ոմն ի նոցանէ զքահանայապետին ծառայ, և ի բաց եհան զաջոյ ունկն նորա:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ. թո՛յլ տուք մինչև ցայդ վայր. և մատուցեալ յունկն՝ բժշկեաց զնա:

Եւ ասէ ցեկեալսն ի վերայ նորա ցքահանայապետսն, և ցիշխանս տաճարին և ցծերսն. իբրև ի վերայ աւազակի՞ ելէք սուսերօք և բրօք:

Հանապազ ընդ ձեզ էի ի տաճարին, և ոչ ձգեցէք ձեռս յիս. այլ այս է ձեր ժամ, և իշխանութիւն խաւարի:

Եւ կալեալ զնա՝ ածին և մու-

ծին ի տուն քահանայապետին. և Պետրոս երթայր զհետ նորա հեռագոյն:

Իբրև լուցին կրակ ի մէջ գաւթին՝ և նստան շուրջ, նստաւ և Պետրոս ի մէջ նոցա:

Ետես զնա աղախին մի՝ զի նստէր առ լոյսն. հայեցաւ ընդ նա՝ և ասէ. և սա ընդ նմա էր որ ընդ նմայն էին:

Իսկ Պետրոս ուրացաւ և ասէ. ոչ գիտեմ զնա կին դու:

Եւ յետ սակաւ միոյ՝ այլ ոմն ետես զնա՝ և ասէ. և դու ի նոցանէ ես. և Պետրոս ասէ. այր դու՝ չեմ ի նոցանէ:

Եւ իբրև ժամ մի էանց ի վերայ, այլ ոմն վիճէր և ասէր. ստոյգ և սա ընդ նմա էր, քանզի Գալիլեացի է:

Ասէ Պետրոս. այր դու՝ չգիտեմ զինչ խօսիս. և առժամայն մինչդեռ նա զայն ասէր, խօսեցաւ հաւ:

Դարձաւ Տէր՝ և հայեցաւ ի Պետրոս. և յիշեաց Պետրոս զբանն Տեառն՝ զոր ասաց զնա. մինչչև հաւու խօսեալ իցէ, երիցս ուրասցիս՝ չգիտել զիս:

Եւ ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս:

Եւ արքն, որ պահէին զնա. այպն առնէին զնովաւ, և հարկանէին:

Ծածկէին զերեսս նորա՝ և ատնջէին. և հարցանէին զնա՝ և ասէին. մարգարեա՛ց՝ ո՞վ է որ եհարն զքեզ:

Եւ այլ բազում ինչ հայհոյութեամբ խօսէին ի նա:

Վասն չարչարանաց և Խաչելութեան
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի գ. ե:

Եւ իբրև այգ եղև, ժողովեցաւ ծերակոյտ ժողովրդեանն՝ ՄԴԵ
քահանայապետքն և դպիրք, և հանին ածին զնա յատեանն իւրեանց՝ և ասեն, եթէ դու ես Քրիստոսն, ասա մեզ:

Ասէ ցնոսա. թէ ասացից ձեզ, սակայն ոչ հաւատայք:

Եւ եթէ հարցից ինչ զձեզ՝ չտայք ինձ պատասխանի՝ կամ արձակիցէք:

Բայց յայսմհետէ նստցի որդի մարդոյ ընդ աջմէ զօրութեան Աստուծոյ:

Եւ ասեն ամենեքեան. ուրեմն դու ես որդին Աստուծոյ. և նա՝ ասէ ցնոսա. դուք ասէք թէ ես եմ:

Եւ նոքա ասեն. զի՞նչ ևս պիտոյ է մեզ վկայութիւն, զի մեզէն իսկ լուաք ի բերանոյ դորա:

Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւն նոցա, ածին զնա առ Պիղատոս:

Եւ սկսան չարախօս լինել ըզ-նմանէ՝ և ասել․ գտաք զսա զի թիւրէր զազգս մեր, և արգելոյր ի տալոյ հարկս կայսեր, և ասէր զանձնէ՝ թէ Քրիստոս իցէ թագաւոր։

Իսկ Պիղատոս եհարց զնա՝ և ասէ․ դու ես թագաւորն հրէից․ նա՝ պատասխանի ետ նմա և ասէ․ դու ասացեր։

Ասէ Պիղատոս ցքահանայապետսն և ցժողովուրդսն․ չըգտանեմ ինչ վնաս յառնս յայսմիկ։

Եւ նոքա պնդէին, և ասէին, թէ խռովէ զժողովուրդս, ուսուցանէ ընդ ամենայն հրէաստան՝ սկսեալ ի Գալիլեէ մինչև ցայսր։

Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ ըզԳալիլեէ, եհարց եթէ Գալիլեացի իցէ այրն։

Եւ իբրև գիտաց թէ յիշխանութենէ Հերովդի է, ետ տանել զնա առ Հերովդէս․ քանզի և նա յԵրուսաղէմ էր յաւուրսն յայնոսիկ։

Եւ Հերովդէս իբրև ետես զՅիսուս, ուրախ եղև յոյժ․ զի ցանկայր ի բազում ժամանակաց տեսանել զնա․ քանզի լսէր բազում անգամ զնմանէ, և ակն ունէր նշան ինչ լեալ՝ տեսանել ի նմանէ։

Հարցանէր զնա բանիւք բազմօք, և նա ոչինչ ետ նմա պատասխանի։

Կային քահանայապետքն և դպիրք՝ և պնդագոյնս չարախօսէին զնմանէ։

Արհամարհեաց զնա և Հերովդէս հանդերձ իւրովք զօրականօքն․ և այպն արարեալ՝ արկ զնովաւ հանդերձս սպիտակս, և ետ տանել անդրէն առ Պիղատոս։

Եւ եղեն բարեկամք Պիղատոս և Հերովդէս յաւուր յայնմիկ․ քանզի յառաջ թշնամիք էին միմեանց։

Կոչեաց Պիղատոս զքահանայապետսն և զիշխանս և ըզժողովուրդն։

Եւ ասէ ցնոսա․ ածէք՝ մատուցէք ինձ զայրս զայս իբրև զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն․ և ահաւասիկ առաջի ձեր զատեցայ, և վնաս ինչ՝ ոչ գտի յառնս յայսմիկ՝ զորոց դուք չարախօսէքդ զդմանէ։

Այլ և ոչ Հերովդէս, քանզի ետու տանել զդա առ նա․ և արդ՝ ոչինչ մահու արժանի է գործեալ դորա։

Խրատեցից զդա, և արձակեցից։

Զի հարկ էր մի մի բաց տօնի արձակել նոցա։

Եւ նոքա՝ աղաղակէին ամենայն բազմութեամբն՝ և ասէին․

բարձ զդա, և արձակեա մեզ զԲարաբբա:

Որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ ի քաղաքին և սպանութեան մտեալ ի բանտ:

Դարձեալ Պիղատոս սկսաւ խօսել. քանզի կամէր արձակել զՅիսուս:

Եւ նոքա՝ անդրէն աղաղակէին և ասէին. ի խաչ հան զդա:

Եւ նա՝ երիցս ասէ ցնոսա. զի՞նչ չար արար սա. ոչինչ վնաս մահու գտի ի սմա. խրատեցից զսա և արձակեցից:

Եւ նոքա ստիպէին մեծաձայն և խնդրէին զնա՝ ի խաչ հանել. և զօրանային բարբառքն նոցա և քահանայապետացն:

Եւ Պիղատոս հաւանեցաւ՝ առնել զհայցուածս նոցա:

Արձակեաց նոցա զԲարաբբայն՝ զոր վասն խռովութեան և սպանութեան արկեալ էր ի բանտ, զոր և խնդրէին իսկ. և զՅիսուս մատնեաց կամացն նոցա:

Իբրև տարան զնա, ըմբռնեցին զոմն Սիմոն Կիւրենացի՝ որ գայր յանդէ. եդին ի վերայ նորա զխաչն՝ բերել զկնի Յիսուսի:

Եւ երթայր զհետ նորա բազմութիւն ժողովրդեանն, և կանանց՝ որ կոծէին և աշխարէին զնա:

Դարձաւ Յիսուս և ասէ ցնոսա. դստերք Երուսաղեմի՝ մի լայք ի վերայ իմ, այլ լացէք ի վերայ անձանց և ի վերայ որդւոց ձերոց:

Զի եկեսցեն աւուրք, յորս ասիցեն, թէ երանի ամլոց և որովայնից՝ որ ոչ ծնան, և ստեանց՝ որ ոչ դիեցուցին:

Յայնժամ սկսանիցին ասել լերանց՝ թէ անկերուք ի վերայ մեր, և բլրոց՝ թէ ծածկեցէք զմեզ:

Զի եթէ ընդ փայտ դալար՝ զայս առնեն, ընդ չորն՝ զի՞նչ լինիցի:

Ածին և այլ երկուս չարա- ՅԺԵ
գործս՝ սպանանել ընդ նմա:

Իբրև չոգան ի տեղին՝ կոչեցեալ գագաթն, անդ հանին զնա ի խաչ. և զչարագործսն՝ զոմն ընդ աջմէ՝ և զոմն ընդ ձախմէ խաչեցին:

Եւ Յիսուս ասէ. հա՛յր՝ թող զդոսա՝ զի ոչ գիտեն զի՛նչ գործեն. և ի բաժանել զհանդերձս նորա, արկին վիճակս:

Եւ կայր ժողովուրդն հայեցեալ. անգոսնէին զնա իշխանքն հանդերձ նոքօք՝ և ասէին. զայլս ապրեցոյց, ապրեցուսցէ և զանձն՝ եթէ դա է Քրիստոս որդի Աստուծոյ ընտրեալն:

Այպն առնէին զնա և զի-

նուորքն, եկեալ առաջի՝ մատուցանէին նմա քացախ, և ասէին. եթէ դու ես թագաւորն հրէից՝ փրկեա զանձն քո:

Եւ էր գիր գրեալ ի վերայ նորա, Յունարէն՝ և Դաղմատերէն՝ և Եբրայեցերէն գրով, թէ՝ սա է արքայն հրէից:

Իսկ մի ոմն ի կախելոց չարագործացն հայհոյէր զնա՝ և ասէր. ո՞չ դու ես Քրիստոսն, փրկեա զանձն քո և զմեզ:

Պատասխանի ետ ընկերն սաստելով նմա՝ և ասէ. չերկնչի՞ս դու յԱստուծոյ՝ զի ի նմին պատժի կաս:

Եւ մեք՝ յիրաւի, զի արժանի որոց գործեցաքն՝ առնումք զհատուցումն. և սա՝ ապիրատ ինչ՝ ոչ գործեաց:

Եւ ասէ ցՅիսուս. յիշեա զիս տէր՝ յորժամ գայցես արքայութեամբ քով:

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեզ. այսօր ընդ իս իցես ի դրախտին:

Եւ էր իբրև վեցերորդ ժամ, և խաւար եղև ի վերայ ամենայն երկրի մինչև ցիններորդ ժամն. խաւարեցաւ արեգակն:

Եւ հերձաւ վարագոյր տաճարին ընդ մէջ:

Եւ կարդաց Յիսուս ի ձայն մեծ՝ և ասէ. հայր՝ ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ. զայս իբրև ասաց, եհան զոգի:

Եւ տեսեալ հարիւրապետին զոր ինչ եղև, փառաւոր արար զԱստուած՝ և ասէ. արդարև՝ այրս այս՝ արդար էր:

Եւ ամենայն ժողովուրդքն որ եկեալ էին, և տեսանէին զտեսիլն զայն՝ և զգործ, բաղխէին զկուրծս՝ և դառնային:

Կային և ամենայն ծանօթքն նորա ի հեռաստանէ. և կանայք որ եկեալ էին զհետ նորա ի Գալիլեէ՝ և տեսանէին զայն:

Վասն Թաղման և Յարութեան Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ահա այր մի, անուն Յովսէփ, որ էր նախարար՝ այր բարեգործ և արդար: ՅԼԲ

Սա՝ չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա. Յարեմաթեայ քաղաքէ հրէից, որ և ինքն իսկ՝ ակն ունէր արքայութեան Աստուծոյ:

Սա՝ մատուցեալ առ Պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի:

Եւ իջուցեալ զնա՝ պատեաց պաստառակալաւ, և եդ ի կառածոյ գերեզմանի. ուր չէր ոք բնաւ եդեալ:

Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լուսանայր:

Եւ երթային զհետ նորա կանայքն՝ որ եկեալ էին ընդ նմա ի Գալիլեէ. տեսին զգերեզմանն, և որպէս եդաւ մարմինն նորա:

Դարձան, և պատրաստեցին խունկս և իւղս. և ի շաբաթուն հանդարտեցին վասն պատուիրանին:

ՅԼԷ Բայց ի միաշաբաթուն վաղ՝ ընդ առաւօտն, եկին ի գերեզմանն. բերին զխունկսն զոր պատրաստեցին՝ և այլ կանայք ընդ նոսա:

Եւ գտին զվէմն թաւալեցուցեալ ի գերեզմանէ անտի:

Եւ մտեալ ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն տեառն Յիսուսի:

Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ, և ահա արք երկու հասին առ նոսա ի հանդերձս լուսաւորս:

Եւ իբրև զահի հարան և խոնարհեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր, ասեն ցնոսա. զի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս. չէ աստ, այլ յարեաւ:

Յիշեցէք որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն ի Գալիլեա:

Եւ ասէր՝ թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մատնել ի ձեռս մարդկան մեղաւորաց, և ի խաչ ելանել, և յերրորդ աւուր յառնել:

Եւ յիշեցին զբանս նորա:

Եւ դարձան պատմեցին զայս ամենայն մետասանիցն, և այլոցն ամենեցուն:

Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի, և Յովհաննա, և Մարիամ Յակովբայ՝ և այլք ընդ նոսա որ պատմեցին զայս առաքելոցն:

Եւ երևեցան առաջի նոցա շաղփաղփութիւն բանքն նոցա՝ և չհաւատային նոցա:

Բայց Պետրոս յարուցեալ՝ ընթացաւ ի գերեզմանն, և հայեցեալ՝ տեսանէ զկտաւսն լոկ՝ զի կային. և գնաց ընդ միտս զարմացեալ՝ թէ զինչ եղև:

Ի Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ահա՝ երկուք ի նոցանէ ՅԼԸ
երթային ի նմին աւուր ի գեօղ մի, որ հեռի էր յԵրուսաղէմէ հարիւր և վաթսուն ասպարիսաւ. և էր անուն նորա Էմմաւուս:

Եւ նոքա խօսէին ընդ միմեանս վասն ամենայն անցիցն անցելոց:

Եւ եղև ընդ խօսիլն նոցա և

ընդ վիճել, և ինքն իսկ Յիսուս մերձեցաւ՝ և երթայր ընդ նոսա։

Եւ նոցա աչք՝ կալեալ էին առ ի չճանաչելոյ զնա։

Եւ ասէ ցնոսա. զի՞նչ են բանքդ՝ վասն որոյ վիճիքդ ընդ միմեանս՝ մինչդեռ գնայքդ, և տրտմեալ էք։

Պատասխանի ետ մի ոմն ի նոցանէ՝ որում անուն էր Կղէովպաս, և ասէ ցնա. դու՝ միայն կաս յԵրուսաղէմ, որ ոչ գիտացեր զինչ գործեցաւ ի նմա յաւուրս յայսոսիկ։

Եւ ասէ ցնոսա. զի՞նչ. և նոքա ասեն. զՅիսուսէ Նազովրեցւոյ. որ եղև այր մարգարէ, հզօր արդեամբք և բանիւք առաջի Աստուծոյ, և ամենայն ժողովրդեանն։

Որպէս մատնեցին զնա քահանայապետքն՝ և իշխանքն մեր ի դատաստան մահու, և հանին զնա ի խաչ։

Մեք՝ ակն ունէաք թէ նա է որ փրկելոցն է զԻսրայէլ. այլ և հանդերձ այսու ամենայնիւ, այս՝ երրորդ օր է յորմէհետէ այն գործեցաւ։

Այլ և կանայք ոմանք ի մէնջ զարմացուցին զմեզ. որք կանխեալ ընդ առաւօտս չոգան ի գերեզմանն։

Եւ ոչ գտին զմարմինն նորա. եկին և ասեն, թէ և տեսիլ հրեշտակաց տեսին, որք ասէին զնմանէ թէ կենդանի է։

Եւ գնացին ոմանք ի մէնջ ի գերեզմանն, և գտին նոյնպէս՝ որպէս կանայքն ասացին. բայց զնա ոչ տեսին։

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. ո՜վ անմիտք և հեղգասիրտք ի հաւատալ յամենայնի, զոր խօսեցան մարգարէքն։

Ո՞չ զնոյն պարտ էր չարչարել Քրիստոսի, և մտանել ի փառս իւր։

Եւ սկսեալ ի Մովսիսէ և յամենայն մարգարէիցն, մեկնէր նոցա՝ որ ինչ յամենայն գիրս գրեալ է զնմանէ։

Իբրև մերձեցան ի գեօղն՝ յոր երթային, և նա պատճառէր՝ հեռագոյն ևս ուրեք երթալ։

Եւ բռնադատեցին զնա՝ և ասեն. առ մեզ ագիր, զի ընդ երեկս է, և տարաժամեալ է օրս. և եմուտ՝ ագանել անդ ընդ նոսա։

Եւ եղև ի բազմելն նորա ընդ նոսա, առեալ զհացն՝ օրհնեաց, եբեկ՝ և ետ նոցա։

Եւ նոցա՝ բացան աչք, և ծանեան զնա. և նա՝ եղև ի նոցանէ աներևոյթ։

Եւ ասեն ցմիմեանս. ո՞չ իսկ և սիրտք մեր ջեռեալ էին ի մեզ, մինչ խօսէրն ընդ մեզ զճանա-

պարհային. և որպէս բանայր մեզ զգիրս:

Եւ յարուցեալ նոյնժամայն՝ դարձան յԵրուսաղէմ, և գտին ժողովեալ զմետասանսն՝ և զորս ընդ նոսայն էին:

Եւ ասէին՝ թէ արդարև յարեաւ տէր՝ և երևեցաւ Սիմովնի:

Եւ նոքա պատմէին զայն որ առ ճանապարհայնն, և թէ զիարդ ետ ծանօթս նոցա ի բեկանել հացին:

Յետ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յխ Մինչդեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս եկաց ի մէջ նոցա՝ և ասէ ցնոսա. խաղաղութիւն ընդ ձեզ. ես եմ՝ մի՛ երկնչիք:

Եւ զահի հարեալ՝ երկնչէին. և համարէին ոգի ինչ տեսանել:

Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ խռովեալ էք, և ընդէ՞ր խորհուրդք ելանեն ի սիրտս ձեր:

Տեսէք զձեռս իմ և զոտս, զի ես՝ նոյն եմ. շօշափեցէք զիս՝ և տեսէք. զի ոգի՝ մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիս տեսանէք զի ունիմ:

Եւ զայս ասացեալ՝ եցոյց նոցա զձեռսն և զոտս:

Վասն Համբարձման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային ի խնդութենէն, և զարմացեալ էին, ասէ ցնոսա. ունի՞ք ինչ կերակուր աստ: ՅխԱ

Եւ նոքա ետուն նմա ձկան խորովելոյ մասն. և խորիսխ մեղու:

Եւ առ՝ եկեր առաջի նոցա, և զմնացորդսն ետ ցնոսա:

Եւ ասէ ցնոսա. այս բանք են զոր խօսեցայ ընդ ձեզ, մինչ առ ձեզն էի, թէ պարտ է՝ լնուլ ամենայն գրելոցն յօրէնսն Մովսիսի և ի մարգարէս և ի սաղմոսս վասն իմ:

Յայնժամ եբաց զմիտս նոցա՝ իմանալ զգիրս:

Եւ ասէ ցնոսա, թէ այսպէս պարտ էր չարչարել Քրիստոսի, և յառնել ի մեռելոց յաւուր երրորդի:

Եւ քարոզել յանուն նորա ապաշխարութիւն և թողութիւն մեղաց յամենայն ազգս՝ սկսեալ յԵրուսաղէմէ:

Եւ դուք էք վկայք բանիցս այսոցիկ:

Եւ ահա ես առաքեմ զաւետիս հօր իմոյ ի ձեզ. և դուք՝ նստարո՛ւք ի քաղաքիս յԵրու-

սաղէմ, մինչև զգենուցուք զզօրութիւն ի բարձանց:

Եհան զնոսա՝ մինչև ի Բեթանիա. և ամբարձեալ զձեռս իւր օրհնեաց զնոսա:

Եւ եղև յօրհնելն նորա զնոսա, մեկնեցաւ ի նոցանէ, և վերանայր յերկինս:

Եւ նոցա երկիրպագեալ նմա՝ դարձան յԵրուսաղէմ ուրախութեամբ մեծաւ:

Եւ էին հանապազ ի տաճարին, գովէին և օրհնէին զԱստուած:

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ

Յովհաննու Աւետարանն՝ գրեալ է Յովհաննու, որ եղբայր է Յակոբայ Զեբեդեայ. որ անկաւ ի վերայ լանջացն Տեառն. նոյն սա՝ գրեաց զաւետարանս զայս: Եւ սկիզբն առնէ յաստուածական բանէն. և զըստ մարմնոյ ծնունդն քչատակէ յասելն, և բանն մարմին եղև: Եւ քչատակէ զմկրտութիւն Յովհաննու, և զընտրութիւն աշակերտացն. այլ և զն-շանս և զարուեստս որ եղեն. և զկատարածն՝ որ մատնեցաւ պոնտացւոյ Պիղատոսի, և խաչեցաւ՝ յորում և զհնուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա, և ի վերայ պատմուճանի նորա վիճակ արկին. և մարմին նորա եդաւ ի գերեզմանի. և յարեաւ յերրորդ աւուր, երևեցաւ աշակերտացն ինքն:

Յովհաննէս՝ որ և որդի Որոտման, զվերինն որոտալով պատմեաց մեզ: Սա՝ զկնի յիններորդի յերրորդի ամի Համբառնալոյ Փրկչին գրեաց զաւետարանս իւր յԵփեսոս քաղաքի, ի խնդրոյ եկեղեցւոյն Ասիոյ՝ ի լեզու Յոյն:

Յովհաննէս՝ Հնազանդութիւն:

Ցանկ գլխոց Սրբոյ Աւետարանին Յովհաննու

	Գլխակարգութիւն	Երեսաչափք
Վասն զի անսկիզբն է բանն Աստուած.	ա	207
Վասն Յովհաննու վկայելոյն բանին Աստուծոյ.	—	208
Վասն գալոյն առ նա Գառինն Աստուծոյ.	ժգ. ժգ	209
Վասն աշակերտացն առ Յիսուս գտանելոյ,	—	209
Վասն գտանելոյն զՄեսիա.	—	209
Վասն ի Կանա Հարսանեացն.	ժբ	210
Վասն արտաքս հանելոյն ի տաճարէն.	—	211
Վասն Նիկոդիմոսի.	եգ	212
Վասն ի Յայեննովն մկրտելոյն.	—	213
Վասն խնդիր լինելոյ, վասն սրբութեան.	—	214
Վասն կնոջն Սամարացւոյ.	—	215
Վասն Թագաւորազնին որդւոյ.	—	217
Վասն երեսուն և ութամեայ հիւանդին.	—	218
Վասն զի Հայր սիրէ զՈրդի.	—	219
Վասն հինգ հացին, և երկուց ձկանն.	—	221
Վասն գնալոյն ի վերայ ծովուն.	—	222
Վասն մարտնչելոյն ընդ միմեանս հրէից.	—	223
Վասն շրջելոյն Յիսուսի ի Գալիլէ, և խորատու	հե	225
Վասն խնդրելոյն Հրէից ունել զՅիսուս.	—	227
Վասն ի ծնէ կուրին.	ձթ	232
Վասն գնելոյն Յիսուսի զանձն ի վերայ.	—	235
Վասն նաւակատեացն յԵրուսաղէմ.	ղբ	236
Վասն Ղազարու յարութեան.	ղդ	237
Վասն օծանելոյն զՏէրն.	—	241
Վասն որ ասաց Յուդա զիւղոյն.	—	241
Վասն յաւանակին.	—	241
Վասն ելելոց հեթանոսացն առ Տէր.	—	242
Վասն հատին ցորենոյ.	ճդ	242
Վասն Յիսուսի լոյս գալոյն յաշխարհ.	—	243
Վասն ընթրեացն, և լուանալոյ զոտս.	—	244
Վասն չարչարանացն Յիսուսի, և սփոփելոյ.	—	245
Վասն գալոյ Հոգւոյն և մխիթարելոյ.	—	248

Վասն մատնութեանն Յիսուսի · . . .	—	254
Վասն ուրացութեանն Պետրոսի և հաւուն խօսելոյ · .	—	255
Վասն ածելոյն զՅիսուս ի վանացն Կայիափայ . .	ճհզ	255
Վասն տանելոյն զՅիսուս ի Գողգոթայ · . .	ճղէ	257
Վասն աւանդելոյն Յիսուսի զհոգին · . .	—	258
Վասն խնդրելոյն զտերունական մարմինն · . .	մզ	259
Վասն բերելոյն Նիկոդիմոսի զմուռս · . . .	—	259
Վասն գալոյ կանանցն ի գերեզմանն . . .	մթ	259
Վասն գրոցն փակելոյք մատնելոյն Յիսուսի · . .	մժդ	260
Վասն զԹովմաս հաստատելոյ Տեառն · . .	—	261
Վասն ուտելոյ ընդ նոսա, և հարցմանն · . .	միէ	262
Վասն սիրելւոյ աշակերտին, և գրելոյ զաւետարանն · .	—	263

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՈՐ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ի Հօրէ Լոյս:

Ա. Ի սկզբանէ էր Բանն. և Բանն էր առ Աստուած. և Աստուած էր Բանն:

Նա՛ էր ի սկզբանէ առ Աստուած:

Ամենայն ինչ՛ նովաւ եղև. և առանց նորա եղև և ոչ ինչ՛ որ ինչ եղև:

Նովաւ՛ կեանք էր, և կեանքն՛ էր լոյս մարդկան:

Եւ լոյսն՛ ի խաւարի անդ՛ լուսաւոր էր, և խաւար՛ նմա ոչ եղև հասու:

Եղև այր մի առաքեալ յԱստուծոյ. անուն նմա Յովհաննէս:

Սա՛ եկն ի վկայութիւն զի վկայեսցէ վասն լուսոյն. զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ:

Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն:

Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամենայն մարդ՛ որ գալոց է յաշխարհ:

Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ:

Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան:

Իսկ որք ընկալանն զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել, որոց հաւատասցեն յանուն նորա:

Ոյք ոչ յարենէ, և ոչ ի կամաց մարմնոյ, և ոչ ի կամաց առն, այլ յԱստուծոյ ծնան:

Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ. եւ տեսաք զփառս նորա զփառս իբրեւ զմիածնի առ ի Հօրէ, լի շնորհօք եւ ճշմարտութեամբ:

Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, աղաղակեաց եւ ասէ. սա է զորմէ ասէի, որ զկնի իմ գալոցն էր, առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր:

Զի ի լրութենէ անտի նորա մեք ամենեքին առաք շնորհս փոխանակ շնորհաց:

Զի օրէնքն ի ձեռն Մովսիսի տուան. շնորհքն եւ ճշմարտութիւնն ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն:

(Յերկրորդում Կիւրակէի. Բշ. աւուրն):

Ըհայքն լուսոյ:

Ը ԶԱստուած ոչ ոք ետես երբեք, բայց միածինն որդի՝ որ է ի ծոց Հօր՝ նա պատմեաց:

Եւ այս է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին առ նա Հրէայքն յԵրուսաղեմէ քահանայս եւ Ղեւտացիս, զի հարցցեն ցնա՝ թէ դու ո՞ ես:

Եւ խոստովան եղեւ՝ եւ ոչ ուրացաւ. եւ խոստովան եղեւ, եթէ ես՝ ոչ եմ Քրիստոսն:

Եւ հարցին ցնա. իսկ ո՞վ ես դու, Եղիա՞ ես. եւ ասէ. ոչ եմ: իսկ մարգարէ՞ն ես դու. պատասխանի ետ, թէ ոչ:

Իսկ՝ ասա մեզ, դու ո՞վ ես, զի պատասխանի տարցուք որոց առաքեցին զմեզ. զի՞ ասես վասն քո:

Ասէ. ես՝ ձայն բարբառոյ յանապատի. ուղիղ արարէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ:

Եւ որք առաքեցանն՝ ի փարիսեցւոց անտի էին:

Հարցին ցնա՝ եւ ասեն. իսկ զի՞ մկրտես՝ եթէ դու չես Քրիստոսն, եւ ոչ Եղիա, եւ ոչ մարգարէն:

Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս՝ եւ ասէ. ես՝ մկրտեմ զձեզ ջրով. ի միջի ձերում կայ զոր դուքն ոչ գիտէք:

Որ զկնի իմ գալոցն է, որում չեմ արժանի՝ թէ լուծից զխրացս կօշկաց նորա:

Այս ի Բեթաբրայ եղեւ յայնկոյս Յորդանանու, ուր էրն Յովհաննէս եւ մկրտէր:

(Երկրորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն)․

Մկրտութիւն Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ԺԳ
ԺԴ
Ի վաղիւն անդր տեսանէ զՅիսուս զի գայր առ նա, և ասէ. ահաւասիկ Գառն Աստուծոյ՝ որ բառնայ զմեղս աշխարհի:
Սա է՝ վասն որոյ ես ասէի, զկնի իմ գայ՝ այր, որ առաջի իմ եղև, զի յառաջ իսկ էր քան զիս:
Եւ ես՝ ոչ գիտէի զնա. այլ զի յայտնի լինիցի Իսրայէլի, վասն այնորիկ եկի ես ջրով մկրտել:
Վկայեաց Յովհաննէս՝ և ասէ. թէ տեսանէի զՀոգին՝ զի իջանէր իբրև զաղաւնի յերկնից, և հանգչէր ի վերայ նորա:
Եւ ես՝ ոչ գիտէի զնա. այլ որ առաքեացն զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս. յոր վերայ տեսանիցես զՀոգին, զի իջանիցէ և հանգչիցի ի վերայ նորա, նա է՝ որ մկրտէ Հոգւովն սրբով:
Եւ ես՝ տեսի, և վկայեցի՝ եթէ սա է որդին Աստուծոյ:

(Երկրորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն)․

Մկրտութիւն Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ի վաղիւն անդր կայր Յովհաննէս, և յաշակերտաց անտի նորա՝ երկու: ԺԶ
Եւ նայեցեալ ընդ Յիսուսի՝ զի զնայր ասէ. ահաւասիկ Քրիստոս Գառն Աստուծոյ:
Լուան ի նմանէ երկու աշակերտքն՝ զի խօսէր, և զնացին զհետ Յիսուսի:
Իբրև դարձաւ Յիսուս, և ետես զնոսա՝ զի երթային զհետ նորա, ասէ ցնոսա. զի՞նչ խնդրէք. սոքա ասեն ցնա. ռաբբի, որ թարգմանեալ կոչի՝ վարդապետ, ո՞ւր են օթեվանք քո:
Ասէ ցնոսա. եկայք և տեսէք. եկին և տեսին՝ ուր էին օթեվանք նորա. և առ նմա ագան այն օր, զի ժամ էր՝ իբրև տասներորդ:
Էր Անդրէաս՝ եղբայր Սիմովնի վէմի՝ մի յերկուց անտի, որ լուանն ի Յովհաննէ՝ և զնացին զկնի նորա:
Գտանէ սա՝ նախ զեղբայր իւր զՍիմովն, և ասէ ցնա. գտաք զՄեսիայն՝ որ թարգմանի Քրիստոս:
Սա ած զնա առ Յիսուս. հայեցեալ ընդ նա Յիսուսի ա-

ալ. դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ թարգմանի՝ Պետրոս:

(Երկրորդում Կիւրակէի. Եշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԺԲ. Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել ի Գալիլեա. գտանէ ըզՓիլիպպոս, և ասէ ցնա Յիսուս. եկ զկնի իմ:
Եւ էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդայ, ի քաղաքէ Անդրեայ և Պետրոսի:
Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և ասէ ցնա. զորմէ գրեաց Մովսէս յօրէնսն, և մարգարէքն. գտաք զՅիսուս զորդի Յովսէփայ ի Նազարեթէ:
Ասէ ցնա Նաթանայէլ. իսկ ի Նազարեթէ՝ մարթ ինչ իցէ բարւոյ իմիք լինել. ասէ ցնա Փիլիպպոս. եկ և տես:
Իբրև ետես Յիսուս զՆաթանայէլ զի գայր առ նա, ասէ վասն նորա. ահա արդարև Իսրայէլացի, յորում նենգութիւն ոչ գոյ:
Ասէ ցնա Նաթանայէլ. ուստի՞ ճանաչես զիս. պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնա. մինչչև էր Փիլիպպոսի կոչեցեալ զքեզ՝ զի էիր ի ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ:
Պատասխանի ետ նմա Նաթանայէլ՝ և ասէ. ռաբբի՝ դու ես որդի Աստուծոյ, դու ես թագաւորն Իսրայէլի:
Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ. փոխանակ զի ասացի քեզ՝ թէ տեսի ի ներքոյ թզենւոյն՝ հաւատաս, մեծամեծս քան զայս տեսցես:
Եւ ասէ ցնոսա. ամէն ամէն՝ ասեմ ձեզ. տեսանիցէք զերկինս բացեալ, և զհրեշտակս Աստուծոյ՝ զի ելանիցեն և իջանիցեն ի վերայ որդւոյ մարդոյ:

(Երկրորդում Կիւրակէի. Ուր. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ Բ.

Սկիզբն նշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ յաւուրն երրորդի, հարսանիք էին ի Կանայ Գալիլեացւոց. և անդ էր մայրն Յիսուսի: ԺԲ.
Կոչեցաւ և Յիսուս և աշակերտքն նորա ի հարսանիսն:
Եւ ի պակասել գինւոյն, ասէ մայրն ցՅիսուս. գինի՝ ոչ ունին:
Եւ ասէ ցնա Յիսուս. զի՞ կայ իմ և քո՝ կին դու, չև է հասեալ ժամանակ իմ:

Ասէ մայրն նորա ցսպասաւորսն. որ զինչ ասիցէ ձեզ՝ արասջիք:

Անդ էին թակոյկք կճեայք վեց՝ ըստ սրբութեան Հրէից. տանէին մի մի ի նոցանէ մարս երկուս կամ երիս:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. լցէք զթակոյկսդ ջրով. և լցին զնոսա մինչև ի վեր:

Եւ ասէ ցնոսա. արդ՝ առէք՝ և բերէք տաճարապետիդ. և նոքա՝ բերին:

Եւ իբրև ճաշակեաց տաճարապետն զջուրն գինի եղեալ, և ոչ գիտէր ուստի իցէ. բայց սպասաւորքն՝ գիտէին որք արկին զջուրն. խօսի ընդ փեսային տաճարապետն:

Եւ ասէ. ամենայն մարդ՝ զանոյշ գինին յառաջագոյն պաշտէ. և յորժամ արբենան, յայնժամ զյոռին. դու՝ պահեցեր զանոյշ գինիդ մինչև ցայժմ:

Զայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ի Կանայ Գալիլեացւոց, և յայտնեաց զփառս իւր. և հաւատացին ի նա աշակերտքն նորա:

(Երկրորդում Կիւրակէի. Շր. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

Յետ այսորիկ էջ Յիսուս ի ժթ
Կափառնաում, ինքն և մայր իւր և եղբարք իւր. և անդ լինէր՝ ոչ բազում ինչ աւուրս:

Եւ էր՝ մերձ զատիկն Հրէից, և ել Յիսուս յԵրուսաղէմ:

Եւ եգիտ ի տաճարին՝ զի վաճառէին զարջառս և զոչխարս և զաղաւնիս, և զլումայափոխսն որ նստէին:

Եւ արար խարազան չուանեայ, և եհան զամենեսին ի տաճարէն՝ զոչխարսն և զարջառս, և զպղինձս հատավաճառացն՝ ցրուեաց, և զսեղանսն կործանեաց:

Եւ որ զաղաւնիսն վաճառէին՝ ասէ ցնոսա. առէք զայդ աստի, և մի՛ առնէք զտուն Հօր իմոյ՝ տուն վաճառի:

Ապա յիշեցին աշակերտքն նորա՝ թէ գրեալ է, նախանձ տան քո կերիցէ զիս:

Պատասխանի ետուն Հրէայքն՝ և ասեն ցնա. զի՞նչ նշան ցուցանես դու մեզ՝ զի զայդ առնես:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. քակեցէք զտա-

ճարդ զայդ, և զերիս աւուրս կանգնեցից զդա։

Ասեն ցնա հրէայքն. զքառասուն և զվեց ամ շինեցաւ տաճարս այս, և դու՝ զերիս աւուրս կանգնես զդա։

Բայց նա՝ ասէր վասն տաճարի մարմնոյ իւրոյ։

Իսկ յորժամ յարեաւ ի մեռելոց, յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ այս է զոր ասացն. և հաւատացին գրոյն՝ և բանին զոր ասաց Յիսուս։

(Երրորդում Կիւրակէի աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԻԳ Եւ իբրև էր յԵրուսաղէմ ի զատկին ի տօնի, բազումք հաւատացին յանուն նորա. զի տեսանէին զնշանսն՝ զոր առնէր։

Բայց ինքն Յիսուս ոչ հաւատայր զանձն նոցա. քանզի ինքն գիտէր զամենայն։

Եւ զի ոչ էր պիտոյ՝ եթէ ոք վկայեսցէ վասն մարդոյ. զի ինքն իսկ՝ գիտէր զինչ կրէր ի մարդն։

ԻԳ Եւ էր՝ այր մի ի Փարիսեցւոց անտի՝ Նիկոդէմոս անուն նորա, իշխան Հրէից։

Սա՝ եկն առ նա գիշերի՝ և ասէ ցնա. ռաբբի՝ գիտեմք թէ յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ. զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանս առնել՝ զոր դու առնես. եթէ ոչ Աստուած իցէ ընդ նմա։

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնա. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ։

Ասէ ցնա Նիկոդէմոս. զիա՞րդ կարէ մարդ ծնանել որ ծնեալն իցէ. միթէ՝ մա՞րթ ինչ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանել։

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի ի ջրոյ և ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։

Զի ծնեալն ի մարմնոյ՝ մարմին է, և ծնեալն ի հոգւոյ՝ հոգի է։

Դու՝ մի՛ զարմանար, թէ ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնանիլ վերստին։

Զի հողմ՝ ուր կամի շնչէ. և զձայն նորա լսես. այլ ոչ գիտես. ուստի գայ՝ կամ յո՛ երթայ. սոյնպէս՝ և ամենայն ծնեալն ի հոգւոյն։

Պատասխանի ետ Նիկոդէմոս՝ և ասէ ցնա. զիա՞րդ մարթի այդմ լինել։

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնա. դու ես վարդապետ Իսրայէլի՝ և զայդ ոչ գիտես:

Ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ քեզ. զի զոր ինչ գիտեմք՝ խօսիմք, և զոր տեսաք՝ վկայեմք. և զվկայութիւն մեր ոչ ընդունիք:

Իսկ արդ՝ եթէ զերկրաւորս ասացի ձեզ, և ոչ հաւատայք. զիա՞րդ եթէ զերկնաւորսն ասացից՝ հաւատայցէք:

(Երրորդում Կիւրակէի. Բշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԻԳ
ԻԳ Եւ ոչ ոք յերկինս ել, եթէ ոչ՝ որ էջն յերկնից որդին մարդոյ՝ որ էն յերկինս:

Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զօձն յանապատին, նոյնպէս բարձրանալ պարտ է որդւոյ մարդոյ:

Զի ամենայն որ հաւատայ ի նա՝ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս:

Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչև զորդին իւր միածին ետ. զի ամենայն՝ որ հաւատայ ի նա՝ մի՛ կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս:

Զի ոչ առաքեաց Աստուած զորդի իւր յաշխարհ՝ թէ դատեսցի զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի աշխարհ նովաւ:

Որ հաւատայ ի նա՝ ոչ դատապարտեսցի. և որ ոչ հաւատայ ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ է. զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի որդւոյն Աստուծոյ:

Եւ այս իսկ է դատաստան. զի լոյս եկն յաշխարհ, և սիրեցին մարդիկ զխաւար առաւել քան զլոյս. զի էին գործք իւրեանց չարութեան:

Զի ամենայն որ զչար գործէ՝ ատեայ զլոյս. և ոչ գայ առ լոյսն, զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա:

Իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն, գայ առ լոյսն. զի յայտնի լիցին գործք նորա՝ թէ Աստուծով գործեցան:

(Երրորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յետ այսորիկ եկն Յիսուս և ԻԴ
աշակերտքն նորա յերկիրն Հրէաստանի. և անդ շրջէր նոքօք հանդերձ և մկրտէր:

Մկրտէր և Յովհաննէս ի Յայենովն, մերձ առ Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ և գային և մկրտէին:

Զի չև ևս էր արկեալ զՅովհաննէս ի բանտ:

Եւ եղև խնդիր յաշակերտացն Յովհաննու ընդ Հրէի՝ վասն սրբութեան:

Եկին առ Յովհաննէս՝ և ասեն ցնա. ռաբբի, որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանու, որում դուն վկայեցեր, ահաւասիկ նա մկրտէ՝ և ամենեքին գան առ նա:

Պատասխանի ետ Յովհաննէս՝ և ասէ. ոչ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ՝ և ոչինչ, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա յերկնից ի վերուստ:

Դուք ձեզէն վկայէք ինձ, զի ասացի ձեզ՝ թէ չեմ ես Քրիստոսն, այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա:

Որ ունի հարսն, նա է փեսայ. իսկ բարեկամ փեսային՝ որ կայ և լսէ նմա, ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային. արդ՝ այս ուրախութիւն՝ որ իմն է, լցեալ է:

Նմա պարտ է աճել, և ինձ մեղմանալ:

Որ ի վերուստն գայ, ի վերոյ է քան զամենայն. որ յերկրէ աստի է, յերկրէ է՝ և յերկրէ խօսի:

Որ յերկնից գայ, զոր ինչ ետես և զոր լուաւ, վկայէ և զվկայութիւն նորա ոչ ոք ընդունի:

Որ ընդունի զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց, թէ աստուած ճշմարիտ է:

Զի զոր Աստուածն առաքեաց՝ զբանս Աստուծոյ խօսի. զի ոչ եթէ չափով տայ Աստուած զհոգին:

Հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ՝ ետ ի ձեռս նորա:

Որ հաւատայ յորդի, ընդունի զկեանսն յաւիտենականս. և որ ոչ հնազանդի որդւոյ, ոչ տեսցէ զկեանս. այլ բարկութիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա:

(Յերրորդում Կիւրակէի. Դշ. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ Դ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Իբրև գիտաց Յիսուս՝ եթէ ԼԱ.
լուան փարիսեցիքն՝ եթէ Յիսուս բազում աշակերտս առնէ, և մկրտէ քան զՅովհաննէս:

Քանզի ոչ եթէ Յիսուս ինքնին մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա:

Եթող զՀրէաստան երկիր. և եկն միւսանգամ ի Գալիլեա:

Եւ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա։

Գայ նա ի քաղաք մի Սամարացւոց՝ որում անուն էր Սիքար. մերձ ի գիւղն զոր ետ Յակովբ որդւոյ իւրում Յովսեփայ։

Եւ անդ էր աղբիւր մի Յակովբայ. և Յիսուս վաստակեալ ի ճանապարհէն, նստէր ի վերայ աղբերն, և էր ժամ իբրև վեցերորդ։

Գայ կին մի ի Սամարեայ հանել ջուր. ասէ ցնա Յիսուս. տո՛ւր ինձ ըմպել։

Զի աշակերտքն նորա երթեալ էին ի քաղաքն անդր՝ զի կերակուրս գնեսցեն։

Ասէ ցնա կինն Սամարացի. դու՝ որ հրէայդ ես, զիա՞րդ յինէն ըմպել խնդրես ի կնոջէ Սամարացւոյ. զի ոչ երբէք խառնակին հրէայք ընդ Սամարացիս։

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ. եթէ գիտէիր դու զպարգևսն Աստուծոյ, և ո՛վ է՝ որ ասէդ ցքեզ՝ թէ տուր ինձ ըմպել, դու արդեօք խնդրէիր ի նմանէ, և տայր քեզ ջուր կենդանի։

Ասէ ցնա կինն. տէր՝ դու քանզի և դոյլ իսկ ոչ ունիս, և ջրհորս խոր է. իսկ արդ՝ ուստի՞ ունիցիս զջուրն կենդանի։

Միթէ դու մե՞ծ ինչ ոք իցես քան զհայրն մեր Յակովբ՝ որ զայս ջրհոր ետ մեզ. և ինքն աստի արբ՝ և որդիք նորա, և խաշինք նորա։

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ. ամենայն որ ըմպէ ի ջրոյ յայդմանէ, միւսանգամ ծարաւէ. բայց որ ըմպէ ի ջրոյն զոր ես տաց նմա, մի՛ ծարաւեսցի յաւիտեան։

Այլ ջուրն զոր ես տաց նմա, եղիցի նմա աղբիւր ջրոյ բղխելոյ ի կեանսն յաւիտենականս։

Ասէ ցնա կինն. տէ՛ր՝ տո՛ւր ինձ զջուրն զայն, զի մի՛ ծարաւեցից՝ և մի՛ եկից այսր հանել ջուր։

Ասէ ցնա Յիսուս. երթ կոչեա զայր քո՝ և եկ այսր։

Պատասխանի ետ նմա կինն՝ և ասէ. չիք իմ այր. ասէ ցնա Յիսուս. բարւոք ասացեր՝ թէ չիք իմ այր։

Զի հինգ այր փոխեալ է քո, և զոր այժմ ունիս՝ չէ քո այր. զայդ արդար ասացեր։

Ասէ ցնա կինն. տէր՝ թուի ինձ թէ մարգարէ իցես դու։

Հարքն մեր ի լերինս յայսմիկ երկիր պագին. և դուք ասէք՝ թէ յԵրուսաղէմ և եթ՝ է տեղի ուր արժան իցէ երկիր պագանել։

Ասէ ցնա Յիսուս. կին դու՝ հաւատա ինձ, զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ի լերինս յայսմիկ, և ոչ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցեն Հօր:

Դուք երկիր պագանէք՝ որում ոչն գիտէք, մեք երկիր պագանեմք որում գիտեմքն. զի փրկութիւն ի Հրէից է:

Այլ եկեսցէ ժամանակ, և այժմ իսկ է. յորժամ ճշմարիտքն երկրպագուք երկիր պագանիցեն Հօր՝ Հոգւով և ճշմարտութեամբ. քանզի և Հայր՝ այնպիսի երկրպագուս իւր խնդրէ:

(Երրորդում Կիւրակէի. Եշ. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԼԴ Հոգի է Աստուած, և երկրպագուացն նորա՝ Հոգւով և ճշմարտութեամբ պարտ է երկիր պագանել:

Ասէ ցնա կինն, գիտեմք զի Մեսիա գայ՝ անուանեալն Քրիստոս. յորժամ եկեսցէ, նա պատմեսցէ մեզ զամենայն:

Ասէ ցնա Յիսուս. ես եմ, որ խօսիմս ընդ քեզ:

Եւ յայն բան եկին աշակերտքն նորա, և զարմանային զի ընդ կնոջն խօսէր. բայց ոչ ոք ասաց ի նոցանէ թէ զի՞նչ խնդրես, կամ զի՞նչ խօսիս ընդ նմա:

Եթող կինն զսափորն իւր՝ և չոգաւ ի քաղաքն, և ասէ ցմարդիկն:

Եկա՛յք տեսէք զայր մի որ ասաց ինձ զամենայն՝ որ ինչ իմ գործեալ է. միթէ՝ նա՞ իցէ Քրիստոսն:

Ելին ի քաղաքէն՝ և գային առ նա:

Եւ մինչև եկեալ էին նոքա, աղաչէին զնա աշակերտքն և ասէին. ռա՛բբի՝ հաց կեր:

Նա՝ ասէ ցնոսա. ես՝ կերակուր ունիմ ուտել, զոր դուքն ոչ գիտէք:

Ասէին աշակերտքն ընդ միմեանս. միթէ՝ եբե՞ր ինչ ոք դմա ուտել:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. իմ կերակուր այն է զի արարից զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս, և կատարեցից զգործն նորա:

Ո՞չ դուք ասէք՝ եթէ այլ ևս չորք ամիսք են՝ և հունձք գան. ահաւասիկ ես՝ ասեմ ձեզ. ամբարձէք զաչս ձեր, և տեսէք զարտօրայն զի սպիտակացեալ են և ի հունձս հասեալ:

Եւ որ հնձէն՝ վարձս առնու, և ժողովէ զպտուղ ի կեանսն յաւիտենականս. զի որ սերմա-

նէն՝ եւ որ հնձէ, հասարակ ցնծասցեն:

Յայսմ իսկ է բանն ճշմարիտ. զի այլ է որ սերմանէ, եւ այլ է որ հնձէ:

Ես առաքեցի զձեզ հնձել՝ զոր ոչ դուք սերմանեցիք. այլք վաստակեցին, եւ դուք ի վաստակս նոցա մտէք:

Եւ ի քաղաքէն յայնմանէ Սամարացւոց՝ բազումք հաւատացին ի նա, վասն բանի կնոջն վկայելոյ՝ եթէ ասաց ինձ զամենայն, որ ինչ իմ գործեալ էր:

Իսկ իբրեւ եկին առ նա Սամարացիքն, աղաչէին զնա լինել առ նոսա. եւ եղեւ անդ աւուրս երկուս:

Եւ եւս բազումք հաւատացին ի նա վասն բանին նորա:

Եւ ասէին ցկինն թէ ոչ այսուհետեւ վասն քո խօսիցդ հաւատամք. զի մեզէն իսկ լուաք ի դմանէ. եւ գիտեմք եթէ դա է ճշմարիտ փրկիչ աշխարհաց:

(Յերրորդում Կիւրակէի. Ուր. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԼԴ Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի եւ գնաց ի Գալիլեա:

Զի ինքն իսկ Յիսուս վկայեաց եթէ մարգարէ յիւրում գաւառի պատիւ ոչ ունի:

Այլ յորժամ եկն նա ի Գալիլեա, ընկալան զնա Գալիլեացիքն. զի տեսեալ եւս էր զամենայն նշանսն զոր արար յԵրուսաղէմ ի տօնին. քանզի եւ նոքա եկեալ էին ի տօնն:

Եկն դարձեալ ի Կանայ Գալիլեացւոց՝ ուր արար զջուրն գինի. եւ անդ էր թագաւորազն մի, որոյ որդի նորա հիւանդ կայր ի Կափառնաում:

Նա՝ իբրեւ լուաւ, եթէ Յիսուս եկեալ է ի Հրէաստանէ ի Գալիլեա, եկն առ նա, եւ աղաչէր զի իջցէ եւ բժշկեսցէ զորդի նորա. քանզի մերձ էր ի մեռանել:

Ասէ ցնա Յիսուս. եթէ ոչ նշանս ինչ եւ արուեստս տեսանէք, ոչ հաւատայք:

Ասէ ցնա թագաւորազն. տէր՝ էջ մինչչեւ մեռեալ իցէ մանուկն իմ:

Ասէ ցնա Յիսուս. երթ, որդին քո կենդանի է. եւ հաւատաց այրն բանին զոր ասաց նմա Յիսուս, եւ գնաց:

Եւ մինչդեռ իջանէր, ընդառաջ եղեն նմա ծառայքն նորա. աւետիս ետուն՝ եւ ասեն, թէ մանուկն նորա կենդանի է:

Հարցանէր ցնոսա վասն ժամուն՝ յորում ապաքինեաց. եւ

ասէն ցնա. երէկ յօթներորդում ժամու եթող զնա ջերմն։ Գիտաց հայրն նորա՝ թէ յայնմ ժամու՝ յորում ասացն ցնա Յիսուս՝ թէ որդին քո կենդանի է. և հաւատաց ինքն և ամենայն տուն իւր։

Զայս դարձեալ՝ երկրորդ նշան արար Յիսուս՝ եկեալ ի Հրէաստանէ ի Գալիլեա։

(Յերրորդում Կիւրակէի. Հր. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ Ե.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԻԸ Յետ այսորիկ տօն էր հրէից. և ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ էր յԵրուսաղէմ ի Պրոպատիկէ աւազանին՝ որ կոչէր եբրայեցերէն Բեթհեզդա, հինգ սրահ։ Յորս անկեալ դնէր բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց կաղաց գօսացելոց, որ ակն ունէին ջրոցն յուզելոյ։ Եւ հրեշտակ Տեառն ըստ ժամանակի իջանէր յաւազանն և յուզէր զջուրսն. և որ նախ ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր՝ ոչ ունելով նշան հիւանդութեան։

Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ երեսուն և ութ ամ էր ի հիւանդութեան իւրում։ Զնա իբրև ետես Յիսուս՝ զի անկեալ դնէր, և գիտաց թէ բազում ժամանակք են այնուհետև, ասէ ցնա. կամի՞ս ողջ լինել։ Պատասխանի ետ նմա հիւանդն. Տէր՝ ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն յուզեսցին՝ արկցէ զիս յաւազանն. և մինչ ես գանգաղիմ, այլ ոք քան զիս յառաջագոյն իջանէ։

Ասէ ցնա Յիսուս. արի առ զմահիճս քո՝ և գնա։ Եւ ողջացաւ այրն. և յարեաւ, առ զմահիճս իւր և շրջէր. և էր շաբաթ յաւուրն յայնմիկ։ Ասեն հրէայքն ցբժշկեալն. շաբաթ է, և ոչ է արժան առնուլ քեզ զմահիճս քո։ Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ. որ բժշկեացն զիս, նա ասաց ցիս՝ առ զմահիճս քո և գնա։

Հարցին ցնա՝ և ասեն. ո՞վ է այրն որ ասացն ցքեզ՝ առ զմահիճս քո և շրջեաց։ Եւ բժշկեալն ո՛չ գիտէր թէ ո՛վ իցէ. քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբոխին ի տեղւոջէ անտի։ Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս ի տաճարին, և ասէ

ցնա. աՀաւադիկ ողջացար, մի ևս մեղանչեր. զի մի՛ չար ևս ինչ լինիցի քեզ:

Գնաց այրն՝ և պատմեաց Հրէիցն, եթէ Յիսուս էր՝ որ բժշկեացն զնա:

Եւ վասն այնորիկ Հալածէին զՅիսուս Հրէայք, զի զայն առնէր ի շաբաթու:

Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա. Հայր իմ մինչև ցայժմ գործէ, և ես գործեմ:

Վասն այնորիկ առաւել խնդրէին Հրէայքն սպանանել զնա. զի ո՛չ միայն լուծանէր զշաբաթս, այլ և Հայր իւր կոչէր զԱստուած, և Հաւասար առնէր զանձն Աստուծոյ:

(Չորրորդ Կիւրակէի աւուրն):

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԼԹ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ. ո՛չ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նայն առնէ, զնոյն և որդին նմին նման գործէ:

Զի Հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զայնս ցուցանէ նմա զգործս, ընդ որ դուք զարմանայք:

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և Որդի զորս կամի կենդանի առնէ:

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք՝ այլ զամենայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ:

Զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի, որպէս պատուեն զՀայրն. որ ոչ պատուէ զՈրդին, ո՛չ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի ԽԱ
որ զբանն իմ լսէ, և Հաւատայ այնմ՝ որ առաքեացն զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտենականս. և ի դատաստան ո՛չ մտանէ, այլ փոխեցաւ ի մաՀուանէ ի կեանս:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ ժամանակ՝ և արդէն իսկ է, յորժամ մեռեալք լուիցեն ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ. և որք լսիցեն՝ կեցցեն:

Զի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս ետ և Որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում:

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան առնել. և զի որդի մարդոյ է:

Ընդ այն զի՞ զարմանայք. զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ա-

մեռեալքն որ ի գերեզմանս կային, լուիցեն ձայնի նորա։

Եւ եկեսցեն արտաքս· որոց զբարիս գործեալ իցէ՝ ի յարութիւն կենաց, և որոց զչար արարեալ իցէ՝ ի յարութիւն դատաստանաց։

Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել՝ և ոչինչ· այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ, և դատաստանն իմ արդար է· զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս։

(Զորրորդ Կիւրակէի· Բշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

ԽԳ Եթէ ես վկայեմ վասն իմ, վկայութիւն իմ չէ ճշմարիտ։

Այլ է որ վկայէ վասն իմ· և դուք գիտէք՝ եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն զոր վկայեաց վասն իմ։

Դուք առաքեցէք առ Յովհաննէս, և վկայեաց ճշմարտութեանն։

Այլ ես՝ ոչ եթէ ի մարդկանէ առնում վկայութիւն· այլ զայս ասեմ՝ զի դուք ապրեսջիք։

Նա էր ճրագն՝ որ լուցեալ էր և ծագէր· և դուք կամեցարուք ցնծալ առ ժամանակ մի ի լոյս նորա։

Այլ ես ունիմ վկայութիւն մեծ ևս քան զՅովհաննու· ըզգործսն՝ զոր ետ ցիս Հայր՝ զի կատարեցից զնոսա, նոքին իսկ գործքն զոր գործեմ՝ վկայեն վասն իմ, եթէ Հայր առաքեաց զիս։

Եւ որ առաքեացն զիս Հայր, նա վկայեաց վասն իմ· դուք ոչ զձայն նորա երբէք լուարուք· և ոչ զտեսիլ նորա տեսէք։

Եւ ոչ զբան նորա ունիք ի ձեզ բնակեալ· զի զոր նա առաքեաց, դուք նմա ոչ հաւատայք։

Քննեցէք զգիրս· զի դուք համարիք նոքօք ունել զկեանսն յաւիտենականս· և նոքին իսկ են որ վկայեն վասն իմ, որովք համարիքն ունել զկեանս։

Եւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս, զի զկեանսն ունիցիք։

Ես փառս ի մարդկանէ ոչ առնում։

Այլ գիտեմ զձեզ՝ թէ զսէրն Աստուծոյ ոչ ունիք յանձինս։

Ես եկի յանուն Հօր իմոյ, և ոչ ընդունիք զիս· եթէ այլ ոք եկեսցէ յիւր անուն, զնա ընդունիցիք։

Զիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ· զի փառս ի միմեանց առնուք, և զփառս զառ ի միոյն

Աստուծոյ ոչ խնդրէք:

Մի՛ համարիք՝ եթէ ես չարախօս ինչ իցեմ զձէնջ առ Հօր· գոյ որ չարախօս կայ զձէնջ՝ Մովսէս· յոր դուք յուսացեալ էք:

Զի եթէ հաւատայիք դուք Մովսիսի, հաւատայիք արդեօք և ինձ· զի նա վասն իմ իսկ գրեաց:

Զի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք, զիա՞րդ իմոց բանիցս հաւատայցէք:

(Չորրորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն):

ԳԼՈՒԽ Զ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

ԻԶ. Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս յայնկոյս ծովուն Գալիլեացւոց Տիբերեայ:

Եւ զհետ երթայր նորա ժողովուրդ բազում· զի տեսանէին զնշանսն՝ զոր առնէր ի վերայ հիւանդաց:

Ել ի լեառն Յիսուս, և անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ:

Եւ էր մերձ Զատիկ տօնն հրէից:

Համբարձ ի վեր զաչս իւր Յիսուս, և ետես զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա· ասէ ցՓիլիպպոս· ուստի՞ գնեսցուք հաց՝ զի կերիցեն դոքա:

Զայս ասէր փորձելով զնա· այլ ինքն գիտէր զի՛նչ առնելոց էր:

Պատասխանի ետ նմա Փիլիպպոս· երկերիւր դահեկանի հաց՝ չէ դոցա բաւական, թէպէտ և իւրաքանչիւր ոք սակաւ ինչ առնուցու:

Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա, Անդրէաս՝ եղբայր Սիմովնի վիմի:

Է աստ՝ պատանեակ մի որ ունի հինգ նկանակ գարեղէն՝ և երկուս ձկունս, այլ այն զի՞նչ է առ այդչափ մարդիկդ:

Ասէ Յիսուս· բազմեցուցէք զմարդիկդ· և էր խոտ յոյժ ի տեղւոջն· և բազմեցան մարդիկն թուով իբրև հինգ հազար:

Եւ էառ զհացսն Յիսուս, և գոհացաւ· և բաշխեաց բազմականացն, նոյնպէս և ի ձկանցն որչափ և կամեցան:

Եւ իբրև յագեցան, ասէ ցաշակերտսն· ժողովեցէք զնշխարեալ կոտորսդ, զի մի՛ ինչ կորիցէ:

Ժողովեցին· և լցին երկոտասան սակառի զկոտորոցն՝ ի հինգ գարեղէն նկանակէ անտի, որ յաւելաւ ի կերողացն:

Իսկ մարդիկն՝ իբրև տեսին

զնշանն զոր արար, ասէին, թէ սա է ճշմարիտ մարգարէն՝ որ գալոց էր յաշխարհ։

(Չորրորդում Կիւրակէի. Դշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԾԱ Ծ Յիսուս իբրեւ գիտաց եթէ գալոց են յափշտակել զնա, զի արասցեն զնա թագաւոր, գնաց դարձեալ ի լեառնն միայն։
Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ, իջին աշակերտքն նորա. ի ծովեզրն։
Եւ մտեալ ի նաւ՝ գնացին յայնկոյս ծովուն ի Կափառնաում. եւ իբրեւ նսեմացաւ, եւ չեւ եւս եկեալ էր առ նոսա Յիսուս։

Եւ ծովն ի սաստիկ հողմոյ շնչելոյ յուզէր։
Եւ վարեալ իբրեւ ասպարէզս քսան եւ հինգ՝ կամ երեսուն, տեսանէին զՅիսուս՝ զի գայր ի վերայ ծովուն՝ եւ մերձ էր ի նաւն, եւ զարհուրեցան յոյժ։
Եւ նա՝ ասէ ցնոսա. ես եմ՝ մի՛ երկնչէք։

Եւ կամէին զնա ընդունել ի նաւն. եւ վաղվաղակի եհաս նաւն յերկիրն յոր երթային։

(Չորրորդում Կիւրակէի. Եշ. աւուրն)։

Ընդ Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն ԾԲ
որ կայր յայնկոյս ծովուն. տեսանէր թէ այլ նաւ ոչ գոյր անդ բայց միայն ի միոյն՝ յոր մտին աշակերտքն Յիսուսի. եւ զի չէր մտեալ Յիսուս ընդ աշակերտսն իւր ի նաւն. բայց միայն աշակերտքն նորա գնացին։

Իբրեւ այլ նաւք գային ի Տիբերեայ մօտ յայն տեղի՝ ուր զհացն կերին։
Իսկ իբրեւ ետես ժողովուրդն եթէ Յիսուս ոչ է անդ՝ եւ ոչ աշակերտքն նորա, առին նոքա զնաւսն, եւ եկին ի Կափառնաում խնդրել զՅիսուս։

Եւ իբրեւ գտին զնա յայնկոյս ծովուն, ասեն ցնա. ռաբբի՝ երբ եկիր այսր։
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ եւ ասէ. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. խնդրէք դուք զիս, իբրեւ ոչ եթէ զի նշանս ինչ տեսէք, այլ զի կերայք ի հացէ անտի՝ եւ յագեցարուք։
Երթայք գործեցէք՝ մի՛ զկորստական կերակուրն, այլ բզկերակուրն որ մնայ ի կեանս

յաւիտենականս, զոր որդին մարդոյ տացէ ձեզ. քանզի զնա Հայր կնքեաց Աստուած:

Ասեն ցնա. զի՞նչ առնիցեմք զի զգործսն Աստուծոյ գործեսցուք:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. այս է գործն Աստուծոյ, զի հաւատասջի՛ք յայն, զոր առաքեացն նա:

Ասեն ցնա. զի՞նչ նշան առնիցես, զի տեսցուք և հաւատասցուք, զի՞նչ գործիցես:

Հարքն մեր կերան զմանանայն յանապատի անդ, որպէս և գրեալ է. հաց երկնից ետ նոցա ուտել:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ. թէ ոչ Մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից. այլ Հայրն իմ տացէ ձեզ զհացն յերկնից զճշմարիտ:

Զի հաց յԱստուծոյ է, որ իջանէն յերկնից՝ և կեանս տայ աշխարհի:

Ասեն ցնա. Տէ՛ր՝ յամենայն ժամ տուր մեզ զհացն զայն:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. ես եմ հացն կենաց. որ գայ առ իս՝ ոչ քաղցիցէ, և որ հաւատայ յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեսցի:

Այլ ասացի ձեզ՝ եթէ տեսէք զիս, և ոչ հաւատայք:

Զամենայն զոր տայ ինձ Հայր, առ իս եկեսցէ. և որ գայ առ իս, ոչ հանից արտաքս:

Զի իջի ես յերկնից, ոչ զի զկամս իմ արարից, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս:

(Չորրորդում Կիւրակէի. Ուր. աւուրն).

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Այս են կամք Հօր իմոյ՝ որ առաքեացն զիս. զի զամենայն զոր ետ ցիս Հայր՝ ոչ կորուսից ի նմանէ, այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում ԾԸ

Այս են կամք Հօր իմոյ. զի ամենայն որ տեսանիցէ զորդի՝ և հաւատայցէ ի նա, ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս. և ես՝ յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

Տրտնջէին զնմանէ Հրէայքն, զի ասաց՝ թէ ես եմ հացն իջեալ յերկնից:

Եւ ասէին. ո՞չ սա է որդին Յովսէփու, զորոյ մեք գիտեմք զհայր և զմայր. իսկ արդ՝ զիա՞րդ ասէ՝ եթէ ես յերկնից իջի:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. մի՛ քրթմնջէք ընդ միմեանս:

Ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ Հայրն՝ որ զիս առաքեաց՝

ձգեսցէ զնա. և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

Գրեալ է ի մարգարէս. և եղիցին ամենեքեան ուսեալք յԱստուծոյ. ամենայն որ լսէ ի Հօրէ՝ և ուսանի՝ գայ առ իս:

Իբրև ոչ եթէ զՀայր՝ ուրուք տեսեալ իցէ. եթէ ոչ որ էն յԱստուծոյ, նա ետես զՀայր:

Ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ. զի որ հաւատայ՝ ընդունի զկեանսն յաւիտենականս:

կգ. Ես եմ հացն կենաց:

Հարքն ձեր կերան զմանանայն յանապատին՝ և մեռան:

Այս է հացն, որ յերկնից իջեալ է. զի որ ուտիցէ ոք ի սմանէ՝ մի՛ մեռանիցի:

Ես եմ հացն կենդանի, որ յերկնից իջեալ:

Եթէ ոք ուտիցէ ի հացէ յայսմանէ՝ կեցցէ ի յաւիտեան. և հացն զոր ես տաց՝ մարմին իմ է, զոր ես տաց վասն կենաց աշխարհի:

Մարտնչէին ընդ միմեանս հրէայքն և ասէին. զիա՞րդ կարէ սա՝ տալ մեզ զմարմին իւր յուտել:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, և արբջիք զարիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս:

Որ ուտէ զմարմին իմ՝ և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս. և ես՝ յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

Զի մարմին իմ՝ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է:

Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, յիս բնակեսցէ, և ես ի նմա:

Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես կենդանի եմ վասն Հօր. և որ ուտէն զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ:

Այս է հացն՝ որ յերկնից իջեալ. ոչ որպէս կերան հարքն ձեր զմանանայն՝ և մեռան. որ ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ յաւիտեան:

Զայս ասաց ի ժողովրդեանն՝ յուսուցանելն ի Կափառնաում

Եւ բազումք յաշակերտացն իբրև լուան՝ ասեն. խիստ է բանդ այդ, ո՞վ կարէ լսել դմա:

Իբրև գիտաց Յիսուս յանձըն իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ աշակերտքն նորա, ասէ ցնոսա. այդ՝ գայթակղեցուցանէ զձեզ:

Իսկ արդ՝ եթէ տեսանիցէք զորդի մարդոյ՝ զի ելանիցէ ուր էր զառաջինն:

Հոգին է կենդանարար, մարմին՝ ինչ ոչ օգնէ. զբանն զոր ես խօսեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի է և կեանք: չ

Այլ են ոմանք ի ձէնջ՝ որ ոչ հաւատան. քանզի գիտէր Յիսուս ի սկզբանէ, ո՛վ են այնոքիկ որ ոչն հաւատան, եւ ո՛վ այն է՝ որ մատնելոցն է զնա:

Եւ ասէր. վասն այնորիկ ասացի ձեզ՝ թէ ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա ի Հօրէ իմմէ:

Յայսմանէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան յետս, եւ ոչ եւս շրջէին ընդ նմա:

Ասէ Յիսուս ցերկոտասանսն աշակերտսն. մի՞թէ՝ եւ դուք կամիք երթալ:

Պատասխանի ետ նմա Սիմոն Պետրոս. տէր՝ առ ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց յաւիտենականաց ունիս:

Եւ մեք՝ հաւատացաք եւ ծանեաք՝ եթէ դու ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. ո՞չ ես զձեզ զերկոտասանսդ ընտրեցի, եւ մի ի ձէնջ սատանայ է:

Եւ ասէր զՍիմոնեան Յուդայէ Սկարիովտացւոյ. զի նա իսկ մատնելոց էր զնա. եւ մի էր յերկոտասանիցն:

(Չորրորդում կիւրակէի. Շբ. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ Է.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս ի Գալիլեա. քանզի ոչ կամէր ի Հրէաստանի շրջել, զի խնդրէին զնա Հրէայքն սպանանել: ՀԵ

Եւ էր մերձ տօնն Հրէից տաղաւարահարաց:

Ասեն ցնա եղբարքն նորա. գնա աստի եւ երթ ի Հրէաստան, զի եւ աշակերտքն քո տեսցեն զգործս քո զոր գործես:

Ո՛չ ոք է որ ծածուկ ինչ գործէ, եւ խնդրէ ինքն համարձակ լինել. եթէ զայդ գործես, յայտնեա՛ զանձն քո աշխարհի:

Քանզի եւ եղբարքն իսկ՝ չէին հաւատացեալ ի նա:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. ժամանակ իմ չեւ է հասեալ. բայց ձեր ժամանակ՝ յամենայն ժամու պատրաստ է:

Ոչ կարէ աշխարհ ատել զձեզ. բայց զիս ատեայ. զի ես վկայեմ վասն նորա՝ եթէ գործքն իւր չարութեան են:

Դուք երթայք ի տօնն յայն, ես ոչ երթամ ի տօնն յայն, զի իմ ժամանակ չեւ է լցեալ:

Զայս իբրեւ ասաց, ինքն մնաց անդէն ի Գալիլեա։

Իբրեւ ելին եղբարքն նորա, ապա՝ եւ ինքն ել ի տօնն՝ ոչ յայտնի, այլ իբրեւ ի ծածուկ։

Եւ հրեայքն խնդրէին զնա ի տօնի անդ՝ եւ ասէին, ո՞ւր իցէ նա։

Եւ քրթմնջիւն էր զնմանէ ի ժողովուրդն. կէսքն ասէին՝ թէ բարւոք է. այլք ասէին՝ ոչ, այլ մոլորեցուցանէ զժողովուրդն։

Եւ ոչ ոք համարձակ խօսէր զնմանէ վասն երկիւղին հրէից։

(Հինգերորդում Կիւրակէի աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

21: Իբրեւ տօնն ընդմիջեցաւ, ել Յիսուս ի տաճարն՝ եւ ուսուցանէր։

Զարմանային հրեայքն եւ ասէին. զիա՞րդ զգիրս գիտէ սա, զի ուսեալ ընաւ չիք։

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ եւ ասէ. իմ վարդապետութիւնս չէ իմ, այլ այնորիկ որ առաքեացն զիս։

Եթէ ոք կամի զկամս նորա առնել, գիտասցէ վասն վարդապետութեանս, յԱստուծոյ իցէ արդեօք՝ եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ խօսիմ։

Որ յանձնէ իւրմէ խօսի, փառս անձին իւրում խնդրէ. իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ, որ առաքեացն զնա՝ նա ճշմարիտ է, եւ անիրաւութիւն ոչ գոյ ի նմա։

Ո՞չ Մովսէս ետ ձեզ զօրէնսն, եւ ոչ ոք ի ձէնջ առնէ զօրէնսն։

Զի՞ խնդրէք զիս սպանանել. պատասխանի ետ ժողովուրդն՝ եւ ասէ. դեւ գոյ ի քեզ. ո՞վ խնդրէ զքեզ սպանանել։

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ եւ ասէ. գործ մի գործեցի, եւ ամենեքին զարմացեալ էք։

Վասն այնորիկ Մովսէս ետ ձեզ թլփատութիւն. զի ոչ եթէ ի Մովսիսէ էր, այլ ի հարցն անտի. եւ ի շաբաթու թլփատէք զմարդ։

Իսկ արդ՝ եթէ թլփատութիւն առնու մարդ ի շաբաթու, զի մի՛ օրէնքն Մովսիսի լուծցին, ընդ իս ցասուցեալ էք՝ զի ողջոյն իսկ մարդ բժշկեցի ի շաբաթու։

(Հինգերորդում Կիւրակէի. Բշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

ՀԶ. Մի՛ ըստ աչս դատիք. այլ ուղիղ դատաստան արարէք։
Ասէին ոմանք յԵրուսաղէմացւոց անտի. ոչ նա է սա՝ զոր խնդրէին սպանանել։
Եւ ահաւասիկ՝ յայտնապէս խօսի, և չասեն ինչ ընդ դմա. գուցէ արդեօք և իշխանքն գիտացին՝ թէ սա իցէ Քրիստոսն։
Այլ՝ զսա գիտեմք ուստի է. բայց Քրիստոսն յորժամ գայցէ, ոչ ոք գիտէ ուստի է։
Աղաղակեաց Յիսուս ի տաճարին, ուսուցանէր՝ և ասէր. և զիս գիտէք, և ուստի եմ գիտէք. և յանձնէ իմմէ ոչ եմ եկեալ, այլ է ճշմարիտ որ առաքեացն զիս. զոր դուքն ոչ գիտէք։
Ես գիտեմ զնա. զի ի նմանէ իսկ եմ, և նա առաքեաց զիս։
Խնդրէին զնա ունել. և ել ի ձեռաց նոցա. և ոչ ոք արկ ի նա ձեռն, զի չև էր հասեալ ժամ նորա։
Եւ բազումք ի ժողովրդենէն հաւատացին ի նա, և ասէին. Քրիստոսն յորժամ գայցէ՝ միթէ՝ աւելի՞ ինչ նշանս առնիցէ՝ քան զոր սայս առնէ։
Եւ լուան փարիսեցիքն ըզտրտունջ ժողովրդեանն զնմանէ. և առաքեցին քահանայապետքն և փարիսեցիքն սպասաւորս՝ զի կալցին զնա։
Ասէ Յիսուս. փոքր մի ևս ժամանակ ընդ ձեզ եմ. և երթամ առ այն՝ որ առաքեացն զիս։
Խնդրիցէք զիս՝ և ոչ գտանիցէք. և ուր եսն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ։
Ասեն հրէայքն ընդ միմեանս. իսկ յո՞ երթայցէ դա՝ զի մեք ոչ գտանիցեմք զդա. միթէ՝ ի սփիւռս հեթանոսաց երթիցէ՝ և ուսուցանիցէ զհեթանոսս։
Զինչ է բանն այն՝ զոր ասաց. խնդրեցէք զիս՝ և ոչ գտանիցէք. և ուր եսն երթամ, դուք ոչ կարէք գալ։

(Հինգերորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր Յիսուս՝ աղաղակէր և ասէր. եթէ ոք ծարաւի իցէ եկեսցէ առ իս՝ և արբցէ։ ՁԱ.
Որ հաւատայ յիս՝ որպէս և

ասեն գիրք, գետք յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց կենդանութեան:

Զայս ասէր՝ վասն Հոգւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ի նա. զի չեւ էր Հոգի. քանզի Յիսուս չեւ էր փառաւորեալ:

Ոմանք ի ժողովրդենէն իբրեւ լուէին զբանս զայս՝ ասէին. սա է ճշմարիտ մարգարէն:

Այլքն ասէին՝ սա է Քրիստոս. իսկ կէսքն ասէին՝ միթէ ի Գալիլեէ՞ գալոց իցէ Քրիստոս:

Ո՞չ գիրք ասեն՝ եթէ ի զաւակէ Դաւթի, եւ ի Բեթղեհէմ գեղջէ՝ ուր Դաւիթն էր, գալոց է Քրիստոս:

Եւ եղեւ հերձուած ի մէջ ժողովրդեանն վասն նորա:

Եւ ոմանք ի նոցանէ կամեցան ունել զնա. այլ ոչ ոք մխեաց ի նա ձեռն:

Եւ եկին անդրէն սպասաւորքն առ քահանայապետսն եւ փարիսեցիս. եւ ասեն ցնոսա. ընդէ՞ր ոչ ածէք զնա այսր:

Պատասխանի ետուն սպասաւորքն՝ եւ ասեն. ոչ երբէք այնպէս խօսեցաւ մարդ, որպէս այրն այն:

Պատասխանի ետուն փարիսեցիքն՝ եւ ասեն. միթէ՝ եւ դո՞ւք մոլորեցարուք:

Միթէ ոք յիշխանացն հաւատա՞ց ի նա՝ կամ ի փարիսեցւոցն:

Այլ այն խաժամուժ ամբոխ՝ որ ոչ գիտէ զօրէնս, եւ նզովեալք են:

Ասէ Նիկոդեմոս ցնոսա՝ որ եկեալն էր առ նա ի գիշերին յառաջագոյն՝ եւ մի էր ի նոցանէ:

Միթէ օրէնքն մեր՝ դատի՞ն զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն ինչ նախ ի նմանէ, կամ գիտեն զինչ գործէ:

Պատասխանի ետուն նմա եւ ասեն. միթէ՝ եւ դո՞ւ ես ի Գալիլեէ իցես. քննեա՛ եւ տես, զի մարգարէ ի Գալիլեէ ոչ յառնէ:

Եւ գնացին իւրաքանչիւր ոք ի տեղի իւր:

Իսկ Յիսուս գնաց ի լեառն Ձիթենեաց:

Եւ ընդ առաւօտն դարձեալ եկն ի տաճարն, եւ գայր առ նա ամենայն ժողովուրդն, եւ ուսուցանէր զնոսա:

Ածին դպիրքն եւ փարիսեցիք կին մի ըմբռնեալ ի շնութեան. եւ կացուցեալ զնա առաջի:

Ասեն. կին սա ըմբռնեալ ինքն յայտնապէս շնացեալ է:

Եւ յօրէնսն Մովսէս մեզ պատուիրեաց զայսպիսիս քարկոծել. արդ՝ դու զի՞նչ ասես վասն դորա:

Զայս ասէին փորձելով զնա զի ունիցին զամբաստանութիւն զնմանէ. իսկ Յիսուս ի խոնարհ նայելով գրէր մատամբն յերկրի:

Իսկ իբրեւ ստիպեցին հարցանելով զնա, հայեցեալ ի վեր՝ ասէ ցնոսա. անմեղն ի ձէնջ նախ նա ընկեսցէ քար ի վերայ դորա:

Եւ դարձեալ ի խոնարհ նայելով գրէր յերկրի:

Եւ լուեալ ելանէին մի ըստ միոջէ՝ սկսեալ յառաջնոցն մինչեւ ի վերջինսն, եւ մնաց միայն Յիսուս. եւ կինն կայր առաջի նորա:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ ցնա. կին դու, ո՞ւր են, ոչ ոք զքեզ դատապարտեաց:

Եւ ասէ. ոչ տէր. եւ ասէ Յիսուս եւ ոչ ես դատապարտեմ զքեզ. երթ, յայսմ հետէ մի մեղանչէր:

(Հինգերորդում Կիրակէի. Դշ. աւուրն).

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս

22 Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս՝ եւ ասէ. ես եմ լոյս աշխարհի. որ գայ զկնի իմ՝ ընդ խաւար մի՛ գնասցէ. այլ ընկալցի զլոյսն կենաց:

Ասեն ցնա փարիսեցիքն, դու վասն անձին քո վկայես, եւ վկայութիւն քո չէ ճշմարիտ:

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. թէպէտ եւ ես վկայեմ վասն անձին իմոյ՝ վկայութիւն իմ ճշմարիտ է. զի գիտեմ ուստի եկի՝ եւ յո երթամ; բայց դուք ոչ գիտէք, ուստի գամ՝ կամ յո երթամ:

Դուք ըստ մարմնոյ դատիք. ես ոչ դատիմ եւ ոչ զոք:

Թէպէտ եւ դատիմ ես զոք՝ դատաստանն իմ ճշմարիտ է. զի չեմ միայն, այլ ես՝ եւ որ առաքեացն զիս Հայր:

Եւ յօրէնսն իսկ ձեր գրեալ է թէ երկուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է:

Ես եմ, որ վկայեմ վասն իմ, եւ վկայէ վասն իմ, որ առաքեացն զիս Հայր:

Ասէին ցնա. ո՞ւր է Հայր քո: Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ ցնոսա. ոչ զիս գիտէք՝ եւ ոչ զՀայրն իմ: եթէ զիս գիտէիք՝ եւ զՀայրն իմ թերեւս գիտէիք:

Զայս բանս խօսեցաւ Յիսուս ի տան գանձին, յորժամ ուսուցանէր ի տաճարի անդ. եւ ոչ ոք կալաւ զնա, զի չեւ եւս հասեալ էր ժամ նորա:

(Հինգերորդում Կիւրակէի· Եշ· աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ջթ Ասէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս· ես երթամ, և խնդրիցէք զիս, և ի մեղս ձեր մեռանիջիք, զի ուր եսն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ։

Ասէին Հրէայքն· միթէ զիւրովի՞ն երթայցէ, զի ասէ՝ թէ ուր եսն երթամ դուք ոչ կարէք գալ։

Եւ ասէ ցնոսա· դուք՝ ի ներքուստ աստի էք, և ես ի վերուստ անտի եմ· դուք՝ յաշխարհէ աստի էք, ես՝ չեմ յայսմ աշխարհէ։

Բայց ասացի ձեզ՝ թէ ի մեղս ձեր մեռանիցիք· զի թէ ոչ հաւատայցէք թէ ես եմ, մեռանիցիք ի մեղս ձեր։

Ասեն ցնա· դու ո՞վ ես· ասէ ցնոսա Յիսուս· նախ՝ զի և խօսիմս իսկ ընդ ձեզ։

Բազում ինչ ունիմ վասն ձեր խօսել և դատել· այլ որ առաքեացն զիս՝ ճշմարիտ է· և ես զոր լուայն ի նմանէ՝ զայն խօսիմ յաշխարհի։

Եւ ոչ գիտացին՝ թէ զՀօրէ ասէր ցնոսա։

Ասէ ցնոսա Յիսուս· յորժամ բարձրացուցանիցէք զորդի մարդոյ, յայնժամ գիտասջիք՝ թէ ես եմ· և յանձնէ իմմէ ինչ ոչ առնեմ, այլ որպէս ուսոյց զիս Հայրն իմ, զայն խօսիմ։

Եւ որ առաքեացն զիս՝ ընդ իս է· ոչ եթող զիս միայն, զի ես զհաճոյս նորա առնեմ հանապազ։

Իբրև զայս խօսեցաւ, բազումք հաւատացին ի նա։

(Հինգերորդում Կիւրակէի· Ուր· աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ ասէր Յիսուս առ Հրէ- Ջթ
այսն հաւատացեալս· եթէ դուք կացջիք ի բանի իմում, ճշմարիտ աշակերտք իմ էք։

Եւ ծանիջիք զճշմարտութիւնն, և ճշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ։

Պատասխանի ետուն նմա՝ և ասեն· զաւակք Աբրահամու եմք, և ոչ ումեք երբէք ծառայեցաք· զիա՞րդ ասես եթէ ազատք լինիջիք։

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս· ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ· թէ ամենայն որ առնէ զմեղս՝ ծառայ է մեղաց։

Եւ ծառայն՝ ոչ յաւիտեան կայ ի տան, իսկ որդին յաւիտեան կայ։

Իսկ արդ՝ եթէ որդին զձեզ ազատեցուսցէ, ճշմարիտ ազատք լինիջիք:

Գիտեմ զի զաւակ Աբրահամու էք. այլ խնդրէք սպանանել զիս. զի բանն իմ չէք տեղի ի ձեզ:

Ես՝ զոր տեսի առ Հօր իմում՝ խօսիմ. և դուք՝ զոր լուայք ի հօրէն ձերմէ՝ առնէք:

Պատասխանի ետուն նմա՝ և ասեն. հայր մեր՝ Աբրահամ է. ասէ ցնոսա Յիսուս. եթէ որդիք Աբրահամու էիք՝ զգործսն Աբրահամու գործէիք:

Այլ այժմիկ խնդրեք սպանանել զիս. զայր մի որ ձեզ զճշմարտութիւնն խօսեցայ՝ զոր լուայ ի Հօրէ իմմէ. զայդ Աբրահամ ոչ արար:

Դուք առնէք զգործս հօրն ձերոյ. ասեն ցնա. մեք ի պոռնկութենէ չեմք ծնեալ. մի է Հայր մեր, Աստուած:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. եթէ Աստուած էր հայր ձեր, սիրէիք արդեօք զիս, զի ես յԱստուծոյ ելի՝ և եկի. և ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկի, այլ նա առաքեաց զիս:

Ընդէ՞ր զխօսս իմ ոչ գիտէք դուք. վասն զի՝ ոչ կարէք լսել զբանն իմ:

Դուք՝ ի հօրէ ի սատանայէ էք, և զցանկութիւնս հօրն ձերոյ կամիք առնել. զի նա մարդասպան էր ի սկզբանէ, և ի ճշմարտութեան ոչ եկաց. զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն ի նմա. յորժամ խօսիցի սուտ՝ յիւրոց անտի խօսի. զի սուտ է և հայր նորա:

Իսկ ես՝ զի զճշմարտութիւն խօսիմ, ոչ հաւատայք ինձ:

Ո՞ ոք ի ձէնջ յանդիմանեսցէ զիս վասն մեղաց. եթէ զճշմարիտն ասեմ ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ:

Որ էն յԱստուծոյ, զբանս Աստուծոյ լսէ. և դուք վասն այնորիկ ոչ լսէք, զի չէք յԱստուծոյ:

Պատասխանի ետուն հրէայքըն՝ և ասեն ցնա. ո՞չ բարւոք ասեմք մեք՝ եթէ Սամարացի ես դու, և դև գոյ ի քեզ:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ. յիս դև՝ ոչ գոյ, այլ պատուեմ զհայր իմ, և դուք՝ անարգէք զիս:

Ես ոչ խնդրեմ զփառս իմ. է որ խնդրէն՝ և դատի:

Ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանն իմ պահեսցէ, զմահ մի՛ տեսցէ ի յաւիտեան:

Ասեն ցնա հրէայքն. արդ՝ գիտացաք թէ՝ դև գոյ ի քեզ. Աբրահամ մեռաւ և մարգարէքն, և դու ասես՝ եթէ որ զբանն իմ պահեսցէ, մի՛ ճա-

շակեսցէ զմահ ի յաւիտեան։

Միթէ՝ դու մե՞ծ ինչ ոք իցես քան զհայր մեր Աբրահամ որ մեռաւ, և մարգարէքն մեռան. արդ՝ դու զո՞ առնես զքեզ։

Պատասխանի ետ Յիսուս. եթէ ես փառաւորեմ զանձն իմ, փառքն իմ ոչ ինչ են. է Հայր որ փառաւորէ զիս, զորմէ դուքն ասէք՝ թէ Աստուած մեր է։

Եւ ոչ ճանաչէք զնա. բայց ես գիտեմ զնա. և թէ ասեմ, թէ ոչ գիտեմ զնա, ձեզ նման սուտ լինիմ. այլ գիտեմ զնա, և զբան նորա պահեմ։

Աբրահամ հայր ձեր ցանկացաւ տեսանել զօր իմ, ետես՝ և ուրախ եղև։

Ասեն ցնա Հրէայքն. յիսուն ամ չև ևս է քո, և զԱբրահամ տեսե՞ր։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ. յառաջ քան զլինելն Աբրահամու եմ ես։

Վէմս առին հրէայքն, զի արկցեն ի վերայ նորա. և Յիսուս խոյս ետ՝ և ել գնաց ի տաճարէ անտի։

(Հինգերորդում Կիւրակէի. Շբ. աւուրն).

ԳԼՈՒԽ Թ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ մինչդեռ անցանէր, ետես 29.
այր մի կոյր ի ծնէ։

Եւ հարցին ցնա աշակերտքն նորա՝ և ասեն. ռաբբի՝ ո՞ր վնաս է, սորա՞ թէ հօր և մօր իւրոյ՝ զի կոյր ծնաւ։

Պատասխանի ետ Յիսուս. ոչ զորա վնաս է, և ոչ հօր և մօր իւրոյ. այլ զի յայտնի լիցին գործքն Աստուծոյ ի դմա։

Եւ ինձ պարտ է՝ գործել զգործս այնորիկ որ առաքեացն զիս՝ մինչ աւուր կայ. գայ գիշեր՝ յորժամ ոչ ոք կարէ գործել։

Մինչդեռ յաշխարհի եմ, լոյս եմ աշխարհի։

Զայս իբրև ասաց, եթուք ի գետին՝ և արար կաւ ի թքոյն, և ծեփեաց զկաւն ի վերայ աչաց կուրին։

Եւ ասէ ցնա. երթ լուա՛ յաւազանին Սիլովամայ, որ թարգմանի՝ առաքեալ. չոգաւ լուացաւ, եկն և տեսանէր։

Իսկ դրացիքն՝ և որոց տեսեալն էր զնա յառաջագոյն՝

թէ մուրացիկ էր, ասէին. ո՞չ սա էր, որ նստէրն և մուրանայր. կէսքն ասէին. նա է:

Այլքն ասէին՝ ոչ. այլ նման է նմա. և ինքն ասէր թէ ես եմ:

Ասեն ցնա. իսկ զիա՞րդ բացան աչք քո:

Նա՝ ետ պատասխանի. այր մի որում Յիսուս անուն, կաւ արար և ծեփեաց զաչս իմ, և ասէ ցիս. երթ ի Սելովամ և լուա. չոգայ՝ լուացայ՝ և տեսանեմ:

Ասեն ցնա. ո՞ւր է նա. ասէ ցնոսա. ոչ գիտեմ:

Ածին առ փարիսեցիսն զնա, որ երբեմն կոյրն էր:

Եւ էր շաբաթ՝ յորժամ ըզկաւն արար Յիսուս. և եբաց զաչս կուրին:

Դարձեալ հարցանէին զնա և փարիսեցիքն, թէ զիա՞րդ տեսանես. և նա՝ ասէ ցնոսա. կաւ եդ ի վերայ աչաց իմոց, և լուացայ՝ և տեսանեմ:

Ասէին ոմանք ի փարիսեցւոցն. ոչ է այրն այն յԱստուծոյ, զի զշաբաթս ոչ պահէ. կէսքն ասէին, իսկ զիա՞րդ կարէ մարդ մեղաւոր՝ այսպիսի նշանս առնել. և էին հերձուածք ի մէջ նոցա:

Ասեն դարձեալ ցկոյրն. դու զի՞ ասես վասն նորա՝ զի եբաց զաչս քո. և նա ասէ՝ թէ մարգարէ է:

Եւ ոչ հաւատային հրէայքն զնմանէ՝ թէ կոյր էր՝ և բացաւ, մինչև կոչեցին զծնողս բացելոյն:

Հարցին ցնոսա և ասեն. սա՞ է որդին ձեր, զորմէ դուքն ասէիք թէ կոյր ծնաւ. արդ՝ զիա՞րդ տեսանէ:

Պատասխանի ետուն նոցա ծնօղքն նորա և ասեն. գիտեմք՝ զի սա է որդին մեր, և զի կոյր ծնաւ:

Բայց զիա՞րդ այժմդ տեսանէ, ոչ գիտեմք. կամ թէ՝ ո՞ եբաց զաչս դորա, մեք ոչ գիտեմք. ցդա իսկ հարցէք՝ ինքնին ի չափ հասեալ է. ինքն իսկ խօսեսցի վասն իւր:

Զայս ասացին ծնօղքն նորա, զի երկնչէին ի հրէիցն. քանզի ուխտ եդեալ էր հրէից, եթէ ոք խոստովանեսցի զնա Քրիստոս՝ ի բաց կացցէ ի ժողովրդենէն:

Վասն այնորիկ ասացին ծընօղքն նորա, թէ ինքնին ի չափ հասեալ է՝ ցնա իսկ հարցէք:

Դարձեալ կրկին անգամ կոչեցին զայրն որ կոյրն էր, և ասեն ցնա. տո՛ւր փառս Աստուծոյ, մեք գիտեմք զի այրն այն մեղաւոր է:

Եւ նա՝ ասէ. թէ մեղաւոր իցէ՝ ես ոչ գիտեմ. բայց զայս

զիտեմ՝ զի կոյր էի, և արդ տեսանեմ:

Դարձեալ՝ ասեն ցնա. զի՞նչ արար քեզ. զիա՞րդ եբաց զաչս քո:

Պատասխանի ետ նոցա. այժմ ասացի ձեզ՝ և ոչ լուարուք, զի՞ կամիք միւսանգամ լսել. միթէ՝ և դո՞ւք կամիք աշակերտել նմա:

Նոքա հայհոյէին զնա՝ և ասէին. դու լիջիր նորա աշակերտ. մեք՝ Մովսիսի աշակերտ եմք:

Մեք գիտեմք՝ զի ընդ Մովսիսի խօսեցաւ Աստուած. զսա՝ ոչ գիտեմք ուստի է:

Պատասխանի ետ այրն՝ և ասէ ցնոսա. այդ իսկ են զարմանալիք. զի դուք ոչ գիտէք ուստի իցէ, և զիմ զաչս եբաց:

Գիտեմք զի Աստուած մեղաւորաց ոչ լսէ. բայց թէ աստուածապաշտ ոք իցէ և զկամս նորա առնիցէ, նմա լսէ:

Ի յաւիտենից ոչ ոք լուաւ՝ եթէ եբաց ոք զաչս կուրի ի ծնէ կոյր ծնելոյ:

Եթէ ոչ յԱստուծոյ էր այրն այն, ոչ կարէր առնել ինչ:

Պատասխանի ետուն՝ և ասեն ցնա. ի մեղս իսկ ծնեալ ես ամենևին, և դու վարդապե՞տ լինիս մեր. և հանին զնա արտաքս:

Լուաւ Յիսուս եթէ հանին զնա արտաքս, և իբրև եգիտ զնա՝ ասէ ցնա. դու հաւատա՞ս յորդի Աստուծոյ:

Նա պատասխանի ետ և ասէ. տէ՛ր՝ ո՞վ է զի հաւատացից ի նա:

Ասէ ցնա Յիսուս. և տեսեր զնա, և որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է:

Եւ նա ասէ. հաւատամ տէ՛ր. և երկիր եպագ նմա:

(Վեցերորդում Կիւրակէի աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Գ. ՁԹ Եւ ասէ Յիսուս. ի դատաստանս եկի յաշխարհս յայս, զի որ ոչն տեսանեն՝ տեսցեն, և որք տեսանենն կուրասցին:

Լուան ոմանք ի փարիսեցւոցն՝ որք ընդ նմա էին, և ասեն ցնա. միթէ և մեք կո՞յրք իցեմք:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. եթէ կոյրք էիք՝ ոչ էր ձեր մեղ. բայց արդ ասէք՝ թէ տեսանեմք, և մեղքն ձեր ի ձեզ հաստատեալ են:

Ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ. որ ոչ մտանէ ընդ դուռն ի գաւիթ ոչխարաց, այլ ընդ այլ ելանէ, նա՝ գող է, և աւազակ:

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց:
Նմա դռնապանն բանայ, և ոչխարքն ձայնի նորա լսեն. և զիւր ոչխարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա:

Եւ յորժամ զիւրսն զամենայն հանիցէ, առաջի նոցա երթայ, և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա:
Զօտարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ փախիցեն ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց:
Զայս առակ՝ ասաց նոցա Յիսուս, և նոքա ոչ գիտէին՝ թէ զինչ էր որ խօսէրն ընդ նոսա:

Դարձեալ ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ, զի ես եմ դուռն ոչխարաց:
Ամենեքեան որ յառաջ քան զիս եկին, գողք էին և աւազակք. այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն:
Ես եմ դուռն. ընդ իս թէ ոք մտանիցէ կեցցէ. մտցէ, և ելցէ, և ճարակ գտցէ:

Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի գողասցի և սպանցէ և կորուսցէ. ես եկի զի զկեանս ունիցին, և առաւել ևս ունիցին:

(Վեցերորդում Կիւրակէի Բշ. աւուրն)·

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ զանձն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց: ՂԲ / Ձի
Իսկ վարձկանն որ ոչ է հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, իբրև տեսանէ զգայլն զի գայ, թողու զոչխարսն և փախչի. և գայլն յափշտակէ զնոսա և ցրուէ:
Զի վարձկան է, և չէ փոյթ նմա վասն ոչխարացն:

Ես եմ հովիւն քաջ. և ճանաչեմ զիմսն, և ճանաչիմ յիմոցն:
Որպէս գիտէ զիս Հայր, գիտեմ և ես զՀայրն. և զանձն իմ դնեմ ի վերայ ոչխարաց:

Նա և՝ այլ ևս ոչխարք են իմ, որ ոչ են յայսմ գաւթէ, և զայնս ևս պարտ է ինձ ածել այսր. և ձայնի իմում լուիցեն, և եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ:
Վասն այնորիկ սիրէ զիս Հայր իմ, զի ես դնեմ զանձն իմ. զի միւսանգամ առից զնա:
Ոչ ոք հանէ զնա յինէն. այլ ես դնեմ զնա անձամբ իմով. իշխանութիւն ունիմ դնել զնա·

և իշխանութիւն ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա. զայս պատուէր առի ի Հօրէ իմմէ:

Դարձեալ հերձուած լինէր ի մէջ Հրէիցն վասն բանիցս այսոցիկ:

Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ. դև գոյ ի նմա՝ և մոլեգնի, զի՞ բնաւ լսէք նմա:

Այլքն ասէին. այսպիսի բանք ոչ դիւահարի են. միթէ՝ դև կարէ՞ զաչս կուրի բանալ:

(Վեցերորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն)։

Ի ժամանակի Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ԴԲ Եղեն յայնժամ նաւակատիքն Երուսաղէմ, և ձմեռն էր:

Եւ շրջէր Յիսուս ի տաճարին՝ ի սրահին Սողոմոնի:

Շուրջ եղեն զնովաւ Հրէայքն՝ և ասեն. մինչև յերբ թափես զոգիս մեր, եթէ դու ես Քրիստոսն՝ ասա մեզ համարձակ:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ և ասէ. ասացի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք ինձ. զգործսն զոր ես գործեմ յանուն Հօր իմոյ՝ նոքին իսկ վկայեն վասն իմ:

Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչխարաց անտի իմոց:

Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն, և ես ճանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ գան:

Եւ ես տամ նոցա զկեանսն յաւիտենականս. և մի կորիցեն յաւիտեան. և մի՛ ոք յափշտակեսցէ զնոսա ի ձեռաց իմոց:

Հայրն իմ, որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն, և ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց Հօր իմոյ:

Ես և Հայր իմ մի եմք:

Վէմս առին Հրէայքն՝ զի քարկոծ արասցեն զնա:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ ի Հօրէ իմմէ. վասն որո՞յ գործոյ ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս:

Պատասխանի ետուն նմա Հրէայքն. վասն բարւոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ քարկոծ, այլ վասն հայհոյութեանն. և զի դու մարդ ես, և զանձն քո Աստուած առնես:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. ո՞չ յօրէնսն ձեր գրեալ է. ես ասացի թէ աստուածք իցէք:

Իսկ եթէ զնոսա աստուածս ասէ, առ որս բանն Աստուծոյ

եղև. և չէ մարթ եղծանել զգրոյն իսկ զոր Հայր սրբեաց՝ և առաքեաց յաշխարհ, դուք ասէք՝ թէ հայհոյես. զի ասացի՝ թէ որդի Աստուծոյ եմ։

Եթէ ոչ գործեմ զգործս Հօր իմոյ, մի՛ հաւատայք ինձ։ Ապա թէ գործեմ, թէև ինձ ոչ հաւատայք, սակայն գործոցն հաւատացէք. զի գիտասջիք, և ծանիջիք՝ եթէ Հայր յիս, և ես ի Հայր։

Դարձեալ խնդրէին զնա ունել, և ել ի ձեռաց նոցա։

Եւ գնաց միւսանգամ յայնկոյս Յորդանանու, ի տեղին ուր էր Յովհաննէս զառաջինն և մկրտէր. և անդ լինէր։

Եկին բազումք առ նա՝ և ասէին. զի Յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար։

Բայց զամենայն զոր ասաց Յովհաննէս վասն նորա՝ ճշմարիտ էր. և բազումք հաւատացին ի նա անդ։

(Վեցերորդում Կիւրակէի. Դշ. աւուրն)։

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

Վասն փառաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազա- ՂԳ
րոս ի Բեթանիա, ի գեղջէ Մարեմայ և Մարթայի քեռ նորա։

Այս այն Մարիամ էր որ էօծ զտէրն իւղով, և ջնջեաց զոտս նորա հերով իւրով. որոյ եղբայրըն Ղազարոս հիւանդ էր։

Առաքեցին առ նա քորքն նորա՝ և ասեն. Տէր՝ ահաւասիկ զոր դուն սիրէիր՝ հիւանդացեալ է։

Իբրև լուաւ Յիսուս, ասէ. այն հիւանդութիւն չէ ի մահ, այլ վասն փառացն Աստուծոյ. զի փառաւոր լիցի որդի Աստուծոյ այնուիկ։

Եւ սիրէր Յիսուս՝ զՄարիամ, և զՄարթայ քոյր նորա, և զՂազար։

Իբրև լուաւ, թէ հիւանդացեալ է, զտեղի կալաւ անդէն ուր էրն՝ աւուրս երկուս։

Ապա յետ այնորիկ ասէ ցնոսա. եկայք երթիցուք միւսանգամ ի Հրէաստան։

Ասեն ցնա աշակերտքն· ռաբբի, այժմ ես խնդրէին զքեզ հրէայքն քարկոծ առնել, և դարձեալ երթաս անդրէն:

Պատասխանի ետ Յիսուս· ո՞չ երկոտասան ժամ է աւուր· եթէ ոք գնայ ի տունջեան՝ ոչ գայթակղի, զի զլոյս աշխարհիս այսորիկ տեսանէ:

Ապա թէ ոչ գնա ի գիշերի՝ գայթակղի, զի լոյս ոչ գոյ ընդ նմա:

Զայս իբրև ասաց, յետ այսորիկ ասէ ցնոսա· Ղազարոս բարեկամ մեր ննջեաց, այլ երթամ, զի զարթուցից զնա:

Ասեն ցնա աշակերտքն· տէր, եթէ ննջեաց՝ ապա ապրի:

Այլ Յիսուս վասն մահու նորա ասէր· նոցա այսպէս թուեցաւ՝ թէ վասն ննջելոյ քնոյն ասէր:

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս՝ յայտնապէս· Ղազարոս մեռաւ:

Եւ ես ուրախ եմ վասն ձեր, զի դուք հաւատասջիք ինձ, զի ես չէի անդ· բայց արդ եկայք երթիցուք առ նա:

Ասէ Թովմաս՝ անուանեալն երկուորեակ՝ ցաշակերտակիցսն· օ՛ն եկայք և մեք զի ընդ նմա մեռցուք:

Եկն Յիսուս՝ եգիտ զնա չորեքօրեայ ի գերեզմանի:

Եւ էր Բեթանիա մերձ յԵրուսաղէմ, իբրև ապարիսօք հնգետասան:

Բազումք ի հրէից անտի եկեալ էին առ Մարթա և Մարիամ, զի մխիթարեսցեն զնոսա վասն եղբօրն:

Մարթա իբրև լուաւ՝ թէ Յիսուս գայ, ընդ առաջ գնաց նորա· բայց Մարիամ նստէր անդէն ի տան:

Ասէ Մարթա ցՅիսուս· տէ՛ր եթէ աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ չէր մեռեալ:

Այլ և արդ գիտեմ, թէ զոր ինչ խնդրեսցես յԱստուծոյ՝ տացէ քեզ Աստուած:

Ասէ ցնա Յիսուս· յարիցէ եղբայրն քո:

Ասէ ցնա Մարթա· գիտեմ զի յարիցէ ի յարութեան՝ յաւուրն յետնում:

Ասէ ցնա Յիսուս· ես իսկ եմ յարութիւն և կեանք· որ հաւատայ յիս, թէպէտ և մեռանի՝ կեցցէ:

Եւ ամենայն որ կենդանի է՝ և հաւատայ յիս, մի՛ մեռցի ի յաւիտեան· հաւատա՞ս այսմիկ:

Ասէ ցնա· այո՛ տէր· ես հաւատացի՝ եթէ դու ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ, որ յաշխարհ գալոց էիր:

Եւ զայս իբրև ասաց, գնաց կոչեաց զՄարիամ զքոյր իւր

լռելեայն՝ և ասէ. վարդապետն եկեալ է՝ և կոչէ զքեզ:

Նա՝ իբրև լուաւ, յարեաւ վաղվաղակի, և եկն առ Յիսուս:

Չև ևս էր եկեալ Յիսուս ի գեօղն. այլ էր անդրէն ի տեղւոջն՝ ուր ընդ առաջ եղև նմա Մարթա:

Իսկ Հրէայքն որ էին ընդ նմա ի տան անդ և մխիթարէին զնա, իբրև տեսին զՄարիամ՝ թէ յարեաւ վաղվաղակի և գնաց, գնացին և նոքա զհետ նորա. համարէին թէ ի գերեզմանն երթայ՝ զի լացցէ անդ:

Իսկ Մարիամ իբրև եկն ուր էրն Յիսուս՝ և ետես զնա, անկաւ առ ոտս նորա և ասէ. տէր՝ եթէ աստ էիր դիպեալ՝ ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ:

Յիսուս իբրև ետես զնա զի լայր. և որ ընդ նմայն էին Հրէայքն՝ լային, խռովեցաւ յոգի իւր իբրև զայրացեալ, ասէ. ո՞ւր եդիք զնա. ասեն ցնա. տէր՝ եկ և տես:

Եւ արտասուեաց Յիսուս:

Ասէին Հրէայքն. տեսէք որչափ սիրէր զնա:

Ոմանք ի նոցանէ ասէին. ո՞չ կարէր սա, որ եբաց զաչս կուրին, առնել զի և սա՝ մի մեռցի:

Յիսուս դարձեալ զայրացեալ ընդ միտս իւր, գայ ի գերեզմանն. և էր այր մի, և վէմ մի եդեալ ի վերայ նորա:

Եւ ասէ Յիսուս. ի բաց արարէք զվէմդ. ասէ ցնա Մարթա քոյր մեռելոյն. տէր՝ արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ է:

Ասէ ցնա Յիսուս. ո՞չ ասացի քեզ եթէ հաւատասցես՝ տեսցես զփառս Աստուծոյ:

Եւ իբրև ի վեր առին զվէմն, Յիսուս ամբարձ զաչս իւր ի վեր, և ասէ. Հայր՝ գոհանամ զքէն զի լուար ինձ:

Եւ ես գիտէի՝ զի յամենայն ժամ լսես ինձ. այլ վասն ժողովրդեանս որ շուրջ կան առնեմ, զի հաւատասցեն թէ դու առաքեցեր զիս:

Զայս իբրև ասաց, ի ձայն մեծ աղաղակեաց և ասէ. Ղազարէ՝ արի՛ եկ արտաքս:

Եւ ել մեռեալն ոտիւք կապեալովք, և ձեռօքն երիզապնդօք, և երեսօքն վարշամակապատօք. և ասէ ցնոսա Յիսուս. լուծէք զդա՝ և թողէք երթալ:

Բազումք ի Հրէիցն՝ որ եկեալ էին առ Մարեմանս, իբրև տեսին զոր արարն՝ հաւատացին ի նա:

Եւ ոմանք ի նոցանէ գնացին առ փարիսեցիսն, և պատմեցին նոցա զոր արարն Յիսուս:

(Վեցերորդում Կիւրակէի. Ուր. աւուրն)․

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Դ.Ե Փողովեցան քահանայապետքըն և փարիսեցիքն յատեան, և ասեն. զի՞նչ արասցուք, զի այրն այն բազում նշանս առնէ:

Եթէ թողումք զնա այնպէս, ամենեքին հաւատան ի նա. և գայցեն Հռոմք՝ և բառնայցեն զազգս մեր և զտեղի:

Մի ոմն ի նոցանէ՝ անուն Կայիափա, որ քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, ասէ ցնոսա. դուք՝ ոչինչ գիտէք, և ոչ ընաւ խորհել իսկ, թէ լաւ է մեզ, զի այր մի մեռանիցի ի վերայ ժողովրդեանս, և մի՛ ամենայն ազգս կորիցէ:

Զայս՝ ոչ յանձնէ ինչ ասաց. այլ քանզի քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, մարգարէացաւ՝ եթէ մեռանելոց էր Յիսուս ի վերայ ազգին:

Եւ ոչ ի վերայ ազգին միայն, այլ զի և զորդիսն Աստուծոյ զցրուեալսն ժողովեսցէ ի մի:

Արդ յայնմ օրէ խորհուրդ արարին՝ զի սպանցեն զնա:

Եւ Յիսուս այնուհետև ոչ եթէ համարձակ շրջէր ի մէջ հրէիցն. այլ գնաց անտի յերկիր մի՝ որ մերձ էր յանապատ, ի քաղաք մի՝ որում անուն էր Եփրայիմ, և անդ լինէր աշակերտօքն հանդերձ:

(Վեցերորդում Կիւրակէի. Շբ. աւուրն)․

Ի ժամանակի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ էր մերձ Զատիկն հրէից. և բազումք ելին յԵրուսաղէմ ի գաւառէ անտի յառաջագոյն քան զզատիկն, զի սրբեսցեն զանձինս իւրեանց: Դ.Զ

Խնդրէին զՅիսուս, և ասէին ընդ միմեանս մինչ կային ի տաճարին. զի՞նչ թուի ձեզ՝ եթէ ոչ գայցէ ի տօն այսր. պատուէր տուեալ էր քահանայապետիցն և փարիսեցւոց, զի թէ ոք գիտասցէ թէ ուր է, գուշակեսցէ ցնմանէ, զի կալցեն զնա:

Իսկ Յիսուս վեց աւուրբ յառաջ քան զզատիկն եկն ի Բեթանիա, ուր էր Ղազար մեռեալն, զոր յարոյց ի մեռելոց:

Եւ արարին անդ նմա ընթրիս, և ի սպասու կայր Մար-

թա. և Ղազար մի էր ի բազմելոց ընդ նմա:

Իսկ Մարեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ, օծ զոտսն Յիսուսի, և հերով իւրով մաքրէր զոտս նորա. և տունն լի եղև ի հոտոյ իւղոյն:

Ասէ մի ոմն յաշակերտաց նորա՝ Յուդա Իսկարիովտացի, որ մատնելոց էր զնա:

Ընդէ՞ր ոչ իւղդ այդ վաճառեցաւ երեքհարիւր դենարի, և տուաւ աղքատաց:

Զայս ասաց՝ ոչ զի զաղքատաց ինչ փոյթ էր նմա. այլ զի գող էր, և զարկղն ինքն ունէր, և որ ինչ անկանէրն՝ նա կրէր:

Ասէ Յիսուս. թո՛յլ տուք դմա, զի յօրն պատանաց իմոց պահեսցէ զայդ:

Զաղքատս յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք. զիս՝ ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք:

Իբրև գիտաց ժողովուրդ բազում ի Հրէիցն թէ անդ է՝ եկին, ոչ միայն վասն Յիսուսի, այլ զի և զՂազար տեսցեն՝ զոր յարոյց ի մեռելոց:

Խորհուրդ արարին քահանայապետքն՝ զի և զՂազար սպանցեն:

Քանզի բազումք ի Հրէից երթային և հաւատային ի Յիսուս:

(Եօթներորդում Կիւրակէի աւուրն)։

Վասն փառաբանեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ եկեալ էր ի տօնն, իբրև լուան եթէ գայ Յիսուս յԵրուսաղէմ: ձ

Առին ոստս արմաւենեաց՝ և ելին ընդառաջ նորա. աղաղակէին և ասէին. ովսաննա օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն՝ թագաւորդ Իսրայէլի:

Եւ գտեալ Յիսուսի էշ մի, նստաւ ի վերայ նորա. որպէս և գրեալ է:

Մի՛ երկնչիր դուստր Սիովնի, ահաւասիկ թագաւոր քո գայ նստեալ ի վերայ յաւանակի իշոյ:

Եւ զայն ինչ՝ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառաջինն. այլ յորժամ փառաւորեցաւ Յիսուս, յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր որ գրեալն էր վասն նորա. և զայն արարին նմա:

Եւ ժողովուրդն վկայէր՝ որ էր ընդ նմա, եթէ զՂազար կոչեաց և եթ ի գերեզմանէն, և յարոյց զնա ի մեռելոց:

Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդն, զի լուան եթէ զայն նշանս արարեալ էր նորա:

Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս. տեսանէ՛ք՝ զի ոչինչ օգտիք. ահաւասիկ աշխարհ ամենայն զկնի նորա գնաց։

Էին անդ ոմանք և հեթանոսք յելելոցն անդր, զի երկիր պագանիցեն ի տօնին։

Նոքա մատեան առ Փիլիպպոս՝ որ ի Բեթսայիդայ Գալիլեացւոցն էր, աղաչէին զնա և ասէին. տէ՛ր՝ կամիմք զՅիսուս տեսանել։

Գայ Փիլիպպոս և ասէ ցԱնդրէաս. Անդրէաս և Փիլիպպոս ասեն ցՅիսուս։

Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ. եհաս ժամ զի փառաւորեսցի որդի մարդոյ։

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Բշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

ձԴ Ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ։

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։

Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եմ ես, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ ոք զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Գշ. աւուրն)։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Բայց այժմ անձն իմ խռո- ձԷ
վեալ է. և զի՞նչ ասացից՝ եթէ Հայր ապրեցո զիս ի ժամանակէ աստի յայսմանէ. այլ վասն այնորիկ եկի ի ժամս յայս։

Հայր՝ փառաւորեա զորդի ձԸ
քո. եկն բարբառ յերկնից. և փառաւոր արարի, և դարձեալ փառաւոր արարից։

Եւ ժողովուրդն՝ որ կայր և լսէր, ասէին՝ որոտումն լինել. կէսքն ասէին, հրեշտակ խօսեցաւ ընդ նմա։

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ. ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս. այլ վասն ձեր։

Այժմիկ դատաստան է աշխարհիս այսորիկ. այժմիկ իշխան աշխարհիս այսորիկ ընկեսցի արտաքս։

Եւ ես՝ յորժամ բարձրացայց յերկրէ, զամենեսին ձգեցից առ իս։

Զայս ասէր, նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ։

Պատասխանի ետ նմա ժողովուրդն. մեք լուաք յօրինաց՝ եթէ Քրիստոս յաւիտեան կայ, եւ դու զիա՞րդ ասես՝ թէ պարտ է բարձրանալ որդւոյ մարդոյ. ո՞վ է այն որդին մարդոյ:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. փոքր միւս եւս ժամանակ լոյս ընդ ձեզ է. գնացէք մինչդեռ զլոյսն ունիք, զի մի՛ խաւար զձեզ հասցէ. զի որ գնայ ի խաւարի, ոչ գիտէ յո՛ երթայ:

Մինչդեռ զլոյսն ընդ ձեզ ունիք՝ հաւատացէք ի լոյսն, զի որդիք լուսոյ եղիջիք. զայս խօսեցաւ Յիսուս եւ չոգաւ՝ թաքեաւ ի նոցանէ:

Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր առաջի նոցա. եւ նոքա ոչ հաւատային ի նա:

Զի լցցի բանն Եսայեայ մարգարէի՝ զոր ասացն. տէ՛ր ո՞ հաւատաց ի լուր մեր, եւ բազուկ տեառն ո՞ւմ յայտնեցաւ:

Վասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ, զի միւսանգամ ասէ Եսայի:

Թէ կուրացոյց զաչս նոցա, եւ ապշեցոյց զսիրտս նոցա. զի մի՛ տեսցեն աչօք, եւ իմասցին սրտիւք, եւ դարձցին՝ եւ բժշկեցից զնոսա:

Զայս ասաց Եսայի՝ զի ետես զփառսն նորա, եւ խօսեցաւ վասն նորա:

Բայց սակայն եւ յիշխանաց անտի բազումք հաւատացին ի նա. այլ վասն փարիսեցւոցն ոչ յայտնէին, զի մի՛ ի ժողովրդենէն ելանիցեն:

Քանզի սիրեցին զփառս մարդկան, առաւել քան զփառս Աստուծոյ:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Դշ. աւուրն)։

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ Յիսուս աղաղակէր եւ ասէր. որ հաւատայ յիս, ոչ հաւատայ յիս, այլ յայն որ առաքեացն զիս: Ի Ճ / ՃԺԱ

Եւ որ տեսանէ զիս, զայն տեսանէ որ առաքեացն զիս:

Ես լոյս յաշխարհ եկի. զի ամենայն որ հաւատայ յիս, ի խաւարի մի՛ մնասցէ:

Եւ եթէ ոք լուիցէ բանից իմոց՝ եւ ոչ պահեսցէ, ես ոչ դատիմ զնա. քանզի ոչ եկի թէ դատեցայց զաշխարհ, այլ զի փրկեցից զաշխարհ:

Որ անարգէ զիս, եւ ոչ ընդունի զբանս իմ. գո՛յ որ դատի զնա. բանն զոր ես խօսեցայ՝ նա դատի զնա յաւուրն յետնում:

Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ. այլ որ առաքեացն զիս

հայր, նա ետ ինձ պատուէր՝ զինչ ասացից և զինչ խօսեցայց:

Եւ գիտեմ եթէ պատուէրն այն կեանք են յաւիտենականք. արդ՝ զոր եսն խօսիմ, որպէս ասաց ինձ հայրն, այնպէս խօսիմ:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Եշ. առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս:

ՃԺԸ / ՃԺԵ Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի, գիտաց Յիսուս՝ թէ հասեալ է ժամ նորա զի փոխեսցի յաշխարհէ աստի առ հայր. սիրեաց զիւրսն՝ որ յաշխարհի աստ են. իսպառ սիրեաց զնոսա:

Եւ ի լինել ընթրեացն, սատանայի խել արկեալ էր ի սիրտ՝ զի մատնեսցէ զնա Յուդա Սիմոնի Իսկարիովտացւոյ:

Գիտաց Յիսուս՝ զի զամենայն ինչ ետ հայր ի ձեռս նորա և թէ յԱստուծոյ ել՝ և առ Աստուած երթայ:

Յառնէ յընթրեաց անտի, և դնէ զհանդերձն, և առեալ զենջակ մի՝ սփածաւ:

Եւ ապա առեալ ջուր՝ արկ ի կոնք, և սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն, և սրբէր զենջականն զոր սփածեալ էր:

Գայ առ Սիմոն Պետրոս. և նա ասէ ցնա. տէր՝ դու զիմ զոտս՝ լուանաս:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ. զոր ինչ ես գործեմ, դու այժմ ոչ գիտես, բայց ապա գիտասջիր:

Ասէ ցնա Պետրոս. ոչ լուասցես զոտս իմ յաւիտեան. պատասխանի ետ նմա Յիսուս. եթէ ոչ լուացից զքեզ, ոչ ունիս ընդ իս մասն:

Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս. տէր՝ մի՝ միայն զոտս իմ, այլև զձեռս՝ և զգլուխ:

Ասէ ցնա Յիսուս. լուացելոյս չէ ինչ պիտոյ, բայց զի զոտսն լուանայցէ. քանզի ամենևին սուրբ է. և դուք սուրբ էք, այլ ոչ ամենեքին:

Զի գիտէր զայն որ մատնելոցն էր զնա. վասն այնորիկ ասաց՝ թէ ոչ ամենեքին սուրբ էք:

Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա, առ զհանդերձն իւր՝ և զարձեալ բազմեցաւ, և ասէ ցնոսա. գիտէք զինչ արարի ձեզ: ՃԺԹ

Դուք կոչէք զիս վարդապետ և տէր, և բարւոք առնէք. քանզի եմ իսկ:

Իսկ արդ՝ եթէ ես լուացի

զոտս ձեր՝ տէրս եւ վարդապետս, եւ դուք պարտիք զմիմեանց ոտս լուանալ:

Զի օրինակ մի ետու ձեզ, զի որպէս ես ձեզ արարի, եւ դուք առնիջիք:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Ուր. աւուրն).

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

ՃԺԸ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր եւ ոչ առաքեալ մեծ քան զայն՝ որ առաքեացն զնա:

Եթէ զայս գիտէք, երանելի եւս էք՝ եթէ առնիցէք զայս:

Ոչ վասն ամենեցուն ձեր ասեմ. զի ես գիտեմ զորս ընտրեցի. այլ զի լցցի գիրն, թէ որ ուտէր ընդ իս հաց՝ արար ինձ խաբէութիւն:

Յայսմհետէ իսկ ասեմ ձեզ մինչչեւ եղեալ, զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք թէ ես եմ:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ ընդունի զոր ոք ես առաքեցից, զիս ընդունի. եւ որ զիս ընդունի՝ ընդունի զայն՝ որ առաքեացն զիս:

Զայս իբրեւ ասաց Յիսուս, խռովեցաւ յոգի իւր, վկայեաց եւ ասէ. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս:

Հայէին ընդ միմեանս աշակերտքն տարակուսեալք, թէ զումմէ ասիցէ:

Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ առ Յիսուսիւ, զոր սիրէրն Յիսուս:

Ակնարկէր նմա Սիմոն Պետրոս հարցանել՝ ո՞վ իցէ վասն որոյ ասէն:

Եւ նա՝ անկեալ զլանջօքն Յիսուսի, ասէ ցնա. տէր՝ ո՞վ է:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ. այն է՝ որում ես թացից զպատառն՝ եւ տաց. եւ թացեալ զպատառն՝ տայ Յուդայի Իսկարիովտացւոյ:

Եւ յետ պատառոյն՝ ապա եմուտ ի նա սատանայ. եւ ասէ ցնա Յիսուս. արդ՝ որ զինչ առնելոցն ես՝ արա փաղփաղակի:

Եւ զայս ոչ ոք իմացաւ ի բազմականաց անտի՝ թէ առ ինչ ասաց ցնա:

Զի ոմանք՝ համարէին թէ զի զարկղն ունէր Յուդայ, ասաց նմա Յիսուս, գնեա ինչ որ պիտոյ իցէ մեզ ի տօնիս. եւ կամ՝ զի աղքատաց ինչ տացէ:

Իսկ նորա առեալ զպատառն՝ ել արտաքս փաղփաղակի, եւ էր գիշեր:

(Եօթներորդում Կիւրակէի. Հր. աւուրն).

Մատնէն Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

ձիէ։ Եւ իբրև ել, ասէ Յիսուս. այժմ փառաւորեցաւ որդի մարդոյ, և Աստուած փառաւորեցաւ ի նմա։

Զի եթէ Աստուած փառաւորեցաւ ի նմա, և Աստուած փառաւորեսցէ զնա յանձն իւր. և վաղվաղակի փառաւորեսցէ զնա։

Որդեակք իմ, փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ. խնդրեսջիք զիս. և որպէս ասացի Հրէայցն, եթէ ուր ես երթամ դուք ոչ կարէք գալ. և արդ՝ ձեզ ասեմ։

Պատուիրան նոր տամ ձեզ, զի սիրիցէք զմիմեանս, որպէս սիրեցի ես զձեզ, զի և դուք սիրեսջիք զմիմեանս։

Յայսմ գիտասցեն ամենեքեան՝ եթէ իմ աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք զմիմեանս։

Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս. Տէր՝ յո՞ երթաս. պատասխանի ետ Յիսուս, ուր ես երթամ, դու՝ ոչ կարես այժմ գալ զկնի իմ, բայց ապա եկեսցես զկնի իմ։

Ասէ ցնա Պետրոս. Տէր՝ ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գալ այժմ զկնի քո. արդէն զանձն իմ իսկ եդից ի վերայ քո։

Պատասխանի ետ Յիսուս. զանձն քո դիցե՞ս ի վերայ իմ. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ քեզ. չև իցէ հաւու խօսեալ, մինչ դու երիցս ուրասցիս զիս։

Մի խռովեսցին սիրտք ձեր. այլ հաւատացէք յԱստուած, և յիս հաւատացէք։ ձիէ։

Ի տան Հօր իմոյ օթևանք բազում են. ապա թէ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի։

Եւ եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ գամ և առնում զձեզ առ իս. զի ուր եսն իցեմ, և դուք անդ իցէք։

Եւ ուր երթամն՝ գիտիցէք, և զճանապարհն գիտիցէք։

Ասէ ցնա Թովմաս. Տէր՝ ոչ գիտեմք յո՛ երթաս. և զիարդ զճանապարհն կարասցուք գիտել։

Ասէ ցնա Յիսուս. ես եմ ճանապարհն՝ և ճշմարտութիւն և կեանք. ոչ ոք գայ առ Հայր՝ եթէ ոչ ինև։

Եթէ զիս գիտէիք, ապա և զՀայր իմ գիտէիք, և այսուհետև գիտասջիք զնա, և տեսէք զնա։

Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Տէր՝ ցոյց մեզ զՀայր՝ և շատ է մեզ։

Ասէ ցնա Յիսուս. այսչափ ժամանակս՝ ընդ ձեզ եմ, և ոչ ծանեար զիս Փիլիպպէ. որ ետես զիս՝ ետես զՀայրն, և դու զիա՞րդ ասես՝ եթէ ցոյց մեզ զՀայր։

Ո՞չ հաւատաս եթէ ես ի Հայր՝ և Հայր յիս է. բանն զոր ես խօսիմ ընդ ձեզ, ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ, այլ Հայրն որ յիս բնակեալ, նա գործէ զգործսն։

Հաւատա՞յք ինձ՝ եթէ ես ի Հայր՝ և Հայր յիս։

Ապա թէ ոչ՝ գոնէ վասն գործոցն հաւատացէք ինձ. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ որ հաւատայն յիս, զգործս զոր ես գործեմ, և նա գործեսցէ, և մեծամեծս ևս քան զնոյնս գործեսցէ. զի ես առ Հայր երթամ։

Եւ զոր ինչ խնդրիցէք յանուն իմ, արարից զայն։

Զի փառաւորեսցի Հայր յորդի։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

ՃԺԸ Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք։

Եւ ես աղաչեցից զՀայր, և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ. զի ընդ ձեզ բնակեսցէ ի յաւիտեան։

Զհոգին ճշմարտութեան. զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ զնա՝ և ոչ ճանաչէ զնա. բայց դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցէ, և ընդ ձեզ եղիցի։

Ոչ թողից զձեզ որբս. գամ առ ձեզ։

Փոքր միւս ևս, և աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս. բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ, և դուք՝ կենդանի լինելոց էք։

Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք, զի ես ի Հօր իմում, և դուք յիս, և ես ի ձեզ։

Որ ունի զպատուիրանս իմ՝ և պահէ զնոսա, նա է որ սիրէ զիս. և որ սիրէն զիս՝ սիրեսցի ի Հօրէ իմմէ. և ես սիրեցից զնա, և երևեցուցից նմա զիս։

Ասէ ցնա Յուդա՝ ոչ Իսկարիովտացին. տէ՛ր՝ զի՞ եղև՝ զի մեզ յայտնելոց ես զքեզ՝ և ոչ աշխարհի։

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնա. եթէ որ սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ, և Հայր իմ սիրեսցէ զնա. և առ նա եկեսցուք, և օթևանս առ նմա արասցուք։

Եւ որ ոչն սիրէ զիս՝ զբանս իմ ոչ պահէ. և բանն իմ զոր

լսէք՝ ոչ է իմ, այլ Հօրն՝ որ առաքեաց զիս:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

ՃԼԲ ՃԼԴ Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզս եմ:

Իսկ մխիթարիչն Հոգին սուրբ՝ զոր առաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն, և յիշեցուսցէ ձեզ զամենայն՝ որ ինչ ասացի ձեզ:

Խաղաղութիւն թողում ձեզ՝ զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր, և մի՛ զանգիտեսցեն:

Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս:

Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչչև եղեալ. զի յորժամ լինիցի, հաւատասջիք:

Ոչ ևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ:

Այլ զի ծանիցէ աշխարհս՝ եթէ սիրեմ զՀայր. և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայրն՝ այսպէս առնեմ: Ո՛ն արիք գնասցուք աստի:

Ես եմ որթն ճշմարիտ՝ և Հայր իմ մշակ է: ՃԼԵ

Ամենայն ուռ որ յիս է՝ և ոչ բերէ պտուղ, կտրէ զնա. և ամենայն որ բերէ պտուղ՝ սրբէ զնա, զի առաւել ևս պտղաբեր լիցի:

Դուք արդէն իսկ սուրբ էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ:

Կացէք յիս՝ և ես ի ձեզ. որպէս ուռն ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ, եթէ չիցէ հաստատեալ յորթն, նոյնպէս և դուք՝ եթէ ոչ յիս հաստատեալ իցէք:

Ես եմ որթ՝ և դուք ուռ. որ հաստատեալ է յիս՝ և ես ի նա, նա բերէ պտուղ յոյժ. զի առանց իմ ոչինչ կարէք առնել:

Եթէ ոք ոչ է հաստատեալ յիս, ել նա արտաքս իբրև զուռն, և ցամաքեցաւ. և ժողովեն զնա, և ի հուր արկանեն՝ և այրի:

Եթէ կայցէք յիս, և բանքն իմ ի ձեզ կայցեն, զոր ինչ կամիցիք խնդրեսջիք՝ և լինիցի ձեզ:

Յայսմիկ փառաւորեցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք. և եղիջիք իմ աշակերտք:

Որպէս սիրեաց զիս Հայրն

իմ, և ես սիրեցի զձեզ. հաստատուն կացէք ի սէր իմ:

Եթէ պահիցէք զպատուիրանս իմ, կացջիք ի սէր իմ. որպէս ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի, և կամ ի սէր նորա:

ՃԼԲ ՃԼԳ Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ուրախութիւնն իմ ի ձեզ իցէ, և ձեր ուրախութիւնն լցեալ եղիցի:

Այս է պատուէր իմ, զի սիրեսջիք զմիմեանս, որպէս և ես զձեզ սիրեցի.

Մեծ եւս՝ քան զայս սէր՝ ոչ ոք ունիցի, եթէ զանձն իւր դիցէ ի վերայ բարեկամաց իւրոց:

Դուք բարեկամք էք իմ, եթէ առնիցէք զոր ես պատուիրեմ ձեզ:

Ոչ եւս կոչեմ զձեզ ծառայս. զի ծառայն ոչ գիտէ զինչ գործէ տէրն նորա. այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս. զի զամենայն զոր լուայ ի Հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ:

Ոչ եթէ դուք ընտրեցէք զիս, այլ ես ընտրեցի զձեզ. և եդի զձեզ՝ զի դուք երթայցէք և պտղաբերք լինիցիք. և պտուղն ձեր կայցէ. և զոր ինչ խնդրիցէք ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ:

Զայս պատուիրեմ, զի սիրեսջիք զմիմեանս: ՃԼԸ

Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ. գիտասջիք զի նախ զիս ատեայ:

Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝ աշխարհ զիւրն սիրէր արդեօք. բայց զի չէք յաշխարհէ. այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այնորիկ ատեայ զձեզ աշխարհ:

Յիշեցէք զբանն, զոր ասացի ձեզ, թէ ոչ է ծառայ՝ մեծ քան զտէր իւր. եթէ զիս հալածեցին, ապա և զձեզ հալածեսցեն. եթէ զբանն իմ պահեցին, ապա և զձերն պահեսցեն:

Այլ զնոյնս արասցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ. զի ոչ գիտեն զայն՝ որ առաքեացն զիս:

Իմ՝ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ՝ չիք ինչ պատճառք վասն մեղաց իւրեանց:

Որ զիս ատեայ, և զՀայրն իմ ատեայ:

Եթէ զգործսն չէր գործեալ ի նոսա՝ զոր ոչ այլ ոք գործեաց, մեղ ինչ՝ ոչ գոյր նոցա, բայց արդ՝ տեսին, և ատեցին՝ և զիս և զՀայր իմ:

Այլ զի լցցի բանն, որ յօրէնս նոցա գրեալ է, թէ ատեցին զիս տարապարտուց:

Յհն: Բայց յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն, զոր ես առաքեցից ձեզ ի Հօրէ, զՀոգին ճշմարտութեան որ ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ:

Եւ դուք վկայէք, զի ի սկզբանէ ընդ իս էք:

Յհն: Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթակղեսջիք:

Ի ժողովրդոց իւրեանց հանցեն զձեզ. այլ եկեսցէ ժամանակ՝ զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ, համարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ:

Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ. քանզի ոչ ծանեան զՀայր՝ և ոչ զիս:

Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ՝ յիշեցէք՝ թէ ես ասացի ձեզ:

Զայս ի սկզբանէ՝ ոչ ասացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի:

Տէրն Մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ. և ոչ ոք ի ձէնջ հարցանէ զիս, թէ յո՞ երթաս:

Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, տրտմութիւն ելից զսիրտս ձեր:

Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ. լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ:

Ապա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ. և նա՝ եկեալ, յանդիմանեսցէ զաշխարհ, վասն մեղաց, և վասն արդարութեան, և վասն դատաստանի:

Վասն մեղաց՝ զի ոչ հաւատան յիս:

Վասն արդարութեան՝ զի առ Հայր իմ երթամ, և ոչ ևս տեսանէք զիս:

Վասն դատաստանի՝ զի իշխան աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ է:

Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ, այլ ոչ կարէք հանդարտել այժմիկ:

Յորժամ եկեսցէ նա Հոգին ճշմարտութեան, առաջնորդեսցէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ. զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ խօսեսցի, և զգալոցն պատմեսցէ ձեզ:

Նա զիս փառաւորեսցէ, զի յիմմէ անտի առնուցու՝ և պատմեսցէ ձեզ:

Զամենայն ինչ զոր ունի Հայր՝ իմ է. վասն այսորիկ ասացի ձեզ, թէ յիմմէ անտի առնու՝ և պատմէ ձեզ:

ձխթ Փոքր մի, և ոչ ևս տեսանիցէք զիս, և ապա սակաւիկ մի, և տեսանիցէք զիս. և ես երթամ առ Հայր:

Ասէին ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմեանս. զի՞նչ է այս՝ զոր ասէ ցմեզ, թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս. և եթէ ես առ Հայր իմ երթամ:

Եւ ասէին, զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ևսն, չգիտեմք զինչ խօսի:

Գիտաց Յիսուս եթէ կամէին զնա հարցանել. և ասէ ցնոսա. վասն այդորիկ խնդրէք ընդ միմեանս՝ զի ասացի թէ՝ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ միւս ևս տեսանիցէք զիս:

Ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ, զի լայջիք և ողբասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ. դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւնն ձեր յուրախութիւն եղիցի:

Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղութիւնն վասն խնդութեանն, զի ծնաւ մարդ յաշխարհ:

Եւ դուք այժմ տրտմութիւն ունիք. այլ դարձեալ տեսից ըզձեզ, և ուրախ լիցին սիրտք ձեր. և զուրախութիւնն ձեր ոչ ոք հանիցէ ի ձէնջ:

Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ ձեզ. զի զոր ինչ խնդրիցէք ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ:

Մինչև ցայժմ ոչինչ խնդրեցէք յանուն իմ. խնդրեցէք և առնուցուք. զի ուրախութիւն ձեր լցեալ եղիցի:

Զայս առակօք խօսեցայ ընդ ձեզ. եկեսցէ ժամանակ, յորժամ ոչ ևս առակօք խօսեցայց ընդ ձեզ. այլ յայտնապէս զՀօրէ պատմեցից ձեզ:

Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յանուն իմ. և ոչ ասեմ ձեզ՝ եթէ ես աղաչեցից զՀայր վասն ձեր:

Զի ինքն իսկ Հայր սիրէ ըզձեզ, զի դուք զիս սիրեցէք և հաւատացէք՝ եթէ ես յԱստուծոյ ելի:

Ելի ի Հօրէ՝ և եկի յաշխարհ. դարձեալ թողում զաշխարհ, և երթամ առ Հայր:

Ասեն ցնա աշակերտքն. ահա՝ արդ յայտնութեամբ խօսիս. և առակ և ոչ մի ինչ ասես:

Արդ գիտեմք՝ եթէ գիտես զամենայն. և ոչինչ պիտոյ է՝ եթէ որ հարցանիցէ զքեզ. յայսմիկ հաւատամք՝ եթէ յԱստուծոյ ելեր,

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս՝ և ասէ. այժմ հաւատայք: Ահա՝ եկեսցէ ժամ, և եկեալ իսկ է. զի ցրուեսջիք յիւրաքանչիւր տեղիս, և զիս միայն թողուցուք. և չեմ միայն, զի Հայր ընդ իս է:

ՃԾԳ Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի
ՃԾԴ ընդ իս զխաղաղութիւն ունիցիք. յաշխարհի աստ՝ նեղութիւն ունիցիք, այլ քաջալերեցարուք, զի ես յաղթեցի աշխարհի:

Զայս իբրև խօսեցաւ Յիսուս, ամբարձ զաչս իւր յերկինս՝ և ասէ. Հայր՝ հասեալ է ժամ, փառաւորեա զորդի քո, զի և որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ:

Որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի զոր ետուր նմա, տացէ զկեանսն յաւիտենականս:

Այս են յաւիտենական կեանք, զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած, և զոր առաքեցեր զՅիսուս Քրիստոս:

Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի, զգործն կատարեցի՝ զոր ետուր ցիս զի արարից:

Եւ այժմ փառաւորեա զիս Հայր առ ի քէն, փառօքն զոր ունէի յառաջ քան զլինելն աշխարհի առ ի քէն:

Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զորս ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, և ինձ ետուր զնոսա. և զբանն քո պահեցին:

Արդ՝ գիտացին՝ եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ, ետու նոցա, և նոքա ընկալան, և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ ի քէն ելի, և հաւատացին՝ եթէ դու առաքեցեր զիս:

Արդ ես՝ վասն նոցա աղաչեմ, և ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ. այլ վասն նոցա զորս ետուրն ինձ. զի քո էին:

Եւ որ ինչ իմ է, ամենայն քո է. և որ ինչ քո է, այն իմ է. և փառաւորեալ եմ ի նոսա:

Եւ ես՝ ոչ ևս եմ յաշխարհի՝ և նոքա յաշխարհի են, և ես. առ քեզ գամ: Հայր՝ սուրբ պահեա զնոսա յանուն քո, որով ետուրն ինձ. զի եղիցին մի, որպէս և մեք մի եմք:

Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա, ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով ետուրն ինձ. և պահեցի. և ոչ ոք ի նոցանէ կորեաւ, բայց որդին կորստեան, զի գիրն լցցի:

Բայց արդ առ քեզ գամ: և զայս խօսիմ յաշխարհի, զի ու- ՃԾԵ

նիցին զուրախութիւնն իմ լիով յանձինս իւրեանց:

Ես ետու նոցա զբանն քո, և աշխարհս ատեաց զնոսա. զի չեն յաշխարհէ, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ:

Ոչ զայս աղաչեմ զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ այլ զի պահեսցես զնոսա ի չարէ:

Յաշխարհէ աստի չեն, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ:

Սուրբ արա՝ զնոսա ճշմարտութեամբ քով. զի քո բանդ ճշմարտութիւն է:

Որպէս զիս առաքեցեր յաշխարհ. և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ. և ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ, զի եղիցին և նոքա սրբեալք ճշմարտութեամբ:

Այլ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ, այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն նոցա յիս:

Զի ամենեքին մի իցեն. որպէս դու Հայր յիս՝ և ես ի քեզ, զի և նոքա ի մեզ իցեն. զի և աշխարհ հաւատասցէ եթէ դու առաքեցեր զիս:

Եւ ես՝ զփառսն՝ զոր ետուր ինձ՝ ետու նոցա, զի իցեն մի՝ որպէս և մեք մի եմք:

Ես ի նոսա, և դու՝ յիս, զի եղիցին կատարեալք ի մի. և գիտասցէ աշխարհ՝ եթէ դու առաքեցեր զիս. և սիրեցի զնոսա՝ որպէս դու զիս սիրեցեր:

Հայր, զորս ետուրն ինձ, կամիմ՝ զի ուր եմն ես, և նոքա իցեն ընդ իս. զի տեսանիցեն զփառսն իմ, զոր ետուրն ցիս. զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զլինելն աշխարհի:

Հայր արդար՝ և աշխարհ զքեզ ոչ ծանեաւ. այլ ես զքեզ ծանեայ. և նոքա ծանեան՝ եթէ դու առաքեցեր զիս:

Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո՝ և ծանուցից. զի սէրն զոր սիրեցեր զիս՝ ի նոսա իցէ, և ես ի նոսա:

Զայս իբրև ասաց Յիսուս, ել աշակերտօքն հանդերձ յայնկոյս ձորոյն կեդրոնի՝ ուր էր պարտէզ, յոր եմուտ ինքն և աշակերտքն իւր:

Վասն մատնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Գիտէր և Յուդայ որ զնայն ճծէ
մատնելոց էր՝ զտեղին. զի բազում անգամ ժողովեալ էր անդր Յիսուսի աշակերտօքն հանդերձ:

Եւ Յուդայի առեալ ընդ իւր զգունդն, և ի քահանայապետ-

տիցն և ի փարիսեցւոց սպասաւորս, գայ անդր ջահիւք և լապտերօք և զինուք:

Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն ամենայն եկեալ ի վերայ նորա, ել և ասէ ցնոսա. զո՞ խնդրէք:

Պատասխանի ետուն նմա. զՅիսուս Նազովրեցի. ասէ ցնոսա Յիսուս. ես եմ: կայր ընդ նոսա և Յուդա՝ որ մատնէրն զնա:

Իբրև ասաց՝ թէ ես եմ, յետս յետս չոգան՝ և զարկան զգետնի:

Դարձեալ եհարց զնոսա, զո՞ խնդրէք. և նոքա ասեն, զՅիսուս Նազովրեցի:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. ասացի ձեզ թէ ես եմ: արդ՝ եթէ զիս խնդրէք՝ թոյլ տուք դոցա երթալ:

Զի լցցի բանն՝ զոր ասաց. թէ զորս ետուրն ցիս, ոչ կորուսից ի նոցանէ և ոչ զոք:

Իսկ Սիմոն Պետրոս՝ քանզի ունէր սուր, ձգեաց զնա՝ և եհար զքահանայապետին ծառայ, և ի բաց էառ զունկն նորա զաջոյ. և էր անուն ծառային Մաղքոս:

Ասէ Յիսուս ցՊետրոս. արկ զսուրդ անդրէն ի պատեանս իւր. զբաժակն զոր ետ ինձ Հայր ո՞չ ըմպիցեմ զնա:

Իսկ զունդն և հազարապետն և սպասաւորք հրէիցն կալան զՅիսուս՝ և կապեցին:

Եւ ածին զնա նախ՝ առ Աննա, որ էր՝ աներ Կայիափայի. որ քահանայապետն էր տարւոյն այնորիկ:

Այս՝ այն Կայիափա էր՝ որ խրատն ետ հրէից, թէ լաւ է առն միում մեռանել ի վերայ ժողովրդեանն:

Եւ երթայր զհետ Յիսուսի Սիմոն Պետրոս՝ և միւս ևս աշակերտն. և աշակերտն այն քանզի ծանօթ էր քահանայապետին՝ եմուտ ընդ Յիսուսի ի գաւիթ քահանայապետին:

Եւ Պետրոս կայր առ դրանն արտաքոյ. ել միւս աշակերտն՝ որ էր ծանօթ քահանայապետին, և ասաց ցդռնապանն՝ և եմոյծ ի ներքս զՊետրոս:

Ասէ աղջիկն որ դռնապանն էր՝ ցՊետրոս. միթէ՝ և դու յաշակերտաց առնն այնորիկ իցես. և նա ասէ՝ ոչ եմ:

Կային անդ ծառայքն և սպասաւորք, խարոյկ արկեալ՝ քանզի ցուրտ էր, և ջեռնուին. կայր ընդ նոսա և Պետրոս՝ և ջեռնոյր:

Եւ քահանայապետն եհարց զՅիսուս վասն աշակերտացն՝ և

վասն վարդապետութեան նորա:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս. ես՝ յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի. ես՝ յամենայն ժամ ուսուցի ի ժողովրդեանն, և ի տաճարի անդ՝ ուր ամենայն հրէայք ժողովեալ էին, և ի ծածուկ ինչ որ խօսեցայ:

Զի՞ հարցանես զիս. հարց զայնոսիկ՝ որ լուանն, թէ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա. ահաւասիկ նոքա գիտեն զինչ խօսեցայ:

Իբրև նա՝ զայն ասաց, մի ոմն ի սպասաւորացն որ անդ կայր, ած ապտակ Յիսուսի՝ և ասէ. այդպէ՞ս պատասխանի տաս քահանայապետին:

Եւ Յիսուս՝ ասէ ցնա. եթէ չար ինչ խօսեցայ, վկայեա՛ վասն չարին, իսկ եթէ բարի, ընդէ՞ր հարկանես զիս:

Եւ առաքեաց զնա Աննա կապեալ առ Կայիափայ քահանայապետ:

Եւ Սիմոն Պետրոս կայր անդ՝ և ջեռնոյր. ասեն ցնա՝ մի՞թէ՝ և դու յաշակերտաց անտի նորա իցես. նա՝ ուրացաւ և ասէ՝ թէ չեմ:

Եւ ասէ մի ոմն ի ծառայից քահանայապետին՝ ազգական այնորիկ, զորոյ զունկն եհատ Պետրոս. ո՞չ ես իսկ տեսի զքեզ ի պարտիզի անդ ընդ նմա:

Դարձեալ ուրացաւ Պետրոս. և վաղվաղակի հաւ խօսեցաւ:

Վասն չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ածեն զՅիսուս ի վանացն ՃԼԶ
Կայիափայ յապարանս դատաւորին. և էր այգուց. և նոքա ոչ մտին յապարանսն, զի մի՛ պղծեսցին, այլ զի ուտիցեն զզատիկն:

Ել առ նոսա Պիղատոս արտաքս՝ և ասէ. զի՞նչ չարախօսութիւն մատուցանէք զառնէն զայնմանէ:

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. եթէ չէր չարագործ այրն այն, ապա ոչ մատնէաք զնա քեզ:

Ասէ ցնոսա Պիղատոս. առէք զնա դուք, և ըստ ձերոց օրինացն դատեցարուք. ասեն ցնա հրէայքն. մեզ ոչ է արժան սպանանել զոք:

Զի լցցի բանն Յիսուսի զոր ասաց, նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ:

Եմուտ միւսանգամ յապարանսն Պիղատոս, կոչեաց զՅիսուս, և ասէ ցնա. դո՞ւ ես թագաւորն հրէից:

Պատասխանի ետ Յիսուս. ի

քե՞ն ասես զայդ, եթէ այլք ասացին քեզ զինէն:

Պատասխանի ետ Պիղատոս. միթէ՝ և ես Հրեա՞յ իցեմ. ազգն քո և քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ, զի՞նչ գործ գործեալ է քո:

Պատասխանի ետ Յիսուս. իմ արքայութիւն չէ յայսմ աշխարհէ. եթէ յաշխարհէ աստի էր արքայութիւնն իմ, սպասաւորքն իմ մարտնչէին արդեօք՝ զի մի՛ մատնեցայց Հրէից. բայց արդ թագաւորութիւն իմ չէ աստի:

Ասէ ցնա Պիղատոս. ապա թէ այդպէս իցէ, թագաւոր ոմն ես դու. պատասխանի ետ Յիսուս. դու ասես՝ թէ թագաւոր իցեմ. բայց ես՝ յայդ իսկ ծնեալ եմ, և ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշխարհ, զի վկայեցից ճշմարտութեանն. ամենայն որ ի ճշմարտութենէ է, լսէ բարբառոյ իմոյ:

Ասէ ցնա Պիղատոս. զի՞նչ է ճշմարտութիւն. զայս իբրև ասաց, դարձեալ ել առ Հրէայսն՝ և ասէ ցնոսա. ես՝ և ոչ մի ինչ պատճառս գտանեմ ի նմա:

Բայց է ձեր սովորութիւն, զի զմի ոք արձակեցից ձեզ ի զատկիս. արդ՝ կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ զթագաւորն Հրէից:

Աղաղակեցին ամենեքեան՝ և ասէին. մի՛ զդա, այլ զԲարաբբա. և էր Բարաբբայն այն աւազակ:

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

Վասն չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յայնժամ առ Պիղատոս զՅիսուս, և գան եհար:

Եւ զինուորացն արարեալ պսակ ի փշոց՝ եդին ի գլուխ նորա, և զգեցուցին նմա հանդերձ ծիրանի:

Եւ գային առ նա՝ և ասէին. ողջ եր արքայ Հրէից. և հանէին նմա ապտակս:

Ել դարձեալ Պիղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա. ահա ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ, զի գիտասջիք թէ ես՝ վնաս ինչ՝ ի նմա ոչ գտանեմ:

Ել Յիսուս արտաքս, և ունէր պսակ ի փշոց՝ և հանդերձ ծիրանի. և ասէ ցնոսա. ահա այրդ՝ ցձեզ:

Իբրև տեսին զնա քահանայապետքն և սպասաւորք, զաղաղակ բարձին՝ և ասեն. ի խա՛չ հան՝ ի խա՛չ հան զդա. ասէ ցնա Պիղատոս. առէք զդա ի ձեզ, և ձեզէն հանէք ի խաչ.

զի ես ի դմա վնաս ինչ ոչ գտանեմ:

Պատասխանի ետուն նմա հրէայքն. մեք՝ օրէնս ունիմք. և ըստ օրինաց մերոց պարտի մեռանել. զի զանձն իւր որդի Աստուծոյ արար:

Իբրև լուաւ զբանս զայսոսիկ Պիղատոս, առաւել ևս երկեաւ: Եմուտ դարձեալ անդրէն յապարանսն, և ասէ ցՅիսուս. ուստի՞ ես դու. և Յիսուս ոչ ետ նմա պատասխանի:

Ասէ ցնա Պիղատոս. ընդ իս ո՞չ խօսիս, ո՞չ գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ ի խաչ, և իշխանութիւն ունիմ արձակել զքեզ:

Պատասխանի ետ Յիսուս. ոչ ունէիր դու իշխանութիւն ի վերայ իմ՝ և ոչ մի, եթէ ոչ էր տուեալ քեզ ի վերուստ. վասն այնորիկ որ մատնեացն զիս քեզ, նորա՝ մեծ մեղք են:

Եւ յայնմանէ Պիղատոս խնդրէր արձակել զնա. և հրէայքն աղաղակէին՝ և ասէին. եթէ զդա՝ արձակես, չես բարեկամ կայսեր. ամենայն ոք որ թագաւոր կոչէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր:

Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զբանս զայսոսիկ, ած զՅիսուս արտաքս՛ և նստաւ ի վերայ բեմին ի տեղւոջն որ կոչէր Քարայատակ, և եբրայեցերէն Կապպաթա:

Էր ուրբաթն զատկի. և էր ժամ իբրև վեցերորդ, և ասէ ցհրէայսն. ահա թագաւորդ ձեր՝ ցձեզ:

Եւ նոքա աղաղակէին, բարձ ի մէնջ բարձ ի մէնջ՝ և հան զդա ի խաչ. ասէ ցնոսա Պիղատոս. ես՝ զթագաւորդ ձեր՝ ի խա՞չ հանիցեմ. պատասխանի ետուն քահանայապետքն չիք մեր թագաւոր՝ բաց ի կայսերէ:

Յայնժամ ետ զնա ի ձեռս նոցա, զի ի խաչ ելանիցէ: ԺԹ Զ

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ նոքա առեալ տանէին զնա. և բարձեալ էր ինքնին զխաչափայտն, և ելանէր ի տեղին ՝որ անուանէր գագաթան, և կոչէր եբրայեցերէն Գողգոթա: ԺԹ Է

Ուր և ի խաչն իսկ հանին զնա. և ընդ նմա երկուս ևս այլս աստի և անտի, և ի մէջի զՅիսուս:

Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս, և եդ ի վերայ խաչին.

և էր գրեալ· Յիսուս Նազովրեցի Թագաւոր Հրէից։ Զայն տախտակ ընթերցան բազումք ի Հրէից, զի մօտ էր ի քաղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցաւն Յիսուս· և էր գրեալ Եբրայեցերէն՝ Դաղմատերէն՝ և Յունարէն։

Ասէին ցՊիղատոս քահանայապետքն Հրէից· մի՛ գրեր Թագաւոր Հրէից, այլ թէ նա ասաց՝ Թագաւոր եմ Հրէից։ Պատասխանի ետ Պիղատոս· զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի։

Իսկ զինուորքն իբրև հանին ի խաչ զՅիսուս, առին զհանդերձս նորա՝ և արարին չորս մասունս, իւրաքանչիւր զինուորի մասն· իսկ զպատմուճանն քանզի էր առանց կարանի ի վերուստ՝ փորանկեալ ամենևին։ Ասեն ցմիմեանս· մի՛ պատառեսցուք զայդ, այլ արկցուք վիճակս ի վերայ դորա ում և ելցէ՝ զի լցցի գիրն որ ասէ· բաժանեցին զհանդերձս իմ յիւրեանս· և ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակ արկին· զինուորքն՝ զայս ինչ գործեցին։

ԻԵ Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն նորա, և քոյր մօր նորա Մարիամ Կղէովպա, և Մարիամ Մագդաղենացի։ Յիսուս իբրև ետես զմայրն և զաշակերտն զոր սիրէր՝ զի կայր մօտ· ասէ ցմայրն, կին զու՝ ահա որդի քո։ Ապա ասէ ցաշակերտն· ահա մայր քո· և յայնմ ժամանակէ առ աշակերտն՝ զնա առ իւր։

Յետ այսորիկ իբրև գիտաց Յիսուս, եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է, զի կատարեսցի գիրն, ասէ՝ ծարաւի եմ։ Եւ անդ կայր աման ինչ՝ լի քացախով· և նոցա սպունգ լցեալ քացախով ընդ լեղւոյ՝ շուրջ եդեալ զմշտկաւ զոպայի, մատուցին ի բերան նորա։

Իբրև առ Յիսուս զքացախն հանդերձ լեղւովն՝ ասէ· ամենայն ինչ կատարեալ է· և խոնարհեցուցեալ զգլուխն՝ աւանդեաց զոգին։

Իսկ Հրեայքն՝ քանզի ուր- ԼԱ
բաթ էր, զի մի՛ անդէն ի խաչին ագանիցին մարմինքն մինչ ցշաբաթն, զի էր օր մեծ շաբաթուն այնորիկ, աղաչեցին զՊիղատոս զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա, և բարձցին։

Եկին զինուորքն, և զառաջնոյն խորտակեցին զբարձս, նոյնպէս և զմիւսոյն որ ընդ նմա ի խաչին ելեալ էր։ Բայց իբրև եկին առ Յիսուս, և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին ըզբարձս նորա։ Այլ մի ոմն ի զինուորացն

տիգաւ խոցեաց զկողս նորա եւ ել վաղվաղակի արիւն եւ ջուր:

Եւ որ եսենն՝ վկայեաց, եւ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա. եւ նա գիտէ՝ թէ ճշմարիտ ասէ, զի եւ դուք հաւատասջիք:

Այս եղեւ, զի լցցի գիրն, եթէ ոսկր նորա մի՛ փշրեսցի:

Եւ դարձեալ միւս գիր ասէ, եթէ հայեսցին ի նա՝ յոր խոցեցինն:

Վասն Թաղման եւ Յարութեան Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՄԶ Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ, որ Յարիմաթեայ էր աշակերտ Յիսուսի ի ծածուկ վասն ահին Հրէից՝ զի բարձցէ զմարմինն Յիսուսի. եւ հրամայեաց Պիղատոս. եկին եւ բարձին զնա:

Եկն եւ Նիկոդէմոս որ եկեալն էր առ Յիսուս՝ ի գիշերի զառաջինն, եւ եբեր զմուռս խառն ընդ հալուէս՝ իբրեւ լտերս հարիւր:

Առին զմարմինն Յիսուսի, եւ պատեցին կտաւովք՝ խնկովքն հանդերձ, որպէս օրէն էր Հրէից պատել:

Եւ էր ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ. եւ ի պարտիզի անդ գերեզման նոր, յորում ոչ ոք երբեք՝ էր եդեալ:

Անդ վասն ուրբաթուն Հրէից, զի մօտ էր գերեզմանն՝ եդին զՅիսուս:

Եւ ի միաշաբաթւոջն՝ Մա- ՄԷ
րիամ Մագդաղենացի գայ առաւօտուն ընդ արշալոյսն ի գերեզման անդր, եւ տեսանէ զվէմն բարձեալ ի դրանց գերեզմանին:

Ապա ընթանայ եւ գայ առ Սիմովն Պետրոս՝ եւ առ միւս աշակերտն զոր սիրէր Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա. բարձին զտէր ի գերեզմանէ անտի, եւ ոչ գիտեմ՝ ուր եդին զնա:

Ել Պետրոս եւ միւս աշակերտն՝ եւ գային ի գերեզմանն:

Ընթանային երկոքեան ի միասին. եւ միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ վաղվաղոյն քան զՊետրոս՝ եւ եկն նախ ի գերեզմանն:

Եւ խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ կտաւքն, բայց ի ներքս ոչ եմուտ:

Եկն եւ Սիմովն Պետրոս՝ որ գայրն զկնի նորա, եւ եմուտ ի գերեզմանն. եւ տեսանէ զկտաւսն զի կային անդ:

Եւ վարշամակն որ էր ի գլլուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր, այլ ուրոյն ծալեալ ի մի կողմն:

Յայնժամ եմուտ եւ միւս ա-

շակերտն, որ եկեալ էր յառաջագոյն ի գերեզմանն, ետես և հաւատաց․ զի չև ևս գիտէին զգիրս՝ թէ պարտ է նմա ի մեռելոց յառնել։

Չոգան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն։

Բայց Մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին՝ և լայր․ և մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ի գերեզմանն։

Եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս ի սպիտակս, զի նստէին մի՝ ի սնարից, և մի՝ յոտից՝ ուր կայր մարմինն Յիսուսի։

Եւ նոքա՝ ասեն ցնա․ կին դու, զի՞ լաս․ ասէ ցնոսա․ զի բարձին զտէրն իմ ի գերեզմանէ աստի՝ և ոչ գիտեմ ո՛ւր եդին զնա։

Զայս իբրև ասաց, դարձաւ ի թիկունս կոյս, և տեսանէ զՅիսուս զի կայր, և ոչ գիտէր թէ Յիսուս իցէ։

Ասէ ցնա Յիսուս․ կին դու՝ զի՞ լաս, զո՞ խնդրես․ նմա՝ այսպէս թուեցաւ՝ թէ պարտիզպանն իցէ․ ասէ ցնա․ տէր՝ եթէ դու բարձեր զնա՝ ասա՛ ինձ ո՛ւր եդեր զնա, զի ես առից զնա։

Ասէ ցնա Յիսուս․ Մարիամ․ և նա՝ դարձաւ և ասէ ցնա եբրայեցերէն․ ռաբունի, որ թարգմանի՝ վարդապետ։

Ասէ ցնա Յիսուս․ մի՛ մերձենար յիս, զի չև ևս ելեալ եմ առ Հայր իմ․ այլ երթ դու առ եղբարսն իմ, և ասա ցնոսա․ ելանեմ ես առ Հայրն իմ՝ և առ Հայր ձեր․ և Աստուածն իմ՝ և Աստուած ձեր։

Գայ Մարիամ Մագդաղենացի՝ և պատմէ աշակերտացն եթէ ետես նա զտէր, և զայս ինչ՝ ասաց ցնա։

Ի Յարութենէն Տեառն Վերջ Յովհաննու Աւետարանչէ։

Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթուոջ աւուրն․ և դրունք փակեալ՝ ուր էին աշակերտքն ժողովեալ վասն ահին հրէից, եկն ՄԺԳ
Յիսուս և եկաց ի մէջ նոցա, և ասէ ցնոսա․ ողջոյն ընդ ձեզ։

Իբրև զայս ասաց, եցոյց նոցա զձեռս և զկողն իւր․ և խնդացին աշակերտքն իբրև տեսին զտէր։

Ասէ ցնոսա դարձեալ․ ողջոյն ընդ ձեզ, որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, և ես առաքեմ զձեզ։

Եւ զայս իբրև ասաց, փչեաց ի նոսա՝ և ասէ․ առէք Հոգի սուրբ։

Եթէ ումեք թողուցուք զմեղս, թողեալ լիցի նոցա. եթէ զուրուք՝ ունիցիք, կալեալ լիցի:

ՄԺԶ Իսկ Թովմաս՝ մի յերկոտասանիցն անուանեալն երկուորեակ, ոչ էր ընդ նոսա յորժամ եկն Յիսուս:

Ասէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ տեսաք զՏէր. և նա՝ ասէ ցնոսա. եթէ ոչ տեսից ի ձեռս նորա զնշան բևեռացն, և արկից զմատունս իմ ի տեղիս բևեռացն, և մխեցից զձեռս իմ ի կողս նորա, ոչ հաւատամ:

Յետ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ՄԺԷ Եւ յետ ութ աւուր, դարձեալ էին ի ներքս աշակերտքն, և Թովմաս ընդ նոսա. գայ Յիսուս դրօքն փակելովք. և եկաց ի մէջ, և ասէ. ողջոյն ընդ ձեզ:

Ապա ասէ ցԹովմաս. բե՛ր զմատունս քո և ա՛րկ այսր, և տես զձեռս իմ. և բե՛ր զձեռն քո, և մխեա՛ ի կողս իմ, և մի՛ լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատացեալ:

Պատասխանի ետ Թովմաս՝ և ասէ ցնա. Տէր իմ և Աստուած իմ:

Ասէ ցնա Յիսուս. այդ զի տեսերդ զիս՝ և հաւատացեր, երանի՛ որոց ոչ իցէ տեսեալ՝ և հաւատասցեն:

Բազում և այլ նշանս արար Յիսուս առաջի աշակերտաց իւրոց՝ որ ոչ է գրեալ ի գիրս յայսմիկ:

Այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ, զի հաւատայցէք եթէ Յիսուս Քրիստոս է որդի Աստուծոյ. և զի հաւատայցէք, և զկեանսն յաւիտենականս ընդունիցիք յանուն նորա:

ԳԼՈՒԽ ԻԱ.

Յետ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յետ այսորիկ դարձեալ յայտ- ՄԺԸ
նեաց զանձն իւր Յիսուս աշակերտացն իւրոց՝ առ ծովեզերբն Տիբերեայ և յայտնեաց այսպէս:

Էին ի միասին Սիմովն Պետրոս, և Թովմաս՝ անուանեալն երկուորեակ, և Նաթանայէլ՝ որ ի Կանայ Գալիլեացւոց, և որդիքն Զեբեդեայ, և այլք յաշակերտաց անտի երկու:

Ասէ ցնոսա Սիմովն Պետրոս՝ երթամ ձուկն որսալ. ասեն

ցնա, գամք և մեք ընդ քեզ· գնացին և մտին ի նաւ, և յայնմ գիշերի կալան և ոչ ինչ։

Իբրև այգ եղև՝ կայր Յիսուս յեզր ծովուն, բայց ոչ ծանեան աշակերտքն թէ Յիսուս իցէ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս· մանկունք՝ միթէ ունիք ինչ ուտելոյ· պատասխանի ետուն և ասեն ցնա, ոչ։

Ասէ ցնոսա· արկէք յաջակողմն նաւին զուռկանդ՝ և գտանիցէք· արկին՝ և ոչ կարէին ձգել ի բազմութենէ անտի ձկանցն։

Ասէ աշակերտն այն զոր սիրէրն Յիսուս՝ ցՊետրոս· տէր է այն· Սիմովն Պետրոս իբրև լուաւ թէ տէր է, արկաւ զեւրև զփածանելին՝ քանզի մերկ էր, և ընկէց զինքն ի ծով։

Եւ այլ աշակերտքն նաւաւն իսկ գային, քանզի չէին հեռի ի ցամաքէն· այլ իբրև երկերիւր կանգնաւ, քարշէին ըզգործիսն հանդերձ ձկամբն։

Իբրև ելին ի ցամաք, տեսանեն կրակետղ կայծականց, և ձուկն մի ի վերայ, և հաց։

Ասէ ցնոսա Յիսուս· բերէք ինձ ի ձկանց այտի՝ զոր դուք կալարուք այժմիկ։

Եմուտ Սիմովն Պետրոս, և ձգէր զգործիսն ի ցամաք՝ լի մեծամեծ ձկամբք, հարիւր յիսուն և երիւք· և այնչափ ինչ կայր և ոչ պատառեցաւ գործին։

Ասէ ցնոսա Յիսուս· եկայք ճաշեցէք· և ոչ ոք յաշակերտացն իշխէր հարցանել՝ թէ դու ո՞վ ես, զի գիտէին թէ տէրն է։

Գայ Յիսուս և առնու զհացն՝ և տայ նոցա, նոյնպէս և զձուկնն։

Զայս երիցս անգամ երևեցաւ Յիսուս աշակերտացն՝ յարուցեալ ի մեռելոց։

Յետ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ ցՍիմովն Պետրոս Յիսուս· Սիմովն Յովհաննու, սիրե՞ս զիս առաւել քան զդոսա· ասէ ցնա· այո՛ տէր, և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ· ասէ ցնա, արածեա՛ զգառինս իմ։ Միէ

Դարձեալ ասէ ցնա, Սիմովն Յովհաննու սիրե՞ս զիս· ասէ ցնա, այո՛ տէր, և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ· ասէ ցնա, արածեա զոչխարս իմ։

Ասէ ցնա երիցս անգամ· Սիմովն Յովհաննու սիրե՞ս զիս· տրտմեցաւ Պետրոս՝ զի ասաց ցնա երիցս՝ թէ սիրես զիս· և

ասէ ցնա. Տէր՝ դու զամենայն գիտես. եւ դու իսկ՝ զամենայն ճանաչես, եւ եթէ սիրեմ զքեզ. ասէ ցնա Յիսուս. արածեա զոչխարս իմ:

Ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ քեզ. զի մինչ մանուկն էիր՝ անձամբ անձին գօտի ածէիր, եւ երթայիր յո՛ եւ կամէիր. եւ յորժամ ծերասցիս, ձեռս ի վեր կալցես՝ եւ այլք ածցեն քեզ գօտի, եւ տարցին ուր ոչ կամիցիս:

Զայս ասաց՝ նշանակեալ թէ որով մահու փառաւոր առնիցէ զԱստուած. եւ զայս իբրեւ ասաց՝ ասէ ցնա եկ զկնի իմ:

ՄԼԲ Դարձաւ Պետրոս՝ եւ տեսանէ զաշակերտն զոր սիրէր Յիսուս՝ զի երթայր զկնի. որ եւ անկաւ զլանջօքն նորա՝ եւ ասէ, Տէր ո՞վ է որ մատնելոցն է զքեզ:

Զնա տեսեալ Պետրոսի, ասէ ցՅիսուս. Տէր, իսկ սա՞ զի: Ասէ ցնա Յիսուս. եթէ կամիմ զի կացցէ դա՝ մինչեւ ես գամ. քեզ զի՞ փոյթ է, դու եկ զկնի իմ:

Ել եւ բանս այս յեղբարս, եւ համարեցան թէ աշակերտն այն ոչ մեռանիցի. եւ ոչ ասաց նմա Յիսուս, եթէ ոչ մեռանիցի. այլ թէ կամիմ ես թէ կացցէ դա մինչեւ ես գամ:

Այս աշակերտ է՝ որ վկայէ վասն այսոցիկ. որ եւ գրեացն իսկ զայսոսիկ. եւ գիտեմք, եթէ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա:

Բայց է եւ այլ ինչ բազում զոր արար Յիսուս, զոր եթէ գրեալ էր մի ըստ միոջէ, կարծեմ թէ՝ եւ ոչ աշխարհս բաւական էր տանել զգիրսն՝ որ թէ գրեալ էին:

ՅՈՒՑԱԿ

ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՑ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻ, ԽԻՂԱԲԵՐԻՑ, ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ, ՈՐ ՊԱՇՏԻՆ Ի ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ԸՍՏ ՁԱՅՆԻՆ:

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

	Գլխակարգութիւն ըստ Տօնացուցին:	Երեսահամար Աւետարանին:
ՄԱՏԹԷՈՍ		
Յայնմ ժամանակի. փ̃, իմ Փրկչի. . . .	ճժ	31
Այլ առակ արկ առ նոսա. փ̃, ի շտեմարանս իմ. .	ճլզ	36
Յայնժամ թողեալ. փ̃, զնոր և զհին. . .	ճխ	37
Այլ առակ արկ առ նոսա. փ̃, ի սկզբանէ աշխարհի. .	ճլզ. ճլէ	37
Դարձեալ նման է արքայութիւն. փ̃, զնոր և զհին. .	—	38
Եւ այգուցն իբրև. փ̃, հաւատով նմա. . .	մժգ	55
Եւ յորժամ եկեսցէ. փ̃, յաւիտենականս. . .	—	66
ՄԱՐԿՈՍ		
Դարձեալ սկսաւ. փ̃, լսելոյ լուիցէ. . . .	լզ	88
Եւ իբրև եղեւ առանձին. փ̃, և ընդ միոյ հարիւր. .	լզ	89
Եւ ասէ ցնոսա միթէ. փ̃, բարձցի ի նմանէ. . .	լթ	89
Եւ ասէր՝ այսպէս է. փ̃, մեկնէր զամենայն. . .	խգ	90
Այլ յաւուրսն յայն. փ̃, անցանիցեն. . . .	ճծ	116
Այլ վասն աւուրն. փ̃, արթուն կացէք . . .	ճծբ	116
ՂՈՒԿԱՍ		
Դարձան առաքեալքն փ̃, սակաւի.	ղա	157
Մի երկնչիր. փ̃, պահանջեսցեն ի նմանէ . .	ճծա	169
Ասէ Պետրոս տէր. փ̃, պահանջեսցեն ի նմանէ. .	ճծէ	170
Հուր եկի արկանել յերկիր. փ̃, զհետին բնիանն. .	ճկ	170
Զգոյշ կացէք. փ̃, առնել՝ արարաք. . . .	—	180
Եւ յայնժամ տես. փ̃, լսել ի նմանէ. . .	—	192

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Ու էր մերձ զատիկն ֆ, զոր տաց Տիրու. . .	—	211
Պատասխանի ետ. ֆ, զաւաքիչն նորա. . . .	յթ	219
Ամէն ամէն ասեմ. ֆ, աւաքեացն զխա. . . .	խա	219
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ֆ, Հայր իմ. . . .	ճզ	242

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ՏԱՃԱՐԻ

ՄԱՏԹԷՈՍ

Ու ելեալ արտաքս. ֆ, կրճել ատամանց	մխր	61

ՄԱՐԿՈՍ

Ու յելանելն նորա. ֆ, արթուն կացէք	ճլէ	114

ՂՈՒԿԱՍ

Ու յասել սմանց. ֆ, լսել ի նմանէ.	մխը	190

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Եղեն յայնժամ նաւակատիք. ֆ, ի նա անդ. . . .	գր	236
Ամէն ամէն ասեմ. ֆ, Հայր յորդի.	ճժը	245

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԽԻԴԱՐԵՐԻՑ

ՄԱՏԹԷՈՍ

Ու յերեկոյի շաբաթու. ֆ, ի կատարած աշխարհի . .	յծր	75

ՄԱՐԿՈՍ

Ու եբրև երեկոյ. ֆ, զի երկնչէին	միէ	123

ՂՈՒԿԱՍ

Ու աՀա այր մի. ֆ, թէ զինչ եղև.	յլր	199

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Յետ այսորիկ. փ, ինչ ասաց ցնա.	մզ	259

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՏԹԷՈՍ

Եւ շրջէր Յիսուս. փ, բժշկեաց զնոսա. . . .	իգ	15
Այլ երբեւ էջ ի լեռնէ. փ, մեր եղարձ. . . .	—	22
Եւ երբեւ անց. փ, սահմանաց նոցա. . . .	կթ	24
Եւ մտեալ ի նաւ՝ էանց. փ, մարդկան. . . .	կթ	24
Մինչդեռ նա զայս. փ, երկիրն ընդ այն. . .	հգ	26
Եւ մինչդեռ ան. փ, հանէ դա զդեւս. . . .	հե	26
Եւ շրջէր յիս. փ, հիւանդութիւնս. . . .	հզ	27
Եւ գնացեալ անտի փ, կուրացեն զնա. . . .	ճժզ	32
Յայնժամ մատ. փ, պարտաւորեցին. . . .	ճժթ	33
Եւ սաստկեաց վաղվաղակի. փ, փրկեցան . . .	ճխը	40
Եւ ելեալ անտի. փ, զԱստուած Իսրայէլի. . .	ճծէ	42
Եւ երբեւ եկն. փ, աղօթիւք եւ պահօք. . . .	ճհգ	46
Եւ յելանելն նորա. փ, գնացին զհետ նորա. . .	մե	53

ՄԱՐԿՈՍ

Եւ մտանեն ի Կափառնաում. փ, թէ Քրիստոս է. .	ժը	82
Եւ ընդ այգ. փ, յամենայն կողմանց. . . .	ժէ	83
Եւ վաղվաղակի ելեալ. փ, թէ Քրիստոս է. . .	—	83
Եւ մտեալ դարձեալ. փ, երբէք ոչ տեսաք. . .	ի	84
Եւ եմուտ միւսանգամ. փ, ձեռն նորա. . . .	—	86
Իսկ Յիսուս. փ, առնիցեն զնա.	—	86
Եւ եկն յայնկոյս. փ, զարմանային. . . .	—	91
Եւ երբեւ անց Յիսուս. փ, նմա ուտել. . . .	խթ	92
Մինչդեռ նա զայն խօսէր. փ, տալ նմա ուտել. .	խթ	93
Եւ երբեւ ան. փ, մերձեցանն՝ փրկեցան. . . .	—	97
Եւ անտի յարուցեալ. փ, գնէր ի մոհրեն. . .	հբ	99
Եւ ելեալ միւսանգամ. փ, եւ համրոց խօսել. . .	հգ	99

Գան ի Բեթսայիդա· փ՟, ասիցես ի շինին · . . .	ձա	101
Եւ ելեալ առ աշակերտ· փ՟, և աղօթիւք · . .	ղ	103
Եւ գան յԵրիքով· փ՟, ի ճանապարհին· . . .	ճժղ	108
ՂՈՒԿԱՍ		
Եւ էջ ի Կափառնաում· փ՟, շուրջ զգաւառաւն· .	իգ	141
Եւ յարուցեալ ի ժողովրդենէ· փ՟, թէ Քրիստոսն է· .	—	142
Եւ եղև ի հասանել· փ՟, կայր յաղօթս· . . .	լգ	143
Եւ եղև ի միում աւուրց· փ՟, Նոր նշան · . .	լղ	144
Եւ եղև ի շաբաթուն· փ՟, առնիցեն Յիսուսի· . .	խա	145
Եւ իբրև կա· փ՟, հիւանդ բժշկեալ·	կե	149
Եւ եղև ի վա· փ՟, ի բարութիւն·	կէ	149
Եւ եղև ի մի· փ՟, արար նմա Յիսուս· . . .	ձգ	154
Եւ իբրև դարձաւ· փ՟, որ ինչ եղեն·	ձե	155
Եւ եղև ի վա· փ՟, մեծամեծացն Աս· . . .	ղթ	159
Եւ հանէր դև մի· փ՟, ընդ իս՝ ցրուէ· . . .	ճիղ	164
Եւ ուսուցա· փ՟, գործէին ի նմանէ· . . .	ճկգ	172
Եւ եղև ի մի· փ՟, պատասխանի առ այն· . . .	ճհղ	174
Եւ եղև մինչև փ՟, կեցուցին զքեզ·	մա	180
Եւ եղև ի մտե· փ՟, օրհնութիւն Աստուծոյ· . .	միգ	184
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ		
Եկն դարձեալ ի կա· փ՟, ի Գալիլեա·	—	217
Յետ այսորիկ· փ՟, առնէր զանձն աստու· . . .	լը	218
Եւ մինչդեռ անցան· փ՟, եղաք նմա·	ձթ	232
Եւ էր ոմն հիւանդ· փ՟, զոր արարն Յիսուս· . .	ղգ	237

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԱՆԴԱՍՏԱՆԱՑ

ՄԱՏԹԷՈՍ		
Զի որպէս փայլակն· փ՟, իմ մի անցցեն· . . .	մժղ	63
Եւ հանեալ զնա· փ՟, արձակեաց զոգին· . . .	յլգ	73
Եւ Յիսուս դարձեալ· փ՟, գերեզմանին· . . .	յխգ	74

ՄԱՐԿՈՍ

Եւ ածեն զնա՝ ի գող· ջ̃, և եհան զոգի · · · ·	—	122

ՂՈՒԿԱՍ

Ածին և այլ երկուս· ջ̃, եհան զոգի· · · · ·	յժէ	198

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Եւ ոչ որ յերկինս ել· ջ̃, գործեցան· · · · ·	իգ· իգ·	213
Յայնժամ ետ զնա· ջ̃, գրեցի՝ գրեցի· · · ·	ճզզ	257
Եւ կային առ խաչ· ջ̃, աւանդեաց զոգի· · · ·	մբ	258

ՕԾՆԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Ի սկզբանն էր բանն· ջ̃, լի շնորհօք և ճշմարտութեամբ ·	ա	207
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ· ջ̃, վասն կենաց աշխարհի· ·	—	224

Ի ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՏՕՆԻ

ՄԱՏԹԷՈՍ

Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն· ջ̃, Թողին զնա և գնացին·	միգ	57

ՑԱՆԿ

Սկսուածոց չորից Աւետարանչաց ըստ Տօնացուցի Հայաստանեայց սուրբ Եկեղեցւոյ։

ՄԱՏԹԷՈՍ

	Գլխակարգութիւն ըստ Տօնացուցին.	Երեսահամար։
Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի	ա	9
Արդ ամենայն ազգքն յԱբրահամէ.	բ	10
Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր.	գ. դ	10
Եւ ի ծնանելն Յիսուսի ի Բեթղեհէմ	ե	10
Եւ իբրև գնացին նոքա անտի.	զ	11
Յայնժամ իբրև ետես Հերովդէս	զ	11
Յաւուրսն յայնոսիկ գայ Յովհաննէս Մկրտիչ . . .	է	12
Եւ իբրև մկրտեցաւ Յիսուս ել վաղվաղակի ի ջրոյ . .	ժդ	13
Եւ իբրև լուաւ Յիսուս՝ եթէ Յովհաննէս մատնեցաւ. .	ժը	14
Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացւոց . .	իգ	15
Եւ տեսեալ զժողովուրդսն ել ի լեառն.	իդ	15
Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս	լգ	16
Զգոյշ լերուք ողորմութեան ձերում մի՛ առնել առաջի. .	խբ	18
Ճրագ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո	խէ	20
Մի՛ դատիք զի մի՛ դատիցիք.	ծ	21
Մի՛ տայք զսրբութիւն շանց	ծբ	21
Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս	կբ	22
Եւ մտեալ ի Կափառնաում.	կդ	22
Տեսեալ Յիսուսի ժողովուրդս բազումս զիւրև . . .	կէ	23
Եւ իբրև անց յայնկոյս յերկիրն Գերգեսացւոց . . .	կթ	24
Եւ մտեալ ի նաւ անց յայնկոյս.	կթ	24
Եւ անցեալ ընդ այն Յիսուսի, ետես այր մի. . . .	հա	25
Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա	հդ	26
Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս	հե	26
Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն քաղաքս և ընդ գեօղս. .	հզ	27
Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ գթացաւ ի նոսա . . .	հէ	27
Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչխարս. . . .	ձզ	28
Եւ յորժամ հալածիցեն զձեզ ի քաղաքիս յայսմիկ . .	ձթ	29
Զի ոչ ինչ է ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի . . .	ղբ	29
Մի՛ համարիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն. . .	ղե	29
Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս . . .	ղզ	29

Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զպատուէր . . .	ճա	30
Իսկ Յովհաննէս իբրեւ լուաւ ի բանտին զգործսն. . .	ճբ	30
Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս. . . .	ճժ	31
Յայնժամ գնաց Յիսուս ընդ արտորայս . . . -	ճժգ	32
Եւ գնացեալ անտի Յիսուս՝ եկն ի ժողովուրդն նոցա. .	ճժդ	32
Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք . . .	ճժը	33
Յայնժամ մատուցաւ առ նա գիւահար մի . . .	ճժթ	33
Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա ոմանք. . . .	ճիէ	34
Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յիսուս ի տանէն՝ նստաւ . .	ճլա	35
Բայց ձեր երանի է աչացդ՝ զի տեսանեն. . . .	ճլգ	36
Այլ առակ արկ առ նոսա՝ և ասէ. նմանեցաւ . . .	ճլդ	36
Այլ առակ արկ առ նոսա՝ և ասէ նման է արքայութիւն .	ճլդ· ճլէ	37
Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողովուրդսն՝ եկն ի տուն .	ճխ	37
Յայնժամ արդարքն ծագեսցին իբրեւ զարեգակն. . .	ճխ	38
Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զառակս զայսոսիկ .	ճխա	38
Յայնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս.	ճխբ, ճխգ	39
Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս, գնաց անտի նաւու յանա .	ճխդ	40
Եւ սովեցաւ փաղփաղակի զաշակերտսն մտանել. . .	ճխը	40
Յայնժամ մատեան առ Յիսուս՝ որ յԵրուսաղէմէ փարի.	ճծգ	41
Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց ի կողմանս Տիւրոսի և .	ճծէ	42
Եւ գնացեալ անտի Յիսուսի եկն ի ծովեզրն Գալիլեացւոց.	ճկ	43
Իբրեւ արձակեաց զժողովուրդսն՝ ել ի նաւ. . . .	ճկ	43
Եւ ելեալ Յիսուս ի կողմանս Փիլիպպեայ. . . .	ճկդ	44
Յայնժամ Յիսուս սաէ ցաշակերտսն իւր. . . .	ճկթ	45
Եւ իբրեւ եկն ի ժողովուրդն, մատեաւ այր մի. . .	ճհգ	46
Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա ի Գալիլեա	ճհդ	47
Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ մի. . . .	ճժը	47
Զգոյշ լերուք՝ մի արհամարհիցէք. . . : .	ճձա	48
Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո, երթ յանդիմանեա զնա. .	ճձգ	48
Վասն այնորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն թա.	ճձը	49
Եւ եղեւ՝ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զբանս զայսոսիկ. .	ճձթ	49
Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն.	ճձթ	50
Յայնժամ մատուցին առ նա մանկտի	ճղբ	50
Եւ ահա մատուցեալ ոմն առ նա՝ ասէ. . . .	ճղգ	50
Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ . . .	ճղէ· ճղե	51
Իբրեւ ելանէր Յիսուս յԵրուսաղէմ.	մա	52
Եւ յելանելն նոցա յԵրիքովէ.	մե	53
Իբրեւ մօտ եղեն յԵրուսաղէմ.	մդ	53
Եւ եմուտ Յիսուս ի տաճարն.	մժա	54
Եւ այգուցն իբրեւ դարձաւ անդրէն.	մժգ	55

Այլ առակ լուարուք·	մժթ	56
Դարձեալ պատասխանի ետ Յիսուս·	միա	57
Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն·	միգ	57
Իսկ փարիսեցիքն իբրև լուան·	միդ	58
Եւ ի ժողովել փարիսեցւոցն	միե	59
Յայնժամ խօսեցաւ Յիսուս ընդ ժողովուրդսն· . .	միէ	59
Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ· . . .	մխ	61
Եւ ելեալ արտաքս Յիսուս՝ ի տաճարէն · . . .	մխբ	61
Յայնժամ մատնեացեն զձեզ ի նեղութիւն· . . .	մխդ	62
Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարևելից· . . .	մժզ	63
Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարդոյ · . . .	մծը	63
Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տասն կուսանաց·	—	64
Յայնժամ ժողովեցան քահանայապետքն և դպիրքն· .	մհե	67
Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն· . . .	մհը	68
Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս· ամենեքին դուք· . .	մձէ	69
Իսկ նոցա կալեալ զՅիսուս՝ ածին առ Կայիափա . .	յդ	70
Իբրև այգ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն· . .	յժէ	72
Եւ հանեալ զնա ի խաչ ·	յլդ	73
Եւ Յիսուս դարձեալ աղաղակեաց ի ձայն մեծ· . .	յխգ	74
Եւ իբրև երեկոյ եղև	յխը	75
Եւ ի վաղիւ անդր, որ է յետ ուրբաթուն· . . .	յծա	75
Եւ յերեկայի շաբաթուն յորում լուսանայր · . .	յծբ	75
Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին·	յծե	76

ՄԱՐԿՈՍ

Սկիզբն Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի · . . .	ա	81
Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու·	ը	82
Եւ մտանեն ի Կափառնաում ·	ժբ	82
Եւ ընդ այգ ընդ առաւօտն յարուցեալ · . . .	ժէ	83
Եւ մտեալ դարձեալ ի Կափառնաում · . . .	ի	84
Եւ ել դարձեալ ի ծովեզրն	իա	85
Եւ եղև նմա ի շաբաթու անցանել ·	իդ	85
Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղակի փարիսեցիքն . . .	իզ	86
Ելանէ ի լեառն և կոչէ առ ինքն	իթ	87
Գան ի տուն, և գայ միւսանգամ	լա	87
Գան եղբարքն և մայր նորա ·	լե	88
Դարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովեզերբն . . .	լզ	88
Եւ իբրև եղև առանձինն	լզ	89
Եւ ասէ ցնոսա, մի թէ գայ ճրագ ·	լթ	89

Եւ առէր այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ.	խգ	90
Եւ առէ ցնոսա յաւուրն յայնմիկ	խէ	90
Եւ իբրեւ անց Յիսուս միւսանգամ յայն կողմն.	խթ	92
Մինչդեռ նա զայն խօսէր.	խթ	93
Եւ ել անտի, եկն ի գաւառ իւր	ծ	93
Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն	ծբ	94
Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս	ծէ	94
Ժողովեցան առաքեալքն առ Յիսուս.	կա	95
Եւ նոյն ժամայն ճեպեաց զաշակերտսն	կե	96
Եւ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն	կթ	97
Եւ իբրեւ եմուտ ի տունն յամբոխէ անտի	հբ	98
Եւ անտի յարուցեալ եկն ի սահմանս Տիւրոսի	հբ	99
Եւ ելեալ միւսանգամ ի սահմանացն Տիւրոսի	հգ	99
Յաւուրսն յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ	հզ	100
Եւ նոյն ժամայն մտեալ ի նաւ հանդերձ	հզ	100
Գան ի Բեթսայիդա	ձա	101
Եւ ելեալ Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ ի շէնս	ձբ	101
Եւ առէ ցնոսա, ամէն ասեմ ձեզ	ձէ	102
Եւ եկեալ առ աշակերտսն	ղ	103
Եւ անտի ելեալ անցանէին	ղգ	104
Եկն ի Կափառնաում	ղդ	104
Պատասխանի ետ նմա Յովհաննէս եւ առէ	ղէ	104
Եւ անտի յարուցեալ գայ ի սահմանս	ճգ	105
Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի	ճզ	106
Եւ ընդ ելանել նորա անտի ի ճանապարհ	ճէ	106
Սկսաւ ասել ցնա Պետրոս	ճժ	107
Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն	ճժբ	107
Եւ երթային առ նովաւ Յակովբոս.	ճժգ	108
Եւ գան յԵրիքով	ճժզ	108
Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵրուսաղէմ	ճժէ	109
Եւ ի վաղիւ անդր մինչդեռ	ճի	110
Գան յԵրուսաղէմ	ճիա	110
Գան միւսանգամ յԵրուսաղէմ	ճիէ	111
Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք	ճիբ	111
Եւ առաքեն առ նմա զոմանս	ճլ	112
Գան առ նա Սադուկեցիքն	ճլ	112
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս եւ առէ	ճլդ	113
Եւ յելանելն նորա ի տաճարէ անտի	ճլէ	114
Եւ զձեզ իսկ՝ մատնեսցեն յատեանս.	ճլթ	115
Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն.	ճխբ	115

Այլ յաւուրսն յայնոսիկ	ճծ	116
Այլ վասն աւուրն այնորիկ	ճծբ	116
Եւ էր զատիկն և բաղարջակերք	ճծղ	117
Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս	ճկը	118
Եւ վաղվաղակի ընդ առաւօտն խորհուրդ·	ճղը	121
Եւ ածին արտաքս զի ի խաչ հանիցեն·	մթ	122
Եւ իբրև երեկոյ եղև ·	միէ	123
Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն ·	մլա	124
Յարուցեալ Յիսուս առաւօտուն	մլգ	124

ՂՈՒԿԱՍ

Քանզի բազումք յօժարեցին վերստին	ա	129
Եւ յամսեանն վեցերորդի	ա· գ	131
Յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ·	ա· գ	131
Եւ Եղիսաբեթի լցան ժամանակք	բ	132
Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ	գ	134
Եւ հովիւքն էին ի տեղւոջն յայնմիկ	գ· բ	134
Եւ իբրև լցան աւուրք ութ	—	135
Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեան նորա	դ	135
Եւ երթային ծնողքն նորա ամի ամի	գ	136
Ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեան	զ	137
Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ Հոգւոյն·	ժէ	140
Արդարև ասեմ ձեզ·	իբ	141
Եւ էջ ի Կափառնաում·	իգ	141
Եւ իբրև տիւ եղև ել գնաց յանապատ	իը	142
Եւ եղև ի հասանելն նորա ի մի	լգ	143
Եւ եղև ի միում աւուրց·	լզ	144
Եւ յետ այնորիկ ել անտի	լը	144
Եւ եղև ի շաբաթու յերկրորդում	խա	145
Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ	խգ	146
Եւ իբրև այգ եղև կոչեաց զաշակերտսն	խդ	146
Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշակերտսն իւր	խզ	147
Եւ իբրև կատարեաց զամենայն բանս	կա	149
Եւ եղև ի վաղիւն երթայր ի քաղաք մի	կէ	149
Աղաչէր զնա ոմն ի փարիսեցւոցն	հգ	151
Եւ եղև յետ այնորիկ	հա	152
Եւ ի ժողովել բազում ժողովրդոց	հզ	152
Զիք ինչ ծածուկ որ ոչ յայտ լիցի	ձ	153
Եւ եղև ի միում յաւուրց	ձգ	154

Եւ իբրեւ դարձաւ անդրէն Յիսուս	ձե	155
Եւ մինչդեռ նա խօսէր	ձե	155
Եւ կոչեցեալ զերկոտասան առաքեալսն , . . .	ձզ	156
Դարձան առաքեալքն.	ղա	157
Եւ եղեւ ի կալն նորա յաղօթս առանձինն. . . .	ղգ	157
Եւ ասէր առ ամենեսին	ղդ	158
Բայց արդարեւ ասեմ ձեզ	ղը	158
Եւ եղեւ ի վաղիւն	ղթ	159
Եւ զարմանային ամենեքեան ի վերայ.	ճ. ճա	159
Եւ եղեւ ի կատարել աւուրց վերանալոյ նորա . . .	ճգ	160
Յետ այսորիկ երեւեցոյց տէր	ճէ	160
Որ ձեզ լսէ, ինձ լսէ	ճժզ	161
Ի նմին ժամու ցնծացաւ Յիսուս Հոգւովն սրբով . .	ճժը	162
Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական	ճիա	162
Եւ եղեւ ի տեղւոջ ուրեք կալ յաղօթս	ճիգ	163
Եւ հանէր դեւ մի համր. . . . . . , .	ճիզ	164
Եւ եղեւ մինչդեռ խօսէր զայս.	ճլա	165
Եւ ի գիզանել ի վերայ նորա ժողովրդոցն. . . .	ճլը	165
Ոչ ուրուք լուցեալ ճրագ դնէ ի թաքստեան . . .	ճլթ	166
Վասն այսորիկ իմաստութիւնն Աստուծոյ ասաց. . ,	ճխա	167
Որովք ի կուտել բիւրաւորաց ժողովրդեանն , . . .	ճխգ	167
Զի ոչ ինչ է ի ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի . . . ,	ճխե	167
Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց	ճխե	167
Ասէ մի ոմն ի ժողովրդենէն ցնա	ճխթ	168
Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ	ճծա	169
Ասէ Պետրոս տէր առ մեզ ասացեր զառակդ . . .	ճծէ	170
Հուր եկի արկանել յերկիր	ճկ	170
Եկին ոմանք ի նմին ժամանակի.	ճկգ	171
Եւ ուսուցանէր ի միում ժողովրդանոցացն . . .	ճկդ	172
Եւ շրջէր ընդ քաղաքս եւ ընդ գեօղս	ճկթ	172
Ի նմին աւուր մատեան ոմանք փարիսեցիք . . .	ճհգ	173
Եւ եղեւ ի մտանելն նորա ի տուն ուրումն . . .	ճհզ	174
Ասէ եւ ցկոչնատէրն.	ճձ	174
Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք . . .	ճձբ	175
Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաքսաւորք. . . .	ճձզ	176
Եւ ասէ առ աշակերտսն	ճղ	178
Ասաց եւ առ աշակերտսն իւր	ճղէ	180
Եւ եղեւ մինչ երթայր նա յԵրուսաղէմ	մա	180
Իբրեւ հարցաւ ի փարիսեցւոյն.	մբ	181
Ասաց եւ առակ մի նոցա	մժգ	182

Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս . . .	մժդ	182
Մատուցանէին առ նա և մանկունս	մժզ	183
Եւ եհարց զնա ոմն իշխան	մժը	183
Եւ առեալ զերկոտասանսն աշանձինն	միբ	184
Եւ եղև ի մօտենալն նորա յԵրիքով	միգ	184
Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով	միե	185
Ասէ այր ոմն ազնուական գնաց յաշխարհ . . .	միը	185
Եւ եղև իբրև մերձեցաւ ի Բեթփագէ	միէ	186
Եւ եղև ի միում աւուրցն յայնցանէ	մխ	187
Սկսաւ ասել առ ժողովուրդն զառակս զայս , . .	մխա	188
Եւ ապա սպասեցին և առաքեցին	մխգ	189
Մատուցեալ ոմանք ի սադուկեցւոյն	մխդ	189
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . . « . .	մխդ	189
Ասէ և առ նոսա զիարդ ասեն զՔրիստոսէ . . .	մխե	190
Եւ յասել ոմանց զտաճարէն	մխզ	190
Յայնժամ ասէ ցնոսա	մխէ	191
Բայց յառաջ քան զայս ամենայն	մծ	191
Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ . . .	մծբ	191
Զգոյշ լերուք անձանց	մծթ	192
Մերձեցաւ տօն բաղարջակերացն . . « . .	մկ	193
Բայց աւասիկ ձեռն մատնչի	—	194
Եւ եղև հակառակութիւն ի մէջ նոցա	մղ	194
Եւ իբրև այգ եղև	մղե	196
Ածին և այլ երկուս չարագործս	յժէ	198
Եւ ահա այր մի անուն Յովսէփ	յլբ	199
Բայց ի միաշաբաթուն վաղ	յլգ	200
Եւ ահա երկուք ի նոցանէ երթային	յլթ	200
Մինչդեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս . . .	յխ	202
Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային	յխա	202

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Ի սկզբանէ էր Բանն. և Բանն էր առ Աստուած . .	ա	207
ԶԱստուած ոչ ոք ետես երբէք	բ	208
Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅիսուս զի գայր . . .	ժգ . ժգ	209
Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս	ժզ	209
Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել	ժը	210
Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք	ժը	210
Յետ այսորիկ էջ Յիսուս ի Կափառնաում « « «	ժթ	211
Եւ իբրև էր յԵրուսաղէմ ի զատկին « « « .	իգ	212

Եւ էր այր մի ի Փարիսեցւոց անուն	իդ	212
Եւ ոչ ոք յերկինս ել	իդ· իդ	213
Յետ այսորիկ եկն Յիսուս	իդ	213
Իբրեւ գիտաց Յիսուս	լա	214
Հոգի է Աստուած	լդ	216
Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի եւ գնաց	լդ	217
Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից·	լը	218
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա	լթ	219
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ·	խա	219
Եթէ ես վկայեմ վասն իմ	խգ	220
Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս յայնկոյս ծովուն·	խղ	221
Յիսուս իբրեւ գիտաց եթէ գալոց են յափշտակել	ծա· ծ	222
Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն որ կայր·	ծբ	222
Այս են կամք Հօր իմոյ որ առաքեացն զիս	ծը	223
Ես եմ հացն կենաց	կգ	224
Հոգին է կենդանարար	հ	224
Եւ յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս ի Գալիլեա·	հե	225
Իբրեւ տօնն ընդ միջեցաւ	հե	226
Մի ըստ աչս դատիք	հզ	227
Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր Յիսուս	ձա	227
Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս եւ ասէ·	ձզ	229
Ասէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս·	ձթ	230
Եւ ասէր Յիսուս առ Հրէայսն հաւատացեալս,	ձթ	230
Եւ մինչդեռ անցանէր, ետես այր մի կոյր ի ծնէ	ձթ	232
Եւ ասէ Յիսուս, ի դատաստանս եկի·	ղ· ձթ	234
Ես եմ հովիւն քաջ·	ղբ· ձթ	235
Եղեն յայնժամ նաւակատիքն յԵրուսաղէմ·	ղբ	236
Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս·	ղդ	237
Ժողովեցան քահանայապետքն եւ փարիսեցիքն·	ղդ	240
Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից·	ղղ	240
Ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում·	ճ	241
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ· եթէ ոչ հատն ցորենոյ	ճդ	242
Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է·	ճէ	242
Հայր փառաւորեա զորդի քո·	ճը	242
Եւ Յիսուս աղաղակէր եւ ասէր·	ճ· ճժա	243
Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի·	ճժբ· ճժե	244
Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա·	ճժե	244
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ· ոչ է ծառայ մեծ·	ճժը	245
Եւ իբրեւ ել ասէ Յիսուս·	ճիե	246
Մի խռովեսցին սիրտք ձեր·	ճիէ	246

Եթէ սիրէք զիս զպատուիրանս իմ․	ճիը	247
Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ մինչ առ ձեզ․	ճլբ․ ճլգ	248
Ես եմ որթն ճշմարիտ․	ճլբ	248
Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ զի ուրախութիւնն իմ։ . .	ճլբ․ ճլդ	249
Զայս պատուիրեմ զի սիրեսջիք զմիմեանս․ . . .	ճլը	249
Բայց յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն․	ճխ	250
Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ զի մի գայթակղեսջիք․ . .	ճխ	250
Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ․	—	250
Փոքր մի, և ոչ ևս տեսանիցէք զիս․	ճխթ	251
Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ զի ընդ իս խաղաղութիւն․ .	ճծգ․ ճծդ	252
Բայց արդ առ քեզ գամ։	ճծդ	252
Գիտէր և Յուդայ որ զնայն մատնելոց էր․ . . .	ճծէ	253
Եւ ածեն զՅիսուս ի փանայն Կայիափայ . . .	ճհդ	255
Յայնժամ առ Պիղատոս զՅիսուս․	—	256
Յայնժամ ետ զնա ի ձեռս նոցա, զի ի խաչ հանիցէ . .	ճղզ	257
Եւ նոքա առեալ տանէին զնա, և բարձեալ էր․ . .	ճղէ	257
Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն նորա․ . . .	մբ	258
Իսկ հրէայք քանզի ուրբաթ էր․	մե	258
Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ․ . . .	մզ	259
Եւ ի միաշաբաթւոջն Մարիամ Մագդաղենացի գայ․ .	մթ	259
Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթւոջ աւուրն	մժգ	260
Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն անուանեալն․ . .	մժզ	261
Եւ յետ ութ աւուր, դարձեալ էին ի ներքս . , .	մժէ	261
Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն իւր . . .	մժթ	261
Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ զՍիմոնն․	միէ	262
Դարձաւ Պետրոս և տեսանէ զաշակերտն․ . . .	մլբ	263

[library stamp]

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0109818